

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

που υποβλήθηκε στο Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του
Πανεπιστημίου Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών

ΤΑΧΥΝΑΚΗΣ ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ειδικός Μεταπτυχιακός Υπότροφος



ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1999

*Αφιερώνεται
στους γονείς και
τον αδελφό μου*

	ΣΕΛΙΔΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	iv
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	v
ΠΙΝΑΚΕΣ	vi
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	ix
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
1.1 Προλεγόμενα.....	1
1.2 Οι λόγοι που δημιούργησαν τον θεσμό του εξωτερικού ελέγχου.....	1
1.3 Αντικείμενο της διατριβής.....	5
1.4 Χρησιμότητα της διατριβής.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ	
2.1 Εισαγωγικά.....	7
2.2 Νομοθετικό πλαίσιο: 1920 - 1954.....	7
2.3 Νομοθετικό πλαίσιο : 1955 - 1990.....	11
2.4 Νομοθετικό πλαίσιο : 1991 - σήμερα.....	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 1991 ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ - ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ	
3.1 Εισαγωγικά.....	23
3.2 Παράθεση και κριτική επισκόπηση του σύγχρονου ελληνικού νομοθετικού πλαισίου και των απόψεων ορισμένων επαγγελματικών οργανώσεων για την ανεξαρτησία του ελεγκτή.....	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	
4.1 Εισαγωγικά.....	36
4.2 Παρουσίαση των θεωρητικών απόψεων και των εμπειρικών ερευνών σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την ανεξαρτησία του ελεγκτή.....	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	
5.1 Εισαγωγικά.....	48
5.2 Σχεδιασμός του ερωτηματολογίου και διεξαγωγή της έρευνας.....	48
5.3 Ερευνητικό δείγμα.....	52
5.4 Μέθοδος ανάλυσης των στοιχείων.....	54

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 : ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ**

6.1	Εισαγωγικά.....	62
6.2	Ανταπόκριση των ομάδων του δείγματος.....	62
6.3	Παρουσίαση προσωπικών στοιχείων.....	63
6.3.1	Επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης.....	63
6.3.2	Επαγγελματική προϋπηρεσία.....	63
6.3.3	Ηλικία.....	63
6.4	Εξέταση των απόψεων των ερωτηθέντων πάνω στις γενικές ερωτήσεις.....	64
6.4.1	Βαθμός κατανόησης και τρόποι εξουκείωσης με την έννοια της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή.....	64
6.4.2	Λήψη δανειοδοτικών ή/και οικονομικών αποφάσεων σε σχέση με την ύπαρξη πιστοποιητικού ελέγχου ορκωτού ελεγκτή.....	65
6.4.3	Ελεγχοι εταιριών εισηγμένων στο χρηματιστήριο.....	65
6.4.4	Μέγεθος ελληνικών ελεγκτικών εταιριών.....	65
6.5	Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων σχετικά με την επίδραση ορισμένων παραγόντων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.....	66
6.6	Ανάλυση ανά ερευνητική ομάδα.....	68
6.6.1	Ορκωτοί ελεγκτές.....	68
6.6.1.1	Αλληλεπίδραση μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.....	71
6.6.1.2	Αλληλεπίδραση μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και ανταγωνισμού στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.....	75
6.6.1.3	Αλληλεπίδραση μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και θητείας στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.....	78
6.6.2	Τραπεζικά στελέχη.....	80
6.6.2.1	Αλληλεπίδραση παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών και ανταγωνισμού στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.....	83
6.6.3	Χρηματιστηριακά στελέχη.....	85
6.6.3.1	Αλληλεπίδραση μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.....	88
6.6.3.2	Αλληλεπίδραση ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών και θητείας στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.....	90
6.7	Γενική ανάλυση.....	93
6.7.1	Αλληλεπίδραση μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και ομάδων δείγματος στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.....	96
6.7.2	Αλληλεπίδραση ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών και ομάδων δείγματος στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.....	98
6.7.3	Αλληλεπίδραση μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.....	101

6.7.4 Αλληλεπίδραση μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και ανταγωνισμού στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.....	103
6.7.5 Αλληλεπίδραση ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών και θητείας στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.....	105
6.8 Κωδικοποίηση των δύο ανοικτού τύπου ερωτήσεων.....	108
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 : ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	110
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	115
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Συνοδευτική επιστολή & Ερωτηματολόγια ανά ομάδα δείγματος	121
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: Ομάδες δείγματος.....	151
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: Δημογραφικά & Γενικά χαρακτηριστικά.....	170
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ: Αποτελέσματα ανάλυσης διακύμανσης ανά παράγοντα.....	184
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε: Αποτελέσματα ανάλυσης διακύμανσης.....	189
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ: Αποτελέσματα απλών επιδράσεων	201
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ: Υπολογισμοί απλών επιδράσεων.....	231
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η: Γραφικά.....	254

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Μέσα από τις επόμενες γραμμές θα ήθελα να εκφράσω τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες προς όλους εκείνους που συνέβαλαν στην επιτυχή ολοκλήρωση της παρούσας διδακτορικής διατριβής.

Πρώτο, και πάνω απ' όλους, τον επιβλέποντα Καθηγητή κ. Αριστοκλή Ιγνατιάδη για την ένθερμη συμπαράσταση, τις κριτικές του παρατηρήσεις καθώς επίσης και για τις αναρίθμητες υποδείξεις και βελτιώσεις που με ακούραστο ενδιαφέρον πραγματοποίησε καθ' όλη την διάρκεια συγγραφής της διατριβής μου.

Δεύτερο, τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής: τον Καθηγητή κ. Πρόδρομο Ευθύμιογλου και τον λέκτορα κ. Δημήτριο Γκίνογλου για την συμπαράσταση και βοήθειά τους προκειμένου να ολοκληρωθεί η παρούσα μελέτη.

Τρίτο, τα υπόλοιπα μέλη της εξεταστικής επιτροπής: τον Καθηγητή κ. Ελευθέριο Σκαλίδη, τον Επ.Καθηγητή κ. Ιωάννη Λαζαρίδη, τον Επ.Καθηγητή κ. Σπύρο Μπαραλέξη για την πρόθυμη συμμετοχή τους στην κρίση της εργασίας μου.

Τέταρτο, την κα Αννα Νικολάου Επ. Καθηγήτρια του Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για την καθοδήγηση όσον αφορά τον τρόπο συλλογής, επεξεργασίας, ανάλυσης και ερμηνείας των συλλεχθέντων στοιχείων.

Πέμπτο, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας για την υποτροφία που συνέβαλε στο να εργαστώ απρόσκοπτα στην εκπόνηση της διατριβής μου.

Τέλος, την οικογένειά μου για την ενθάρρυνση, ηθική συμπαράσταση καθώς επίσης για την οικονομική υποστήριξη που μου προσέφερε όλα τα χρόνια των σπουδών μου.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

A.E.	=	Ανώνυμη Εταιρία.
Αρμ.	=	Αρμενόπουλος.
Α.Κ.	=	Αστικός Κάδικας.
Α.Ν.	=	Αναγκαστικός Νόμος.
A.I.C.P.A.	=	American Institute of Certified Public Accountant.
B.E.	=	Βαθμοί Ελευθερίας.
Γ.Σ.	=	Γενική Συνέλευση.
Δ.Σ.	=	Διοικητικό Συμβούλιο.
Δ.Φ.Ν.	=	Δελτίο Φορολογικής Νομοθεσίας.
Δ.Ο.Λ.	=	Διεθνής Ομοσπονδία Λογιστών.
Ε.Σ.	=	Εποπτικό Συμβούλιο.
Ε.Π.Ε.	=	Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης.
Ε.Ε.	=	Ευρωπαϊκή Ενωση.
Ε.Ο.Λ.	=	Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Λογιστών.
Ε.Σ.	=	Επίπεδο Σημαντικότητας.
ΕλλΔικ	=	Ελληνική Δικαιοσύνη.
I.C.A.E.W.	=	Institute of Chartered Accountants in England and Wales.
I.C.A.S.	=	Institute of Chartered Accountants of Scotland.
I.C.A.I.	=	Institute of Chartered Accountants of Ireland.
Κωδ.Ε.Δ.	=	Κώδικας Επαγγελματικής Δεοντολογίας.
Κ.Ε.Δ.	=	Κανονισμός Επαγγελματικής Δεοντολογίας.
NoB	=	Νομικό Βήμα.
Σ.Ο.Λ.	=	Σώμα Ορκωτών Λογιστών.
Σ.Ο.Ε.	=	Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών.
X/K	=	Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

ΠΙΝΑΚΕΣ

	ΣΕΛΙΔΑ
5.1 Επίπεδα παραγόντων.....	57
6.1 Συνολική ανταπόκριση ομάδων ερευνητικού δείγματος.	62
6.2 Ανάλυση διασποράς του παράγοντα ‘Απειλή νομικών κυρώσεων κατά του ορκωτού ελεγκτή για πράξεις ή παραλείψεις του κατά την άσκηση του ελεγκτικού του έργου’.....	66
6.3 Ανάλυση διασποράς του παράγοντα ‘Αρμοδιότητα του ΣΟΕ να επιβάλλει πειθαρχικές κυρώσεις στα μέλη του για παραπτώματα που διαπράττονται κατά την διάρκεια εκτέλεσης του ελεγκτικού τους έργου’.....	67
6.4 Ανάλυση διασποράς του παράγοντα ‘Απώλεια της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή λόγω παράβασης του νόμου ή/και των αρχών του ΣΟΕ’.....	67
6.5 Ανάλυση διασποράς του παράγοντα ‘Απώλεια της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή λόγω διαπραγμάτευσης της αμοιβής του τακτικού ελέγχου’.....	68
6.6 Ανάλυση διακύμανσης για την ομάδα των ορκωτών ελεγκτών.....	69
6.7 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’ στα δύο επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας.....	74
6.8 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ στα δύο επίπεδα της παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών.....	75
6.9 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’ στα δύο επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας.....	76
6.10 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ στα δύο επίπεδα του ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών.....	77
6.11 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή’ στα δύο επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας.....	79
6.12 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ στα δύο επίπεδα της θητείας σε έτη του ορκωτού ελεγκτή.....	79
6.13 Ανάλυση διακύμανσης για την ομάδα των τραπεζικών στελεχών..	81
6.14 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’ στα δύο επίπεδα του ανταγωνισμού των ελεγκτικών	81

εταιριών.....	84
6.15 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘ανταγωνισμός των ελεγκτικών εταιριών’ στα δύο επίπεδα της παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών.....	84
6.16 Ανάλυση διακύμανσης για την ομάδα των χρηματιστών.....	86
6.17 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’ στα δύο επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας.....	89
6.18 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ στα δύο επίπεδα της παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών.....	90
6.19 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’ στα δύο επίπεδα της θητείας του ορκωτού ελεγκτή.....	91
6.20 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή’ στα δύο επίπεδα του ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών.....	92
6.21 Ανάλυση διακύμανσης των ομάδων του δείγματος.....	93
6.22 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή των ομάδων του δείγματος στα δύο επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας.....	97
6.23 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ στις Τρεις ομάδες του δείγματος.....	97
6.24 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή των τρειών ομάδων του δείγματος στα δύο επίπεδα του ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών.....	99
6.25 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’ στις τρείς ομάδες του Δείγματος.....	100
6.26 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’ στα δύο επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας.....	102
6.27 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ στα δύο επίπεδα της παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών.....	102
6.28 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού	

ελεγκτή του παράγοντα ‘ανταγωνισμός των ελεγκτικών εταιριών’ στα δύο επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας.....	104
6.29 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ στα δύο επίπεδα του ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών.....	105
6.30 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘ανταγωνισμός των ελεγκτικών εταιριών’ στα δύο επίπεδα της θητείας σε έτη του ορκωτού ελεγκτή.....	106
6.31 Ανάλυση απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή’ στα δύο επίπεδα του ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών.....	107

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η οικονομική ανάπτυξη της χώρας απαιτεί, μεταξύ των άλλων, την ύπαρξη οργανωμένης κεφαλαιαγοράς η οποία με τη σειρά της προϋποθέτει την δημιουργία ενός μηχανισμού παροχής αξιόπιστων και ελεγμένων πληροφοριών. Η πραγματοποίηση του στόχου αυτού προϋποθέτει, μεταξύ άλλων την ίδρυση ενός εξειδικευμένου ελεγκτικού οργάνου τα μέλη του οποίου, οι ορκωτοί ελεγκτές, θα πρέπει αφενός να έχουν τις απαιτούμενες ειδικές γνώσεις και αφετέρου να είναι κατοχυρωμένη η ανεξαρτησία τους από την διοίκηση των ελεγχόμενων ανωνύμων εταιριών ή από άλλους φορείς.

Με την διεξαχθείσα έρευνα επιδιώκουμε να εξετάσουμε την σπουδαιότητα ορισμένων παραγόντων καθώς και τον βαθμό επίδρασής τους στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Η παρούσα διδακτορική διατριβή απαρτίζεται από επτά κεφάλαια:

Το πρώτο, αποτελεί την εισαγωγή του θέματος στην οποία παρουσιάζονται οι λόγοι που δημιούργησαν τον θεσμό του εξωτερικού ελεγκτή, το αντικείμενο του ερευνητικού έργου καθώς και η χρησιμότητα της διατριβής.

Το δεύτερο, εξετάζει τη διαχρονική εξέλιξη του θεσμού του εξωτερικού ελεγκτή καθώς και των προσπαθειών της Πολιτείας για την θεσμοθέτηση της ανεξαρτησίας του. Ο χρονικός διαχωρισμός έγινε με κριτήριο τις νομοθετικές αλλαγές που σημειώθηκαν από το 1920 έως και το 1990.

Το τρίτο, επιχειρεί κριτική επισκόπηση αφενός του ισχύοντος από το 1991 έως σήμερα (1999) νομοθετικού πλαισίου στη χώρα μας και αφετέρου των απόψεων ορισμένων επαγγελματικών οργανώσεων επιλεγμένων χωρών, όπως π.χ. του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας και των Η.Π.Α. που έχουν ασχοληθεί με την έννοια και την κατοχύρωση της επαγγελματικής ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή.

Το τέταρτο, παρουσιάζει τις θεωρητικές απόψεις που διατυπώθηκαν καθώς και τις αντίστοιχες εμπειρικές έρευνες που διεξήχθησαν στο Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ, σχετικά με την ενδεχόμενη επίδραση που ασκούν ορισμένοι παράγοντες στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Το πέμπτο, περιγράφει την ακολουθούμενη διαδικασία σχεδιασμού του ερωτηματολογίου και διεξαγωγής της έρευνας, τις ομάδες που συνθέτουν το δείγμα καθώς και την προτεινόμενη μέθοδο ανάλυσης των στοιχείων.

Το έκτο, παραθέτει και αναλύει τα αποτελέσματα της έρευνας.

Τέλος, το έβδομο περιλαμβάνει τα συμπεράσματα και τις προτάσεις της διατριβής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Προλεγόμενα

Στο κεφάλαιο αυτό, πρώτο, παρουσιάζονται οι λόγοι που δημιούργησαν τον θεσμό του εξωτερικού ελέγχου. Δεύτερο, ακολουθεί η οριοθέτηση του αντικειμένου της παρούσας έρευνας. Τέλος, γίνεται αναφορά στην αναγκαιότητα της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή.

1.2 Οι λόγοι που δημιούργησαν τον θεσμό του εξωτερικού ελέγχου

Αποτελεί σύνηθες φαινόμενο πολλών επιχειρήσεων να ξεκινούν την οικονομική δραστηριότητά τους ως ατομικές. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της ατομικής επιχείρησης είναι ότι ο ιδιοκτήτης-ιδρυτής-διευθυντής έχει την πλήρη και αποκλειστική ευθύνη της πορείας της επιχείρησης και επιπλέον τα περιουσιακά στοιχεία της συγχέονται με την περιουσία του επιχειρηματία.

Κατά τους νεότερους χρόνους, ο αυξανόμενος ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων δημιούργησε την ανάγκη ύπαρξης ισχυρών οικονομικών οργανισμών καθώς και τη διεύρυνση και διεθνοποίηση των συναλλαγών τους. Η κατάσταση αυτή είναι, ως ένα βαθμό, απόρροια της αναγνώρισης των οικονομιών κλίμακας που προκαλούνται από την ανάπτυξη και μεγέθυνση.

Η ανάπτυξη και μεγέθυνση των επιχειρήσεων (σε τομείς που ευνοούν το μεγάλο μέγεθός τους και ευνοούνται απ' αυτό) δημιούργησε, εκτός των άλλων, και την ανάγκη δέσμευσης αφενός μεγάλου ύψους κεφαλαίων, και αφετέρου την δέσμευσή τους για μεγάλο χρονικό διάστημα (μακροπρόθεσμα κεφάλαια), λόγω και της σε μεγάλο βαθμό εκμηχάνισης της παραγωγής (μεγάλο ύψος αξίας παγίων στοιχείων). Τα δύο αυτά χαρακτηριστικά-μεγάλο ύψος του συνολικού δεσμευμένου κεφαλαίου, μεγάλη διάρκεια δέσμευσής του-οδήγησαν σε αδυναμία ή σε άλλες περιπτώσεις σε απροθυμία εισφοράς των απαιτούμενων κεφαλαίων από έναν επιχειρηματία ή από μικρό αριθμό επιχειρηματιών, όταν οι υφιστάμενες νομικές μορφές επιχειρηματικής συνεργασίας δημιουργούσαν το ενδεχόμενο απώλειας της συνολικής δηλ. και της εξωεπιχειρηματικής περιουσίας του επιχειρηματία, ιδίως σε κλάδους με υψηλό βαθμό κινδύνου.

Προέκυψε συνεπώς η ανάγκη υιοθέτησης μορφών επιχειρηματικής (εταιρικής) συνεργασίας, με τις οποίες θα εξασφαλίζονται σ' αυτούς που εισφέρουν το κεφάλαιο

τα εξής: πρώτο, ότι σε περίπτωση κακής πορείας της επιχείρησης το μέγιστο της ζημίας που είναι ενδεχόμενο να υποστούν θα είναι το ύψος του κεφαλαίου που εισφέρουν ή είναι υποχρεωμένοι να εισφέρουν, συνεπώς σε καμιά περίπτωση δεν θα κινδυνεύουν να χάσουν το σύνολο της περιουσίας τους από αυτήν καθεαυτήν την επιχειρηματική συνεργασία (η ενδεχόμενη ευθύνη τους πέρα από το ποσό του εισφερθέντος κεφαλαίου τους, μπορεί να προέλθει μόνο από πρόσθετες νομικές σχέσεις, όπως εγγύηση, τριτεγγύηση, κ.τ.λ.). Δεύτερο, η εισφορά ενός ποσού κεφαλαίου, δεν θα δημιουργεί από μόνη της την υποχρέωση ενεργού ανάμιξης του εισφέροντος στη διοίκηση και διαχείριση της εταιρικής μονάδας, προκειμένου να ευδοθεί ο σκοπός της. Τέτοια ανάμιξη στη διοίκηση και διαχείριση θα πρέπει το νομικό πλαίσιο απλώς να επιτρέπει στον κεφαλαιούχο, εφόσον αυτός εκφράσει την προς τούτο βιούλησή του και ακολουθήσει ορισμένη διαδικασία (εκλογής, κ.τ.λ.). Συνεπώς το νομικό πλαίσιο θα πρέπει να προβλέπει αφενός ότι μόνη η ιδιότητα του κεφαλαιούχου δεν συνεπάγεται την αυτόματη και *ex lege* υποχρέωση για ενεργό συμμετοχή του στα της εταιρίας, αφετέρου δε ότι η διοίκηση και διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων μπορεί να ανατίθεται, προφανώς λόγω επαγγελματικών ή άλλων προσόντων, σε άλλα πρόσωπα ή και σε άλλα πρόσωπα που όμως δεν συνδέονται με κεφαλαιακό δεσμό με την εταιρία.

Η κατ'εξοχή μορφή εταιρικής συνεργασίας με την οποία επιτυγχάνονται τα προεκτεθέντα είναι η ανώνυμη εταιρία (α.ε.). Πράγματι, για να καταστεί κανείς μέτοχος (εταίρος) σ'αυτή την εταιρία, απαιτείται και αρκεί να εισφέρει οσοδήποτε μικρό (το ελάχιστο οριζόμενο από το νόμο) ή μεγάλο ποσό κεφαλαίου, ή να αγοράσει μεταγενέστερα από τον μέχρι τότε μέτοχο την εταιρική ιδιότητα (μετοχή). Η συμμετοχή στο κεφάλαιο αυτής της εταιρίας καμιά άλλη υποχρέωση και κανένα κίνδυνο δεν δημιουργεί πέρα από την πιθανότητα απώλειας του συγκεκριμένου κεφαλαίου που διέθεσε για την απόκτηση της ιδιότητας του μετόχου. Η συμμετοχή στην διοίκηση της εταιρίας εξαρτάται από την θέληση του μετόχου¹ και από την εκλογή του από το οικείο όργανο, ενώ, όπως αναφέρθηκε, στην διοίκηση της εταιρίας μπορεί να μετέχουν εξ ολοκλήρου πρόσωπα που δεν συνδέονται μ'αυτήν με μετοχικό δεσμό.

Συνεπώς ο μέτοχος έχει από τον νόμο το δικαίωμα να επιλέξει μιάν εντελώς παθητική στάση έναντι της εταιρίας, έχοντας ως μοναδική αιτία επένδυσης του κεφαλαίου του στις μετοχές της εταιρίας την προσδοκία απόληψης ενός θεωρούμενου ως ικανοποιητικού μερίσματος, ή/και την προσδοκία κέρδους από την πώληση των μετοχών σε αυξημένη τιμή. Οσον αφορά ειδικότερα την δυνατότητα αποβολής της εταιρικής (μετοχικής) ιδιότητας, αυτή, στην τυπική μορφή της μεγάλης ανώνυμης εταιρίας, είναι κατά κανόνα απεριόριστα πραγματοποιήσιμη με την μεταβίβαση (λόγω πωλήσεως, δωρεάς κ.τ.λ.) των μετοχικών τίτλων σε οποιαδήποτε χρονική

¹. Οι μέτοχοι δεν είναι υποχρεωμένοι ούτε καν στις γενικές συνελεύσεις να προσέρχονται, πράγμα που παρατηρείται πολλές φορές στην πράξη.

στιγμή επιλέξει ο μέτοχος², χωρίς να απαιτείται κατά κανόνα προηγούμενη συναίνεση ή οποιαδήποτε άλλου είδους σύμπραξη της εταιρίας.

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την ανώνυμη εταιρία και που αδρομερώς περιγράφηκε παραπάνω, στην έκταση που αφορά το θέμα μας, δημιουργεί ή είναι ενδεχόμενο να δημιουργήσει τις εξής παραπέρα καταστάσεις:

Ο μεγάλος αριθμός μετόχων καθιστά ανεπιθύμητη την απευθείας ενημέρωσή τους έστω και σε τακτά χρονικά διαστήματα· ανεπιθύμητη υπό την έννοια, ότι αν επιτρεπόταν απεριόριστα και ανεξάρτητα από το μέγεθος του κατεχόμενου από τον μέτοχο κεφαλαίου, θα ήταν δυνατή η διαρροή πληροφοριών ζωτικών για την ευόδωση των εταιρικών υποθέσεων από πρόσωπο που απέκτησε μικρό ποσοστό του κεφαλαίου, με μοναδική πρόθεση την πρόκληση βλάβης στην εταιρία. Στο πρακτικό εξάλλου πεδίο, η ενημέρωση αυτή θα ήταν και αδύνατη, χωρίς τη δημιουργία σοβαρής διαταραχής στις εργασίες της εταιρίας, έστω και αν δεν υπήρχε το πρόβλημα της διαρροής βασικών πληροφοριών.

Από την άλλη μεριά, η πολυπλοκότητα των οικονομικών σχέσεων και του περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιείται η σύγχρονη επιχείρηση, σε συνδυασμό με την αδυναμία (ή απροθυμία) συμμετοχής όλων των μετόχων στη διοίκηση και διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων, δημιουργησε την ανάγκη ανάθεσης των καθηκόντων αυτών σε πρόσωπα που κατέχουν υψηλού βαθμού εξειδικευμένες επαγγελματικές και επιστημονικές γνώσεις, απαραίτητες για την εκτέλεση του έργου τους.

Τα πρόσωπα αυτά παίρνουν αποφάσεις που μπορεί να αφορούν τη διαχείριση τεράστιων ποσών κεφαλαίων, σχηματισμένων από πολλές αλλά μικρού ύψους εισφορές. Αν δεν υπήρχε θεσμοθετημένη η υποχρέωση λογοδοσίας των παραπάνω προσώπων και παροχής απ' αυτούς των αναγκαίων για τον έλεγχο πληροφοριών θα ήταν πολύ μεγάλος και ο κίνδυνος ή το δέλεαρ για καταχρήσεις. Είναι έτσι αυτονόητο, ότι για να είναι ουσιαστικός ο έλεγχος αυτός, θα πρέπει αφενός οι ελεγκτές να έχουν τις απαιτούμενες εξειδικευμένες γνώσεις, και αφετέρου να είναι κατοχυρωμένη η ανεξαρτησία τους, ώστε να επιτελέσουν απρόσκοπτα το έργο τους. Το έργο τους συνίσταται στην εξακρίβωση της συνετής διαχείρισης των εταιρικών υποθέσεων, στο αν παρέχονται οι πληροφορίες που προβλέπει το νομοθετικό πλαίσιο, και στο αν οι πληροφορίες αυτές είναι ακριβείς και ειλικρινείς. Είναι εξάλλου γνωστό, ότι των πληροφοριών αυτών κάνουν χρήση όχι μόνο οι μέτοχοι, στους οποίους αναφερθήκαμε παραπάνω, αλλά και οι δανειστές της εταιρίας, οι πελάτες-προμηθευτές της, οι εργαζόμενοι σ' αυτήν, μελλοντικοί επενδυτές, διάφορες κρατικές

². Υπάρχει περίπτωση κατά την διάρκεια μιάς ημέρας ορισμένο πακέτο μετοχών, που ίσως να αντιπροσωπεύει και την πλειοψηφία των μετοχών, να αλλάξει κατόχους χωρίς η διοίκηση της εταιρίας να έχει λάβει γνώση.

υπηρεσίες και οργανισμοί (εφορία, στατιστική υπηρεσία, κ.ο.κ.). Συνεπώς, ο ορκωτός ελεγκτής αποτελεί το συνδετικό μέσο μεταξύ αυτών που ασκούν τη διοίκηση της εταιρίας και διαχειρίζονται την εταιρική περιουσία και αυτών που βρίσκονται έξω από την εταιρία, αλλά έχουν συμφέροντα στην εταιρία, ή χρειάζονται αξιόπιστες πληροφορίες γι' αυτήν.

Πρέπει ακόμη να προστεθεί, ότι η ανάγκη διενέργειας ελέγχου από πρόσωπα έξω από την εταιρία, που έχουν τα προαναφερθέντα προσόντα, δεν είναι θέμα που αφορά αποκλειστικά την ανώνυμη εταιρία. Αντίθετα η ανάγκη αυτή ανακύπτει σε κάθε περίπτωση διαχείρισης κεφαλαίων (ιδιωτικών ή του δημοσίου) από πρόσωπα, στα οποία δεν ανήκουν τα κεφάλαια αυτά. Η παρούσα εντούτοις διατριβή ασχολείται με την ανεξαρτησία ειδικότερα των ορκωτών ελεγκτών των ανωνύμων εταιριών, δεν ασχολείται όμως με τον εσωτερικό έλεγχο (internal auditing).

Οι ορκωτοί ελεγκτές πρέπει να χαρακτηρίζονται από έλλειψη δεσμών εξάρτησης από την κεφαλαιουχική εταιρία, ώστε να επιτυγχάνουν αυτονομία στον τρόπο δράσης τους. Το στοιχείο αυτό αποτελεί εγγύηση για την διενέργεια αντικειμενικού και ανεπηρέαστου ελέγχου, ώστε το έργο των εξωτερικών ελεγκτών να αποκτά αξιοπιστία και τα πορίσματα του ελέγχου να είναι ευρύτερα χρήσιμα.

Ο εξωτερικός ελεγκτής με την επαγγελματική ανεξαρτησία του, σε αντίθεση με τον εσωτερικό ελεγκτή³, δεν υπόκειται στις ίδιες με αυτόν πιέσεις προκειμένου πρώτο, να γνωστοποιεί τα σφάλματα που τυχόν έχουν διαπραχθεί (ακούσια ή εκούσια) από τους συντάκτες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (χ/κ) και, δεύτερο, να δημοσιοποιεί ελεύθερα τις σκέψεις του, μέσω του πιστοποιητικού ελέγχου η σύνταξη του οποίου πρέπει να αποτελεί προϊόν προσεκτικής έρευνας και μελέτης.

Ο ορκωτός ελεγκτής πρέπει να είναι πραγματικά ανεξάρτητος από την εταιρία που ελέγχει και παράλληλα οι σχέσεις του με τον εκάστοτε πελάτη να είναι τέτοιες, ώστε να φαίνεται ανεξάρτητος και προς τους τρίτους (χρήστες) των χ/κ. Ο ελεγκτής θα πρέπει να είναι ελεύθερος από κάθε είδους πίεση ενώ θα πρέπει να μην νοιώθει κανενός είδους υποχρέωση σε οποιοδήποτε παράγοντα (μέτοχο, διοικητές-τεχνοκράτες, ελεγκτική εταιρία, κ.ά.) που αποβλέπει στο να μεταβάλει τον τρόπο σκέψης του ή την έκθεση των σχετικών με τον έλεγχό του γεγονότων.

³. Ο εσωτερικός ελεγκτής έχει την ιδιότητα του υπαλλήλου της εταιρίας, βρίσκεται σε σχέση εξαρτημένης εργασίας, και ταυτόχρονα σχετίζεται άμεσα με τα άτομα και τα στελέχη που καθορίζουν την πορεία της εταιρίας. Ο έλεγχος του εσωτερικού ελεγκτή ασκείται, τις περισσότερες φορές, σύμφωνα με τους κανόνες και τις υποδείξεις της διοίκησης της εταιρίας και όχι βάσει των γενικών ελεγκτικών αρχών.

1.3 Αντικείμενο της διατριβής

Το αντικείμενο της παρούσας έρευνας είναι να παρουσιαστεί η σπουδαιότητα συγκεκριμένων παραγόντων και ο βαθμός επίδρασής τους στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Ειδικότερα:

1) Να προσδιοριστεί η ενδεχόμενη επίδραση που έχει στην ανεξαρτησία:

- Το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας,
- η παροχή ελεγκτικών και διοικητικών υπηρεσιών από τους ορκωτούς ελεγκτές προς τις ελεγχόμενες εταιρίες,
- ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών, και τέλος,
- ο συνολικός χρόνος παραμονής σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία.

2) Να καθοριστεί η ενδεχόμενη επίδραση που έχει στην ανεξαρτησία:

- Η απειλή νομικών κυρώσεων κατά του ορκωτού ελεγκτή για πράξεις ή παραλείψεις του κατά την άσκηση του ελεγκτικού του έργου,
- η αρμοδιότητα του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών (ΣΟΕ) να επιβάλλει πειθαρχικές κυρώσεις στα μέλη του για παραπτώματα που διαπράττονται κατά την διάρκεια εκτέλεσης του ελεγκτικού τους έργου,
- ο κίνδυνος απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή λόγω παράβασης νόμου ή/και των αρχών του ΣΟΕ, και τέλος,
- ο κίνδυνος απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή λόγω διαπραγμάτευσης της αμοιβής του τακτικού ελέγχου.

Η προτεινόμενη μέθοδος συλλογής των στοιχείων, ο τρόπος τεχνικής ανάλυσης των δεδομένων, καθώς και τα συμπεράσματα της έρευνας αναφέρονται σε επόμενα κεφάλαια.

1.4 Χρησιμότητα της διατριβής

Η ωφέλεια από την μελέτη της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή έγκειται στο γεγονός ότι θα βοηθηθούν:

Χρηματιστήριο & Επενδυτές: προκειμένου να έχουν μια σαφέστερη εικόνα των ενδεχόμενων παραγόντων που επηρεάζουν την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή και των περιορισμών στους οποίους υπόκεινται τα δημοσιευόμενα οικονομικά στοιχεία, πέρα από αυτούς που αφορούν (ή προέρχονται από) την

εφαρμογή των παραδεδεγμένων λογιστικών αρχών (αρχή του ιστορικού κόστους, της συντηρητικότητας, κ.τ.λ.). Ισως έτσι να αυξηθεί η εμπιστοσύνη του επενδυτικού κοινού στο πιστοποιητικό ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών και να διευκολυνθεί η άντληση κεφαλαίων από τις επιχειρήσεις, εφόσον μειώνεται ο επενδυτικός κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο σωστά πληροφορημένος επενδυτής.

Τράπεζες: προκειμένου, μεταξύ άλλων, να αναλάβουν την χρηματοδότηση επενδυτικών προγραμμάτων.

Ακαδημαϊκή Κοινότητα: προκειμένου να συμβάλει στη γνώση και στην πληρέστερη κατανόηση των παραγόντων που επιδρούν στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Κράτος: προκειμένου να διαμορφώσει το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο που θα συμβάλει στην κατά το δυνατό ενδυνάμωση της εμπιστοσύνης των χρηστών στην αξιοπιστία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (χ/κ), με δεδομένο ότι οι αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες επιθυμούν αξιόπιστες χ/κ, διότι έτσι θα διευκολυνθούν στην άντληση αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων.

Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών: προκειμένου να υπάρξει η απαραίτητη υποστήριξη και γνώση για την εφαρμογή κατάλληλων ασφαλιστικών δικλείδων δομής και λειτουργίας, με τις οποίες θα διασφαλίζεται τόσο το κύρος, όσο και η ανεξαρτησία-υπευθυνότητα της γνώμης του ορκωτού ελεγκτή απέναντι στους χρήστες των οικονομικών στοιχείων. Επιπλέον, προκειμένου να απαλειφθούν οι παράγοντες εκείνοι, που έχει διαπιστωθεί ότι μειώνουν την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

2.1 Εισαγωγικά

Σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι η εξέταση της διαχρονικής εξέλιξης του θεσμού του εξωτερικού ελεγκτή και των προσπαθειών για τη θεσμοθέτηση της ανεξαρτησίας του. Η ιστορική πορεία χωρίζεται σε δύο ενότητες: η πρώτη περιλαμβάνει την περίοδο 1920-1954, και η δεύτερη περικλείει την περίοδο 1955-1990. Η περίοδος 1991 έως και σήμερα (1999) παρουσιάζεται στο επόμενο κεφάλαιο. Ο χρονικός διαχωρισμός έγινε με κριτήριο τις νομοθετικές αλλαγές κάθε περιόδου.

2.2 Νομοθετικό πλαίσιο: 1920-1954

Το 1920 πραγματοποιήθηκε η πρώτη προσπάθεια νομοθετικής καθιέρωσης του θεσμού και της ιδιότητας του ελεγκτή ανωνύμων εταιριών (α.ε.)¹.

Τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα της ελεγκτικής ιδιότητας, εκείνης της περιόδου, ήταν:

- α. Η απουσία κατάλληλων οργανωτικών δομών για τη σύσταση ελεγκτικού σώματος ή ειδικής επαγγελματικής οργάνωσης, και
- β. η παράλειψη του νομοθέτη να προσδιορίσει ρητά τα επιστημονικά και τα επαγγελματικά προσόντα του ελεγκτή.

Συνέπεια των προαναφερθέντων γνωρισμάτων ήταν να μεταπέσει σε απλό τύπο η απαίτηση του νόμου² για διενέργεια εξωτερικού ελέγχου. Ετσι οι α.ε., προκειμένου να πληρωθεί ο τύπος και το γράμμα του νόμου, προσελάμβαναν έναντι συμβολικής αμοιβής³ πρόσωπα που δεν είχαν κατά κανόνα κανένα ουσιαστικό ή

¹. Αρθρο 36 παρ.1 ν.2190/20: «Ινα ληφθή υπό Γενικής Συνελεύσεως εγκύρως απόφασις επί του ισολογισμού, δέον να έχῃ εξελεγχθή ούτος υπό δύο τουλάχιστον ελεγκτών.».

². Όπου στην παρούσα ενότητα αναφέρεται η λέξη νόμος νοείται το αρχικό κείμενο του νόμου 2190/20, καθώς και όλες οι τροποποιήσεις μέχρι και το 1955.

³. ΠΕΡΑΚΗΣ ΕΜ. ΕΥΑΓ., «Ο Τακτικός Ελεγχος της Ανώνυμης Εταιρίας», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, (1984), σελ. 161: «...Στην πράξη οι αμοιβές των ελεγκτών είναι μάλλον συμβολικές (κυμαίνονται μεταξύ 10.000-30.000 δρχ. για ολόκληρο το ελεγκτικό έργο), έτσι...η προϋπόθεση της ανεξαρτησίας αποβαίνει μάλλον αστεία...».

τυπικό προσόν, και τα οποία υπέγραφαν απλώς τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις⁴ (χ/κ) χωρίς να διενεργούν κανένα έλεγχο. Ο νόμος προέβλεπε την υποχρέωση των ελεγκτών για τήρηση απόλυτης εχεμύθειας για το σύνολο των πληροφοριών που ελάμβαναν γνώση κατά την διάρκεια του ελέγχου⁵.

Το έτος 1931⁶ έγινε η πρώτη προσπάθεια για τη σύσταση Σώματος Ορκωτών Λογιστών (ΣΟΛ)⁷. Ένα χρόνο αργότερα, το 1932, εκδόθηκαν⁸ νομοθετικά διατάγματα (ν.δ.) με τα οποία ρυθμίστηκε η σύσταση και η σύνθεση του διοικητικού

⁴. ΛΕΒΑΝΤΗΣ Φ.Ε. και ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ Γ.Θ., «Το Δίκαιο των Εμπορικών Εταιριών», τ.ΙII-Ανώνυμες Εταιρίες, (1989), σελ. 1017, που παραπέμπουν στα ΕΠΙΣΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ, Ειδικής Επιτροπής της Βουλής άρθρου 35 του Συντάγματος, Συνεδρίαση Ζ, 14.6.62, σελ. 135, και Συνεδρίαση ΚΖ, 19.7.62, σελ. 552: «...ο έλεγχος της α.ε. εις την χώραν μας είναι πράξις καθαρώς τυπική, αποτελούσα ειρωνείαν έναντι της Πολιτείας όσον και έναντι των μετόχων και λοιπών ενδιαφερομένων...» και «...δεν πιστεύω να υπάρχη τις μεταξύ υμών δόσις να πιστεύῃ ότι πλέον της υπογραφής των έπραξάν τι περισσότερον ή ολιγότερον οι ελεγκταί...διότι όπως είναι γνωστό...εν τη πράξει...οι διοριζόμενοι ελεγκταί περιορίζουντι τήν δράσιν των αυτήν εις τήν υπογραφήν της υπό του ΔΣ ετοιμασθείσης δι'αυτούς εκθέσεως...».

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ-ΡΟΚΑΣ, παρ. 125 σημ.5 κατά παραπομπή από ΠΑΣΣΙΑ I., «Το Δίκαιο της Ανωνύμου Εταιρίας», τ.Π, Αθήνα, (1969), υποσημ.6, σελ. 769: «...Αληθώς ειπείν, ίνα ο έλεγχος γίνεται καθ'όν τρόπον αξιοί ο νόμος, θα απητείτο διαρκής και αποκλειστική απασχόλησης των ελεγκτών, απολύτου ακεραιότητος και άκρας ευσυνειδησίας όντων, εις το έργον του έλεγχου, προκειμένου δέ περί εταιρειών μεγάλης δραστηριότητος, δεκάδες όλαι ελεγκτών!».

ΠΑΣΣΙΑΣ I., ό.π., σσ.735,769: «...Εκλέγουν επομένως ελεγκτάς...εις το τέλος της εταιρικής χρήσεως υπογράφουν τυπικήν έκθεσιν υπό των διαχειριστών συντασσομένην, άνευ οιουδήποτε ελέγχου, ουδέν ελέγχαντες και αναρμόδιοι άλλωστε δι'οιονδήποτε έλεγχον...». «...Οι ελεγκταί αντιγράφουν εν τή εκθέσει των τάς φράσεις τού νέου νόμου, ως αντέγραφον τάς φράσεις του παλαιού, χωρίς κατ'ουδέν να έχη ουσιαστικώς μεταβληθή η εργασία αυτών...».

⁵. Αρθρο 63 παρ.1 εδάφ.α, ν.2190/20.

⁶. N. 5076/31 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών και Τραπεζών».

⁷. Αρθρο 31 παρ.1 ν.5076/31: «1. Επιτρέπεται η σύστασις και η λειτουργία σώματος ορκωτών λογιστών εις ους δύναται νά ανατεθή η διεξαγωγή του τακτικού ελέγχου επί των ανωνύμων εταιρειών και επί πάσης άλλης επιχειρήσεως, ως και οιαδήποτε λογιστική ή τεχνική πραγματογνωμοσύνη αφορώσα τήν διοίκησιν ή διαχείρισιν εμπορικών ή άλλων επιχειρήσεων».

Παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου και νόμου: «2. Το σώμα των ορκωτών λογιστών διατελεί υπό την εποπτείαν του Υπουργείου της Εθνικής Οικονομίας, του τρόπου της διοικήσεως αυτού οριζόμενου διά διατάγματος εκδιδομένου προτάσει του Υπουργού της Εθνικής Οικονομίας».

Παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου και νόμου: «3. Ο τρόπος του διορισμού και απολύσεως των ορκωτών λογιστών, τα καθήκοντα αυτών, το ασυμβίβαστον της υπηρεσίας των προς άλλας υπηρεσίας, αι αποζημιώσεις και πάσα άλλη λεπτομέρεια οργανώσεως και λειτουργίας του σώματος τουτού, ορισθήσονται δι'οργανισμού συντασσομένου υπό της Διοικήσεως αυτού και εγκρινομένου υπό του Υπουργού της Εθνικής Οικονομίας».

⁸. N.Δ. 23/32 «Περί συστάσεως και διοικήσεως του ΣΟΛ».

N.Δ.28/32 Περί τροποποιήσεως του άρθρου 3 του από 23 Μαρτίου 1932 Διατάγματος «περί συστάσεως και διοικήσεως του ΣΟΛ».

N.Δ. 11/32 «Περί συστάσεως και διοικήσεως του ΣΟΛ».

συμβουλίου (δ.σ.) του ΣΟΛ. Εντούτοις, παρά τις νομοθετικές προβλέψεις οι προσπάθειες για δημιουργία ΣΟΛ ατόνησαν. Τα αίτια πρέπει να αποδοθούν, μεταξύ άλλων, και στην γενικότερη οικονομική κατάσταση. Συγκεκριμένα, η διεθνής οικονομική κρίση του 1932 αναπόφευκτα επηρέασε και την ελληνική οικονομία και χειροτέρευσε τη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας. Ταυτόχρονα, η Ελλάδα αντιμετώπισε συχνές εκλογικές αναμετρήσεις με συνέπεια την πολιτική αστάθεια. Συνεπώς, δεν υπήρχαν ή δεν διαφαίνονταν να υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για οικονομική ανάπτυξη της χώρας και εδραίωση ανεξάρτητου ελεγκτικού οργάνου.

Κατά την χρονική περίοδο που εξετάζουμε, η νομοθεσία εκτός του ότι δεν προέβλεπε συγκεκριμένα προσόντα για το πρόσωπο του ελεγκτή δεν όριζε ασυμβίβαστα που ενδεχόμενα θα μπορούσαν να εμποδίσουν την εκλογή οποιουδήποτε προσώπου ως ελεγκτή α.ε. Ετσι μπορούσαν να αναλάβουν τον τακτικό έλεγχο⁹ α.ε. πρόσωπα οποιουδήποτε επαγγέλματος και οποιασδήποτε μόρφωσης, αρκεί να είχαν δικαιοπρακτική ικανότητα¹⁰.

Η νομοθεσία όριζε ρητά ότι: «Οι ελεγκταί αμείβονται πάντοτε υπό της Εταιρείας, του ποσού της αμοιβής αυτών οριζομένου εν τη περί του διορισμού αυτών αποφάσει της Γενικής Συνελεύσεως»¹¹. Ο νόμος καθόριζε ότι οι ελεγκτές εικλέγονται πάντοτε από την προηγούμενη τακτική γενική συνέλευση (γ.σ.) για μια εταιρική χρήση¹². Εκλογή σημαίνει τον ονομαστικό ορισμό των ελεγκτών από τη γ.σ. καθώς και τον καθορισμό της αμοιβής τους, (Πασσιάς 1969, σελ. 752). Η αρμοδιότητα¹³ αυτή της γ.σ. ήταν αποκλειστική και δεν μπορούσε ούτε η γ.σ. ούτε και το καταστατικό της εταιρίας να μεταβιβάσει σε άλλο όργανο της εταιρίας ή σε οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο, π.χ. διευθύνοντα σύμβουλο, την αρμοδιότητα εκλογής των ελεγκτών. Η διάταξη θεσπίστηκε προκειμένου να αποτρέψει τους διοικητές των ελεγχόμενων εταιριών από το να χρησιμοποιήσουν την αμοιβή ως μέτρο ενδεχόμενης άσκησης πίεσης προς τους ελεγκτές.

⁹. Με τον όρο τακτικό έλεγχο α.ε. εννοούμε τον έλεγχο που:

α. Εκτείνεται σε ολόκληρη την διαχειριστική περίοδο και καλύπτει τον Ισολογισμό, τα Αποτελέσματα Χρήσεως, και

β. διενεργείται από ελεγκτές που διορίζονται μετά από απόφαση της γ.σ. της ελεγχόμενης εταιρίας.

¹⁰. ΠΑΣΣΙΑΣ Ι., ό.π., σελ. 756: «...τό ελληνικόν δίκαιον ουδεμίαν εθέσπιζεν ιδιότητα ως απαραίτητον διά τό πρόσωπον του ελεγκτού, ουδ' αριζε κώλυμά τι εμποδίζεν τήν εκλογήν οιουδήποτε προσώπου ως ελεγκτού. Υπό τήν νοούμενην, και νυν ως εικός ισχύουσαν, προϋπόθεσιν ότι έχει πλήρη δικαιοπρακτικήν ικανότητα, ηδύνατό τις να εκλεγή ελεγκτής οιασδήποτε ανωνύμου εταιρείας. Δέν απητείτο ούτε ιδιότης μετόχου, ούτε ημεδαπή ιθαγένεια. Δέν απηγορεύετο η εκλογή γυναικός, συγγενούς μέλους του διοικητικού συμβουλίου, πτωχεύσαντος...».

¹¹. Αρθρο 36 παρ.3 ν.2190/20.

¹². Αρθρο 36 παρ.2 ν.2190/20.

¹³. Η αρμοδιότητα αυτή της γ.σ. ισχύει μέχρι σήμερα (Μαΐος 1999).

Ορισμένοι συγγραφείς¹⁴ εξέφρασαν την άποψη ότι ο καθορισμός της αμοιβής των ελεγκτών από τη γ.σ., μπορεί να είναι κενό γράμμα του νόμου διότι τόσο το δ.σ. όσο και τα λοιπά όργανα διοίκησης της εταιρίας εκλέγονται από την πλειοψηφία του κεφαλαίου η οποία μπορεί να βρίσκεται συγκεντρωμένη στα χέρια της μειοψηφίας των μετόχων - 'μεγάλοι μέτοχοι'. Υπήρχε λοιπόν κίνδυνος η μειοψηφία αυτή να προσπαθεί να διατηρεί τον έλεγχο των διοικητικών οργάνων και κατ' επέκταση να λαμβάνει μέρος στην διαμόρφωση της συνολικής αμοιβής του ελεγκτή της πλειοψηφίας. Αρα, ενδέχετο, η γ.σ. να αποφασίζει αυθαίρετα το ύψος της αμοιβής του ελεγκτή και ταυτόχρονα να καθορίζει και την ποιότητα του παρεχόμενου ελεγκτικού έργου.

Σκοπός του τακτικού ελέγχου κατά το νόμο, ήταν ο έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης, η εξακρίβωση και η διαπίστωση της πραγματικής οικονομικής κατάστασης της ελεγχόμενης α.ε.¹⁵

Συμπερασματικά, μέχρι τη σύσταση του ΣΟΛ το 1955, σε καμία α.ε δεν διενεργείτο πραγματικός διαχειριστικός έλεγχος, διότι ο έλεγχος που προέβλεπε ο νόμος είχε καταντήσει εντελώς τυπική διαδικασία.

¹⁴. ΠΑΣΣΙΑΣ Ι., ό.π., σελ.735: «...Αλλ' η πλειονοψηφία, καί ακριβέστερον οι διαθέτοντες κατ' ουσίαν τήν πλειονοψηφίαν 'μεγάλοι' μέτοχοι, εφορεύονται αμεσώτερον τήν διοίκησιν, ασκούντες οι ίδιοι ή διά προσώπων υποχειρίων των αυτήν, καί διά τούτο όχι μόνον δέν χρειάζονται τάς υπηρεσίας του ελεγκτικού οργάνου το οποίον καθιέρωσεν ο νόμος, αλλά καί αποστέργονται αυτάς, προτιμώντες, όπως αι ενέργειαι της διοικήσεως παραμένουν εν ταῖς λεπτομερείαις των ἀγνωστοι, καί η όλη διαχείρισις της εταιρείας...καλύπτεται υπό πυκνού πέπλου ως πρός πάντα ἄλλον...».

ΤΣΙΡΙΝΤΑΗΣ Α., «Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου», τόμ. Β, Αθήνα, (1960), σελ. 151: «...ο έλεγχος τον οποίον...υποβοηθεί ο νόμος είναι εν τη πράξει σκιώδης...πρόκειται περί ελεγκτών οι οποίοι εκλέγονται υπό της γ.σ., δηλ. υπ' αυτής της ελεγχομένης πλειονοψηφίας...τα συμφέροντα συμπίπτουν...πρός τά των μελών του δ.σ...εν τη πράξει έλεγχος εκ μέρους των ελεγκτών της πλειονοψηφίας σημαίνει ότι το δ.σ. ελέγχει εαυτό διά προσώπων της εμπιστοσύνης του, την εκλογήν των οποίων επιτυγχάνει κατ' αρέσκειαν...».

¹⁵. Αρθρο 37 παρ.1 ν. 2190/20: «Οι ελεγκταί έχουσι το δικαίωμα οποτεδήποτε κατά τήν διάρκειαν της χρήσεως να εξελέγχωσιν οινοδήποτε βιβλίον ή λογαριασμόν της Εταιρείας, υποχρεούνται δέ μετά τήν λήξιν της χρήσεως να εξελέγχωσι τόν ισολογισμόν καί νά υποβάλωσι πρός τήν τακτικήν Γενικήν Συνέλευσιν έκθεσιν περί του πορίσματος του ελέγχου αυτών. Ως εξέλεγξις του ισολογισμού νοείται τουλάχιστον η εξέλεγξις της ακριβείας καί της νομιμότητος των εγγραφών, εξ ων προέκυψαν τά εν τω ισολογισμώ αναγραφόμενα κονδύλια...».

Στην πραγματικότητα, όμως, η απασχόληση των ελεγκτών δεν ξεπερνούσε τα λίγα λεπτά της ώρας, όσα δηλ. απαιτούνται για να υπογράψουν ένα τυποποιημένο κείμενο, που είχε προετοιμάσει η αρμόδια υπηρεσία της α.ε.

2.3 Νομοθετικό πλαίσιο: 1955-1990

Η οικονομική ανάπτυξη της χώρας απαιτούσε, μεταξύ άλλων, την ύπαρξη εταιριών ισχυρής κεφαλαιακής δομής και οργανωμένης κεφαλαιαγοράς. Ο διττός αυτός στόχος είχε ως βασικές προϋποθέσεις:

- α. Την δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των επενδυτών,
- β. την στροφή των ιδιωτικών αποταμιεύσεων σε παραγωγικές επενδύσεις, και
- γ. την διασφάλιση της απρόσωπης επένδυσης από κάθε είδους ατασθαλίες.

Η πραγματοποίηση των παραπάνω όρων απαιτούσε την ύπαρξη ενός εξειδικευμένου ελεγκτικού οργάνου τα μέλη του οποίου θα ήταν ανεξάρτητα από την διοίκηση των ελεγχόμενων α.ε.

Η Πολιτεία με το ν.δ. 3329/55¹⁶, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε αργότερα με πληθώρα άλλων νομοθετημάτων, Υπουργικών Αποφάσεων¹⁷, κ.τ.λ. ίδρυσε το Σώμα Ορκωτών Λογιστών (ΣΟΛ)¹⁸.

¹⁶. Ν.Δ. 3329/55 «Περί συστάσεως Σώματος Ορκωτών Λογιστών».

¹⁷. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Α.Υ.Εμπ. 19969/1212, «Περί εγκρίσεως κανονισμού λειτουργίας Εποπτικού Συμβουλίου Σώματος Ορκωτών Λογιστών», ΦΕΚ 158B/6.6.57.
- Ν.Δ. 4107/60, «Περί τροποποίησεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινων του ν.δ. 3329/55 ‘περί συστάσεως Σώματος Ορκωτών Λογιστών’ και άλλων τινών διατάξεων».
- Β.Δ. 737/61, «Περί καθορισμού της συνθέσεως του Σώματος Ορκωτών Λογιστών, βαθμολογικής κατατάξεως των Μελών αυτού, των προσόντων διορισμού, προαγωγής, πειθαρχικής ευθύνης καί διαγραφής αυτών».
- Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΛ 5192, «Περί ασκήσεως ελέγχου επί τού έργου των Ορκωτών Λογιστών», ΦΕΚ 104B/27.3.62.
- Ν.Δ. 4237/62, «Περί τροποποίησεως και συμπληρώσεως τού ν.2190/1920 ‘περί Ανωνύμων Εταιρειών’ και άλλων τινών διατάξεων», άρθρα 20-21.
- Απόφαση Αντιπροέδρου ΣΟΛ 2377, «Περί εγκρίσεως Πειθαρχικού Κανονισμού Μελών Σώματος Ορκωτών Λογιστών», ΦΕΚ 554B/26.8.65.
- Α.Ν. 581/68, «Περί συμπληρώσεως του υπ' αριθ. 3329/55 Ν.Δ. περί συστάσεως Σώματος Ορκωτών Λογιστών».
- Ν.Δ. 63/73, «Περί ανασυνθέσεως του Εποπτικού Συμβουλίου, του Σώματος Ορκωτών Λογιστών».
- Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΛ 3732, «Περί κανονισμού συντάξεως φύλλων ποιότητος των βοηθών Ορκωτών Λογιστών και Δοκίμων Ορκωτών Λογιστών και προαγωγής αυτών», ΦΕΚ 1220B/1.10.76.
- Απόφαση Αντιπροέδρου ΣΟΛ 4316, «Περί τροποποίησεως κανονισμού του Σώματος Ορκωτών Λογιστών», ΦΕΚ 15B/17.1.77.
- Απόφαση Προέδρου ΣΟΛ 4137, «Περί τροποποίησεως και συμπληρώσεως του Κανονισμού συντάξεως φύλλων ποιότητος των Βοηθών και Δοκίμων Ορκωτών Λογιστών και προαγωγής αυτών», ΦΕΚ 1237B/21.11.77.
- Απόφαση Προέδρου ΣΟΛ 643/5, «Περί εγκρίσεως των Προτύπων (Standards) του Σ.Ο.Λ.», ΦΕΚ 1119B/18.12.79.

Το ΣΟΛ αποτέλεσε δημόσιο φορέα με σωματειακή οργάνωση (Περάκης 1984, σελ.90). Περιγραφόταν ως ιδιόρρυθμη ένωση επαγγελματιών που διέθεταν ειδικά προσόντα και περιβαλλόταν με ιδιαίτερες εγγυήσεις ανεξαρτησίας. Το ΣΟΛ αποτελούσε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου-ν.π.δ.δ. (Γεωργακόπουλος 1974, σελ.415, Περάκης 1984, σελ. 91, Δαγτόγλου 1987, σελ. 1023, Μηνούδης 1989, σελ. 608) και η σχέση που ένωνε όλα τα μέλη του με αυτό ήταν σχέση δημοσίου δικαίου και όχι σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου (Περάκης 1992, σελ. 889). Το ΣΟΛ ελεγχόταν και λειτουργούσε βάσει συγκεκριμένων νόμων και διοικητικών πράξεων. Βασικό στοιχείο της ύπαρξής του ήταν ο συνεχής και σταθερός Κρατικός έλεγχος από το Υπ. Συντονισμού (τώρα Υπ.ΕΘΟ.).

Ο σκοπός του ΣΟΛ ήταν η άσκηση διαχειριστικού έλεγχου των πάσης φύσεως οικονομικών οργανισμών της χώρας¹⁹. Συνεπώς η αρμοδιότητα του ΣΟΛ, θεωρητικά, ξεπερνούσε αυτή του τακτικού έλεγχου των α.ε.²⁰ Η θέληση δηλ. του

- N.1401/83, Τροποποίηση διατάξεων του Ν.Δ. 136/1946 «περί κυρώσεως, τροποποίησεως και συμπληρώσεως του από 10/11.5.1956 Ν.Δ. ‘περί Αγορανομικού Κώδικος’ και άλλες διατάξεις», άρθρο 6.
- N.1436/84, «Σύνσταση Εμπορικού Παρεμβατικού Οργανισμού και μερικές άλλες διατάξεις», άρθρο 17.
- Π.Δ. 526/84, «Αύξηση αριθμού Ορκωτών Λογιστών».
- N.1563/85, «Διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις», άρθρο 17.
- N.1712/87, «Εκσυγχρονισμός επαγγελματικών οργανώσεων των εμπόρων, βιοτεχνών και λοιπών επαγγελματιών και άλλες διατάξεις», άρθρο 12.
- Π.Δ. 102/88, «Αύξηση του αριθμού των Ορκωτών Λογιστών».
- Π.Δ. 15/89, «Προσαρμογή του Ν.Δ/τος 3329/55 ‘περί συστάσεως Σώματος Ορκωτών Λογιστών’ (ΦΕΚ 230) όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα, πρός τίς διατάξεις της Οδηγίας 84/253/EOK του Συμβουλίου της 10ης Απριλίου 1984».

¹⁸. Για την καλύτερη οργάνωση και συστηματική λειτουργία του ΣΟΛ χρησιμοποιήθηκε η επιστημονική και επαγγελματική εμπειρία δύο αλλοδαπών συμβούλων, Αγγλων Ορκωτών Λογιστών, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δύο ετών. Το έργο τους υπήρξε η ταχεία συγκρότηση του ΣΟΛ, η συστηματική παρακολούθηση στο επαγγελματικό έργο των ελλήνων ορκωτών λογιστών καθώς και η παροχή ελεγκτικών συμβουλών προς τα μέλη του. Αρθρο 6 ν.δ. 4107/60 με τίτλο: «Κυρούνται αι υπ' αριθ. 1328/57 & 100/59 Πράξεις του Υπουργικού Συμβουλίου», οι οποίες αφορούσαν τα παραπάνω.

¹⁹. Αρθρο 1 ν.δ. 3329/55.

²⁰. Οι ειδικές διατάξεις για τον έλεγχο ορισμένων α.ε. από ορκωτούς λογιστές περιλαμβάνονταν σε συγκεκριμένα νομοθετήματα και Υπουργικές Αποφάσεις. Ενδεικτικά παρατίθενται:

- Ν.Δ. 3746/57, «Περί ασφαλιστικών ρητρών, φορολογικών απαλλαγών και άλλων τινών διευκολύνσεων εις ομολογιακά δάνεια ή προνομιούχους μετοχάς εκδιδομένας διά παραγωγικούς σκοπούς», άρθρο 9.
- Α.Υ.Εμπ. 14667/709, 17572/175, «Περί υποχρεωτικής χρησιμοποίησεως ορκωτών λογιστών διά τόν τακτικόν έλεγχον ανωνύμων εταιρειών», ΦΕΚ 449B/21.12.59.
- Α.Υ.Εμπ. 8716, «Περί τροποποίησεως της υπ' αριθ.17572/1751/2.7.59 αποφάσεως του Υπουργού Εμπορίου προκειμένου περί έλεγχου Τραπεζών», ΦΕΚ 96B/1.3.60.
- N. 4169/61, «Περί Γεωργικών Κοινωνικών Ασφαλίσεων», άρθρο 17 παρ.6.

- Ν.Δ. 4181/61, «Περί τροποποιήσεως του Ν. 146/1914 ‘περί αθεμίτου ανταγωνισμού’ καί ετέρων τινών διατάξεων», άρθρο 1 παρ.3.
- Ν.Δ. 4366/64, «Περί ιδρύσεως Ελληνικής Τραπέζης Βιομηχανικής Αναπτύξεως», άρθρο 2 παρ.3.
- Α.Ν. 148/67, «Περί μέτρων πρός ενίσχυσιν της Κεφαλαιαγοράς», άρθρο 4 παρ.2.
- Ν.Δ. 400/70, «Περί Ιδιωτικής Επιχειρήσεως Ασφαλίσεως», άρθρο 23 παρ.2.
- Ν.Δ. 608/70, «Περί Εταιρειών Επενδύσεων-Χαρτοφυλακίου καί Αμοιβαίων Κεφαλαίων», άρθρα 6 και 12 παρ.4.
- Β.Δ. 804/70, «Περί κυρώσεως του Καταστατικού των Ελληνικών Ταχυδρομείων», άρθρο 21.
- Ν.Δ. 768/70, «Περί ιδρύσεως Οργανισμού πρός ανάληψιν των παρά της Η.Ε.Μ. εκτελουμένων μεταφορών καί περί κυρώσεως της από 3 Δεκεμβρίου 1970 συμβάσεως μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου αφ'ενός και της Η.Ε.Μ. και Γ.Ε.Ε. αφ'ετέρου», άρθρο 7 παρ.3 εδάφ.γ.
- Β.Δ. 496/72, «Περί κυρώσεως του Καταστατικού του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (Ο.Σ.Ε.)», άρθρο 25 παρ.1.
- Ν.Δ. 1369/73, «Περί μετατροπής της Ελληνικής Τραπέζης Βιομηχανικής Αναπτύξεως εις Ανώνυμον Τραπεζικήν Εταιρίαν», άρθρο 25.
- Ν.Δ. 165/73, «Περί Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος», άρθρο 35 παρ.2.
- Ν. 87/75, «Περί ιδρύσεως Δημοσίας Επιχειρήσεως Πετρελαίου», άρθρο 19.
- Ν. 446/76, «Περί συστάσεως Δημοσίας Επιχειρήσεως Πολεοδομήσεως, Οικισμού καί Στεγάσεως», άρθρο 9.
- Ν. 588/77, «Περί οργανώσεως των Αστικών Συγκοινωνιών Πρωτευούσης καί άλλων τινών διατάξεων», άρθρο 11 παρ.3.
- Ν. 735/77, «Περί ιδρύσεως Ανωνύμου Εταιρείας υπό τήν επωνυμίαν ‘ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ’ καί άλλων τινών διατάξεων», άρθρο 18.
- Α.Υ.Συγκ. 36573/1826, «Περί κυρώσεως του Καταστατικού του νομικού προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου υπό τήν επωνυμίαν ‘Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι Αθηνών-Πειραιώς Α.Ε.’ (Η.Σ.Α.Π.)», ΦΕΚ 957Β/7.11.78.
- Π.Δ. 86/79, «Περί συστάσεως ιδιορρύθμου Ανωνύμου Εταιρείας διά τήν εκμετάλλευσιν καταστημάτων πωλήσεως αφορολογήτων καί αδασμολογήτων ειδών καί εγκαταστάσεως και λειτουργίας τούτων εις τά σημεία εξόδου επιβατών εξωτερικού», άρθρο 13 παρ.1.
- Ν. 876/79, «Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως διατάξεων αναφερομένων εις τήν ανάπτυξιν της Κεφαλαιαγοράς», άρθρο 20.
- Ν. 879/79, «Περί Ποδοσφαιρικών Ανωνύμων Εταιρειών», άρθρο 11 παρ.2.
- Ν. 959/79, «Περί της Ναυτικής Εταιρείας», άρθρο 38 παρ.2.
- Ν. 973/79, «Περί συστάσεως Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου», άρθρο 20 παρ.3.
- Π.Δ. 868/79, «Περί κυρώσεως του Καταστατικού της υπό του Ν.811/1978 ‘περί συστάσεως Εταιρείας υπό τήν επωνυμίαν ΑΕΡΟΛΙΜΗΝ ΑΘΗΝΩΝ Ανώνυμος Εταιρεία’ και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων ιδρυθείσης Εταιρείας», άρθρο 20 παρ.1.
- Κ.Υ.Α. Υπ.Συντ.Βιομ.Ενεργ.Εμπ, ΠΡ 5809/B.683, «Περί υπαγωγής στο Σώμα Ορκωτών Λογιστών του ελέγχου των Α.Ε. διυλίσεως και παραγωγής πετρελαιοειδών και των Α.Ε. εμπορίας πετρελαιοειδών», ΦΕΚ 627Β/20.7.79.
- Κ.Υ.Α. Υπ.Συντ.Εμπ.Συγκ, ΠΡ 5868/B.711, «Περί υπαγωγής στο Σώμα Ορκωτών Λογιστών του ελέγχου των ΟΤΕ, ΕΛΤΑ, και ΟΣΕ», ΦΕΚ 627Β/20.7.79.
- Ν.1069/80, «Περί κινήτρων διά τήν ιδρυσιν Επιχειρήσεων Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως», άρθρο 18.
- Π.Δ. 811/80, «Περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καί διαμορφώσεως εις ενιαίον κείμενον της περί ΔΕΠΟΣ υφισταμένης νομοθεσίας», άρθρο 11.

νομοθέτη ίσως να ήταν η δημιουργία στελεχών ικανών να διενεργούν τον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης και κάθε δημόσιου οργανισμού ή ν.π.δ.δ., πέρα από τον έλεγχο των α.ε.²¹

Οσον αφορά τις α.ε., αρχικά το ΣΟΛ είχε το μονοπώλιο (Γεωργακόπουλος 1974, σελ. 415, Περάκης 1984, σελ.90, Δαγτόγλου 1987, σελ.1023) στη διεξαγωγή του ελέγχου ορισμένων²² μόνο κατηγοριών α.ε.²³. Ακολούθως, η αποκλειστική

- Ν. 1316/83, «Ιδρυση, οργάνωση και αρμοδιότητες του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.), της Εθνικής Φαρμακοβιομηχανίας (Ε.Φ.), της Κρατικής Φαρμακαποθήκης (Κ.Φ.) και τροποποίηση και συμπλήρωση της Φαρμακευτικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις», άρθρο 21 παρ.3.
- Π.Δ. 186/83, «Σύσταση Ανώνυμης Εταιρίας Κεφαλαίου Δραχμών 20.000.000 με την επωνυμία 'ΗΛΙΑΚΟ ΧΩΡΙΟ Α.Ε.'», άρθρο 53 παρ.1.
- Α.Υ.ΕΘΟ. & Εμπ. Κ3/2098, «Υπαγωγή Ανωνύμων Εταιριών στο τακτικό διαχειριστικό έλεγχο του Σώματος Ορκωτών Λογιστών», ΦΕΚ 505B/31.8.83.
- Π.Δ. 409/86, «Προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας περί Ανωνύμων Εταιριών (Κωδ. Ν. 2190/20 'περί Ανωνύμων Εταιριών', όπως κωδικοποιήθηκε με το Β.Δ.174/63), προς το Κοινοτικό Δίκαιο και ειδικότερα προς τις διατάξεις της Πρώτης Οδηγίας 68/151/EOK του Συμβουλίου της 9^{ης} Μαρτίου 1968, της Δεύτερης Οδηγίας 77/91/EOK του Συμβουλίου της 13^{ης} Δεκεμβρίου 1976, της Τέταρτης Οδηγίας 78/660/EOK του Συμβουλίου της 25^{ης} Ιουλίου 1978 και, μερικώς, της Εβδομητης Οδηγίας 83/349/EOK του Συμβουλίου της 13^{ης} Ιουνίου 1983».
- Ν. 1796/88, «Σύσταση Οργανισμού Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (Ο.Α.Ε.Π.) και άλλες διατάξεις», άρθρο 8.
- Ν. 1958/91, «Τμήματα Αμειβομένων Αθλητών. - Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρίες και άλλες διατάξεις», άρθρο 15 παρ.8.

²¹. ΠΑΣΣΙΑΣ Ι., δ.π., σελ.740: «...Η αρμοδιότης των ορκωτών λογιστών δέν περιορίζεται εις τόν έλεγχον των ανωνύμων εταιρειών. Ο νόμος θηέλησε νά δημιουργήσῃ δργανον κατάλληλον διά τήν ενέργειαν ελέγχου τής οικονομικής διαχειρίσεως παντός δημοσίου οργανισμού, ή καί προσώπου δημοσίου δικαίου, διά τόν οποίον απαιτούνται ιδιάζουσαι λογιστικά γνώσεις...».

²². Αρθρο 2 παρ.1 ν.δ. 3329/55: «1. Οι Ορκωτοί Λογισταί καθίστανται υποχρεωτικώς τα αρμόδια δργανα:

α) Διά τήν ενέργειαν πάσης πραγματογνωμοσύνης επί θεμάτων οικονομικής διαχειρίσεως απαιτούντων λογιστικά γνώσεις διατασσομένης υπό των Δικαστηρίων, των Φορολογικών Επιτροπών, του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των Διοικητικών αρχών ή άλλων υπηρεσιών του Κράτους, των Επιμελητηρίων ή άλλων Δημοσίου Δικαίου Οργανισμών.

β) Διά την άσκησιν τακτικού ελέγχου της οικονομικής διαχειρίσεως των Ν.Π.Δ.Δ.... Δι' αποφάσεων εκδιδομένων...υπό του Υπουργού Συντονισμού και των αρμοδιών Υπουργών μετά γνώμην του κατά το άρθρ. 6 του παρόντος Εποπτικού Συμβουλίου ορίζονται τα Ν.Π.Δ.Δ. τα οποία υπάγονται εις τον ανωτέρω τακτικόν έλεγχον είτε κατά κατηγορίας είτε καί ονομαστικώς. Κατά τήν αυτήν διαδικασίαν δύνανται να υπαχθώσιν εις τόν...έλεγχον Ν.Π.Ι.Δ. ή Ιδρύματα εξυπηρετούντα δημόσιον ή κοινωφελή σκοπόν ως καί ιδιωτικά επιχειρήσεις επιχορηγούμεναι υπό του Κράτους...».

Παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου και νομοθετικού διατάγματος: «2. Δι' αποφάσεως του Υπουργού του Εμπορίου δύνανται να καταστή υποχρεωτική η χρησιμοποίησις ορκωτών λογιστών διά τόν τακτικόν έλεγχον ανωνύμων εταιρειών, ων αι μετοχαί είναι εισηγμέναι εις τό Χρηματιστήριον...Επίσης...δύνανται να ανατίθεται εις ορκωτούς λογιστάς ο διαχειριστικός έλεγχος οιασδήποτε ασφαλιστικής εταιρείας.».

αρμοδιότητα ελέγχου των α.ε., από ορκωτούς λογιστές, επεκτάθηκε και προς εκείνες που ενέπιπταν στα αριθμητικά κριτήρια²⁴ που καθόριζε ο νόμος. Τελικά, ειδικοί νόμοι επέβαλαν την υποχρεωτική υπαγωγή των περισσοτέρων α.ε. στον έλεγχο από ορκωτούς λογιστές (Μασούλας 1984, σελ. 1008, Περάκης 1992, σσ. 900-901). Εξάλλου, ο νόμος καθόριζε ότι κάθε α.ε. μπορούσε προαιρετικά να ζητήσει τον έλεγχο των ορκωτών λογιστών²⁵ και ταυτόχρονα ο νομοθέτης θέσπισε συγκεκριμένα πλεονεκτήματα για όσες εταιρίες νιοθετούσαν την παραπάνω τακτική²⁶.

Παράγραφος 4 του ίδιου άρθρου και νομοθετικού διατάγματος: «4. Προκειμένου περί ελεγκτών του άρθρου 36 του Νόμου 2190 ανωνύμων...εταιρειών, ορίζεται ότι ο εις εκ τούτων θα προσλαβάνεται εκ του σώματος των ορκωτών λογιστών.».

A.Y.Εμπ. 14667/709, 17572/175: «...καθιστώμεν υποχρεωτικήν τήν χρησιμοποίησιν ορκωτών λογιστών διά τόν τακτικόν έλεγχον (άρθρον 36 Νόμου 2190) των ανωνύμων εταιρειών, ων αι μετοχαί είναι ειστηγμέναι εις το Χρηματιστήριον...».

Άρθρο 23 παρ.2 ν.δ. 400/70: «2...Ασφαλιστικά Εταιρείαι υπόκεινται...εις τόν κατά τας διατάξεις του άρθρου 36 του Ν. 2190/20 'περί Ανωνύμων Εταιρειών' ως ετροποποιήθη μεταγενεστέρως καί του άρθρου 2 παρ.4 του Ν.Δ. 3329/55 'περί συστάσεως Σώματος Ορκωτών Λογιστών' λογιστικόν έλεγχον διά τας εν Ελλάδι εργασίας των.».

²³. Ο λόγος τού περιορισμού τού ελέγχου από το ΣΟΛ σε ορισμένες από τίς α.ε., ίσως να ήταν ο μικρός διαθέσιμος αριθμός ορκωτών λογιστών που «...καθιστούσε ανεπαρκή καί αναξιόπιστο οποιοδήποτε έλεγχο...» υπήρχε δηλ. «...ο κίνδυνος, όχι νά μή γίνη χρήσις τού θεσμού τού ορκωτού λογιστού...αλλά να γίνη εσπευσμένη χρήσις αυτού...» ΕΠΙΣΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ, Ειδικής Επιτροπής της Βουλής άρθρου 35 του Συντάγματος, Συνεδρίαση KZ, 19.7.62, σελ. 551.

²⁴. Οι α.ε., ε.π.ε., και κατά μετοχές ε.ε. που υπερβαίνουν τα αριθμητικά όρια των δύο από τα τρία κριτήρια (Σύνολο Ισολογισμού, Καθαρός Κύκλος Εργασιών, Μέσος Ορος Προσωπικού που απασχολήθηκε κατά την διάρκεια της χρήσης), υποχρεούνται να εκλέξουν τους ελεγκτές τους από τις τάξεις των ορκωτών λογιστών.

Άρθρα 36, 42α παρ.6, μεταβατική διάταξη άρθρο 112 παρ.5 ν. 2190/20 και 22,23, 50α παρ.2 ν. 3190/55 όπως τροποποιήθηκαν ή προστέθηκαν με τα π.δ 409/86, 419/86 και 498/87, αντίστοιχα.

²⁵. Άρθρο 36 παρ.1 ν. 2190/20: «...Αι Ανώνυμοι Ελληνικαί Εταιρείαι δικαιούνται να προσλαμβάνωσι τους ελεγκτάς αυτών εξ ορκωτών λογιστών...».

Εντούτοις, «...Οι εργασίες που ανατίθενται στο ΣΟΛ εκούσια είναι σχετικά περιορισμένες, π.χ. για το 1977 είχε υπολογιστεί ότι από 10.500 εντολές έλεγχουν είχαν απενθύνθει στο ΣΟΛ μόνο 550.» ΜΗΝΟΥΔΗΣ Γ.Μ., «Η Εξέλιξη του Ελεγκτικολογιστικού Θεσμού στην Ελλάδα», Τιμητικός Τόμος Δελούκα II, Σχολή Νομικών και Οικονομικών Επιστημών, Τμήμα Νομικών Επιστημών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, (1989), σελ. 610.

²⁶. Άρθρο 5 παρ.3 ν.δ. 3329/55: «...3. Διά τάς επιχειρήσεις, αίτινες υποχρεωτικώς ή προαιρετικώς χρησιμοποιούσιν Ορκωτόν Λογιστήν τό μετ' έλεγχον τούτων εκφερόμενον πόρισμα καί τό βάσει τούτου εκδιδόμενον πιστοποιητικόν Ορκωτού Λογιστού περί τού ποσού τών καταβληθέντων μισθών καί ημερομισθίων απαλλάσσει τάς επιχειρήσεις οιουδήποτε επανελέγχου επί τού σημέίου τούτου εκ μέρους ασφαλιστικού Οργανισμού.».

Παράγραφος 4 του ίδιου άρθρου και νομοθετικού διατάγματος: «Ο Οικονομικός Εφορος προκειμένου νά καθορίση την φορολογικήν υποχρέωσιν τών α.ε. δύναται να περιορισθή εις τό παρ' Ορκωτού Λογιστού εκδιδόμενον πιστοποιητικόν έλεγχου περί τής οικονομικής καταστάσεως καί τών αποτελεσμάτων τής επιχειρήσεως...».

Άρθρο 37α ν. 2190/20: «Ανώνυμοι εταιρίαι προσλαβάνουσαι τούς κατά τά άρθρα 36 καί επ. του παρόντος ελεγκτάς αυτών εξ ορκωτών λογιστών απολαύουσι των κατωτέρω πλεονεκτημάτων:

Συνάγεται λοιπόν ότι, οι επιχειρήσεις που δεν υπερέβαιναν τα καθοριζόμενα από το νόμο αριθμητικά κριτήρια, ή δεν είχαν υπαχθεί με ειδική ρύθμιση στον έλεγχο του ΣΟΛ, και επομένως δεν υπάγονταν σε υποχρεωτικό έλεγχο από ορκωτούς λογιστές, μπορούσαν να επιλέγουν ελεύθερα ως ελεγκτές τους πρόσωπα, για τα οποία ο νόμος δεν προέβλεπε και πάλι κανένα τυπικό και ουσιαστικό προσόν. Η προαναφερθείσα κατάσταση επιχειρήθηκε να βελτιώθει με την νομοθετική καθιέρωση ορισμένων ελάχιστων τυπικών προσόντων για τους ελεγκτές των α.ε.²⁷

Συνεπώς δημιουργήθηκε και λειτουργούσε κατά την εξεταζόμενη περίοδο ένα δυαδικό καθεστώς στο ελεγκτικό σύστημα της α.ε. Κάτω από αυτό το καθεστώς ορισμένες α.ε. υπάγονταν υποχρεωτικά στον έλεγχο των ορκωτών λογιστών, ενώ οι υπόλοιπες α.ε. είχαν την δυνατότητα να χρησιμοποιούν πρόσωπα που δεν είχαν τα επιστημονικά και επαγγελματικά προσόντα που είχαν οι ελεγκτές μέλη του ΣΟΛ.

Σύμφωνα με τα πρότυπα (Standards, Απόφαση Προέδρου ΣΟΛ 643/5/1979) του ΣΟΛ με τον όρο ορκωτός²⁸ λογιστής εννοείτο: «...ο διορισθείς υπό του

α) Επί τών εταιριών τούτων δικαίωμα όπως ζητήσωσι τόν έλεγχον κατά τό άρθρον 39α παρ.1 εν συνδυασμώ πρός τό άρθρον 40 εδάφ. α τού παρόντος έχουσι μέτοχοι αντιπροσωπεύοντες τουλάχιστον το 1/10 τού καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

β) Η επιτροπή του χρηματιστηρίου δύναται νά ζητήση τόν άνω έλεγχον δι' αποφάσεως αυτής λαμβανομένης ουχί διά της πλειοψηφίας αυτής, ως εν άρθρω 40 εδάφ.β, αλλά διά πλειοψηφίας των 3/4 των μελών αυτής.

γ) Ο Υπουργός Εμπορίου δικαιούται νά ζητήση τόν αυτόν ως άνω έλεγχον, αλλά μετά γνώμην της Επιτροπής Α.Ε.».

ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Λ., «Το Δίκαιο των Εταιρειών», τόμ. 3^{ος}, Μέρος Β, Αθήνα, (1974), σελ.397: «...Οι...διαφορισμοί ένεκα της προσλήψεως ορκωτών λογιστών ως τακτικών ελεγκτών τής εταιρείας ισχύουν, ως εκ των σχετικών διατάξεων του νόμου προκύπτει, μόνον εφ'όσον η χρησιμοποίησις των ορκωτών λογιστών αποφασίζεται υπό τής εταιρείας, χωρίς νά είναι έκ τού νόμου υποχρεωτική. Οι διαφορισμοί δεν ενεργούν τόσον ως κίνητρα διενεργείας τού ελέγχου υπό τών ορκωτών λογιστών, όσον αποτελούν αναγνώρισιν τών ηυξημένων υπέρ τών μετόχων εγγυήσεων έκ τού ωργανωμένου ελέγχου...».

²⁷. Αρθρο 36α ν. 2190/20 (όπως θεσπίσθηκε με τό άρθρο 35 ν.δ. 4237/62): «1. Οταν κατά τάς εκάστοτε ισχυούσας διατάξεις δέν προβλέπεται η διενέργεια ελέγχου ανωνύμου εταιρίας υπό ορκωτού λογιστού, ο έλεγχος διενεργείται κατά προτίμησιν υπό διπλωματούχου Ανωτάτης Σχολής Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών. 2. Οι κατά τήν ως άνω παράγραφον ελεγκταί δέον όπως έχωσι συμπεπληρωμένον τό τριακοστόν έτος τής ηλικίας των και όπως έχωσι καταστή διπλωματούχοι τής Α.Σ.Ο. και Ε.Ε. τουλάχιστον πέντε έτη πρό τού διορισμού.».

Σήμερα, τό άρθρο 36α παρ.1 τού ν. 2190/20 (όπως αντικαταστάθηκε με τό άρθρο 13 παρ.1 ν. 2339/95), ορίζει ότι: «Οταν...δέν προβλέπεται η διενέργεια ελέγχου α.ε. από ορκωτό ελεγκτή, ο έλεγχος διενεργείται από ελεγκτές πτυχιούχους ανωτάτων σχολών, πού έχουν άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος από τό Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος...».

²⁸. Ο ελεγκτής χαρακτηρίζεται ως 'ορκωτός' διότι πρίν από την ανάληψη των καθηκόντων του δίνει τον ακόλουθο όρκο: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστιν εις την Πατρίδα, υπακοήν εις το Σύνταγμα και τους νόμους του Κράτους και να εκτελώ τιμίως και ευσυνειδήτως τά καθήκοντά μου». Αρθρο 11 ν.δ. 3329/55.

Εποπτικού Συμβουλίου του ΣΟΛ ως έχων άπαντα τα επιστημονικά, επαγγελματικά και ηθικά προσόντα, τά οριζόμενα υπό της διεπούσης τό Σώμα νομοθεσίας...».

Κρίθηκε ότι τα μέλη που επρόκειτο να αποτελέσουν το ΣΟΛ θα έπρεπε να διαθέτουν ανεπίληπτο ήθος, ειδική επιστημονική κατάρτιση και πείρα, πάνω δε από όλα θα έπρεπε κατά την εκτέλεση της εργασίας τους να είναι ανεξάρτητα²⁹ από οποιαδήποτε παρέμβαση στο έργο τους³⁰. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονισθεί ότι για την κατοχύρωση της ανεξαρτησίας του ορκωτού λογιστή ο νόμος καθιέρωσε, για πρώτη φορά, ρητή νομοθετική επιταγή.

Ετσι η νομοθεσία όριζε ότι οι ορκωτοί λογιστές όφειλαν να έχουν πρώτο αποδεδειγμένο ήθος και αναμφισβήτητη αρετή³¹, και δεύτερο ορισμένα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα καταρτίσεως ή εμπειρίας³².

Οι ορκωτοί λογιστές που θα διενεργούσαν τον έλεγχο σε α.ε. εικλέγονταν από την προηγούμενη τακτική γ.σ. και ο διορισμός τους ολοκληρωνόταν με την ανακοίνωσή του και την αποδοχή του, ενώ υποβάλλονταν σε διατυπώσεις δημοσιότητας³³. Η ανακοίνωση, όμως, του διορισμού δεν γινόταν προσωπικά στους

²⁹. ΠΕΡΑΚΗΣ ΕΜ. ΕΥΑΓ., δ.π., σελ. 50: «...Η ανεξαρτησία είναι η πεμπτουσία του λειτουργήματος...των ορκωτών λογιστών.».

³⁰. Αρθρο 12 παρ.1 ν.δ. 3329/55: «1...Κατά την εκτέλεση της εργασίας των οι Ορκωτοί Λογισταί είναι ανεξάρτητοι, απαγορευμένης οιασδήποτε παρεμβάσεως εις το έργο των.».

ΠΕΡΑΚΗΣ ΕΜ.ΕΥΑΓ., δ.π., σελ.50, υποσημ.9: «Απ'οπουδήποτε κι αν προέρχεται: είτε από την ελεγχόμενη εταιρία, είτε από τρίτους, είτε και από το ίδιο το ΣΟΛ...».

³¹. Αρθρο 10 παρ.5 ν.δ. 3329/55: «Οι Ορκωτοί Λογιστές...διορίζονται...» εφόσον «...έχουν...πρωτίστως ανεπίληπτο ήθος και αναμφισβήτητο αρετή. Για τη συνδρομή του προσόντος...κρίνεται το Εποπτικό Συμβούλιο».

ΛΕΒΑΝΤΗΣ Φ.Ε. και ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ Γ.Θ., δ.π., σελ. 1009: «...Ως πρώτο και κύριο προσόν, το οποίο αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του λειτουργήματος, θεωρείται...το ανεπίληπτο ήθος και η ακεραιότητα του χαρακτήρα, γιατί το επάγγελμα του εξωτερικού ελεγκτή (ορκωτού λογιστή) είναι επάγγελμα ήθους...».

³². Αρθρο 10 παρ.1 ν.δ. 3329/55 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 π.δ. 15/89): «1. Ορκωτός Λογιστής διορίζεται κάθε μέλος του ΣΟΛ, που έχει συμπληρώσει τριετή υπηρεσία ως Βοηθός Ορκωτός Λογιστής και έχει τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Εχει πτυχίο της ΑΣΟΕΕ ή των Ανωτάτων Βιομηχανικών Σχολών ή της Παντείου Ανωτάτης Σχολής Πολιτικών Επιστημών, καθώς και των τμημάτων Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών Ελληνικών Πανεπιστημίων ή ισοτίμων και ομοταγών Σχολών της αλλοδαπής, εφόσον διδάχθηκε σαν κύριο μάθημα τη Λογιστική.

β. Εχει συμπληρώσει τουλάχιστον έντεκα (11) έτη ως μέλος του ΣΟΛ, από τα οποία τα οκτώ (8) τουλάχιστον αφορούν πρακτική άσκηση πάνω στον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων α.ε. και ε.π.ε. ή των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων συνόλων επιχειρήσεων υπό την άμεση επίβλεψη και τις οδηγίες Ορκωτού Λογιστή.

γ. Εχει επιτύχει σε εξετάσεις που διοργανώνονται από το Εποπτικό Συμβούλιο του ΣΟΛ...».

³³. Αρθρα 7α περ.γ και 7β παρ.1 περ.α, ν.2190/20: «Σε δημοσιότητα υποβάλλονταιγ. Ο διορισμός...των προσώπων που:...είναι αρμόδια να ασκούν τον τακτικό της έλεγχο...» και «1. Η δημοσιότητα πραγματοποιείται: α. Με την καταχώρηση, ύστερα, από

ιδιους, αλλά στον φορέα από τον οποίο είχαν προταθεί δηλ. το ΣΟΛ. Η γ.σ. διόριζε τους ορκωτούς λογιστές βάσει ενός καταλόγου που περιελάμβανε τα ονόματα έξι (6) υποψήφιων για έλεγχο ορκωτών λογιστών και υποβαλλόταν στην υπό έλεγχο εταιρία από το Εποπτικό Συμβούλιο (ΕΣ)³⁴ του ΣΟΛ. Η μη αποστολή του καταλόγου από το Σώμα καθιστούσε την εκλογή άκυρη³⁵, διότι ο νόμος δεν προέβλεπε την απευθείας ανάθεση εργασίας από τρίτους σε συγκεκριμένο ορκωτό λογιστή. Ταυτόχρονα το ΕΣ του ΣΟΛ³⁶, όριζε κατά κανόνα ότι η διάρκεια χρησιμοποίησης του ίδιου ελεγκτή από ελεγχόμενη εταιρία δεν μπορούσε να ήταν μεγαλύτερη από την πενταετία.

Συνεπώς περιοριζόταν η ελεύθερη επιλογή ορκωτού λογιστή από την ελεγχόμενη εταιρία αλλά ταυτόχρονα και η πιθανότητα να μην εκλεγεί κάποιος, ενώ άλλος συνάδελφός του να έχει αναλάβει πολλαπλούς ελέγχους. Ο νομοθέτης, επίσης, προσπάθησε με τον ορισμό συνολικού χρόνου παραμονής του ελεγκτή στην υπό έλεγχο εταιρία να τον αποτρέψει ή/και να τον προστατεύσει ακόμα από την δημιουργία σχέσεων με τα μέλη της εταιρίας και επομένως να ενισχύσει την ανεξαρτησία του ελεγκτή και έτσι να διαφυλάξει τα συμφέροντα της μειοψηφίας των μετόχων καθώς και των εξωτερικών χρηστών των χ/κ. Πρακτικά, εντούτοις, η ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων είναι ως ένα βαθμό απόρροια της εκτελούμενης εργασίας. Η έκταση και ο χειρισμός τέτοιων σχέσεων είναι θέμα προσωπικής ακεραιότητας και επαγγελματικής ηθικής.

Η αμοιβή του ορκωτού λογιστή καθοριζόταν από το ΕΣ του ΣΟΛ³⁷ και περιελάμβανε το κόστος ελέγχου και τα λειτουργικά έξοδα του ΣΟΛ³⁸. Η αμοιβή

έλεγχο, των πράξεων και στοιχείων στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών...όπου έχει την έδρα της η εταιρία...».

³⁴. Η σύνθεση του ΕΣ του ΣΟΛ προβλεπόταν από το άρθρο 6 παρ.1 του ν.δ. 3329/55.

³⁵. Αρθρο 2 παρ.1 εδάφ. β, ν.δ. 3329/55: «...Ειδικώς εις τήν περίπτωσιν... χρησιμοποιήσεως ορκωτού λογιστού, οι αρμόδιοι απευθύνονται εις τό κατά τό άρθρ. 6 του παρόντος Ε.Σ., όπερ ορίζει τόν επιφορτισθησόμενον μέ τόν έλεγχον ορκωτόν λογιστήν.».

Αρθρο 2 ν. 4107/60: «Εις πάσαν εν γένει περίπτωσιν διενεργείας ελέγχου, πραγματογνωμοσύνης...τόν Ορκωτόν Λογιστήν ορίζει το Ε.Σ....Η διαδικασία υποβολής αιτήσεως πρός χρησιμοποίησιν Ορκωτού Λογιστού και τά του διορισμού αυτού καθορίζονται δι' αποφάσεων του Ε.Σ.».

ΠΑΣΣΙΑΣ Ι., ό.π., σσ. 757-8: «...Το δ.σ. της εταιρείας οφείλει, εις εύλογον χρόνον πρό της γ.σ., να ζητήσῃ παρά του ε.σ. του σώματος τήν υπόδειξιν εξ ορκωτών λογιστών...τουλάχιστον πέντε ημέρας πρό της γ.σ., ίνα αύτη επιλέξῃ εξ αυτών τούς δύο ή περισσοτέρους αναγκαιούντας...ελεγκτάς...Το πνεύμα του νόμου είναι, όπως οι ελεγκταί της εταιρείας, υφισταμένων των εν αυτῷ προϋποθέσεων, είναι αποκλειστικώς εκ των ορκωτών λογιστών. Επομένως εκλογή άλλων προσώπων υπό της συνελεύσεως, κατά παράβασιν των διατάξεων του νόμου, είναι άκυρος και λογίζεται μή γενομένη...».

³⁶. Ωστόσο, όταν εξαιρετικές καταστάσεις το επέβαλαν, όπως η αλλαγή του λογιστικού συστήματος της ελεγχόμενης εταιρίας, κ.τ.λ. το ΕΣ μπορούσε να παρατείνει την παραμονή του ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία κατά ένα ακόμη έτος.

³⁷. Σε αντίθεση με τις αμοιβές των ελεγκτών που δεν ήταν μέλη του ΣΟΛ τις οποίες όριζε πάντοτε η γ.σ. των μετόχων (άρθρο 36 παρ.3 εδάφ.1, ν. 2190/20).

³⁸. Το ΣΟΛ επομένως λειτουργούσε ως εξισωτικός οργανισμός.

κατετίθετο από την ελεγχόμενη εταιρία σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό του ΣΟΛ³⁹. Οι ορκωτοί λογιστές ελάμβαναν τακτική μηνιαία αμοιβή από το ΣΟΛ και όχι από την ελεγχόμενη εταιρία.

Η προαναφερθείσα κατάσταση διασφάλιζε τη μη διαπραγμάτευση της αμοιβής, αφού αυτή ετιμολογείτο και εισεπράττετο από το ΕΣ του ΣΟΛ. Φαίνεται ότι επιδιωκόταν έτσι να απομακρυνθεί ο κίνδυνος μια υψηλή ή χαμηλή ελεγκτική αμοιβή να δώσει λαβή σε υπόνοιες για την ανεξαρτησία του ορκωτού λογιστή και την ποιότητα του παρεχόμενου έργου. Ομως παρά τα θετικά σημεία το σύστημα αυτό περιείχε τα στοιχεία:

- α. Της έντονης κρατικής παρέμβασης⁴⁰ και
- β. της ανελαστικότητας επειδή ο ορκωτός λογιστής δεν είχε καμιά ανάμειξη στην διαμόρφωση του ύψους της αμοιβής⁴¹.

Σύμφωνα με την νομοθεσία⁴² η ιδιότητα του ορκωτού λογιστή ήταν ασυμβίβαστη⁴³ προς οποιοδήποτε άλλο επάγγελμα και οποιαδήποτε έμμισθη ή άμισθη υπηρεσία σε οποιαδήποτε επιχείρηση, νομικό πρόσωπο ή οργανισμό, ώστε ν' αποκλείεται η δημιουργία σχέσεων και εξαρτήσεων ικανών να επηρεάσουν το έργο του.

³⁹. Αρθρο 14 παρ.1 ν.δ. 3329/55 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 ν.δ. 4107/60).

⁴⁰. Ο Καθηγητής Δ. Δαγτόγλου, σε άρθρο του με τίτλο: «Η υποχρεωτική ανάθεση ελέγχου α.ε. σε μέλη του ΣΟΛ κατά το Συνταγματικό Δίκαιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο», NoB, τ.35, (1987), σελ. 1030, διατυπώνει την άποψη ότι οι έλληνες ορκωτοί λογιστές: «...δεν έχουν την προς όλες τις κατευθύνσεις ανεξαρτησία των βρετανών chartered accountants...ή των άλλων ευρωπαίων και αμερικανών συναδέλφων τους, των οποίων η επαγγελματική επιτυχία στηρίζεται στην ανεξαρτησία του ελέγχου που διενεργούν και υπογράφουν. Αντιθέτως, οι λογιστές του ΣΟΛ είναι υπάλληλοι, που χαρακτηρίζονται....ως 'ανεξάρτητοι', αλλά στερούνται οποιασδήποτε εγγυήσεως προσωπικής ή λειτουργικής ανεξαρτησίας....η σταδιοδρομία και...η ίδια η επαγγελματική τους ύπαρξη εξαρτάται μόνο και πλήρως, όχι από την επαγγελματική τους φήμη ως ανεξάρτητων και αικέραιων ελεγκτών, αλλά από την ευαρέσκεια ενός κρατικού ή κρατικά οριζόμενου οργάνου: του ΕΣ...».

⁴¹. Αρθρο 14 παρ.1 ν.δ. 3329/55: «...Απαγορεύεται η απ'ευθείας μεταξύ του Ορκωτού Λογιστού και του ελεγχόμενου συνεννόησις διά τόν καθορισμόν αμοιβής».

⁴². Αρθρο 13 παρ.1 ν.δ. 3329/55: «1. Το λειτούργημα του Ορκωτού Λογιστή είναι ασυμβίβαστον προς: α) την ιδιότητα του εμπόρου, β) την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, δικηγόρου ή συμβολαιογράφου, γ) οιανδήποτε έμμισθον ή άμισθον υπηρεσίαν εις ιδιωτικήν επιχείρησιν ή εις ν.π.δ.δ. ή ν.π.ι.δ. ή οργανισμών, δ) την ιδιότητα του διοικητικού συμβούλου α.ε., ε) την τίρησιν λογιστικών βιβλίων και στ) την άσκησιν οιουδήποτε ετέρουν επαγγέλματος.».

⁴³. Από τον συνδυασμό των άρθρων 10 παρ.1 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 π.δ. 409/86) και 37 παρ.4 ν.2190/20 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 παρ.4 ν. 2339/95) προκύπτει ότι η ιδιότητα του ελεγκτή ήταν ασυμβίβαστη και με την ιδιότητα του ιδρυτή ή μέλους δ.σ. της εταιρίας ή συγγενών αυτών μέχρι και του δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή αγχιστείας, υπαλλήλων της εταιρίας ή εξαρτημένης προς αυτήν εταιρίας, δημοσίων υπαλλήλων, υπαλλήλων ν.π.δ.δ., τραπεζών και επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας.

Τα δικαιώματα των ορκωτών λογιστών αφορούν: την αίτηση λήψης πληροφοριών, την γνώση κάθε εταιρικού εγγράφου καθώς και την ενδεχόμενη σύγκληση έκτακτης γ.σ.

Αναλυτικά, το πρώτο δικαιώμα⁴⁴ παρέχει την δυνατότητα στον ορκωτό λογιστή να ζητάει και λαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες, προκειμένου να διαμορφώσει μιά υπεύθυνη και αντικειμενική γνώμη πάνω στα ελεγκτέα στοιχεία. Εξυπακούεται ότι η χρήση του δικαιώματος αυτού δεν μπορεί να ξεπερνά το σκοπό του ελέγχου.

Το δεύτερο δικαιώμα⁴⁵ αφορά την πρόσβαση του ορκωτού λογιστή σε εταιρικά έγγραφα. Τα έγγραφα αυτά είτε είναι αντικείμενα ελέγχου, είτε διευκολύνουν τον ελεγκτή στη διαμόρφωση υπεύθυνης και αντικειμενικής γνώμης για την λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της ελεγχόμενης εταιρίας, καθώς και για την νομιμότητα των ετήσιων χ/κ.

Η άσκηση του παραπάνω δικαιώματος δεν πρέπει να γίνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, δηλ. ο ορκωτός λογιστής δεν μπορεί ή/και δεν πρέπει να ζητά έγγραφα που δεν σχετίζονται με το έργο του ελέγχου της οικονομικής διαχείρισης της ελεγχόμενης εταιρίας.

⁴⁴. Αρθρο 37 παρ.1 εδάφ. α, ν. 2190/20: «...η έκθεσις των ελεγκτών οφείλει να αναφέρει: α) εάν παρεσχέθησαν εις αυτούς αι πληροφορίαι, ων είχον ανάγκην προς εκτέλεσιν του έργου των...».

Αρθρο 63γ παρ.1 του ίδιου νόμου (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 15 παρ.1 ν. 2339/95): «Τιμωρείται διά χρηματικής ποινής μέχρι 300 χιλιάδων δρχ. κατ'ελάχιστον, παν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, πας διευθυντής ή πας άλλος υπάλληλος ανωνύμου εταιρίας, όστις εν γνώσει και εκ προθέσεως αρνείται να παράσχῃ τας ζητουμένας πληροφορίας, ή στοιχεία παρά των ελεγκτών ανωνύμων εταιριών ή οπωσδήποτε παρεμβάλλει δυσχερείας εις την άσκησιν του ελέγχου υπ'αυτών».

Αρθρο 12 παρ.4 ν.δ. 3329/55: «Τιμωρείται δια χρηματικής ποινής μέχρι 50 χιλιάδων δρχ., ή δια φυλακίσεως μέχρι τριών μηνών, ή καί δι'αμφοτέρων των ποινών τούτων παν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, πας διευθυντής και πας άλλος υπάλληλος εταιρίας ή Οργανισμού όστις αρνείται...να παράσχῃ εις τους Ορκωτούς Λογιστάς τάς ζητουμένας πληροφορίας ή στοιχεία, είτε παρεμβάλλει οπωσδήποτε δυσχερείας εις τήν άσκησιν του ελέγχου υπ'αυτών».

⁴⁵. Αρθρο 37 παρ.1 ν. 2190/20: «Οι ελεγκταί οφείλουνται κατά την διάρκειαν της χρήσεως να παρακολουθώσι την λογιστικήν και διαχειριστικήν κατάστασιν της εταιρίας δικαιούμενοι να λάβωσι γνώσιν οιονδήποτε βιβλίου, λογαριασμού ή εγγράφου πληρωμής περιλαμβανομένων και των πρακτικών της γ.σ. και του δ.σ...».

Αρθρο 12 παρ.2 ν.δ. 3329/55: «...Ορκωτοί Λογισταί έχουν τό δικαίωμα κατά τήν διάρκειαν της ασκήσεως των έργων τούτων καί οποτεδήποτε νά λαμβάνωσι γνώσιν καί ελέγχωσιν οιονδήποτε βιβλίου, λογαριασμόν καί άλλο στοιχείον της Εταιρείας, επιχειρήσεως ή οργανισμού...Οφείλουνται να εξακριβώσωσι τήν ακρίβειαν και νομιμότητα των εγγραφών εις τά βιβλία καί τά λοιπά στοιχεία των ελεγχομένων...».

ΠΑΣΣΙΑΣ Ι., ό.π., σελ.764: «...Οι ελεγκταί δικαιούνται να λάβουν γνώσιν παντός στοιχείου χρησίμου διά τήν άσκησιν του έργου των...».

Το τρίτο δικαίωμα⁴⁶ του ορκωτού λογιστή, δηλ. το δικαίωμα της ενδεχόμενης σύγκλησης της γ.σ., ορίσθηκε με στόχο την εξασφάλιση της έγκυρης ενημέρωσης του συνόλου των μετόχων και της λήψης αποφάσεων, όταν κρίνεται αναγκαίο.

Ο νόμος δεν ορίζει τους λόγους που απαιτούνται να συντρέχουν για να μπορεί ο ορκωτός λογιστής να ασκήσει το παραπάνω δικαίωμα. Το δικαίωμα αυτό υφίσταται συνεχώς και μπορεί ν' ασκηθεί οποτεδήποτε στο διάστημα της θητείας του. Ομως κρίθηκε ότι σε κάθε περίπτωση η ασκηση του δικαιώματος αυτού από τον ελεγκτή θα πρέπει να γίνεται με σύνεση (Περάκης 1992, σελ. 992).

Πέρα από τα παραπάνω δικαιώματα ο ελεγκτής έχει και ευθύνες, απέναντι τόσο στην ελεγχόμενη εταιρία όσο και στους χρήστες των χ/κ. Κρίνεται ότι η απειλή ποινών κατά του ελεγκτή, αποβλέπει, μεταξύ άλλων, και στην ενδυνάμωση της ανεξαρτησίας του, ώστε να μην ενδίδει σε πιέσεις κατά την εκτέλεση του έργου του.

Οι ευθύνες του ελεγκτή απέναντι στην εταιρία χωρίζονται σε αστικές⁴⁷ και ποινικές⁴⁸ και έχουν προσωπικό χαρακτήρα⁴⁹, που σημαίνει ότι δεν ευθύνεται το ΣΟΛ απέναντι στην ελεγχόμενη εταιρία, αλλά ο μεμονωμένος ορκωτός λογιστής.

⁴⁶. Αρθρο 38 παρ.1 ν. 2190/20: «Οι ελεγκταί δικαιούνται δι' αιτήσεως αυτών προς τον πρόεδρον του Διοικητικού Συμβουλίου να ζητήσωσι την σύγκλησην εκτάκτου γενικής συνελεύσεως.».

⁴⁷. Αρθρο 37 παρ.3 ν. 2190/20: «Οι ελεγκταί ευθύνονται κατά την ενάσκησιν των καθηκόντων των διά παν πταίσμα, υποχρεούμενοι εις αποζημίωσιν της εταιρίας. Η εκ του παρόντος ευθύνη δεν δύναται να αποκλεισθή ή τροποποιηθή. Η αξίωσις της εταιρίας παραγράφεται μετά διετίαν».

⁴⁸. Αρθρο 63 παρ.1 εδάφ.α, ν.2190/20: «Τιμωρείται διά φυλακίσεως πας δημόσιος υπάλληλος εκ των ασκούντων εποπτείαν επί ανωνύμου εταιρίας: α) όστις δεν ήθελε τηρήσει απόλυτον εχεμύθειαν περί των παρ' αυτού παρατηρηθέντων εν τη λειτουργίᾳ της εταιρίας...».

Παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου και νόμου: «Η διάταξις του εδάφ.α της παρ.1, εφαρμόζεται και επί των κατά τα άρθρα 36 και 40 ελεγκτών».

Αρθρο 63β του ίδιου νόμου (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 15 παρ.1 ν. 2339/95): «Ελεγκτές ανωνύμων εταιριών του άρθρου 36, καθώς και τα πρόσωπα του άρθρου 42α παρ.5, αν από αμέλεια θεώρησαν ως νομίμως έχοντα ισολογισμό που καταρτίστηκε παρά τις διατάξεις του Νόμου και του καταστατικού, τιμωρούνται με φυλάκιση τριών μηνών και με χρηματική ποινή μέχρι 300.000δρχ. κατ' ελάχιστον ή με μία από τις ποινές αυτές. Σε περίπτωση όμως δόλου τιμωρούνται με τις ποινές του άρθρου 57».

Αρθρο 63γ παρ.2 του ίδιου νόμου: «Τιμωρείται διά φυλακίσεως μέχρι τριών μηνών πας ελεγκτής ανωνύμων εταιριών, όστις δεν ήθελε τηρήσει απόλυτον εχεμύθειαν, περί των παρ' αυτού παρατηρηθέντων εν τη λειτουργίᾳ της εταιρίας». Σε περίπτωση μεταβίβασης πληροφοριών σε τρίτους ο ελεγκτής βρισκόταν υπόλογος απέναντι στην ελεγχόμενη εταιρία, τον νόμο και το ΣΟΛ για οποιεσδήποτε ζημιές προκλήθηκαν από την αποκάλυψη. Αυτό δηλ. που προστατευόταν ήταν η σχέση ιδιαίτερης εμπιστοσύνης που υπήρχε μεταξύ ελεγκτή και ελεγχόμενου.

Εντούτοις, σοβαρή ρωγμή στο επαγγελματικό απόρρητο του ορκωτού λογιστή επέφερε η διάταξη του άρθρου 17 του (φορολογικού) νόμου 1563/85 η οποία όρισε ότι ο ορκωτός λογιστής είχε την υποχρέωση να αναφέρει στις αρμόδιες αρχές του Υπ. Οικονομικών τις τυχόν φορολογικές παραβάσεις που θα διαπίστωνε κατά την διάρκεια του

Η ευθύνη του ορκωτού λογιστή έναντι τρίτων κρίνεται κατά τις διατάξεις για τις αδικοπραξίες (άρθρα 914-919 ΑΚ), διότι ανάμεσα στον ελεγκτή και τους τρίτους δεν υπάρχει συμβατική σχέση (Περάκης 1992, σελ. 996).

Ολοκληρώνοντας, μπορούμε να πούμε, ότι η δημιουργία του θεσμού του ορκωτού λογιστή συνέβαλε στην ενδυνάμωση του κύρους και της υπευθυνότητας, καθώς και της ανεξαρτησίας της γνώμης του ελεγκτή α.ε., σε σχέση πάντοτε με την προϋφιστάμενη κατάσταση της ανυπαρξίας οποιασδήποτε νομοθετικής προβλέψεως για τα προσόντα και την ανεξαρτησία του ελεγκτή των α.ε.

2.4 Νομοθετικό πλαίσιο: 1991-σήμερα

Οι διατάξεις που διέπουν σήμερα (1999) το ελεγκτικό επάγγελμα και την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή, στηρίζονται στις γενικές αρχές της 8^{ης} Οδηγίας της ΕΟΚ και εξετάζονται αυτοτελώς στο επόμενο κεφάλαιο.

Η μεταφορά αυτή έγινε για να καταστεί δυνατή η συγκριτική παρουσίαση των ελληνικών ρυθμίσεων, σε σχέση με τα ισχύοντα στο Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία και ΗΠΑ, χώρες που έχουν μακρόχρονη παράδοση στο θέμα της ανεξαρτησίας του ελεγκτή.

ελέγχου. Ήδη η διάταξη του παραπάνω νόμου καταργήθηκε μεν από το άρθρο 47 παρ.2 ν.2065/92, το οποίο, όμως, επιβάλλει πλέον στους ορκωτούς ελεγκτές και τα άλλα ελεγκτικά όργανα την υποχρέωση ν'αναγράφουν στο οικείο πιστοποιητικό ελέγχου τις οποιεσδήποτε παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας και παράλληλα να το κοινοποιούν στην Δ/νση Ελέγχων του Υπ. Οικονομικών. Επομένως η ρωγμή έγινε μεγαλύτερη αφού οι παραβάσεις γίνονται πλέον γνωστές στο ευρύ κοινό.

Εξάλλου το άρθρο 63γ παρ.3 ν.2190/20 αναφέρει: «...τιμωρείται πας ελεγκτής, όστις δεν εδήλωσε κώλυμα ασκήσεως ελέγχου προκειμένου περί εταιριών εις άς υπηρετεί οπωσδήποτε ή τυγχάνει μέλος του ΔΣ αυτών και είχε τας ιδιότητας ταύτας οποτεδήποτε κατά το διάστημα δύο ετών προ της ημέρας καθ'ήν ανετέθη η άσκησις του ελέγχου...».

Επιπρόσθετα το άρθρο 16 παρ.5 ν.δ. 3329/55 (όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 7 παρ.5 ν. 4107/60) προβλέπει: «Πάσα παράβασις διατάξεως του παρόντος Ν.Δ. υπό Ορκωτού Λογιστού...πλήν της πειθαρχικής διώξεως ήν συνεπάγεται, τιμωρείται και κατά τα άρθρα 252 και 458 του Ποινικού Νόμου και τα άρθρα 242 και 386 παρ.3 περίπτωσις β του Ποινικού Κώδικος, επιφυλασσομένου εις τον τυχόν ζημιωθέντα και του δικαιώματος αποζημιώσεως κατά τας διατάξεις του κοινού δικαίου».

⁴⁹. ΠΕΡΑΚΗΣ ΕΜ. ΕΥΑΓ., ό.π., σελ. 92: «...την ευθύνη...φέρει ο ίδιος (ορκωτός λογιστής) ατομικά και όχι το ΣΟΛ. Με το πνεύμα αυτό είναι και η υπ'αριθμ. 1430/1962 απόφαση του ΣτΕ, σύμφωνα με την οποία ο ορκωτός λογιστής είναι ατομικά υπεύθυνος για τις βεβαιώσεις που παρέχει και για τις πράξεις των βοηθών του...».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 1991 ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ - ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ

3.1 Εισαγωγικά

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται παράθεση και κριτική επισκόπηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου στη χώρα μας, καθώς και των απόψεων ορισμένων επαγγελματικών οργανώσεων, του Ηνωμένου Βασιλείου, Ιρλανδίας και ΗΠΑ, που έχουν ασχοληθεί με την έννοια και την κατοχύρωση της ανεξαρτησίας του ελεγκτή.

3.2 Παράθεση και κριτική επισκόπηση του σύγχρονου ελληνικού νομοθετικού πλαισίου και των απόψεων ορισμένων επαγγελματικών οργανώσεων για την ανεξαρτησία του ελεγκτή

Η εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με τις αντίστοιχες των άλλων χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), σε συνδυασμό με τις επικρατούσες εσωτερικές οικονομικές συνθήκες, συνέβαλαν στο να μεταβληθεί η οργάνωση και λειτουργία του ελεγκτικού επαγγέλματος.

Η Πολιτεία με το ν. 1969/91¹, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με άλλα νομοθετήματα², ίδρυσε το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών (ΣΟΕ) σε αντικατάσταση του ΣΟΛ.

¹. Ν. 1969/91, «Εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, αμοιβαία κεφάλαια, διατάξεις εκσυγχρονισμού και εξυγιάνσεως της κεφαλαιαγοράς και άλλες διατάξεις», άρθρα 41 παρ.1 και 75.

². Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Π.Δ. 226/92, «Περί συστάσεως οργανώσεως και λειτουργίας του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών, καθώς και περί των όρων εγγραφής σε Ειδικό Μητρώο και ασκήσεως του επαγγέλματος του Ορκωτού Ελεγκτή».
- Π.Δ. 227/92, «Περί 1) προσαρμογής των διατάξεων της νομοθεσίας για τις Ανώνυμες Εταιρείες και Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης, προς τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 75 του Ν. 1969/91, 2) πόρων λειτουργίας του Εποπτικού Συμβουλίου του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών». Εξάλλου: «Οπου στην κείμενη νομοθεσία προβλέπεται υποχρεωτικός έλεγχος της οικονομικής διαχειρίσεως Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης από Ορκωτούς Ελεγκτές, ο έλεγχος ανατίθεται σε εταιρία ή κοινοπραξία ελεγκτών που είναι εγγεγραμμένη στο ειδικό Μητρώο του άρθρου 13 του Π.Δ 226/1992. Η ανάθεση του τακτικού ελέγχου και η αμοιβή γι' αυτόν διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 18 του ιδίου προεδρικού διατάγματος και τις τυχόν ειδικότερες διατάξεις που διέπουν την υποκείμενη στον έλεγχο οικονομική μονάδα.». Αρθρο 1 π.δ. 227/92 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 π.δ. 341/97).

Βασικός σκοπός του ΣΟΕ είναι η άσκηση του ελέγχου της οικονομικής διαχείρισης των πάσης φύσεως δημοσίων και ιδιωτικών οργανισμών και επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής³.

Τα ιδιαίτερα προσόντα^{4,5} των προσώπων που επιθυμούν να ασκήσουν το επάγγελμα του ορκωτού ελεγκτή⁶ παραμένουν αναλλοίωτα σε σχέση με την προϋφιστάμενη νομοθετική κατάσταση⁷.

- Ν. 2065/92, «Αναμόρφωση της άμεσης φορολογίας και άλλες διατάξεις», άρθρο 47 παρ.1.
- Π.Δ. 233/92, «Αύξηση του αριθμού των Ορκωτών Λογιστών».
- Ν. 2076/92, «Ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις», άρθρο 32.
- Ν. 2093/92, «Διαρρυθμίσεις στην έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις», άρθρο 31.
- Π.Δ. 121/93, Τροποποίηση του ΠΔ 226/1992 «Περί συστάσεως οργανώσεως και λειτουργίας του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών καθώς και περί των όρων εγγραφής σε Ειδικό Μητρώο και ασκήσεως του επαγγέλματος του Ορκωτού Ελεγκτή».
- Ν. 2166/93, «Κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων, διαρρυθμίσεις στην έμμεση και άμεση φορολογία και άλλες διατάξεις», άρθρα 14 και 27 παρ.15-20.
- Ν. 2187/94, «Ρύθμιση θεμάτων σχετικών με τη σύναψη και διαχείριση από το εξωτερικό και άλλες διατάξεις», άρθρο 11.
- Ν. 2231/94, «Σύσταση και λειτουργία Ελληνικού Ινστιτούτου Μετρολογίας, Εθνικού Συμβουλίου Διαπίστευσης και άλλες διατάξεις», άρθρο 18.
- Ν. 2257/94, «Για την οργάνωση και λειτουργία του Ο.Τ.Ε.», άρθρο 32 του καταστατικού του Ο.Τ.Ε. όπως κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 2257/94 και άρθρο 3 παρ.2 του ίδιου νόμου.
- Ν. 2339/95, «Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης του Ν.2190/20 ‘περί ανωνύμων εταιρειών’, όπως κωδικοποιήθηκε σε ενιαίο κείμενο με το Β.Δ. 174/63 (ΦΕΚ 37Α/30.3.63) και προσαρμόσθηκε προς το Κοινοτικό Δίκαιο με τα Π.Δ. 409/86 (ΦΕΚ 191Α), 498/87 (ΦΕΚ 236Α) και όπως ισχύει σήμερα, και άλλες διατάξεις», άρθρα 13 και 15.
- Ν. 2533/97, «Χρηματιστηριακή αγορά παραγώγων και άλλες διατάξεις», άρθρο 70 παρ.1.
- Π.Δ. 341/97, «Προσαρμογή της ισχύοντας νομοθεσίας περί του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών (Σ.Ο.Ε.) στις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν. 2231/1994».
- Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623, «Κανονισμός Επαγγελματικής Δεοντολογίας των μελών του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών», ΦΕΚ 364B/7.5.97.
- Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ B38/3, «Κανονισμός διεξαγωγής επαγγελματικών εξετάσεων των μελών του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών», ΦΕΚ 847B/12.8.98.

³. Αρθρο 2 παρ.1 π.δ. 226/92.

⁴. Το άρθρο 10 παρ.1 εδάφ. δ, π.δ. 226/92 σε συνδυασμό με το Παράρτημα 1 παρ.3 του ίδιου προεδρικού διατάγματος (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.20 π.δ. 341/97) καλύπτουν το ανεπίληπτο θήσος και την αναμφισβήτητη αρετή του ορκωτού ελεγκτή.

⁵. Το άρθρο 11 π.δ. 226/92 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.11 π.δ. 341/97) σε συνδυασμό με το άρθρο 7 Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ B38/3/98 καθορίζουν τα εξεταζόμενα γνωστικά αντικείμενα και την ύλη ανά κατηγορία ελεγκτή καθώς και το χρόνο διεξαγωγής των επαγγελματικών εξετάσεων.

⁶. Ο ελεγκτής φέρει τον χαρακτηρισμό ‘ορκωτός’ διότι πριν από την ανάληψη των καθηκόντων και την εγγραφή του στο κατά το άρθρο 13 Μητρώο, ορκίζεται ενώπιον του Προέδρου του Εποπτικού Συμβουλίου του ΣΟΕ. (Άρθρο 12 π.δ. 226/92).

⁷. Αναλυτικά, βλ. Κεφ. 2 παρούσας εργασίας, υποσημ. 31-32, σελ. 17.

Εξάλλου, η Πολιτεία με ρητή διάταξη⁸ εξασφάλισε στους ορκωτούς ελεγκτές την προσωπική και λειτουργική τους ανεξαρτησία.

Η σπουδαιότερη νομοθετική μεταρρύθμιση σε σχέση με την προϋφιστάμενη κατάσταση είναι υποχρέωση των ορκωτών ελεγκτών να ιδρύουν υπό προϋποθέσεις⁹ ελεγκτικές εταιρίες¹⁰.

Πρακτικά, εντούτοις, θα ήταν ορθότερο, κατά την γνώμη μας, για την προστασία της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, αν οι ελεγκτικές εταιρίες λειτουργούσαν με την νομική μορφή της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης (ε.π.ε.) ή της ανώνυμης εταιρίας (α.ε.) διότι έτσι αφενός θα ήταν υποχρεωμένες σε δημοσίευση

⁸. Αρθρο 2 παρ.2 π.δ. 226/92: «...οι ορκωτοί ελεγκτές απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας....».

Αρθρο 75 παρ.5 εδάφ. 2, ν.1969/91: «Το προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται...διέπεται από τις ακόλουθες αρχές:...2. Η εξασφάλιση πλήρους ανεξαρτησίας του ελεγκτή από τον ελεγχόμενο...».

Αρθρο 4 παρ.1 Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97: «1. Κάθε μέλος του ΣΟΕ οφείλει πάντοτε να ασκεί το ελεγκτικό έργο κατά τρόπο αντικειμενικό και ανεξάρτητο από κάθε είδους επιρροή του ελεγχόμενου.».

Αρθρο 1 παρ.2 εδάφ. δ, της ίδιας Απόφασης: «2...ο Ορκωτός Ελεγκτής...οφείλει:... δ. Να τηρεί επιμελώς όλους τους κανόνες που διασφαλίζουν την ανεξαρτησία του έναντι των ελεγχούμενων.».

Αρθρο 13 παρ.1 της ίδιας Απόφασης: «...κάθε ελεγκτικός φορέας δικαιούται για όσους Ορκωτούς Ελεγκτές μέλη του τελούν σε ουσιώδη επαγγελματική αδράνεια για λόγους που δεν οφείλονται σε δική τους υπαπιότητα, να ζητήσει από το ΕΣ την έγκριση συμμετοχής του ΣΟΕ στην κάλυψη της δαπάνης μιάς αξιοπρεπούς διαβίωσής τους...».

⁹. Συγκεκριμένα το άρθρο 17 παρ.1 εδάφ. α-β, π.δ. 226/92 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.12 π.δ. 341/97) ορίζει ότι: «Το Εποπτικό Συμβούλιο εγγράφει στην ίδιαίτερη μερίδια του μητρώου...μόνο τις εταιρίες ή κοινοπραξίες δύο τουλάχιστον Ορκωτών Ελεγκτών (ελεγκτικούς φορείς) που πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Σε περίπτωση σύστασης εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, προσωπικής εταιρείας ή κοινοπραξίας άπαντες οι εταίροι και οι διαχειριστές πρέπει να είναι Ορκωτοί Ελεγκτές εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών.

β. Σε περίπτωση σύστασης ανωνύμου εταιρείας οι μετοχές αυτής πρέπει να είναι ονομαστικές και άπαντες οι μέτοχοι και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να είναι Ορκωτοί Ελεγκτές εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών.».

Πρβλ. Αρθρο 2 παρ.1 εδάφ.α-β της 8^{ης} Οδηγίας της ΕΟΚ: «1. Ο νόμιμος έλεγχος των εγγράφων...είναι δυνατόν να διεξάγεται μόνον από...: α)...φυσικά πρόσωπα...β)...εταιρίες ελεγχου που πληρούν τουλάχιστον τις εξής προϋποθέσεις:...ii) την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου έχουν φυσικά πρόσωπα ή εταιρίες ελεγχου...» ή «...όλα τα μερίδια ή οι μετοχές της εταιρίας ελεγχου είναι ονομαστικές και είναι δυνατόν να μεταβιβαστούν μόνο με τη συμφωνία της εταιρίας ελεγχου ή/και...με την έγκριση της αρμόδιας αρχής, iii) η πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού ή διαχειριστικού οργάνου της εταιρίας ελεγχου αποτελείται από φυσικά πρόσωπα ή εταιρίες ελεγχου...Όταν...αποτελείται από δύο μόνο μέλη, το ένα από αυτά πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις...».

¹⁰. Το άρθρο 2 παρ.2 εδάφ.β, Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97 ορίζει την ελεγκτική εταιρία ως την: «...κατά νόμο εταιρεία ή κοινοπραξία Ορκωτών Ελεγκτών, που είναι εγγεγραμμένη στο ειδικό μητρώο του Σ.Ο.Ε., σύμφωνα με την ισχύουσα κάθε φορά νομοθεσία.».

των χ/κ τους και αφετέρου θα υποβάλλονταν σε τακτικό έλεγχο των οικονομικών τους στοιχείων¹¹ από (εξωτερικούς) ορκωτούς ελεγκτές.

Εξάλλου, με μεταγενέστερο πρόσφατο νομοθέτημα¹² προβλέφθηκε ότι: «Για κάθε τακτικό έλεγχο...τα κατά νόμον αρμόδια όργανα εκλέγουν...μία τουλάχιστον από τις εταιρίες ή κοινοπραξίες ελεγκτών που είναι εγγεγραμμένες στο ειδικό Μητρώο...η οποία αναθέτει την ευθύνη του...ελέγχου σε έναν...Ορκωτό Ελεγκτή...»¹³.

Η διαπίστωση από την προαναφερθείσα διατάξη, σε σχέση με την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή, είναι ότι με αυτήν αποκλείεται νομοθετικά¹⁴ η ανάπτυξη μεμονωμένης επαγγελματικής δραστηριότητας από τον ορκωτό ελεγκτή, αφού οι ελεγχόμενες¹⁵ εταιρίες είναι πλέον υποχρεωμένες να αναθέτουν τη διενέργεια του ελέγχου τους σε ελεγκτικές εταιρίες ή κοινοπραξίες¹⁶.

¹¹. Εξυπακούεται ότι απαιτείται νομοθετική ρύθμιση για να εξαιρεθούν οι ελεγκτικές εταιρίες από τις προϋποθέσεις του άρθρου 3βα παρ.1 εδάφ. 2, ν.2190/20 και τα όρια της παρ.6 του άρθρου 42α του ίδιου νόμου.

¹². Αρθρο 18 παρ.1 π.δ. 226/92 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ.13 π.δ. 341/97).

¹³. Η 8^η Οδηγία της ΕΟΚ (άρθρο 2 παρ.1 εδάφ.α-β) προβλέπει, όπως αναφέραμε (υποσημ.9) απλά την δυνατότητα σύστασης ελεγκτικής εταιρίας, ενώ υπάρχει παράλληλα πάντοτε η δυνατότητα άσκησης της ελεγκτικής δραστηριότητας σε ατομική βάση.

Πρβλ. Αρθρο 1 παρ.1 π.δ. 226/92: «Συνιστάται Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών... αποτελούμενο από ανεξάρτητους επαγγελματίες ελεγκτές...».

Πρβλ. Αρθρο 32 παρ. 2 του καταστατικού του Ο.Τ.Ε. όπως κυρώθηκε με το άρθρο 1 του νόμου 2257/94 με τίτλο ‘Για την Οργάνωση και Λειτουργία του Ο.Τ.Ε.’: «Η τακτική γ.σ...εκλέγει...τους ορκωτούς ελεγκτές και τον ελεγκτή εγνωσμένου διεθνούς κύρους...».

Πρβλ. Αρθρο 70 παρ.1 ν. 2533/97 με τίτλο ‘Χρηματιστηριακή αγορά παραγώγων και άλλες διατάξεις’: «Με απόφαση της ετήσιας Γενικής Συνέλευσης ανατίθεται ο έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης...σε δύο (2) ορκωτούς ελεγκτές ή αναγνωρισμένη ελεγκτική εταιρία...».

Η αντιφατικότητα των παραπάνω διατάξεων είναι ενδεικτική της ρευστότητας που επικρατεί στη ρύθμιση του ελεγκτικού επαγγέλματος. (Βλ. επίσης, Ντζανάτος Δημήτρης, «Ορκωτοί Ελεγκτές-Η Κρίση Συνεχίζεται», Δ.Φ.Ν., τόμ. 49, (1995), σσ.1009-1016).

¹⁴. Αρθρο 15 παρ.4 π.δ.226/92 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ.11 π.δ. 341/97): «4. Απαγορεύεται στον Ορκωτό Ελεγκτή η ατομική...ανάληψη και διενέργεια οποιασδήποτε ελεγκτικής ή άλλης εργασίας, που δεν του ανατέθηκε από εταιρία ή κοινοπραξία ελεγκτών στην οποία ανήκει...».

Πρβλ. Αρθρο 70 παρ.1 ν. 2533/97.

¹⁵. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.2 εδάφ.ε, Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97: «... Ελεγχόμενος: είναι κάθε οικονομική μονάδα που κατ’ επιταγή του νόμου πρέπει να υποβάλλει στον έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών την οικονομική διαχείριση και τις οικονομικές καταστάσεις της...».

¹⁶. Κατ’ αυτόν τον τρόπο ο νομοθέτης θεωρεί ότι: «...διασφαλίζεται η ανεξαρτησία από την ελεγχόμενη μονάδα, τόσο της εκλεγόμενης εταιρίας ή κοινοπραξίας...όσο και του διοριζόμενου τακτικού ελεγκτή.». (Αρθρο 18 παρ. 2 π.δ. 229/92 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ.13 π.δ. 341/97).

Κατά την άποψή μας, ορθότερο θα ήταν να τροποποιηθεί το άρθρο 18 παρ. I π.δ. 226/92 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ.13 π.δ. 341/97) ώστε να παρέχεται η ευχέρεια άσκησης της ελεγκτικής δραστηριότητας και από μεμονωμένους ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές (δηλ. ελεγκτές μη συνασπισμένους σε εταιρίες ή κοινοπραξίες) με σκοπό την ενδυνάμωση του ανταγωνισμού αλλά με παράλληλη αύξηση της ευθύνης του, πράγμα που δεν επιτρέπεται από το υφιστάμενο νομοθετικό καθεστώς. Η ανάγκη όμως αναθεώρησης διατάξεων, που καθιερώθηκαν πριν από ελάχιστο χρονικό διάστημα, αποδεικνύει είτε την προχειρότητα με την οποία συντάσσονται οι νόμοι, είτε την ανάγκη άμεσης προσαρμογής του νομικού πλαισίου στο συνεχώς μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον. Στην συγκεκριμένη εντούτοις περίπτωση δεν έχουν μεταβληθεί στο μεταξύ διάστημα οι οικονομικές συνθήκες σε τέτοια έκταση, που να δικαιολογούν τις τόσο συχνές μεταβολές. Φαίνεται, λοιπόν, ότι η συχνή τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου οφείλεται στην πρώτη από τις παραπάνω δύο αιτίες.

Εξάλλου, η κατοχύρωση της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή με τον ορισμό ελάχιστου ύψους ελεγκτικής αμοιβής¹⁷ και ωρών πραγματοποίησης του κάθε υποχρεωτικού ελέγχου, καθιερώθηκε και στην νομοθεσία που εξετάζουμε. Συγκεκριμένα, πρώτο, η λεκτική ρύθμιση της ελεγκτικής αμοιβής άρχισε με το άρθρο 18 π.δ. 226/92 που έφερε απλά τον τίτλο ‘Ανάθεση του ελέγχου-Αμοιβή’, χωρίς όμως στην πραγματικότητα το αρχικό κείμενο του άρθρο αυτού (ή άλλου άρθρου του π.δ. 226/92) να ορίζει ύψος αμοιβής. Στην συνέχεια ο τρόπος προσδιορισμού της ελεγκτικής αμοιβής ρυθμίσθηκε στο άρθρο 32 παρ.1 εδάφ. δ-ε του ν. 2076/92¹⁸, που όμως καταργήθηκε με νεότερο νομοθέτημα¹⁹, το οποίο κατέστησε αρμόδιο²⁰ για τον καθορισμό των ενιαίων ωρομισθίων των ορκωτών ελεγκτών το ΕΣ του ΣΟΕ²¹. Αργότερα, ο νομοθέτης συμπλήρωσε την προαναφερθείσα αρμοδιότητα ορίζοντας ότι **απαγορεύεται η μείωση της αμοιβής του ελέγχου** κάτω του καθοριζόμενου από το

¹⁷. Το άρθρο 2 παρ.2 εδάφ.ζ, Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97 προσδιορίζει την **νόμιμη αμοιβή του ελέγχου** ως την: «...καθαρή αμοιβή ελέγχου, ύστερα από την αφαίρεση των εξόδων μετακινήσεως και διαμονής των ελεγκτών εκτός έδρας, που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των ελάχιστων ωρών ελέγχου...και του εφαρμοζόμενου από ένα ελεγκτικό φορέα ενιαίου ωρομισθίου...για την ελεγκτική περίοδο στην οποία εμπίπτει ο έλεγχος.».

¹⁸. Αρθρο 32 παρ.1 εδάφ.δ, ν. 2076/92: «...(δ) Η σταθμισμένη μέση ωριαία αμοιβή δεν δύναται να είναι κατώτερη ποσού πενταπλάσιου του...ισχύοντος ωρομισθίου ανειδίκευτου εργάτη κατά ώρα απασχολήσεως ανά απασχολούμενο ελεγκτή κάθε βαθμίδας».

Εδάφιο (ε) της ίδιας παραγράφου, άρθρου και νόμου: «Η καταβαλλόμενη αμοιβή ορκωτού ελεγκτή για τη διενέργεια του τακτικού ελέγχου αναγράφεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων της χρήσης της ελεγχόμενης μονάδας ή στο προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων...».

¹⁹. Αρθρο 18 παρ.6 ν. 2231/94: «Με ειδικές ή γενικές αποφάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου καθορίζονται...το ελάχιστο ενιαίο ωρομίσθιο...».

²⁰. Η αρμοδιότητα αυτή του ΕΣ του ΣΟΕ ισχύει μέχρι σήμερα (Μαΐος 1999).

ΕΣ ελάχιστου ύψους ελεγκτικής αμοιβής²². Ωστόσο, πρέπει να τονισθεί ότι, ορθά η νομοθεσία όρισε ότι η ανάληψη οποιουδήποτε τακτικού ελέγχου γίνεται με την προϋπόθεση ότι η αμοιβή του συγκεκριμένου ελέγχου δεν θα υπερβαίνει το ένα δέκατο (1/10) του συνόλου των εσόδων που πραγματοποίησε η εκλεγόμενη εταιρία ή κοινοπραξία κατά την διάρκεια της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου²³. Κατ’ αυτόν τον τρόπο, αφενός επιτυγχάνεται επιμερισμός των πηγών προέλευσής του ελεγκτικού εισοδήματος και αφετέρου αποφεύγεται η δημιουργία οικονομικών εξαρτήσεων του ορκωτού ελεγκτή από έναν ή περισσότερους πελάτες-ελεγχόμενες εταιρίες. Δεύτερο, το θέμα του συνολικού χρόνου απασχόλησης του ορκωτού ελεγκτή και του βοηθητικού του προσωπικού στον εκάστοτε τακτικό έλεγχο στηρίζεται στις αποφάσεις του ΕΣ του ΣΟΕ²⁴.

Επιπρόσθετα, το νομοθετικό πλαίσιο της περιόδου που εξετάζουμε, προέβλεπε αρχικά ότι η ανάθεση του ελέγχου των επιχειρήσεων που ανήκουν στον δημόσιο τομέα δεν δύναται να υπερβεί για τον αυτό ορκωτό ελεγκτή τις δύο τριετίες. Παρόμοιος χρονικός περιορισμός ετέθη και για τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα²⁵. Εντούτοις, η ρύθμιση που αφορούσε τον προαναφερθέντα τομέα σύντομα ανατράπηκε με μεταγενέστερο νομοθέτημα²⁶ χωρίς, όμως, το τελευταίο, να παρέχει

²¹. Εξ όσων γνωρίζουμε, το ΕΣ όρισε το ελάχιστο για το 1999 ωρομίσθιο σε 9.000δρχ. ανά απασχολούμενο ελεγκτή κάθε βαθμίδας. (Βλ. επίσης, Ντζανάτος Δημ., ο.π., σελ. 1015).

²². Αρθρο 18 παρ.6 εδάφ.γ, π.δ.226/92 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ.13 π.δ. 341/97).

Εδάφιο (δ) της ίδιας παραγράφου, άρθρου και προεδρικού διατάγματος: «...(δ) Η υπέρβαση των προϋπολογιζόμενων ωρών πραγματοποίησης τακτικού ελέγχου, που συνεπάγεται την αύξηση της αμοιβής ελέγχου, επιτρέπεται πάντοτε με την προϋπόθεση ότι αυτή έχει γίνει αποδεκτή από την ελεγχόμενη εταιρία.».

Πρβλ. Αρθρο 4 παρ.4 Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97: «4. Απαγορεύεται σε Ορκωτό Ελεγκτή ή σε ελεγκτικό φορέα η με οποιοδήποτε τρόπο διαπραγμάτευση ή η εκ των υστέρων μείωση της νόμιμης αμοιβής ελέγχου...».

Πρβλ. Αρθρο 75 παρ.5 εδάφ.3, ν. 1969/91: «Το προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται...διέπεται από τις ακόλουθες αρχές:...⑶ Η κατοχύρωση της μη διαπραγμάτευσης της αμοιβής μεταξύ ελεγκτή και ελεγχόμενου.».

²³. Αρθρο 18 παρ.2 εδάφ.α, π.δ. 226/92 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ.13 π.δ. 341/97).

²⁴. Αρθρο 18 παρ.6 ν.2231/94 σε συνδυασμό με το άρθρο 18 παρ.6 εδάφ.α, π.δ. 226/92 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ.13 π.δ. 341/97): «Με ειδικές ή γενικές αποφάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου καθορίζονται οι ελάχιστες ώρες πραγματοποίησης του κάθε υποχρεωτικού ελέγχου...».

²⁵. Αρθρο 32 παρ.1 ν. 2076/92: «Η υποχρεωτική εκλογή των ορκωτών ελεγκτών για τον τακτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των ανωνύμων εταιρειών, των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και των λοιπών επιχειρήσεων ή οργανισμών γίνεται...για ένα έτος και δεν μπορεί να ανανεωθεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της εξαετίας....».

²⁶. Αρθρο 18 παρ.8 ν.2231/94: «Οι διατάξεις του άρθρο 32 του ν.2076/92... καταργούνται».

εναλλακτική πρόταση²⁷. Ωστόσο, ο νομοθέτης μόλις πρόσφατα προσδιόρισε τον χρόνο παραμονής σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία²⁸.

Το υφιστάμενο εξάλλου νομοθετικό πλαίσιο, φαίνεται ότι θεωρεί ως απαραίτητη προϋπόθεση για την προστασία της ανεξαρτησίας και τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας του ορκωτού ελεγκτή την καθιέρωση ασυμβίβαστων²⁹. Ετσι το επάγγελμα του ελεγκτή είναι ασυμβίβαστο³⁰ προς την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου ή υπαλλήλου ν.π.δ.δ., δικηγόρου ή συμβολαιογράφου³¹, του εμπόρου, την οποιαδήποτε έμμισθη υπηρεσία³² σε ιδιωτική επιχείρηση ή ν.π.ι.δ. ή οργανισμό ή την ιδιότητα του διοικητικού συμβούλου α.ε. ή διαχειριστού ε.π.ε.³³, την τήρηση

²⁷. Το οξύμωρο είναι ότι μεταγενέστερη νομοθετική ρύθμιση (άρθρο 13 παρ.2 ν.2339/95) που αφορούσε, όμως, τον έλεγχο των α.ε. από τους απλούς ελεγκτές του άρθρου 36α του ν.2190/20 καθόριζε, μεταξύ άλλων, ότι: «2. Οι...ελεγκτές δύνανται να επαναδιορίζονται, όχι όμως για περισσότερες από πέντε εταιρικές χρήσεις».

²⁸. Αρθρο 18 παρ.2 εδάφ. β, π.δ. 226/92 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ.13 π.δ. 341/97): «..Η ανάθεση του τακτικού ελέγχου μάς οικονομικής μονάδας σε συγκεκριμένο Ορκωτό Ελεγκτή γίνεται για μια διαχειριστική χρήση και δεν μπορεί να επαναλαμβάνεται για περισσότερες από πέντε (5) συνεχείς ή διακεκομμένες χρήσεις...».

²⁹. Αρθρο 15 παρ.1 π.δ. 226/92.

³⁰. Βλ. επίσης, Κεφ. 2 παρούσας εργασίας, υποσημ. 42-43, σελ. 19.

³¹. Οι προαναφερθείσες ιδιότητες (δηλ. του δημοσίου υπαλλήλου ή υπαλλήλου ν.π.δ.δ., δικηγόρου ή συμβολαιογράφου) δεν φαίνεται να συνδέονται άμεσα με την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Η καθιέρωση συνεπώς των ασυμβίβαστων αυτών οφείλεται, κατά την γνώμη μας, στην αναγνώριση από το νομοθέτη του γεγονότος ότι ο ελεγκτής ασκεί έργο που απαιτεί την απερίσπαστη και αποκλειστική ενασχόλησή του μ' αυτό, πράγμα που δεν μπορεί να επιτευχθεί, όταν υπάρχουν πολλαπλές ιδιότητες ή ενασχολήσεις.

³². Το άρθρο 75 παρ.5 εδάφ.δ, ν.1969/91, προβλέπει την καθιέρωση αυστηρών ασυμβίβαστων της ιδιότητας του ορκωτού ελεγκτή προς οποιαδήποτε άμισθη ή έμμισθη απασχόληση, ενώ το άρθρο 15 παρ.1 εδάφ.γ, π.δ. 226/92, καθορίζει την: «...οποιαδήποτε έμμισθη υπηρεσία σε ιδιωτική επιχείρηση ή ν.π.ι.δ., ή οργανισμό ή την ιδιότητα του διοικητικού συμβούλου α.ε. ή διαχειριστού ε.π.ε...».

Επομένως η διατύπωση του άρθρο 75 παρ.5 εδάφ.δ, ν. 1969/91, σε σχέση με την αντίστοιχη του άρθρου 15 παρ.1 εδάφ.γ, π.δ. 226/92, είναι ευρύτερη και μάλιστα υπό διττή έννοια: πρώτο, περιλαμβάνει το ασυμβίβαστο και προς άμισθη απασχόληση σε αντίθεση με το π.δ. 226/92 που αναφέρεται μόνο στο ασυμβίβαστο προς έμμισθη απασχόληση. Δεύτερο, στα πλαίσια του ασυμβίβαστου προς έμμισθη απασχόληση στο ν. 1969/91 αφορά οποιαδήποτε έμμισθη απασχόληση, ενώ το π.δ. 226/92 περιορίζει το ασυμβίβαστο μόνο στην περίπτωση της έμμισθης υπηρεσίας σε ιδιωτική επιχείρηση ή της ιδιότητας του διοικητικού συμβούλου α.ε.

³³. Αρθρο 4 παρ.3 εδάφ. β-γ, 5 περ.α-β, Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97: «3. Κάθε ελεγκτικός φορέας και κάθε μέλος του ΣΟΕ οφείλει να τηρεί τους ακόλουθους κανόνες, ώστε να εξασφαλίζει την ανεξαρτησία και αντικειμενικότητά του:...β) Να μην αποφασίζει ο ίδιος σε θέματα αρμοδιότητας του ελεγχόμενου. Επίσης πρέπει να αποφεύγει να εκφράζει την κρίση του στις επιχειρηματικές επιλογές ή αποφάσεις του ελεγχόμενου. γ) Να τηρεί αμερόληπτη στάση σε αντικρουόμενες απόψεις των ελεγχομένων ή άλλων ενδιαφερομένων, εκφράζοντας χωρίς περιττούς χαρακτηρισμούς τις αντικειμενικές διαπιστώσεις και υποδείξεις που βασίζονται σε επιμελή εργασία του...5. Απαγορεύται σε Ορκωτό Ελεγκτή η ανάληψη...ελέγχου...μονάδας, στην οποία...έχει διατελέσει...είτε μέλος της διοίκησης, είτε διευθυντικό στέλεχος...».

λογιστικών βιβλίων³⁴ καθώς και κάθε άλλη περίπτωση για την οποία υφίσταται ασυμβίβαστο από την κείμενη νομοθεσία³⁵.

Είναι προφανές ότι η ύπαρξη οικονομικού ενδιαφέροντος από τον ορκωτό ελεγκτή για την πορεία των εργασιών της υπό έλεγχο εταιρίας δημιουργεί πρόβλημα στην επαγγελματική του ανεξαρτησία και αποτελεί αιτία μη αντικειμενικής προσέγγισης της εργασίας του³⁶.

Η κείμενη νομοθεσία προβλέπει ότι: «Στον ορκωτό ελεγκτή απαγορεύεται η απόκτηση καθ'οιονδήποτε τρόπο μετοχών της ελεγχόμενης από αυτόν εταιρείας, ο πρός αυτήν δανεισμός ή αντιστρόφως, καθώς και η παροχή εγγυήσεως προς τρίτον από αυτήν υπέρ του ελέγχοντος ή αντιστρόφως»³⁷.

Η απροκατάληπτη εκτέλεση του έργου του ελεγκτή περιορίζεται όχι μόνο όταν ο ίδιος έχει οικονομικό ενδιαφέρον για την πορεία των εργασιών της εταιρίας, αλλά και όταν κάποιο μέλος της οικογενείας του, ή συγγενής εξ αίματος ή αγχιστείας³⁸, ή η ελεγκτική εταιρία³⁹ στην οποία εργάζεται, ή το ελεγκτικό προσωπικό διατηρούν τέτοιου είδους ενδιαφέρον.

³⁴. Το ΣΟΕ ορίζει ρητά ότι: «5. Απαγορεύεται σε Ορκωτό Ελεγκτή η ανάληψη ...ελέγχου μιάς οικονομικής μονάδας, στην οποία ο ίδιος ή μέλος της διοίκησης του ελεγκτικού φορέα έχει διατελέσει μέσα στην πενταετία, πριν από τον διορισμό του.....οικονομικός ή λογιστικός ή φορολογικός σύμβουλος ή εσωτερικός ελεγκτής, με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή ως ελεύθερος επαγγελματίας με κύριο αντικείμενο την παροχή...υπηρεσιών στην ελεγχόμενη οικονομική μονάδα». (Άρθρο 4 παρ.5 περ. γ, Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97).

³⁵. Αρθρα 10 παρ.1 και 37 παρ.4 ν.2190/20 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 13 παρ.2 ν.2339/95) σε συνδυασμό με άρθρο 1 π.δ. 227/92 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 π.δ. 341/97).

³⁶. Το ΣΟΕ καθορίζει ότι κάθε ελεγκτικός φορέας και κάθε ορκωτός ελεγκτής οφείλει για την διασφάλιση της ανεξαρτησίας του να τηρεί ορισμένους κανόνες: «...α) Να μην παρέχει σε ελεγχόμενο άλλου είδους υπηρεσίες, εκτός από εκείνες που επιτρέπει ο νόμος και για τις οποίες αρμοδίως έχει οριστεί...δ) Να μην έχει οποιοδήποτε άμεσο ή έμμεσο οικονομικό συμφέρον καθ' οιονδήποτε τρόπο από την πορεία των εργασιών του ελεγχομένου ή από το πόρισμα του ελέγχου του...ζ) Να μην δέχεται από τον ελεγχόμενο περιποιήσεις ή άλλα δώρα, που υπερβαίνουν το μέτρο της απλής φιλοφρονήσεως και φιλοξενίας στον επαγγελματικό χώρο αυτού. η) Να μην δέχεται οποιαδήποτε αμοιβή ή προμήθεια από τον ελεγχόμενο, πέραν της νομίμου, για οποιοδήποτε λόγο, έστω και για πρόσθετες συγκεκριμένες επαγγελματικές υπηρεσίες, αν δεν έχουν τηρηθεί διαφανείς διαδικασίες για την ανάθεση, την εκτέλεση και την τιμολόγηση της κάθε συγκεκριμένης υπηρεσίας του...». (Άρθρο 4 παρ.3 εδάφ. α,δ,ζ,η, Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97).

³⁷. Αρθρο 15 παρ.3 π.δ. 226/92.

³⁸. Το ΣΟΕ ορίζει ότι κάθε ελεγκτικός φορέας και κάθε ορκωτός ελεγκτής οφείλει: «...στ) Να είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικός όταν στον ελεγχόμενο υπηρετούν καθ' οιονδήποτε τρόπο συγγενικά ή φιλικά προς αυτόν πρόσωπα. Οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να διασφαλίζει την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητά του και, όπου αυτό δεν είναι απόλυτα εφικτό, να αποποιείται τον έλεγχο ή να τον διακόπτει». (Άρθρο 4 παρ.3 εδάφ.στ , Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97).

Επομένως, για την ομαλή διεξαγωγή του ελέγχου, ο ορκωτός ελεγκτής και τα μέλη της ελεγκτικής εταιρίας θα πρέπει να ενημερώνουν το ΕΣ του ΣΟΕ για την ύπαρξη οικονομικών σχέσεων με την υπό έλεγχο εταιρία. Ο νομοθέτης, εξάλλου, περιέλαβε διάταξη⁴⁰ σύμφωνα με την οποία ο ελεγκτής έχει δικαίωμα να αρνηθεί την ανατιθέμενη σ' αυτόν διενέργεια ελέγχου, ή να ζητήσει τη διακοπή του αρχαμένου από αυτόν ελέγχου εφόσον επικαλείται συγκεκριμένους λόγους⁴¹.

Οσον αφορά τις ευθύνες του ορκωτού ελεγκτή, το νέο στοιχείο των πρόσφατων νομοθετικών ρυθμίσεων⁴², σε σχέση με το προϋφιστάμενο νομοθετικό καθεστώς, είναι ότι η ευθύνη του δεν έχει μόνο προσωπικό αλλά και συλλογικό χαρακτήρα δηλ. ευθύνεται χωριστά ο κάθε μέτοχος ή εταίρος, η δε ελεγκτική εταιρία θεωρείται αλληλέγγυα συνυπεύθυνη για την κάλυψη της προσγενόμενης από τον μέτοχο ή εταίρο ζημίας. Συνακόλουθα, οι ορκωτοί ελεγκτές ή/και οι ελεγκτικές

³⁹. Αρθρο 17 παρ.1 εδάφ.γ, π.δ. 226/92 (όπως προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ.12 π.δ. 341/97): «...γ. Η εταιρία ή κοινοπραξία ελεγκτών πρέπει να έχει πλήρη οικονομική και λειτουργική αυτοτέλεια και ανεξαρτησία από οποιοδήποτε ελεγχόμενο ή άλλο νομικό ή φυσικό πρόσωπο...».

⁴⁰. Αρθρο 4 παρ.1 π.δ. 226/92.

Πρβλ. Αρθρο 4 παρ.2 Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97: «2. Ο Ορκωτός Ελεγκτής που αδυνατεί να είναι ανεξάρτητος, ώστε να παρέχει μία έντιμη και αμερόληπτη γνώμη, οφείλει να μην αποδεχθεί την εργασία ή να διακόψει την ανατεθείσα σε αυτόν εργασία, αν οι υπάρχουσες ή διαμορφωθείσες συνθήκες κλονίζουν...**την ανεξαρτησία...**» του.

⁴¹. Αρθρο 8 παρ.5 Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97: «...Σε περίπτωση που ο Ορκωτός Ελεγκτής διαπιστώνει...ότι η νόμιμη αμοιβή ελέγχου προηγούμενης χρήσης ή χρήσεων της οικονομικής...μονάδας δεν έχει εξοφληθεί πλήρως, υποχρεούται να ζητήσει εγγράφως από το Εποπτικό Συμβούλιο την έγκριση διακοπής του ελέγχου του...».

Πρβλ. Αρθρο 4 παρ.3 εδάφ. στ, της ίδιας Απόφασης.

⁴². Αρθρο 19 παρ.1 π.δ. 226/92: «Ο Ορκωτός Ελεγκτής ευθύνεται για κάθε ζημία εκ θετικής ενεργείας η παραλείψεώς του κατά τον έλεγχο και την έκδοση του πιστοποιητικού ελέγχου, εφ'όσον αυτή οφείλεται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια του ασκήσαντος τον έλεγχο και αποδεδειγμένα προκλήθηκε από την χρήση του πιστοποιητικού ελέγχου. Η ευθύνη προς αποζημιώση δεν μπορεί να είναι ανώτερη του πενταπλασίου του συνόλου των εκάστοτε ετησίων αποδοχών του Προέδρου του Αρείου Πάγου, ή του συνόλου των αμοιβών του ευθυνόμενου Ορκωτού Ελεγκτή κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο, εφόσον οι τελευταίες υπερβαίνουν το προηγούμενο όριο. Σε περίπτωση των ελεγκτικών εταιρειών τα παραπάνω όρια αφορούν στον κάθε μέτοχο ή εταίρο χωριστά, η δε εταιρεία, θεωρείται αλληλεγγύως συνυπεύθυνη για την κάλυψη της προσγενομένης από τον μέτοχο ή εταίρο ζημίας».

Πρβλ. Αρθρο 18 παρ.5 του ίδιου προεδρικού διατάγματος (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ.13 π.δ. 341/97): «Αν ο τακτικός έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων μιας οικονομικής μονάδας ανατίθεται σε δύο ή περισσότερους τακτικούς ελεγκτές που διορίστηκαν από μία ή περισσότερες εταιρίες ή κοινοπραξίες ελεγκτών, οι ελεγκτές...ευθύνονται εις ολόκληρον για κάθε βλάβη από την χρήση του Πιστοποιητικού Ελέγχου...».

εταιρίες ή κοινοπραξίες υποχρεούνται να έχουν ασφαλιστική κάλυψη⁴³ προς αποζημίωση οιουδήποτε ζημιώθέντος φυσικού ή νομικού προσώπου.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε, ότι το π.δ. 226/92 (όπως ισχύει σήμερα) στηρίζει την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή, με τη δημιουργία ενός γενικού περιγράμματος που στόχο έχει την ανάπτυξη της αντικειμενικότητας και υπευθυνότητας του ελεγκτή. Ωστόσο το ευρύτερο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει το ελεγκτικό επάγγελμα διακρίνεται για τις συχνές αλλαγές, τροποποιήσεις και επαναπροσδιορισμούς των όρων λειτουργίας του, ενώ δεν λείπουν και αντιφατικές ρυθμίσεις. (Βλ. π.χ. υποσημ.13 και 27, σσ. 26, 29, αντίστοιχα).

Μετά την αδρομερή παρουσίαση των ρυθμίσεων που επικρατούν στην ελληνική νομοθεσία, στις γραμμές που ακολουθούν αναφέρονται οι απόψεις ορισμένων διεθνών επαγγελματικών οργανώσεων που έχουν ασχοληθεί με την ανεξαρτησία του ελεγκτή.

Η Διεθνής Ομοσπονδία Λογιστών⁴⁴ (ΔΟΛ) στην οδηγία Νο 3 με τίτλο ‘Ακεραιότητα, Αντικειμενικότητα και Ανεξαρτησία’, αναφέρει ότι: «Ο ελεγκτής πρέπει να είναι ευθύς, έντιμος και ειλικρινής κατά την εκτέλεση της επαγγελματικής του εργασίας. Πρέπει να είναι δίκαιος και να μην επιτρέπει σε προκαταλήψεις ή εύνοιες να επηρεάζουν την αντικειμενικότητά του. Πρέπει να τηρεί αμερόληπτη στάση και να είναι, αλλά και να φαίνεται ότι είναι, απαλλαγμένος από οποιοδήποτε συμφέρον, το οποίο...θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δεν συμβιβάζεται με την ακεραιότητα και την αντικειμενικότητα».

Η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Λογιστών⁴⁵ (ΕΟΛ) εξάλλου στον πρώτο κανόνα επαγγελματικής δεοντολογίας με τίτλο ‘Ανεξαρτησία’ προβλέπει ότι: «...Η ανεξαρτησία είναι ο πρωταρχικός παράγοντας της αντικειμενικότητας. Προκειμένου ο...ελεγκτής να είναι, αλλά και να φαίνεται ότι είναι ανεξάρτητος, δε πρέπει να

⁴³. Αρθρο 19 παρ.2 π.δ. 226/92: «...Η ασφαλιστική κάλυψη δεν μπορεί να είναι κατώτερη του 150% του συνόλου των αμοιβών τις οποίες ο Ορκωτός Ελεγκτής ή η ελεγκτική εταιρεία ή η κοινοπραξία Ορκωτών Ελεγκτών έλαβαν κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο, οπωσδήποτε δε δεν μπορεί να είναι κατώτερη του δεκαπλασίου των συνολικών εκάστοτε ετησίων αποδοχών του Προέδρου του Αρείου Πάγου.».

Πρβλ. Αρθρο 15 παρ.4 του ίδιου προεδρικού διατάγματος (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ.11 π.δ. 341/97): «4....απαγορεύεται σε κάθε εταιρία ή κοινοπραξία ελεγκτών, η ασφαλιστική κάλυψη αυτής ή των μετόχων, εταίρων ή κοινοπρακτούντων μελών της, σε ελεγχόμενη απ’ αυτή ασφαλιστική εταιρία....».

⁴⁴. ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΛΟΓΙΣΤΩΝ (INTERNATIONAL FEDERATION OF ACCOUNTANTS-IFAC), Διεθνείς Ελεγκτικές Οδηγίες Νο 1-12, Μετάφραση ΣΟΛ, Τεχνικό Γραφείο, Αθήνα, (1989), σελ.35.

⁴⁵. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΛΟΓΙΣΤΩΝ (FEDERATION OF EUROPEAN ACCOUNTING EXPERTS-FEE), Ελεγκτικές Οδηγίες Νο 13-19 και Κανόνες Επαγγελματικής Δεοντολογίας Νο.1-5, Μετάφραση ΣΟΛ, Τεχνικό Γραφείο, Αθήνα, (1989), σσ.86-90.

έχει προσωπικό συμφέρον, ούτε να υπόκειται σε επιρροές που θα ήταν δυνατό να έρχονται σε σύγκρουση, είτε με μια αντικειμενική προσέγγιση του έργου του, είτε με την ελευθερία του να εκφέρει την επαγγελματική γνώμη που σχηματίζει».

Ειδικότερα η ΕΟΛ αναφέρει ορισμένες περιπτώσεις που η ενδεχόμενη εμφάνισή τους δημιουργεί κινδύνους για την ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα του ελεγκτή⁴⁶.

Οι προτάσεις της ΕΟΛ, για την προστασία της ανεξαρτησίας του ελεγκτή και την διαφύλαξη του κύρους του ελεγκτικού επαγγέλματος, αποσκοπούν στη διαμόρφωση γενικών κατευθύνσεων κατά την εκτέλεση των επαγγελματικών καθηκόντων του ελεγκτή.

Αξίζει εδώ να αναφέρουμε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) δεν έχει εκδόσει ειδική οδηγία με θέμα την ανεξαρτησία του ελεγκτή, ενώ στο κείμενο της 8^{ης} Οδηγίας γίνεται απλή αναφορά στο θέμα της ανεξαρτησίας και καθορισμός γενικού περιγράμματος εντός του οποίου πρέπει να κινηθούν οι εθνικές νομοθεσίες κατά την ρύθμιση των προϋποθέσεων χορήγησης άδειας ελέγχου των ετήσιων χ/κ⁴⁷. Ωστόσο, η

***. Συγκεκριμένα:**

α. Η παροχή συμβουλών σε λογιστικά, φορολογικά, κ.ά. θέματα ενώ δεν κρίνεται ασυμβίβαστη με το έργο του ελέγχου, εντούτοις ο ελεγκτής σε περίπτωση παροχής συμβουλών διατηρεί την υποχρέωση να μην λαμβάνει ταυτόχρονα και αποφάσεις σε τομείς που αργότερα θα κληθεί να εκφέρει την γνώμη του,

β. η ύπαρξη οικονομικού ενδιαφέροντος από τον ελεγκτή ή την οικογένειά του ή το ελεγκτικό προσωπικό ή την ελεγκτική εταιρία σχετικά με την πορεία των εργασιών ενός πελάτη αποτελεί αιτία μη αντικειμενικής προσέγγισης του έργου του,

γ. η σύσταση ελεγκτικών εταιριών επιτρέπεται υπό τη προϋπόθεση ότι το σύνολο ή το μεγαλύτερο μέρος του εταιρικού κεφαλαίου θα κατέχεται από ανεξάρτητους ελεγκτές,

δ. ο ελεγκτής κατά την άσκηση των καθηκόντων του δεν θα πρέπει να δέχεται οδηγίες από οποιοδήποτε πρόσωπο σχετικά με τις ακολουθούμενες ελεγκτικές διαδικασίες και τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγει,

ε. η ύπαρξη προσωπικής (σ.σ. συγγενικής;) σχέσης εξ αίματος ή αγχιστείας ή φιλίας με μέλος της διοίκησης ή με το προσωπικό της ελεγχόμενης εταιρίας, αποτελεί εμπόδιο στην ελεύθερη έκφραση της επαγγελματικής γνώμης του ελεγκτή,

στ. η αμοιβή που λαμβάνει ο ελεγκτής ανά εταιρία ή όμιλο συνδεδεμένων εταιριών δεν θα πρέπει να καταλαμβάνει σημαντικό τμήμα των ετήσιων συνολικών αμοιβών του.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΛΟΓΙΣΤΩΝ (FEDERATION OF EUROPEAN ACCOUNTING EXPERTS-FEE), Ελεγκτικές Οδηγίες Νο 13-19 και Κανόνες Επαγγελματικής Δεοντολογίας Νο.1-5, δ.π., σσ.88-92.

⁴⁷. Ο σκοπός της 8^{ης} Οδηγίας είναι να καθορίσει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την χορήγηση άδειας σε ορισμένα πρόσωπα προκειμένου να έχουν δικαίωμα να προβούν σε έλεγχο των ετήσιων χ/κ των εταιριών. Η εφαρμογή της οδηγίας παρέχει τις εγγυήσεις ώστε μόνο τα πρόσωπα εκείνα που έχουν την αναγκαία επαγγελματική κατάρτιση να έχουν τη δυνατότητα να προβαίνουν σε έλεγχο των χ/κ, (8^η Οδηγία ΕΟΚ 84/253/12.5.84, Τόμος 126/20).

Συγκεκριμένα το άρθρο 3 της 8^{ης} Οδηγίας προσδιορίζει ότι: «Οι αρχές ενός κράτους μέλους χορηγούν άδεια μόνο σε πρόσωπα έντιμα τα οποία δεν ασκούν καμία δραστηριότητα ασυμβίβαστη, σύμφωνα με το δίκαιο αυτού του κράτους μέλους...».

επιτροπή των ευρωπαϊκών κοινοτήτων συνεργάζεται στενά με την ΕΟΛ πάνω στο κείμενο μιας πρότασης με στόχο την έκδοση ξεχωριστής οδηγίας που θα βοηθήσει στην εναρμόνιση της πληθώρας των εθνικών κανόνων των σχετικών με την ανεξαρτησία του ελεγκτή⁴⁸.

Τα Ινστιτούτα Ορκωτών Λογιστών, Αγγλίας - Ουαλίας, Σκωτίας και Ιρλανδίας (ICAEW, ICAS, ICAI, αντίστοιχα) ορίζουν την επαγγελματική ανεξαρτησία ως έναν τρόπο σκέψης ο οποίος χαρακτηρίζεται από ακεραιότητα και αντικειμενική προσέγγιση της ελεγκτικής εργασίας⁴⁹.

Με βάση τα παραπάνω, τα Ινστιτούτα του Ηνωμένου Βασιλείου⁵⁰ και της Ιρλανδίας, διαμόρφωσαν έναν οδηγό μέτρων πρακτικής υφής προς τα μέλη τους με στόχο την προστασία της ανεξαρτησίας και του κύρους του ελεγκτικού επαγγέλματος.

Συνοπτικά ο οδηγός, μεταξύ άλλων, προβλέπει τα εξής:

Το άρθρο 4, της ίδιας Οδηγίας, καθορίζει ότι: «Ενα φυσικό πρόσωπο μπορεί να πάρει άδεια, για να διενεργεί τον νόμιμο έλεγχο των εγγράφων...μόνον όταν, αφού φθάσει το επίπεδο εισαγωγής στο πανεπιστήμιο, ακολουθήσει πρόγραμμα θεωρητικής διδασκαλίας, κάνει πρακτική άσκηση και επιτύχει σε εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας που θα είναι επιπέδου πέρατος πανεπιστημιακών σπουδών και τις οποίες εξετάσεις διοργανώνει ή αναγνωρίζει το κράτος».

Το άρθρο 5, της ίδιας Οδηγίας, συμπληρώνει ότι: «Οι εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας...πρέπει να εγγυώνται το επίπεδο των απαραίτητων θεωρητικών γνώσεων...για τη διενέργεια του νομίμου ελέγχου των εγγράφων...και την ικανότητα πρακτικής εφαρμογής αυτών των γνώσεων κατά την διενέργεια...του ελέγχου...».

Το άρθρο 6, της ίδιας Οδηγίας, μνημονεύει τα εξεταζόμενα γνωστικά αντικείμενα που καλύπτουν τους κλάδους της λογιστικής, του δικαίου, κ.ά.

Το άρθρο 23, της ίδιας Οδηγίας, αναφέρει ότι: «Τα κράτη μέλη ορίζουν ότι τα πρόσωπα στα οποία έχουν χορηγήσει άδεια για τον νόμιμο έλεγχο των εγγράφων...εκτελούν τον έλεγχο αυτό με επαγγελματική συνειδηση».

Το άρθρο 24, της ίδιας Οδηγίας, προβλέπει ότι: «Τα κράτη μέλη ορίζουν ότι τα πρόσωπα αυτά δεν μπορούν να διενεργούν νόμιμο έλεγχο εάν δεν είναι ανεξάρτητα σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους το οποίο τον επιβάλλει».

Τέλος, το άρθρο 27, της ίδιας Οδηγίας, ορίζει ότι: «Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τουλάχιστον οι μέτοχοι, εταίροι ή μέλη εταιρειών ελέγχου που έχουν άδεια καθώς και τα μέλη του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου των εταιρειών αυτών που δεν ανταποκρίνονται προσωπικά σε ένα κράτος μέλος στις προϋποθέσεις που προβλέπουν τα άρθρα 3 έως 19 δεν θα παρεμβαίνουν κατά την εκτέλεση του ελέγχου με τρόπο που θα μπορούσε να βλάψει την ανεξαρτησία του φυσικού προσώπου που διενεργεί τον έλεγχο των εγγράφων...στο όνομα της εταιρείας ελέγχου».

⁴⁸. ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ, «Europe: Seeking a Definition of Independence», World Accounting Report, UK, (1989), pp.8-9.

⁴⁹. ICAEW & ICAS, Guide to Professional Ethics, A Reprint of Section 1.2(E) of Members' Handbook, Explanatory Notes to Statement 1, σελ. 32.

ICAI, Handbook, Section C, Ethical Guide for Members, Revised, Effective June, 1987, σελ.7.

⁵⁰. Με τον όρο αυτό εννοούμε τα Ινστιτούτα Αγγλίας - Ουαλίας, και της Σκωτίας.

Τα Ινστιτούτα εκφράζουν την άποψη, ότι η αμοιβή του ορκωτού λογιστή ανά πελάτη δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 15% των ετήσιων συνολικών ακαθαρίστων αμοιβών του. Ετσι υποτίθεται ότι μειώνεται η εξάρτηση του εισοδήματος του ελεγκτή από μια πηγή αμοιβών και περιορίζεται ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του. Θεωρείται δηλαδή, ότι με τον επιμερισμό των πηγών προέλευσης του εισοδήματος, ο ελεγκτής διατηρεί το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης της επαγγελματικής του γνώμης.

Τα Ινστιτούτα θεωρούν ότι η ύπαρξη οικονομικού ενδιαφέροντος για την πορεία των εργασιών ενός πελάτη επιδρά αρνητικά στη διαμόρφωση και έκφραση της επαγγελματικής γνώμης του ελεγκτή, ενώ αποτελεί αιτία δημιουργίας αμφιβολιών στους χρήστες των χ/κ σχετικά με την ικανότητα του ελεγκτή να διατηρεί την ανεξαρτησία του. Ανάλογα συμπεράσματα προκύπτουν, όταν άλλα πρόσωπα του ευρύτερου περιβάλλοντος του ελεγκτή, ή το ελεγκτικό προσωπικό ή η ελεγκτική εταιρία, επηρεάζονται από την πορεία της εταιρίας. Στην ουσία, το οικονομικό ενδιαφέρον του ορκωτού ελεγκτή ή των τρίτων δεν εξαντλείται με τη συμμετοχή στο εταιρικό κεφάλαιο, ή την παροχή ή λήψη δανείου προς ή από τον πελάτη, αλλά επεκτείνεται και σε άλλες μορφές, όπως η κατοχή μετοχών της υπό έλεγχο εταιρίας για λογαριασμό τρίτου, ή στο όνομα τρίτου, κ.ά.

Τα προαναφερθέντα Ινστιτούτα πιστεύουν ότι η ανάπτυξη σχέσεων με τα μέλη της υπό έλεγχο εταιρίας μπορεί να οδηγήσει τον ορκωτό λογιστή σε υποκειμενικές κρίσεις. Για το λόγο αυτό συμβουλεύουν τα μέλη τους να αποφεύγουν την ανάληψη ελέγχου όταν, μεταξύ άλλων, υπάρχει στενή φιλική σχέση, ή συγγένεια εξ αίματος ή αγχιστείας με μέλοις της διοίκησης ή άλλο στέλεχος της υπό έλεγχο εταιρίας.

Το Αμερικανικό Ινστιτούτο Ορκωτών Λογιστών (AICPA) ορίζει την ανεξαρτησία του ελεγκτή ως την ικανότητά του να δρά με ακεραιότητα και αντικειμενικότητα⁵¹.

Η ηγεσία του AICPA στην προσπάθεια διασφάλισης της ανεξαρτησίας και προστασίας του κύρους του ελεγκτικού επαγγέλματος δημιούργησε τον Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας (Κωδ.Ε.Δ.). Οι θέσεις που εκφράζει ο Κωδ.Ε.Δ. είναι ταυτόσημες με αυτές των Ινστιτούτων του Ηνωμένου Βασιλείου και Ιρλανδίας.

Συμπερασματικά, λοιπόν, τα επαγγελματικά ινστιτούτα ορκωτών λογιστών των χωρών που εξετάσαμε θεωρούν την περιφρούρηση της ανεξαρτησίας των μελών τους ως το πιο πολύτιμο στοιχείο που έχουν στην διάθεσή τους.

⁵¹. SHERER M. and D. KENT, «Auditing and Accountability», 2nd ed., (1988), Paul Chapman Publishing Ltd., Accounting & Finance Series, England, UK, σελ. 25.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

4.1 Εισαγωγικά

Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου είναι η παρουσίαση: πρώτο, των κυριοτέρων, κατά την γνώμη μας, θεωρητικών απόψεων που διατυπώθηκαν σχετικά με την ενδεχόμενη επίδραση που ασκούν ορισμένοι παράγοντες στην ανεξαρτησία του ελεγκτή και δεύτερο, των εμπειρικών ερευνών που ασχολήθηκαν με το παραπάνω θέμα.

Οι απόψεις και έρευνες που παρατίθενται στη συνέχεια αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο και της Η.Π.Α.

4.2 Παρουσίαση των θεωρητικών απόψεων και των εμπειρικών ερευνών σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την ανεξαρτησία του ελεγκτή

Από την ανασκόπηση των θεωρητικών απόψεων και των συμπερασμάτων των εμπειρικών ερευνών που παρατίθενται παρακάτω προκύπτει ότι σ' αυτές εξετάσθηκε αν ορισμένοι παράγοντες ασκούν επίδραση στην ανεξαρτησία του ελεγκτή.

Αρχίζοντας με την παράθεση των θεωρητικών απόψεων, σημειώνουμε ότι αυτές ασχολήθηκαν με την εξέταση της επίδρασης που ασκεί στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή η παροχή από τον ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία εξειδικευμένων διοικητικών υπηρεσιών¹, πέραν της ελεγκτικής.

Οι συγγραφείς που ασχολήθηκαν με το προαναφερθέν θέμα είναι, μεταξύ άλλων, οι: K.Axelson² (1963), D.Hylton³ (1964), A. Briloff⁴ (1966), D. Carmichael

¹. Η μορφή των υπηρεσιών αυτών είναι συμβουλευτικού χαρακτήρα και καλύπτει θέματα όπως: ο σχεδιασμός, η εγκατάσταση και επίβλεψη της λειτουργίας λογιστικών και κοστολογικών συστημάτων, συστημάτων προϋπολογισμού και απογραφής, πληροφοριακών συστημάτων που σχετίζονται με την λογιστική, συμβουλές σε θέματα επενδύσεων, χρηματοδότησης, οργάνωσης και διοίκησης, εσωτερικού ελέγχου, φορολογίας νομικών και φυσικών προσώπων, κ.ά. STETTLE H., «Auditing Principles: A Systems-Based Approach», 5th ed., Prentice-Hall Inc., U.S.A., (1982), pp.643-660.

². AXELSON K., «Are Consulting and Auditing Compatible ?», The Journal of Accountancy, April, (1963), pp.54-58.

³. HYLTON D., «Are Consulting and Auditing Compatible ?- A Contrary View», The Accounting Review, July, (1964), pp. 667-670.

⁴. BRILOFF A., «Old Myths and New Realities in Accountancy», The Accounting Review, July, (1966), pp.484-495.

και R. Swieringa⁵ (1968), A. Goldman και B. Barlev⁶ (1974), D. Nichols και K. Price⁷ (1976), R. Antle⁸ (1984).

Η εργασία του Axelson μπορεί να χαρακτηριστεί ως πρωτοπόρα σε σχέση με το υπό εξέταση θέμα. Συγκεκριμένα, ο Axelson, όπως και ο Briloff μερικά χρόνια αργότερα, εξέφρασαν την άποψη ότι η παροχή διοικητικών υπηρεσιών δεν είναι ασυμβίβαστη με την επαγγελματική ανεξαρτησία και την ικανότητα του ελεγκτή να εκφράζει ανεπηρέαστα την γνώμη του. Εξάλλου, ο Axelson αναφέρει ότι, όταν ο σύμβουλος της εταιρίας είναι ταυτόχρονα και ελεγκτής, τότε έχει την επαγγελματική ευθύνη να εξετάσει εάν οι προτάσεις του, ως συμβούλου, εξυπηρετούν και το έργο του ελέγχου της οικονομικής διαχείρισης.

Ο Hylton, αντίτιθεται προς την άποψη του Axelson, υποστηρίζοντας ότι ο ελεγκτής που παρέχει διοικητικές υπηρεσίες, πρώτο, δεν προσεγγίζει το έργο του ελέγχου της οικονομικής διαχείρισης αντικειμενικά και έτσι θέτει σε άμεσο κίνδυνο την επαγγελματική και προσωπική του ανεξαρτησία. Δεύτερο, ενεργεί ως συνήγορος των απόψεών του, με τελικό σκοπό να πείσει τη διοίκηση της ελεγχόμενης εταιρίας για την ορθότητα των επιχειρημάτων του. Επιπλέον, ο Hylton, στοχεύοντας στην έγκαιρη αντιμετώπιση του προβλήματος, προτείνει να υποδεικνύουν οι ελεγκτές άλλους συναδέλφους τους που είναι σε θέση να καλύψουν τις αντίστοιχες ανάγκες της εταιρίας, όταν η ελεγχόμενη εταιρία επιθυμεί την παροχή υπηρεσιών πέραν αυτών της ελεγκτικής.

Η θεωρητική προσέγγιση των Carmichael και Swieringa (C&S) διακρίνεται για την εκτενή αναφορά στα πλεονεκτήματα⁹ και μειονεκτήματα¹⁰ που

⁵. «Unaccountable Accounting», Harper & Row, (1972), U.S.A.

⁶. CARMICHAEL D. and SWIERINGA R., «The Compatibility of Auditing Independence and Management Services-An Identification of Issues», The Accounting Review, October, (1968), pp.697-705.

⁷. GOLDMAN A. and BARLEV B., «The Auditor-Firm Conflict of Interests: Its Implications for Independence», The Accounting Review, October, (1974), pp. 707-718.

⁸. NICHOLS D. and PRICE K., «The Auditor-Firm Conflict: An Analysis Using Concepts of Exchange Theory», The Accounting Review, April, (1976), pp. 335-346.

⁹. ANTLE R., «Auditor Independence», Journal of Accounting Research, Spring, (1984), pp.1-20.

¹⁰. Οι υποστηρικτές της παροχής διοικητικών υπηρεσιών, ισχυρίζονται ότι:

α. Ο ελεγκτής είναι σε θέση να παρέχει διοικητικές υπηρεσίες διότι: πρώτο, έχει κατοχωρώσει την επαγγελματική του ανεξαρτησία σύμφωνα με τις κείμενες νομοθετικές διατάξεις και αντίστοιχους κανόνες επαγγελματικής συμπεριφοράς του οικείου Σώματος, δεύτερο, έχει την ικανότητα, μέσα από τον έλεγχο, να αποκτήσει μιά πιο αντικειμενική εικόνα για την οικονομική πορεία της ελεγχόμενης εταιρίας και τρίτο, έχει την δυνατότητα να μην συμμετέχει στην υλοποίηση των διοικητικών του προτάσεων, αφού αυτό αποτελεί έργο της διοίκησης της ελεγχόμενης εταιρίας,

β. η διοίκηση της ελεγχόμενης εταιρίας έχει ανάγκη από την υπεύθυνη, αντικειμενική και επιστημονικά τεκμηριωμένη γνώμη του ελεγκτή,

δημιουργούνται από την παροχή διοικητικών υπηρεσιών σε σχέση με την ανεξαρτησία του ελεγκτή. Οι C&S εξέφρασαν την άποψη ότι, πρώτο, η παροχή διοικητικών υπηρεσιών ενδέχεται να επιδρά αρνητικά στην διατήρηση της ανεξαρτησίας του ελεγκτή κατά την άσκηση των επαγγελματικών του καθηκόντων. Δεύτερο, ο παραπάνω κίνδυνος δεν μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς χωρίς την προσφυγή σε εμπειρική έρευνα, με την οποία θα δοθεί η δυνατότητα να καταγραφούν και να μελετηθούν οι προσωπικές απόψεις των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων.

Οι Goldman και Barley (G&B), εξέφρασαν την άποψη, ότι οι ελεγκτές που παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες, λόγω π.χ. ειδικών επιστημονικών γνώσεων και επαγγελματικής εμπειρίας, κατέχουν διαπραγματευτικό πλεονέκτημα έναντι των οποιωνδήποτε πιέσεων που μπορεί να ασκηθούν από την διοίκηση της ελεγχόμενης εταιρίας αφού το κόστος απώλειας των υπηρεσιών-γνώσεων του ελεγκτή παραμένει ανυπολόγιστο για την ελεγχόμενη εταιρία. Ενώ οι ελεγκτές που ασχολούνται μόνο με το έργο του τακτικού ελέγχου δεν θεωρούνται ότι κατέχουν την απαραίτητη δύναμη, ώστε να προστατεύσουν την ανεξαρτησία τους.

Οι Nichols και Price (N&P) απορρίπτουν την άποψη των G&B, υποστηρίζοντας ότι η ελαστικότητα των παραδεδεγμένων λογιστικών ή ελεγκτικών

γ. ο ελεγκτής με την παροχή διοικητικών υπηρεσιών έχει την ικανότητα να βελτιώσει το πακέτο των προσφερόμενων υπηρεσιών του άρα να μεγιστοποιήσει την ικανοποίηση που λαμβάνει η ελεγχόμενη εταιρία και ταυτόχρονα να αυξήσει τα λειτουργικά του έσοδα,

δ. το περιβάλλον λειτουργίας των ελεγχόμενων εταιριών καθώς και ο αυξανόμενος ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών επιβάλλονταν στους ελεγκτές την χρήση εξειδικευμένων τεχνικών και επιστημονικών γνώσεων. Η ύπαρξη του κατάλληλου προσωπικού με διαρκή απασχόληση στις ελεγχόμενες εταιρίες θα σήμαινε αύξηση των λειτουργικών τους εξόδων. Συνεπώς, η χρησιμοποίηση του προσωπικού των ελεγκτικών εταιριών αποτελεί μια λογική εξέλιξη προς την παραπάνω κατεύθυνση.

¹⁰. Οι διαφωνούντες με την παροχή των διοικητικών υπηρεσιών υποστηρίζουν ότι:

α. Ο διαχωρισμός που επιχειρείται, από τους ελεγκτές, μεταξύ της παροχής διοικητικών συμβουλών και της εφαρμογής αυτών από την διοίκηση της ελεγχόμενης εταιρίας δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, διότι όταν η ελεγχόμενη εταιρία αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα και καταβάλλει ένα χρηματικό ποσό προς τον ελεγκτή για την εξεύρεση μιάς λύσης σημαίνει ότι είναι πρόθυμη να την εφαρμόσει,

β. ο ελεγκτής που προβαίνει σε παροχή διοικητικών υπηρεσιών ενεργεί ως συνήγορος των απόψεών του, όπως ακριβώς ο δικηγόρος στο δικαστήριο, με τελικό σκοπό να πείσει τη διοίκηση της ελεγχόμενης εταιρίας για την ορθότητα και εγκυρότητα των επιχειρημάτων του,

γ. ο ελεγκτής που παρέχει διοικητικές υπηρεσίες δεν θεωρείται ότι προσεγγίζει αντικειμενικά το έργο του ελέγχου και έτσι θέτει σε άμεσο κίνδυνο τόσο την επαγγελματική όσο και την προσωπική του ανεξαρτησία,

δ. ο ελεγκτής που προσφέρει τέτοιους είδους υπηρεσίες καθίσταται υπόλογος, τώρα, έναντι: πρώτο, της διοίκησης της ελεγχόμενης εταιρίας και δεύτερο, των χρηστών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (χ/κ). Ετσι όμως, μεταβάλλεται η υποχρέωση που φέρει ο ελεγκτής για την διασφάλιση των οικονομικών συμφερόντων του φυσικού του εργοδότη που είναι οι χρήστες των χ/κ.

αρχών, σε συνδυασμό με την έλλειψη αυστηρού σε κυρώσεις Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας, είναι που καθιστούν τους ελεγκτές ευάλωτους στις οποιεσδήποτε πέσεις από μέρους των ελεγχόμενων εταιριών.

Ο Antle διαπίστωσε, ότι η παροχή διοικητικών υπηρεσιών αυξάνει τον κίνδυνο για την ανάπτυξη στενής επαγγελματικής συνεργασίας μεταξύ του ελεγκτή και της διοίκησης της ελεγχόμενης εταιρίας εφόσον οι επιχειρηματικές αποφάσεις της τελευταίας ακολουθούν τις προτάσεις του ελεγκτή. Ωστόσο, ο Antle θεωρεί ότι το ενδεχόμενο απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ελεγκτή από πράξεις ή παραλείψεις, κατά την εκτέλεση των επαγγελματικών του καθηκόντων, αποτελεί ισχυρό παράγοντα ενδυνάμωσης της ανεξαρτησίας του.

Μετά την αδρομερή παρουσίαση των θεωρητικών απόψεων, σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την επαγγελματική ανεξαρτησία του ελεγκτή, στις γραμμές που ακολουθούν αναφέρονται οι εμπειρικές έρευνες καθώς και τα αντίστοιχα συμπεράσματά τους.

Οι συγγραφείς που ασχολήθηκαν εμπειρικά με την επίδραση που ασκεί, μεταξύ άλλων, στην ανεξαρτησία του ελεγκτή η ταυτόχρονη παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών είναι, ενδεικτικά, οι εξής: A.Schulte¹¹ (1965), P.Titard¹² (1971), R.Hartley και T.Ross¹³ (1972), R.Shockely¹⁴ (1981), J.Scheiner και J. Kiger¹⁵ (1982), D.Simunic¹⁶ (1984), Z.Palmrose¹⁷ (1986), K.Pany και M.Reckers¹⁸ (1987), N.Dopuch και R.King¹⁹ (1991), L.Barkess και R.Simnett²⁰ (1994).

¹¹. SCHULTE A., «Compatibility of Management Consulting and Auditing», *The Accounting Review*, July, (1965), pp. 587-593.

¹². TITARD P., «Independence and MAS-Opinions of Financial Statement Users», *The Journal of Accountancy*, July, (1971), pp.47-52.

¹³. HARTLEY R. and ROSS T., «MAS and Audit Independence: An Image Problem», *The Journal of Accountancy*, November, (1972), pp.42-51.

¹⁴. SHOCKLEY R., «Perceptions of Auditor's Independence: An Empirical Analysis», *The Accounting Review*, October, (1981), pp.785-800.

¹⁵. SCHEINER J. and KIGER J., «An Empirical Investigation of Auditor Involvement in Non-Audit Services», *Journal of Accounting Research*, Autumn, (1982), pp.482-496.

¹⁶. SIMUNIC D., «Auditing, Consulting, and Auditor Independence», *Journal of Accounting Research*, Autumn, (1984), pp.679-702.

¹⁷. PALMROSE Z., «The Effect of Non-Audit Services on the Pricing of Audit Services: Further Evidence», *Journal of Accounting Research*, Autumn, (1986), pp.405-411.

¹⁸. PANY K. and RECKERS M., «Within-Vs. Between-Subjects Experimental Designs: A Study of Demand Effects», *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, Fall (1987), pp. 39-53.

¹⁹. DOPUCH N. and KING R., «The Impact of MAS on Auditors' Independence: An Experimental Markets Study», *Journal of Accounting Research*, Supplement, (1991), pp. 60-106.

²⁰. BARKESS L. and SIMNETT R., «The Provision of Other Services by Auditors: Independence and Pricing Issues», *Accounting and Business Research*, Spring, (1994), pp. 99-108.

Κρίνεται σκόπιμο να τονισθεί, ότι πρώτο, η συλλογή των εμπειρικών δεδομένων, έγινε στην πλειοψηφία τους με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου. Δεύτερο, οι απόψεις των ομάδων που εξετάσθηκαν αφορούσαν τους: α. ορκωτούς λογιστές, β. οικονομικούς αναλυτές και γ. υπεύθυνους χορηγήσεων και τραπεζικών δανείων.

Η έρευνα του Schulte ήταν από τις πρώτες εμπειρικές προσεγγίσεις πάνω στο συγκεκριμένο πρόβλημα. Η επιστημονική συνεισφορά του Schulte έγκειται στην προσπάθεια να παρουσιαστούν συνολικά οι απόψεις μιάς κατηγορίας εξωτερικών χρηστών, δηλ. των οικονομικών αναλυτών. Η έρευνά του έδειξε ότι οι οικονομικοί αναλυτές δεν θεωρούν ότι η παροχή διοικητικών υπηρεσιών επηρεάζει αρνητικά την ανεξαρτησία του ελεγκτή. Εξάλλου, η εργασία του Schulte έγινε αντικείμενο επικρίσεων διότι το ερωτηματολόγιο δεν περιελάμβανε επεξηγήσεις των χρησιμοποιούμενων όρων με κίνδυνο τα συμπεράσματα να μην είναι αντικειμενικά.

Ο σκοπό της έρευνας του Titard ήταν όμοιος με αυτόν του Schulte, δηλ. να προσδιορίσει την άποψη των οικονομικών αναλυτών, όταν ορκωτοί λογιστές παρέχουν διοικητικές υπηρεσίες σε πελάτες-εταιρίες τους. Ο Titard κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπηρεσίες που θεωρούνταν μέχρι πρόσφατα αποκλειστική ευθύνη της λογιστικής, όπως π.χ. η παροχή συμβουλών σε θέματα συγχωνεύσεων εταιριών, παρουσίαζαν υψηλά ποσοστά κινδύνου για την ανεξαρτησία του ελεγκτή. Η κριτική που ασκήθηκε στην έρευνά του αφορούσε τη μη τυχαία επιλογή του δείγματος, καθώς και την μη παροχή διευκρινήσεων για τους χρησιμοποιούμενους όρους.

Η ερευνητική προσπάθεια των Harley και Ross (H&R) έδειξε ότι η ανεξαρτησία του ελεγκτή επιτυγχάνεται, όταν οι ελεγκτικές και διοικητικές υπηρεσίες εκτελούνται από διαφορετικά πρόσωπα και αποτελούν ξεχωριστά τμήματα μέσα σε μια ελεγκτική εταιρία. Εξάλλου, η μελέτη των H&R επικρίθηκε, ως προς το ότι δεν κατάφερε να καταδείξει την επίδραση που ασκεί η παροχή μη παραδοσιακών διοικητικών υπηρεσιών, όπως π.χ. ο σχεδιασμός και η οργάνωση εργοστασίου, κ.ά., στην επαγγελματική ανεξαρτησία του ορκωτού λογιστή.

Η επιστημονική συμβολή του Shockley συνίσταται στο γεγονός ότι εξέτασε την ενδεχόμενη επίδραση στην επαγγελματική ανεξαρτησία του ελεγκτή:

- α. Της ταυτόχρονης παροχής ελεγκτικών και διοικητικών υπηρεσιών από τον ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία,
- β. του ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών,
- γ. του οικονομικού μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας, και τέλος,
- δ. του συνολικού χρόνου παραμονής σε έτη του ελεγκτή στην υπό έλεγχο εταιρία.

Τα εμπειρικά συμπεράσματα από την έρευνα του Shockley είναι τα ακόλουθα: πρώτο, οι ελεγκτικές εταιρίες που παρέχουν ταυτόχρονα με τις ελεγκτικές και διοικητικές υπηρεσίες είναι πολύ πιθανό να οδηγηθούν σε απώλεια της επαγγελματικής ανεξαρτησίας των μελών (ελεγκτών) τους, σε αντίθεση με αυτές που προσφέρουν αποκλειστικά ελεγκτικές υπηρεσίες. Δεύτερο, ο υψηλός ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών αυξάνει σημαντικά τον κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ελεγκτών. Τρίτο, αποδεικνύεται εμπειρικά ότι οι οικονομικά εύρωστες ελεγκτικές εταιρίες, διατρέχουν μικρότερο κίνδυνο απώλειας της επαγγελματικής ανεξαρτησίας των μελών τους, δηλ. των ελεγκτών, σε σχέση με τις οικονομικά ασθενείς ελεγκτικές εταιρίες. Τέλος, ο συνολικός χρόνος παραμονής σε έτη του ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία δεν δημιουργεί κίνδυνο στην ανεξαρτησία του ελεγκτή.

Οι Scheiner και Kiger (S&K) συνεπέραναν από την έρευνά τους, ότι η παροχή φορολογικών συμβουλών είναι η περισσότερο ζητούμενη υπηρεσία από τις ελεγχόμενες εταιρίες. Αντίθετα, η παροχή άλλων διοικητικών υπηρεσιών, όπως π.χ. της πρόσληψης προσωπικού, που έγιναν αντικείμενο έντονης κριτικής από τις λογιστικές και ελεγκτικές οργανώσεις για την αρνητική επίδραση που ασκούν στην ανεξαρτησία του ελεγκτή, εμφανίστηκαν στις χαμηλότερες θέσεις προτίμησης από τους διοικητές των ελεγχόμενων εταιριών. Εξάλλου, η κριτική που ασκήθηκε στην έρευνα των S&K ήταν ότι: πρώτο, επειδή τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν αναφέρονταν μόνο σ'ένα διαχειριστικό έτος και συνεπώς υπήρχε πιθανότητα οι ελεγχόμενες εταιρίες, που αποτελούσαν το δείγμα, να μην έχουν χρησιμοποιήσει σε τακτά χρονικά διαστήματα τις υπό εξέταση διοικητικές υπηρεσίες ήταν ενδεχόμενο να απαιτείτο η επανάληψη της έρευνας. Δεύτερο, λόγω της ανομοιομορφίας των διοικητικών υπηρεσιών ήταν δύσκολη η κατάταξή τους σε γενικές κατηγορίες.

Ο Simunic εξέτασε την ενδεχόμενη επίδραση μεταξύ αφενός του ύψους της ελεγκτικής αμοιβής και αφετέρου της παροχής διοικητικών υπηρεσιών στην ανεξαρτησία του ελεγκτή. Η έρευνά του έδειξε, ότι η προσωπική συμμετοχή του ελεγκτή στην παροχή ελεγκτικών και διοικητικών υπηρεσιών αφενός μειώνει την πιθανότητα ειλικρινούς πιστοποίησης της οικονομικής κατάστασης της ελεγχόμενης από αυτόν εταιρίας, και αφετέρου αυξάνει τον κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του. Ταυτόχρονα, το ύψος της ελεγκτικής αμοιβής βρέθηκε να είναι υψηλότερο σε ελεγκτικές εταιρίες που παρέχουν και τα δύο είδη υπηρεσιών, λόγω, φυσικά, της αναγνώρισης από πλευράς των ελεγχόμενων εταιριών των οικονομικών πλεονεκτημάτων που δημιουργούνται από την αποδοχή αυτών. Τέλος, η κριτική που ασκήθηκε στην μελέτη του Simunic, αφορούσε την έλλειψη αντίστοιχων, εκείνη την χρονική περίοδο, εμπειρικών ερευνών που να επιβεβαιώνουν τα συμπεράσματά του.

Οι Barkess και Simnett (B&S) προσπάθησαν να ανιχνεύσουν την τυχόν ύπαρξη σχέσης μεταξύ αφενός της παροχής διοικητικών υπηρεσιών και της έκφρασης

‘ανεπιφύλακτης γνώμης’ από μέρους του ελεγκτή για την οικονομική κατάσταση της ελεγχόμενης εταιρίας, και αφετέρου μεταξύ της παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών και του συνολικού χρόνου παραμονής σε έτη του ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία. Η έρευνα των B&S δεν αναγνώρισε κανενός είδους σχέση μεταξύ της παροχής διοικητικών υπηρεσιών και των δύο προαναφερθέντων παραγόντων. Εντούτοις, συνεπέραναν ότι πρώτο, ένας σημαντικός αριθμός πελατών αποδέχονται την παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών. Δεύτερο, ότι τα έσοδα από την παροχή διοικητικών υπηρεσιών καθίστανται περισσότερο σημαντικά των ακαθάριστων ελεγκτικών αμοιβών κάθε ελεγκτικής εταιρίας. Επομένως, κατά την άποψή τους, κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις, αυξάνεται ο κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ελεγκτή, εφόσον η απώλεια ενός πελάτη-εταιρίας επηρεάζει την οικονομική κατάσταση της ελεγκτικής εταιρίας.

Οι Pany και Reckers (P&R) προσέδωσαν μιά νέα διάσταση στη ενδεχόμενη επίδραση της παροχής ελεγκτικών και διοικητικών υπηρεσιών πάνω στην ανεξαρτησία του ελεγκτή. Η ερευνητική τους προσπάθεια έδειξε, ότι η ανεξαρτησία του ελεγκτή δεν επηρεάζεται από το είδος των διοικητικών υπηρεσιών που εξετάζονται, ενώ ταυτόχρονα το συμπέρασμα για την ανεξαρτησία του ελεγκτή δεν επηρεάζεται από τις απόψεις που διατυπώνονται από τα άτομα του εκάστοτε δείγματος. Οι P&R κατέληξαν στο συμπέρασμα, ότι η οποιαδήποτε μεταβολή στα συμπεράσματα των ερευνών για την ανεξαρτησία του ελεγκτή συνδέεται αποκλειστικά και μόνο με την ακολουθούμενη κάθε φορά στατιστική μέθοδο ανάλυσης και επεξεργασίας των συγκεντρωθέντων εμπειρικών δεδομένων.

Το νέο στοιχείο των Dopuch και King (D&K) στην έρευνα της επίδρασης της ταυτόχρονης παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών στην ανεξαρτησία του ελεγκτή, είναι ότι η έρευνά τους βασίσθηκε²¹ στην δημιουργία δύο πειραματικών

²¹. Η βασική ιδέα πάνω στην οποία στηρίχθηκαν οι D&K προκειμένου να κατασκευάσουν τις πειραματικές αγορές ήταν ότι:

α. Υπάρχουν πωλητές (ελεγκτές) που προσφέρουν ένα περιουσιακό στοιχείο προς πώληση (ελεγκτικό έργο) στους αγοραστές (υπό έλεγχο εταιρίες) που είναι διατεθειμένοι να το αποδεχθούν έναντι καταβολής ορισμένου χρηματικού ποσού (ελεγκτική αμοιβή),

β. στην αρχή κάθε διαχειριστικής περιόδου οι πωλητές προσφέρουν μια τιμή στους αγοραστές για την ταυτόχρονη παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών, και

γ. οι αγοραστές σύμφωνα με το χρηματικό ποσό που διαθέτουν ή σκοπεύουν να διαθέσουν για τον τακτικό διαχειριστικό έλεγχο αποφασίζουν αν θα αποδεχθούν ή όχι τις υπηρεσίες ενός ελεγκτή.

Ο συνολικός αριθμός των πειραματικών αγορών ανερχόταν σε δώδεκα. Αναλυτικά, σ'έξι από αυτές οι ελεγκτές παρέίχαν ταυτόχρονα ελεγκτικές και διοικητικές υπηρεσίες ενώ στις υπόλοιπες (έξι) προσφέρονταν αποκλειστικά ελεγκτικές υπηρεσίες. Οι πειραματικές αγορές, θεωρητικά, εμφάνιζαν όλα σχεδόν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα μιάς πραγματικής αγοράς, όπως π.χ. συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγχόμενων εταιριών, νομοθετικές υποχρεώσεις ελεγκτών και ελεγχόμενων, συγκεκριμένη τιμολογιακή και φορολογική πολιτική, κ.ά.

αγορών. Από την έρευνα των D&K προέκυψε, ότι πρώτο, η συχνότητα παροχής διοικητικών υπηρεσιών ήταν υψηλότερη για τις αγορές που αποδέχονταν από διαφορετικά πρόσωπα (ελεγκτές) τις δύο υπηρεσίες (ελεγκτικές και διοικητικές). Δεύτερο, ο χρόνος που απαιτούνταν από τους ελεγκτές για την συλλογή των απαραίτητων αποδεικτικών στοιχείων ήταν λιγότερος στις αγορές που παρέχονταν ταυτόχρονα διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες. Το προαναφερθέν συμπέρασμα βασίζεται στο σκεπτικό, ότι οι ελεγκτές ήταν σε θέση να αξιολογήσουν από το εσωτερικό, πλέον, της ελεγχόμενης εταιρίας την εγκυρότητα, καταλληλότητα και αξιοπιστία των πηγών πληροφόρησής τους. Τέλος, οι D&K συνεπέραναν, ότι η τυχόν νομοθετική απαγόρευση της παροχής διοικητικών υπηρεσιών δεν προβλέπεται να ενισχύσει την ανεξαρτησία του ελεγκτή και να βοηθήσει την αποτελεσματική λειτουργία της αγοράς.

Ενας άλλος επίσης αριθμός συγγραφέων προχώρησαν σε εμπειρική μελέτη της επίδρασης που ασκεί στην ανεξαρτησία του ελεγκτή η ύπαρξη οικονομικού ενδιαφέροντος από πλευράς του ελεγκτή για την πορεία των εργασιών της υπό έλεγχο εταιρίας. Στην ομάδα των συγγραφέων αυτών ανήκουν, μεταξύ άλλων, και οι εξής: D.Lavin²² (1976, 1977), M.Firth²³ (1980, 1981), L.DeAngelo²⁴ (1981), Z. Palmrose²⁵ (1986), J. Francis και D.Simon²⁶ (1987), W.Gist²⁷ (1992), T. Anderson και D.Zeghal²⁸ (1994).

Η έρευνα του Lavin εξέτασε την ενδεχόμενη επίδραση στην ανεξαρτησία του ελεγκτή από την ύπαρξη συγκεκριμένων οικονομικών σχέσεων μεταξύ αυτού και της

Τέλος, οι πειραματικές αγορές αποτελούνταν από προπτυχιακούς φοιτητές που ενεργούσαν ως ελεγκτές-μέλη ελεγκτικών εταιριών, ή ως διοικητές ελεγχόμενων εταιριών ή ως χρήστες οικονομικών καταστάσεων. Οι παραπάνω φοιτητές προέρχονταν από τμήματα οικονομικών επιστημών και διοίκησης επιχειρήσεων.

²². LAVIN D., «Perceptions of the Independence of the Auditor», *The Accounting Review*, January, (1976), pp.41-50.

-, «Some Effects of the Perceived Independence of the Auditor», *Accounting, Organizations and Society*, July, (1977), pp.237-244.

²³. FIRTH M., «Perceptions of Auditor Independence and Official Ethical Guidelines», *The Accounting Review*, July, (1980), pp.451-466.

-, «Auditor-Client Relationships and Their Impact on Bankers' Perceived Lending Decisions», *Accounting and Business Research*, Summer, (1981), pp.179-189.

²⁴. DEANGELO L., «Auditor Independence, 'Low Balling', and Disclosure Regulations», *Journal of Accounting and Economics*, August, (1981), pp.113-127.

²⁵. PALMROSE Z., «Audit Fees and Auditor Size: Further Evidence», *Journal of Accounting Research*, Spring, (1986), pp.97-110.

²⁶. FRANCIS J. and SIMON D., «A Test of Audit Pricing in the Small-Client Segment of the U.S. Audit Market», *The Accounting Review*, January, (1987), pp.145-157.

²⁷. GIST W., «Explaining Variability in External Audit Fees», *Accounting and Business Research*, Winter, (1992), pp. 79-84.

²⁸. ANDERSON T. and ZEGHAL D., «The Pricing of Audit Services: Further Evidence from the Canadian Market», *Accounting and Business Research*, Summer, (1994), pp.195-207.

υπό έλεγχο εταιρίας²⁹. Ειδικότερα, ο Lavin, επεδίωξε να διαπιστώσει κατά πόσο οι επενδυτικές και δανειοδοτικές αποφάσεις ορισμένων οικονομικών ομάδων³⁰ επηρεάζονται από τη δημοσιοποίηση συγκεκριμένων μορφών οικονομικών σχέσεων μεταξύ ελεγκτή και ελεγχόμενης εταιρίας. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας του Lavin έδειξε ότι: πρώτο, οι οικονομικές ομάδες, εμφανίζονταν, σχετικά, απρόθυμες να αποδεχθούν ότι ο ελεγκτής προσεγγίζει ανεπηρέαστος το έργο του ελέγχου της οικονομικής διαχείρισης όταν διατηρεί οικονομικό ενδιαφέρον στις εργασίες της ελεγχόμενης εταιρίας. Δεύτερο, οι οικονομικές ομάδες θεωρούν ότι η γνωστοποίηση της ύπαρξης των συγκεκριμένων οικονομικών σχέσεων μεταξύ του ελεγκτή και των ελεγχόμενων εταιριών επηρεάζει αρνητικά τις επενδυτικές και δανειοδοτικές τους αποφάσεις έναντι αυτών των εταιριών. Εξάλλου, η κριτική που ασκήθηκε στις ερευνητικές προσπάθειες του Lavin επικεντρώθηκε στην:

²⁹. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθες οικονομικές σχέσεις:

α. Ελεγχόμενη εταιρία για το συνολικό της χρέος προς την ελεγκτική εταιρία αποδέχεται την έκδοση γραμματίων ισόποσης χρηματικής αξίας και χρονικής διάρκειας αποπληρωμής τα πέντε έτη.

β. Ενας από τους ελεγκτές μιάς ελεγκτικής εταιρίας κατέχει παράλληλα με την θέση του ελεγκτή σε ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη και αυτή του διαχειριστή κτηριακού συγκροτήματος η κυριότητα του οποίου ανήκει σ'έναν από τους πελάτες-ελεγχόμενους της ελεγκτικής εταιρίας.

γ. Ενας από τους ελεγκτές μιάς ελεγκτικής εταιρίας είναι ταυτόχρονα και μέλος διοικητικού συμβουλίου ενός ομίλου διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων. Το αμοιβαίο κεφάλαιο, μεταξύ των άλλων, αποτελείται και από μετοχές μιάς εταιρίας ο διαχειριστικός έλεγχος της οποίας διενεργείται από την ελεγκτική εταιρία στην οποία εργάζεται ο παραπάνω ελεγκτής. Πρέπει, εντούτοις, να τονισθεί ότι τόσο ο αριθμός όσο και η συνολική αξία των μετοχών της συγκεκριμένης εταιρίας δεν ήταν ουσιώδες σε σχέση με την συνολική καθαρή αξία του επενδυμένου αμοιβαίου κεφαλαίου.

δ. Ελεγκτική εταιρία διατηρεί τα γραφεία της σε χώρο η κυριότητα του οποίου ανήκει σε ελεγχόμενη εταιρία. Η ελεγκτική εταιρία μισθώνει (καταλαμβάνει) το 25% της συνολικής επιφάνειας του χώρου ενώ ο υπόλοιπος χώρος (75%) χρησιμοποιείται για την κάλυψη των επαγγελματικών αναγκών της ελεγχόμενης εταιρίας.

ε. Πελάτης ελεγκτικής εταιρίας παρέχει έναντι αμοιβής την χρήση των ηλεκτρονικών του συστημάτων όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο από την ελεγκτική εταιρία.

στ. Ενας από τους πελάτες μιάς ελεγκτικής εταιρίας επεκτείνει τον κύκλο των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων στην περιοχή του Franchise. Δύο από τους ελεγκτές του πελάτη συμμετέχουν στην σύσταση της εταιρίας Franchise με ποσοστό 25%.

ζ. Τέσσερις από τους ελεγκτές-μετόχους μιάς ελεγκτικής εταιρίας εμφανίζονται μεταξύ των έξι ιδρυτών επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ταυτόχρονα, οι τέσσερις ελεγκτές έχουν αναλάβει και την διοίκηση της νεοσύστατης αυτής εταιρίας. Η παραπάνω εταιρία προβλέπεται να αναπτύξει δραστηριότητα πάνω στο ίδιο αντικείμενο και γεωγραφική περιοχή με άλλη ανταγωνιστρια εταιρία που, όμως, ελέγχεται από την ελεγκτική εταιρία των τεσσάρων ελεγκτών. Εξάλλου, το διοικητικό συμβούλιο της ελεγκτικής εταιρίας που έχει ενημερωθεί για τις παράλληλες δραστηριότητες των τεσσάρων μελών του δεν θεωρεί ότι υφίσταται θέμα για την ανεξαρτησία τους.

³⁰. Στην έρευνα του Lavin με τον όρο οικονομικές ομάδες εννοούνται: πρώτο, οι οικονομικοί αναλυτές και δεύτερο, οι υπεύθυνοι χορηγήσεων και τραπεζικών δανείων.

- α. Ακολουθηθείσα μεθοδολογία έρευνας³¹,
- β. συγκεκριμένη δομή του ερωτηματολογίου³²,
- γ. καταλληλότητα της συγκεκριμένης στατιστικής μεθόδου που εφάρμοσε, και τέλος,
- δ. μη καταγραφή, επεξεργασία και ανάλυση των διαφορετικών απόψεων μεταξύ των ομάδων που έλαβαν μέρος στην μελέτη.

Οι ερευνητικές επιδιώξεις του Firth συνέπιπταν με αυτές του Lavin, δηλ. εξέτασε την ενδεχόμενη επίδραση της ύπαρξης συγκεκριμένων οικονομικών σχέσεων³³ μεταξύ ελεγκτή και ελεγχόμενου στην ανεξαρτησία του ελεγκτή. Το

³¹. Ο Lavin συνέταξε το ερωτηματολόγιο με σκοπό να εξετάσει την επίδραση ορισμένων οικονομικών σχέσεων πάνω στην ανεξαρτησία του ελεγκτή. Οι σχέσεις προέρχονταν από την Οδηγία No.126 του Αμερικανικού Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών (AICPA). Ωστόσο, επειδή οι ερωτώμενοι, ενδεχόμενα, θα αναγνώριζαν την προέλευση των σχέσεων υπήρχε κίνδυνος να μην εκφράζουν τις προσωπικές τους απόψεις αλλά να επαναλαμβάνουν την επίσημη θέση του AICPA σχετικά με εκείνες τις οικονομικές σχέσεις που επιδρούν αρνητικά στην ανεξαρτησία του ελεγκτή.

³². Το ερωτηματολόγιο, του Lavin, δεν συμπεριελάμβανε όλες τις μορφές των οικονομικών σχέσεων που περιέχονταν στην Οδηγία No.126, του AICPA και οι οποίες θεωρούνταν ότι επιδρούν αρνητικά στην ανεξαρτησία του ελεγκτή. Συνεπώς, ένας διαφορετικός συνδυασμός οικονομικών σχέσεων είναι ενδεχόμενο να οδηγούσε σε άλλα συμπεράσματα.

³³. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθες οικονομικές σχέσεις μεταξύ ελεγκτή και ελεγχόμενου:

α. Μια ελεγκτική εταιρία λαμβάνει το 15% των ετήσιων συνολικών ακαθαρίστων αμοιβών της από μία μόνο ελεγχόμενη εταιρία.

β. Ο ελεγκτής μιάς ελεγκτικής εταιρίας έχει αναλάβει την διεξαγωγή του διαχειριστικού ελέγχου μιάς εταιρίας. Το μετοχικό κεφάλαιο της ελεγχόμενης εταιρίας διαιρείται σε 1.000.000 μετοχές από τις οποίες μόνο οι 1.000 μετοχές βρίσκονται στην κυριότητά του ελεγκτή.

γ. Μια ελεγκτική εταιρία ανέλαβε την σύνταξη έκθεσης βιωσιμότητας για λογαριασμό μιάς εταιρίας-πελάτη. Ενας από τους ελεγκτές, που δεν έχει λάβει μέρος στην σύνταξη της έκθεσης, κατέχει 1.000 μετοχές, ποσοστό λιγότερο από το 1% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας-πελάτη.

δ. Ενας από τους ελεγκτές μιάς ελεγκτικής εταιρίας έχει ορισθεί διαχειριστής περιουσίας. Ανάμεσα στα κινητά περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνεται και η συμμετοχή με ποσοστό 10% στο μετοχικό κεφάλαιο μιάς εταιρίας-πελάτη της ελεγκτικής εταιρίας στην οποία προσφέρει τις υπηρεσίες του ο ελεγκτής-διαχειριστής της περιουσίας. Πρέπει να τονισθεί ότι, ο συγκεκριμένος ελεγκτής δεν λαμβάνει προσωπικά μέρος στην διεξαγωγή του ελέγχου της εταιρίας-πελάτη.

ε. Ενας ελεγκτής μέλος μιάς ελεγκτικής εταιρίας λαμβάνει εισόδημα που προέρχεται από την διαχείριση περιουσίας, στην οποία μεταξύ των άλλων στοιχείων περιέχονται και συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο εταιριών-πελατών της ελεγκτικής εταιρίας στην οποία εργάζεται ο ελεγκτής-μεριδιούχος. Το ποσοστό συμμετοχής του ελεγκτή ανέρχεται στο 10% του συνόλου της περιουσίας.

στ. Ενας από τους ελεγκτές μιάς ελεγκτικής εταιρίας κατέχει το 15% των δικαιωμάτων μειονηφρίας του μετοχικού κεφαλαίου μιάς εταιρίας-πελάτη. Ο ελεγκτής δεν συμμετέχει στην διεξαγωγή του διαχειριστικού ελέγχου της εταιρίας-πελάτη.

ζ. Ενας ελεγκτής μέλος μιάς ελεγκτικής εταιρίας δάνεισε ένα σημαντικό χρηματικό ποσό σ'έναν πελάτη (ελεγχόμενη εταιρία) με την μορφή της ανοικτής μακροχρόνιας

συμπέρασμα της έρευνας του Firth ήταν ότι, οι ελεγκτές που διατηρούν οικονομικό ενδιαφέρον στις εργασίες της ελεγχόμενης εταιρίας θεωρούνται ως επαγγελματικά ανεξάρτητοι από τα άτομα του δείγματος διότι η ύπαρξη οικονομικού ενδιαφέροντος, γιαυτούς, αποτελεί δείκτη εμπιστοσύνης του ελεγκτή: πρώτο, για την μελλοντική πορεία της ελεγχόμενης εταιρίας και δεύτερο, για την εγκυρότητα και αξιοπιστία των δημοσιευόμενων οικονομικών καταστάσεων. Τέλος, η κριτική που ασκήθηκε στις ερευνητικές προσπάθειες του Firth αφορούσε, πρώτο, την αδυναμία εξαγωγής γενικών συμπερασμάτων αφού εξετάσθηκαν οι απόψεις ορισμένων ομάδων³⁴. Δεύτερο, τα εμπειρικά συμπεράσματα του Firth, ενδεχόμενα, να ήταν διαφορετικά εάν εξεταζόταν ένας άλλος συνδυασμός οικονομικών σχέσεων μεταξύ ελεγκτή και ελεγχόμενου.

Η DeAngelo μελέτησε την επίδραση που έχουν οι χαμηλές προσφορές ανάληψης του αρχικού ελέγχου μιάς εταιρίας πάνω στην ανεξαρτησία του ελεγκτή. (Η πρακτική αυτή είναι γνωστή στις H.P.A. με την ονομασία 'low balling')³⁵. Η DeAngelo συνεπέρανε ότι στην πράξη η πρακτική των αρχικά χαμηλών ελεγκτικών αμοιβών δεν δημιουργεί κίνδυνο στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Ο πραγματικός κίνδυνος για την επαγγελματική ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή, κατά την DeAngelo, προέρχεται από την μεγάλη χρονική σε έτη παραμονή του ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία που γίνεται προκειμένου να ανακτήσει τα χαμένα βραχυχρόνια κέρδη. Επομένως, η DeAngelo κατέληξε εμπειρικά στο συμπέρασμα, ότι, η τυχόν νομοθετική απαγόρευση του μέτρου του 'low balling' προβλέπεται να έχει ελάχιστη επίδραση στην ανεξαρτησία του ελεγκτή.

Ο Gist προσπάθησε να προσδιορίσει την επίδραση που ασκούν πάνω στην διαμόρφωση του ύψους της ελεγκτικής αμοιβής και κατ'επέκταση στην ανεξαρτησία του ελεγκτή:

- α. Το οικονομικό μέγεθος της ελεγχόμενης και της ελεγκτικής εταιρίας,
- β. η πολυπλοκότητα του ελεγκτικού έργου,

πίστωσης. Το ύψος της συγκεκριμένης πίστωσης αντιπροσωπεύει το 1% των μακροχρόνιων υποχρεώσεων της εταιρίας-πελάτη-δανειολήπτριας. Ο ελεγκτής-δανειστής δεν συμμετέχει στην διεξαγωγή του ελέγχου της εταιρίας-πελάτη-δανειολήπτριας.

η. Ένας ελεγκτής μέλος μιάς ελεγκτικής εταιρίας έλαβε δάνειο, χωρίς τόκο, από μία εταιρία-πελάτη. Ο ελεγκτής-δανειζόμενος δεν λαμβάνει μέρος στον έλεγχο της εταιρίας-πελάτη-δανειστή.

³⁴. Οι ομάδες που συμμετείχαν στην έρευνα του Firth προέρχονταν από το Ηνωμένο Βασίλειο και ήταν οι ακόλουθες:

α. Ορκωτοί ελεγκτές μέλη του Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών Αγγλίας - Ουαλίας (ICAEW),

β. οικονομικοί αναλυτές,

γ. υπεύθυνοι χορηγήσεων και τραπεζικών δανείων, και

δ. ορκωτοί λογιστές που εργάζονται στην βιομηχανία και το εμπόριο.

³⁵. Η γενική ιδέα είναι ότι, οι ελεγκτικές εταιρίες θα ανακτήσουν τα χαμένα βραχυχρόνια κέρδη μέσα από την μακροχρόνη διατήρηση του ελέγχου της εταιρίας.

- γ. η επικινδυνότητα ανάληψης του ελέγχου μιάς εταιρίας από την ελεγκτική εταιρία, και
 δ. η ισχύουσα νομοθεσία που διέπει την διαδικασία του ελέγχου.

Η έρευνα του Gist έδειξε ότι, το ύψος της ελεγκτικής αμοιβής βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με το μέγεθος της υπό ελέγχο εταιρίας όπως επίσης και με την πολυπλοκότητα του ελεγκτικού έργου. Συγκεκριμένα ο Gist στηριζόμενος στην συλλογή εμπειρικών δεδομένων³⁶ συνεπέρανε ότι, πρώτο, η πολυπλοκότητα του ελεγκτικού έργου εξαρτάται από την σπουδαιότητα και την αριθμητική σχέση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων όπως αυτά εμφανίζονται στις δημοσιευόμενες οικονομικές καταστάσεις, π.χ. ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης, κ.ά. Δεύτερο, όσο μεγαλύτερη η σχέση μεταξύ του μεγέθους της ελεγχόμενης εταιρίας και της πολυπλοκότητας του ελεγκτικού έργου τόσο υψηλότερες οι ελεγκτικές αμοιβές και άρα αυξάνεται ο κίνδυνος περιστολής της ανεξαρτησίας του ελεγκτή.

Ο Palmrose ερεύνησε, κι' αυτός, την επίδραση που έχει στην ανεξαρτησία του ελεγκτή η σχέση μεταξύ μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και αντίστοιχου ύψους ελεγκτικής αμοιβής. Τα αποτελέσματα της έρευνάς του έδειξαν ότι, όσο μεγαλύτερο το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας τόσο υψηλότερη η ελεγκτική αμοιβή. Ειδικότερα, οι αμοιβές που εισπράττουν οι οκτώ (8) μεγαλύτερες ελεγκτικές εταιρίες³⁷ είναι υψηλότερες, κατά ένα ποσοστό, σε σχέση με τις αντίστοιχες αμοιβές των άλλων ελεγκτικών εταιριών. Η εξήγηση, κατά τον Palmrose, έγκειται, πρώτο, στο μονοπάλιο των μεγάλων ελεγκτικών εταιριών σχετικά με την διεξαγωγή των διαχειριστικών ελέγχων και δεύτερο, στις ποιοτικά υψηλές παρεχόμενες υπηρεσίες από πλευράς ελεγκτικών εταιριών, (παρόμοια συμπεράσματα προέκυψαν από τις έρευνες των Francis και Simon 1987, Anderson και Zedhal 1994).

Ολοκληρώνοντας, διαπιστώνουμε ότι, πρώτο, οι έρευνες δεν συμφωνούν, μέχρι σήμερα, ως προς το εάν η ταυτόχρονη παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών επιδρά στην ανεξαρτησία του ελεγκτή. Δεύτερο, οι έρευνες δεν αποδέχονται ότι η ύπαρξη οικονομικών σχέσεων μεταξύ ελεγκτή και ελεγχόμενου θεωρείται αρνητικό στοιχείο για την ανεξαρτησία του ελεγκτή.

³⁶. Το δείγμα των:

α. Ελεγχόμενων εταιριών προήλθε μέσα από τις 500 δημόσιες εταιρίες των Η.Π.Α. για το έτος 1987,

β. ελεγκτικών εταιριών αντλήθηκε μέσα από τις οκτώ (8) μεγαλύτερες ελεγκτικές εταιρίες (βλ. υποσημ.37) και τις μικρότερου μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.

³⁷. Οι εταιρίες αυτές είναι: (α) Arthur Andersen & Co.-AA, (β) Arthur Young-AY, (γ) Coopers & Lybrand-CL, (δ) Deloitte Haskins & Sells-DHS, (ε) Ernst & Whinney-EW, (στ) Peat Marwick, Mitchell & Co.-PMM, (ζ) Price Waterhouse & Co.-PW και (η) Touch Ross-TR.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1 Εισαγωγικά

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να παρουσιασθεί: πρώτο, η διαδικασία σχεδιασμού του ερωτηματολογίου και ο τρόπος διεξαγωγής της έρευνας, δεύτερο, το δείγμα, και τρίτο, η μέθοδος ανάλυσης των συλλεχθέντων στοιχείων.

5.2 Σχεδιασμός του ερωτηματολογίου και διεξαγωγή της έρευνας

Για την διεξαγωγή της παρούσας έρευνας απαιτείτο η συλλογή πρωτογενών στοιχείων, πράγμα που επιτεύχθηκε με τη χρησιμοποίηση ερωτηματολογίου.

Οι ερωτήσεις στο ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκαν και επιλέχθηκαν με γνώμονα: πρώτο, την ανάγκη πληροφόρησης, δεύτερο, την διευκόλυνση των αποκρινόμενων στην παροχή των δεδομένων και τέλος, την απομάκρυνση του κινδύνου επηρεασμού των διδόμενων απαντήσεων.

Το ερωτηματολόγιο απετελείτο από τέσσερα τμήματα:

Το πρώτο τμήμα, περιελάμβανε ερωτήσεις “κλειστού τύπου” που αποσκοπούσαν αφενός στην καταγραφή των προσωπικών στοιχείων των ατόμων του δείγματος, όπως:

α. Το επίπεδο της επίσημης εκπαίδευσης που έχουν αποκτήσει, μέχρι σήμερα, στην Ελλάδα ή/και το εξωτερικό,

- | β. η επαγγελματική τους προϋπηρεσία,
- | γ. η ηλικία τους,

και, αφετέρου, στην συλλογή ορισμένων γενικών στοιχείων, όπως:

δ. Ο βαθμός κατανόησης και ο τρόπος εξοικείωσης με την έννοια της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή,

ε. η συχνότητα χρησιμοποίησης πιστοποιητικού ελέγχου ορκωτού ελεγκτή σε σχέση με το ύψος των επενδυτικών και δανειοδοτικών αποφάσεων των χρηματιστηριακών και τραπεζικών στελεχών, και τέλος,

στ. ο αριθμός των ορκωτών ελεγκτών που απασχολεί κάθε ελεγκτική εταιρία.

Το δεύτερο τμήμα, απετελείτο από ερωτήσεις του τύπου “κλίμακας σπουδαιότητας” με τις οποίες μετριόταν ο βαθμός επίδρασης¹ τεσσάρων μεμονωμένων παραγόντων πάνω στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Αναλυτικά, οι υπό εξέταση παράγοντες ήταν:

α. Η απειλή νομικών κυρώσεων κατά του ορκωτού ελεγκτή για πράξεις ή παραλείψεις του κατά την άσκηση του ελεγκτικού του έργου²,

β. η αρμοδιότητα του ΣΟΕ να επιβάλλει πειθαρχικές κυρώσεις³ στα μέλη του για παραπτώματα που διαπράττονται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του ελεγκτικού τους έργου,

γ. ο κίνδυνος απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή λόγω παράβασης νόμου ή/και των αρχών του ΣΟΕ⁴, και τέλος,

δ. ο κίνδυνος απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή λόγω διαπραγμάτευσης της αμοιβής του τακτικού ελέγχου⁵.

Το τρίτο τμήμα, περιείχε ερωτήσεις “αριθμητικής κλίμακας”⁶ με τις οποίες εβαθμιολογείτο ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή από τον συνδυασμό τεσσάρων παραγόντων. Αναλυτικά, οι τέσσερις παράγοντες ήταν:

¹. Η μελετώμενη σχέση:

- [] Αυξάνει την ανεξαρτησία του δραστικά,
- [] Αυξάνει την ανεξαρτησία του μέτρια,
- [] Αυξάνει την ανεξαρτησία λίγο,
- [] Καμιά επίδραση,
- [] Μειώνει την ανεξαρτησία του λίγο,
- [] Μειώνει την ανεξαρτησία του μέτρια,
- [] Μειώνει την ανεξαρτησία του δραστικά.

². Η Αγγλοσαξωνική κυρίως νομολογία έχει να επιδείξει περιπτώσεις στις οποίες επιβλήθησαν κυρώσεις σε ορκωτούς ελεγκτές κατά την άσκηση του ελεγκτικού τους έργου. Αναλυτικά βλ.: Meigs W.B., Larsen J.E. and Meigs R.F., ‘Ελεγκτική’, Μετάφραση: Θ. Διαμαντόπουλος, Ι. Ταλαρούγκας, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, (1978), σσ. 37-53. Πρβλ. Clemens P. Work, ‘Accounting’s Bottom Line: Big Troubles’, U.S.News & World Report, Oct., (1985), σελ. 58, κ.ά.

³. Αρθρα 20-21 π.δ. 221/92 (όπως συμπληρώθηκαν με το άρθρο 1 παρ.15-16 π.δ. 341/97). Πρβλ. Αρθρο 10 Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97.

⁴. Αρθρο 20 παρ.2 εδάφ. γ, π.δ. 221/92.

⁵. Αρθρο 20 παρ.2 εδάφ. β, π.δ. 221/92.

⁶. Η αριθμητική κλίμακα ξεκινούσε από το ένα και έφτανε έως το πέντε. Αναλυτικά, ο αριθμός πέντε (5) δηλώνει ‘πολύ υψηλό κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή’, ενώ αντίθετα, ο αριθμός ένα (1) αντιπροσωπεύει ‘πολύ χαμηλό κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή’. Τα ενδιάμεσα επίπεδα κινδύνου απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή προσδιορίζονται από τους αριθμούς μεταξύ δύο (2) και τέσσερα (4). Ειδικότερα, ο αριθμός δύο (2) σημαίνει ‘χαμηλό κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή’, ο αριθμός τρία (3) εκφράζει ‘μέτριο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή’ ενώ, τέλος, ο αριθμός τέσσερα (4) προσδιορίζει ‘υψηλό κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή’.

- α. Το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας⁷,
- β. η παροχή ελεγκτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών διοίκησης^{8,9} από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη,
- γ. ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών^{10,11}, και τέλος,
- δ. η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία^{12,13}.

Στο σημείο αυτό, κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι η παραπάνω βαθμολογική κλίμακα δημιουργήθηκε με το σκεπτικό να διθεί όσο το δυνατό μεγαλύτερη ευρύτητα έκφρασης στα άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα.

- ⁷. Τα κριτήρια (μεμονωμένα ή/και σε συνδυασμό) που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας ήταν:
- α. Σύνολο ισολογισμού άνω των 130.000.000 δρχ., ή
 - β. καθαρή αξία παρεχόμενων υπηρεσιών άνω των 260.000.000 δρχ., ή
 - γ. μέσος όρος (επιστημονικού) προσωπικού που απασχολείται στην συγκεκριμένη ελεγκτική εταιρία άνω των 50 ατόμων, ή
 - δ. διενέργεια ελέγχων σε περισσότερες από μία εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρίες.

Τα (α), (β) και (γ) κριτήρια προήλθαν από τον συνδυασμό των άρθρων 36,42α παρ.1,6 του ν. 2190/20. Το (δ) κριτήριο αναφέρεται συχνά σ' επιστημονικές μελέτες όπως: των Shockely, R.A., "Perceptions of Auditor's Independence: An Empirical Analysis", *The Accounting Review*, (1981), pp.788-789, Knapp M.C., "Audit Conflict: An Empirical Study of the Perceived Ability of Auditors to Resist Management Pressure", *The Accounting Review*, (1985), pp. 202-210, κ.ά.

⁸. Ο όρος συμβουλευτικές υπηρεσίες διοίκησης ορίζεται ως η παροχή μιάς σειράς υπηρεσιών πέραν της ελεγκτικής από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη, με σκοπό η τελευταία να αντεπεξέλθει στο έργο της.

Οι υπηρεσίες αυτές είναι συμβουλευτικού χαρακτήρα και καλύπτουν θέματα όπως:

- α. Ο σχεδιασμός, η εγκατάσταση και επίβλεψη της λειτουργίας λογιστικών και κοστολογικών συστημάτων, συστημάτων προϋπολογισμού και απογραφής, πληροφοριακών συστημάτων που σχετίζονται με την λογιστική,
- β. συμβουλές σε θέματα επενδύσεων, χρηματοδότησης, οργάνωσης και διοίκησης, επιχειρησιακού σχεδιασμού, εσωτερικού ελέγχου, φορολογίας νομικών και φυσικών προσώπων, κ.ά.

Αναφορικά με το θέμα βλ.: Stettle H., ί.π., pp. 643-660. Πρβλ. Κεφ. 4 παρούσας εργασίας, σσ. 36-47.

⁹. Οι όροι παροχή ελεγκτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών διοίκησης από τον ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη και παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία είναι ταυτόσημοι.

¹⁰. Η φύση και ο βαθμός ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών επηρεάζεται από ορισμένους παράγοντες που καλούνται 'δυνάμεις ανταγωνισμού'. Συγκεκριμένα, οι δυνάμεις αυτές είναι:

- α. Η δυνατότητα εισόδου νέων ελεγκτικών εταιριών στην αγορά,
- β. η διαπραγματευτική δύναμη της ελεγκτικής εταιρίας, και
- γ. η διαπραγματευτική δύναμη της ελεγχόμενης εταιρίας.

Εκτενής ανάπτυξη της έννοιας 'δυνάμεις ανταγωνισμού' γίνεται στο σύγγραμμα του Καθηγητή Ευθύμου Π., "Επιχειρησιακή Στρατηγική", τεύχ. Α, Θεσσαλονίκη, (1992), σσ. 23-35. Πρβλ. Shockley, R.A., «An Experimental Investigation into the Perceived Audit Independence of Certified Public Accountants», *The University of North Carolina at Chapel Hill*, (1979), pp.56-59.

¹¹. Οι όροι ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών και ανταγωνισμός των ελεγκτικών εταιριών έχουν την ίδια σημασία.

Τέλος, το τέταρτο τμήμα απετελείτο από δύο “ανοικτού τύπου” ερωτήσεις που είχαν θέση επανελέγχου των απόψεων που ήδη είχαν διατυπωθεί.

Η πρώτη ερώτηση, εξέταζε την πιθανότητα ύπαρξης και άλλων παραγόντων που δεν αναφέρονταν στο ερωτηματολόγιο αλλά έχουν συνάφεια με το ερώτημα: “Ποιοι άλλοι παράγοντες ασκούν σημαντική επίδραση στον κίνδυνο να εξασθενίσει η ανεξαρτησία ενός ορκωτού ελεγκτή κατά την διενέργεια του τακτικού ελέγχου;”.

Η δεύτερη ερώτηση, απέβλεπε στην συλλογή των προσωπικών απόψεων των ερωτώμενων σχετικά με την δομή και τη σύνθεση του ερωτηματολογίου.

Μετά τον σχεδιασμό των ερωτήσεων, το επόμενο βήμα ήταν να πραγματοποιηθεί ένας προέλεγχος, δηλ. μια δοκιμαστική εφαρμογή (pilot study), πριν το ερωτηματολόγιο αποσταλεί στα άτομα του δείγματος. Για το λόγο αυτό, κρίθηκε σκόπιμο, ο έλεγχος της πληρότητας να καλύπτει το σύνολο των ερωτήσεων, προκειμένου να αποκαλυφθούν τυχόν προβλήματα, ή ενδεχόμενα κενά που δεν είχαν εντοπισθεί ή διαπιστωθεί κατά την διαδικασία σύνταξης του ερωτηματολογίου, ή ακόμη και να οδηγηθούμε στην απλοποίηση, ή παράλειψη, ή προσθήκη ορισμένων ερωτήσεων, ώστε να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα της έρευνας. Είτε ο προέλεγχος του ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκε με την βοήθεια μιάς μικρής αριθμητικά ομάδας ατόμων¹⁴ που περιείχε, δύος, όλα τα γενικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα¹⁵ του συνόλου των ατόμων που επιθυμούσαμε να εξετάσουμε. Τα αποτελέσματα του προελέγχου βοήθησαν να οριστικοποιηθεί η μορφή των ερωτήσεων. (Βλ. Παράρτημα Α, σελ. 121).

Η προσέγγιση των ατόμων του δείγματος και η συλλογή των δεδομένων της έρευνας έγινε ταχυδρομικώς¹⁶.

¹². Ο όρος θητεία ορίζεται ως ο αριθμός των συνεχόμενων ετών κατά τα οποία ένας ορκωτός ελεγκτής έχει διενεργήσει τον έλεγχο σε εταιρία-πελάτη του. (Αναλυτικά, βλ. Κεφ. 3 παρούσας εργασίας, σελ. 28).

¹³. Οι όροι θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία και θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή είναι όμοιοι.

¹⁴. Τα άτομα προέρχονταν από τις τρείς ομάδες δηλ.: (α) Ορκωτούς ελεγκτές, (β) υπεύθυνους χορηγήσεων και τραπεζικών δανειών και (γ) οικονομικούς αναλυτές- χρηματιστές.

¹⁵. Ενδεικτικά αναφέρονται: (α) Το επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης, (β) η επαγγελματική προϋπηρεσία, (γ) η ηλικία, κ.ά.

¹⁶. Το ερωτηματολόγιο συνοδεύετο από:

α. Επιστολή στην οποία κατεγράφετο ο σκοπός της διεξαγόμενης έρευνας,
β. εννοιολογικό προσδιορισμό των χρησιμοποιούμενων όρων, και
γ. φάκελο επιστροφής, με τυπωμένη τη διεύθυνση του παραλήπτη για την ταχυδρόμηση των απαντήσεων. (Βλ. Παράρτημα Α, σελ. 121).

Τέλος, μετά την ολοκλήρωση της αποστολής των ερωτηματολογίων, επακολουθησαν τηλεφωνικές επαφές, που είχαν σκοπό την υπενθύμιση της έρευνας στα άτομα του δείγματος, ώστε να μην αμεληθεί η συμπλήρωση και επιστροφή τους.

5.3 Ερευνητικό δείγμα

Εχοντας σχεδιάσει το ερωτηματολόγιο και προσδιορίσει τον τρόπο προσέγγισης των ατόμων του δείγματος, δηλ. ταχυδρομικώς, το επόμενο βήμα ήταν να καθορισθούν οι ομάδες του πληθυσμού που θα έπαιρναν μέρος στην έρευνα.

Στις γραμμές που ακολουθούν περιγράφονται τα γνωρίσματα των ομάδων που απετέλεσαν το δείγμα.

Η πρώτη ομάδα, η ομάδα των ορκωτών ελεγκτών, περιελάμβανε τα εγγεγραμένα μέλη του ΣΟΕ. Η άντληση των απαραίτητων στοιχείων προήλθε από το μητρώο που τηρείται στο Σώμα¹⁷. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα Β, σελ. 151).

Η επεξεργασία των στοιχείων του μητρώου έδειξε ότι: πρώτο, ο πληθυσμός των ορκωτών ήταν τόσο αριθμητικά¹⁸ όσο και γεωγραφικά¹⁹ περιορισμένος και συνεπώς, κρίθηκε σκόπιμο να συμπεριληφθεί στην έρευνα το σύνολο των εν' ενεργεία²⁰ ορκωτών ελεγκτών. Δεύτερο, οι ορκωτοί ελεγκτές ασκούσαν το έργο του ελέγχου είτε ατομικά²¹ είτε ως μέλη προσωπικών²² ή κεφαλαιουχικών²³ ελεγκτικών εταιριών και με αυτήν την ιδιότητα έλαβαν μέρος στην έρευνα.

¹⁷. Αρθρα 13 και 15 παρ.4-5, 4 π.δ. 226/92. Το Εποπτικό Συμβούλιο του Σώματος μας διέθεσε αναλυτικό πίνακα με τα πλήρη στοιχεία των εγγεγραμένων μελών του.

¹⁸. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, (Σεπτέμβριος του 1995), υπήρετούσαν στην βαθμίδα του ορκωτού ελεγκτή συνολικά 315 άτομα.

¹⁹. Τον Σεπτέμβριο του 1995 η συντριπτική πλειοψηφία των ορκωτών ελεγκτών, 304 άτομα (ποσοστό 96.5%) δραστηριοποιείται στην πρωτεύουσα, 8 άτομα (ποσοστό 2.5%) απασχολούνται στην θεσσαλονίκη και τέλος, 3 άτομα (ποσοστό 1%) παρέχουν υπηρεσίες στην Πάτρα.

²⁰. Με τον όρο εν' ενεργεία ορκωτός ελεγκτής νοείται αυτός που δεν είχε: «... α) Τιμωρηθεί πειθαρχικώς με την ποινή της οριστικής παύσεως ή δύο φορές με προσωρινή παύση. β) Καταστεί πνευματικός ανίκανος προς άσκηση των καθηκόντων του. γ) Καταδικαστεί τελεσιδίκως με απόφαση ποινικού δικαστηρίου σε οποιαδήποτε ποινή για ένα ή περισσότερα αδικήματα...δ) Υποβάλλει παραίτηση. ε) Συμπληρώσει το 70ο έτος της ηλικίας του...». (Αρθρο 21 παρ.1 π.δ. 226/92).

²¹. Οι ατομικές ελεγκτικές επιχειρήσεις, (Σεπτέμβριος του 1995), ήταν: (α) Βεντούρας Παναγιώτης (Interaction), (β) Ελληνάκης Ευτύχιος, (γ) Καρακίτσος Κυριάκος, (δ) Κασιμάτης Γεώργιος, (ε) Λογοθέτης Σπύρος, (στ) Μαραβελέα Παναγιώτη, (ζ) Παπαδόπουλος Αντώνιος, (η) Σιγάλας Κων/νος, (θ) Σοφιανόπουλος Παναγιώτης, (ι) Τζαβέλλας Κρίτων και (ια) Χήτας Χρήστος.

²². Κατά το χρονικό διάστημα διεξαγωγής της έρευνας, (Σεπτέμβριος του 1995), εμφανίζονται να λειτουργούν οι εξής προσωπικές ελεγκτικές εταιρίες: (α) Arthur Andersen -Σ. Παντζόπουλος ΟΕ, (β) Κύπρης & Σια ΟΕ και (γ) Κωστούρης-Μιχαηλίδης & Σια ΟΕ.

Η δεύτερη ομάδα, η ομάδα των πιστωτών, αποτελέσθηκε από τους υπευθύνους χορηγήσεων και τραπεζικών δανείων²⁴. Η επιλογή της ομάδας αυτής έγινε με το σκεπτικό ότι τα στελέχη των τραπεζών προκειμένου να λάβουν μιά δανειοδοτική ή/και επενδυτική απόφαση, που αφορά μιά α.ε., συνεκτιμούν, μεταξύ άλλων, το πιστοποιητικό ελέγχου που εκδίδεται από τους ορκωτούς ελεγκτές και συνοδεύει τις οικονομικές καταστάσεις της δανειολήπτριας α.ε.

Το δείγμα των τραπεζικών στελεχών προήλθε από τον οικονομικό οδηγό (Τμήμα Υπηρεσίες-Τράπεζες) της ICAP έτους 1995 (βλ. Παράρτημα Β, σελ. 151). Πρέπει να τονισθεί ότι το δείγμα: πρώτο, περιελάμβανε ένα τμήμα των τραπεζικών ιδρυμάτων²⁵ που λειτουργούν στον ελληνικό χώρο. Δεύτερο, επικεντρώθηκε στα στελέχη που εργάζονται στην γεωγραφική²⁶ περιοχή της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Τρίτο, συμπεριέλαβε στελέχη των τραπεζών τόσο του δημόσιου²⁷ όσο και του ιδιωτικού²⁸ τομέα.

Τέλος, η ομάδα των επενδυτών θεωρήθηκε ότι εκπροσωπείται από τους χρηματιστές²⁹- μέλη χρηματιστηριακών εταιριών.

Το δείγμα των χρηματιστών προήλθε, επίσης, από τα στοιχεία που περιέχονται στον οικονομικό οδηγό (Τμήμα Υπηρεσίες-Χρηματιστηριακές Επιχειρήσεις)³⁰ της

²⁴. Κατά το χρόνο συλλογής των δεδομένων, (Σεπτέμβριος του 1995), λειτουργούσαν στην Ελλάδα, οι ακόλουθες κεφαλαιουχικές ελεγκτικές εταιρίες: (α) Διεθνής Ελεγκτική ΑΕ, (β) ΔΡΜ Στυλιανού ΑΕ, (γ) Ελληνική Ελεγκτική ΑΕ, (δ) Ernest & Young-(Ελλάς) ΑΕ, (ε) Εύθυνος ΑΕ, (στ) Ευρωελεγκτική ΑΕ, (ζ) Ενωση Ορκωτών Λογιστών ΑΕ, (η) K & B Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ, (θ) Κοινοπραξία Ορκωτών Ελεγκτών ΑΕ, (ι) Κολοκοτρώνης-Παπακυριακού ΕΠΕ, (ια) Coopers & Lybrand ΑΕ, (ιβ) KPMG Peat Marwick-Κυριακού ΑΕ, (ιγ) Moore Stevens ΑΕ, (ιδ) Deloitte & Touche ΑΕ, (ιε) Price Waterhouse ΑΕ, (ιστ) Συνεργαζόμενοι Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ και (ιζ) Σώμα Ορκωτών Λογιστών ΑΕ.

²⁵. Οι όροι υπεύθυνοι χορηγήσεων και τραπεζικών δανείων και τραπεζικά στελέχη είναι ταυτόσημοι.

²⁶. Τα τραπεζικά ιδρύματα που έλαβαν μέρος στην έρευνα, (Σεπτέμβριος του 1995), ήταν: (α) Alpha Τράπεζα Πίστεως ΑΕ, (β) Ασπίς ΑΕ, (γ) Γενική ΑΕ, (δ) Citibank ΑΕ, (ε) Crédit Lyonnais ΑΕ, (στ) Εθνική ΑΕ, (ζ) Εμπορική ΑΕ, (η) ETBA A.E., (θ) ETEBA ΑΕ, (ι) Ευρωπαϊκή Λαϊκή ΑΕ, (ια) Εγνατία ΑΕ, (ιβ) Εργασίας ΑΕ, (ιγ) Ευρωπενδυτική ΑΕ, (ιδ) Interbank ΑΕ, (ιε) Ιονική ΑΕ, (ιστ) Κεντρικής Ελλάδος ΑΕ, (ιζ) Κύπρου ΑΕ, (ιη) Μακεδονίας-Θράκης ΑΕ, (ιθ) Nova Scotia ΑΕ, (κ) Natwest ΑΕ, (κα) Πειραιώς ΑΕ και (κβ) Χίος ΑΕ.

²⁷. Η επιλογή αυτή κρίθηκε αναγκαία διότι σε αυτές τις πόλεις λειτουργούν οι κεντρικές υπηρεσίες των τραπεζικών ιδρυμάτων και κατά συνέπεια εκεί συγκεντρώνεται και η πλειοψηφία των ανωτάτων στελεχών.

²⁸. Ο συνολικός αριθμός δημόσιων τραπεζών που έλαβε μέρος στην έρευνα ήταν 7, από αυτές ανταποκρίθηκαν οι 4 (ποσοστό 57%).

²⁹. Ο συνολικός αριθμός ιδιωτικών τραπεζών που έλαβε μέρος στην έρευνα ήταν 15, από αυτές ανταποκρίθηκαν οι 13 (ποσοστό 87%).

³⁰. Οπου στην συνέχεια του κειμένου αναφέρεται ο όρος χρηματιστής νοείται ο οικονομικός αναλυτής-χρηματιστής και αντίστροφα.

ICAP έτους 1995 (βλ. Παράρτημα Β, σελ. 151). Λόγω του μικρού αριθμού των χρηματιστών κρίθηκε σκόπιμο να συμπεριληφθεί στην έρευνα το σύνολο του πληθυσμού.

Η επεξεργασία των στοιχείων για την ομάδα των χρηματιστών έδειξε ότι: πρώτο, αυτές δραστηριοτοιούνται, κυρίως, στην περιοχή της πρωτεύουσας, λόγω της εκεί λειτουργίας του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών Α.Ε. και της υψηλής αξίας των συναλλαγών του. Δεύτερο, λειτουργούν 14 γραφεία στην Θεσσαλονίκη³¹, λόγω της εκεί λειτουργίας του Χρηματιστηριακού Κέντρου Θεσσαλονίκης Α.Ε. Τέλος, συστήνουν ανώνυμες εταιρίες³².

5.4 Μέθοδος ανάλυσης των στοιχείων

Η μέθοδος ανάλυσης των συλλεχθέντων στοιχείων που ακολουθήθηκε για κάθε τμήμα του ερωτηματολογίου, ήταν η εξής:

Η επεξεργασία των προσωπικών και γενικών στοιχείων των αποκρινόμενων, πραγματοποιήθηκε με τις μεθόδους περιγραφικής στατιστικής. Ως γνωστόν, αυτές συνίστανται³³, μεταξύ άλλων, στην περιληπτική παρουσίαση ενός συνόλου στατιστικών δεδομένων με εκτίμηση στατιστικών παραμέτρων, όπως: (α) μέσος αριθμητικός, (β) διακύμανση, (γ) τυπική απόκλιση, κ.ά., που μεμονωμένα ή σε συνδυασμό αντικαθιστούν ένα σύνολο δεδομένων χωρίς, φυσικά, να χάνονται οι ουσιαστικές πληροφορίες που δόθηκαν από τα άτομα του δείγματος.

Ακολούθως, εξετάζονται οι θετικές ή αρνητικές επιδράσεις τεσσάρων μεμονωμένων παραγόντων, όπως:

α. Η απειλή νομικών κυρώσεων κατά του ορκωτού ελεγκτή για πράξεις ή παραλείψεις του κατά την άσκηση του ελεγκτικού του έργου,

β. η αρμοδιότητα του ΣΟΕ να επιβάλλει πειθαρχικές κυρώσεις στα μέλη του για παραπτώματα που διαπράττονται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του ελεγκτικού τους έργου,

³⁰. Συγκεκριμένα κατά την διάρκεια διεξαγωγής της έρευνας, (Σεπτέμβριος του 1995), λειτουργούσαν 59 χρηματιστηριακές εταιρίες στις οποίες απασχολούνταν συνολικά 106 χρηματιστηριακοί εκπρόσωποι.

³¹. Αναλυτικά, (Σεπτέμβριος του 1995), έχουμε τις εξής (ανώνυμες) χρηματιστηριακές εταιρίες: (α) Αθηναϊκή, (β) Αξίας, (γ) Αλκή, (δ) Εθνική, (ε) Κομνηνός, (στ) Κονταλέξης, (ζ) Μακεδονίας-Θράκης, (η) Metrolife, (θ) Πεντεδέκας, (ι) Πήγασος, (ια) Πορταλάκης, (ιβ) Σάρρος, (ιγ) Σίγμα και (ιδ) Τσεκούρας.

³². Αρθρο 113 παρ.1 ν.1806/88: “1. Η χρηματιστηριακή εταιρία είναι ανώνυμη εταιρία...”.

³³. Ζαχαροπούλου Χ., “Στατιστική για Οικονομολόγους”, τεύχ. Α, Εκδόσεις Α.Π.Θ., (1986), Θεσσαλονίκη, σελ. 84.

γ. ο κίνδυνος απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή λόγω παράβασης νόμου ή/και των αρχών του ΣΟΕ, και τέλος,

δ. ο κίνδυνος απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή λόγω διαπραγμάτευσης της αμοιβής του τακτικού ελέγχου.

Επειδή οι ομάδες του δείγματος είναι περισσότερες από δύο, κρίθηκε σκόπιμο ο έλεγχος των μέσων τιμών των δειγμάτων να πραγματοποιηθεί με την μέθοδο της ανάλυσης της διακύμανσης με έναν παράγοντα (One Way Analysis of Variance) υποθέτοντας ότι: πρώτο, τα δείγματα προέρχονται από κανονικούς πληθυσμούς και δεύτερο, οι πληθυσμοί έχουν την ίδια διασπορά.

Η υπόθεση που ελέγχουμε είναι:

$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$ (δηλαδή οι μέσες τιμές των δειγμάτων είναι όλες ίσες μεταξύ τους),

με εναλλακτική την:

$H_1: \text{υπάρχει κάποιο } \mu_i, \text{ όπου } i=1,2,3, \text{ που είναι διαφορετικό από τα υπόλοιπα, δηλ. οι τρείς ομάδες δείγματος διαφέρουν ως προς τον παράγοντα που εξετάζουμε.}$

Ο έλεγχος της μηδενικής υπόθεσης H_0 γίνεται με την βοήθεια ενός F-στατιστικού που, στην προκειμένη περίπτωση, ορίζεται από την σχέση³⁴:

$$F = \frac{\frac{SSA}{(n-1)}}{\frac{SSE}{(n-k)}} = \frac{MSA}{MSE} \sim F_{(k-1), (n-k)}, \quad (1)$$

οπου:

- (SSA) = άθροισμα τετραγώνων του παράγοντα δηλ. των δειγμάτων,
- (SSE) = άθροισμα τετραγώνων των σφαλμάτων,

³⁴. Κολυβά Φ.-Μαχαίρα και Ε.Μπόρα-Σέντα, "Στατιστική", Εκδόσεις Ζήτη, (1996), Θεσσαλονίκη, σσ. 357-360.

- (MSA) = μέσο τετράγωνο του παράγοντα δηλ. των δειγμάτων,
 (MSE) = μέσο τετράγωνο των σφαλμάτων,
 (n) = σύνολο παρατηρήσεων, δηλ. 147 όσα και τα άτομα που
 συμμετέχουν στην παρούσα έρευνα, και
 (k) = οι τρείς ομάδες του δείγματος.

Το άθροισμα των τετραγώνων, οι βαθμοί ελευθερίας (β.ε), τα μέσα τετράγωνα καθώς και η τιμή του F-στατιστικού, συγκεντρώνονται σ' έναν πίνακα που ονομάζεται πίνακας ανάλυσης της διασποράς³⁵.

Τέλος, η μηδενική υπόθεση Ηο απορρίπτεται, σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ άν:

$$\text{F-στατιστικό} > F(1-a),(k-1),(n-k) \quad (2)$$

όπου:

- (k) = οι τρείς ομάδες του δείγματος,
 (n) = το σύνολο των παρατηρήσεων, και
 (a) = επίπεδο σημαντικότητας (ε.σ.)

αλλιώς, αποδεχόμαστε την εναλλακτική υπόθεση Η1.

Στην συνέχεια, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στη διερεύνηση της ενδεχόμενης επίδρασης τεσσάρων παραγόντων (καθώς και στις μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις³⁶ - interactions) στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Οι παράγοντες αυτοί είναι οι εξής:

- α. Το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας (SIZE ή S),
- β. η παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη (MANAGEMENT ADVISORY SERVICES ή MAS ή M),
- γ. ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών (COMPETITION ή COMP ή C), και τέλος,

³⁵. Οι τιμές του πίνακα αυτού υπολογίζονται από το στατιστικό πακέτο SPSS/PC (Statistical Package for Social Sciences) με την βοήθεια του υποπρογράμματος SPSS/Oneway.

³⁶. Μεταξύ δύο παραγόντων θεωρούμε ότι υπάρχει αλληλεπίδραση όταν μία μεταβολή σε έναν από τους παράγοντες, προκαλεί μεταβολή σε ένα επίπεδο του άλλου παράγοντα, η οποία είναι διαφορετική από τις μεταβολές που προκαλούνται στα άλλα επίπεδα του ίδιου αυτού παράγοντα. Κάτος Α., "Στατιστική", Εκδόσεις Παρατηρητής, (1986), Θεσσαλονίκη, σελ. 433.

δ. η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία (TENURE ή TEN ή T).

Οι τιμές των παραγόντων ονομάζονται επίπεδα και στην παρούσα έρευνα τα επίπεδα του κάθε παράγοντα είναι δύο (βλ. Πίνακα 5.1).

Πίνακας 5.1

Επίπεδα παραγόντων

Παράγοντες (Factors)	Επίπεδα (Levels)	
	1	2
Μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας.	Μεγάλο	Μικρό
Παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών.	Ναι	Όχι
Ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών.	Υψηλός	Χαμηλός
Θητεία σε έτη ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία.	> 3 έτη	< 3 έτη

Από τον συνδυασμό των τεσσάρων παραγόντων με δύο επίπεδα, που αποδίδεται ως 2^4 , δημιουργήθηκαν 16 'ερωτήσεις-σενάρια'³⁷. (Βλ. Παράρτημα Α, σελ.121).

Τα άτομα του δείγματος καλούνται να βαθμολογήσουν εάν το κάθε σενάριο δημιουργεί κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή. Επισημαίνεται ότι το ίδιο άτομο απαντά ταυτόχρονα³⁸ και τα 16 σενάρια έχουμε δηλ. επαναλαμβανόμενες μετρήσεις που προέρχονται από το ίδιο άτομο και είναι συσχετιζόμενες. Κατ' αυτό τον τρόπο επιτυγχάνουμε να έχουμε τον ίδιο αριθμό αποκρίσεων από κάθε δυνατό συνδυασμό μεταξύ των επιπέδων των τεσσάρων παραγόντων που υπεισέρχονται στην έρευνα³⁹. Ουσιαστικά, λοιπόν, πρόκειται για ένα $2 \times 2 \times 2 \times 2$ παραγοντικό σχέδιο επαναλαμβανόμενων μετρήσεων. Η μέθοδος που εφαρμόζουμε όταν υπάρχουν επαναλαμβανόμενες μετρήσεις, είναι η ανάλυση της διακύμανσης (Repeated Measures Analysis of Variance-ANOVA). Οι υποθέσεις που έγιναν για την χρησιμοποίηση αυτής της μεθόδου, είναι ότι:

³⁷. Ο όρος 'ερώτηση-σενάριο' αντιπροσωπεύει μία κατάσταση που είναι ενδεχόμενο να υπάρξει ή να εμφανισθεί για τον ορκωτό ελεγκτή στα πλαίσια ενός ανειλημμένου τακτικού διαχειριστικού ελέγχου και να θέσει σε κίνδυνο την ανεξαρτησία του.

³⁸. Η διαδικασία αυτή κρίθηκε αναγκαία λόγω του περιορισμένου αριθμού των ατόμων που ανταποκρίθηκαν στην έρευνα.

³⁹. Μπόρα-Σέντα Ε. και Χ. Μωϋσιάδης, "Εφαρμοσμένη Στατιστική", 2η έκδοση, Εκδόσεις Ζήτη, (1992), Θεσσαλονίκη, σελ. 137.

α. Ο πληθυσμός απ' όπου προέρχονται οι παρατηρήσεις, για κάθε συνδυασμό παράγοντα-επιπέδου είναι κανονικός,

β. η διασπορά των πληθυσμών είναι ίδια για όλους τους συνδυασμούς παράγοντα-επιπέδου, και

γ. τα πειραματικά σφάλματα είναι τυχαία, ανεξάρτητα και κατανέμονται κανονικά με μέσο μηδέν και με κοινή διακύμανση.

Αναλυτικά, η μέθοδος αυτή έχει την δυνατότητα να χωρίζει τη συνολική διακύμανση που υπάρχει σε ένα σύνολο δεδομένων σε δύο τμήματα⁴⁰. Το πρώτο τμήμα μεταβλητότητας, δίνει το άθροισμα των τετραγώνων (Sum of Squares ή SS), με την βοήθεια του οποίου υπολογίζουμε τη διασπορά των παρατηρήσεων μεταξύ των δειγμάτων (Between Groups). Το δεύτερο τμήμα μεταβλητότητας, δίνει το άθροισμα των τετραγώνων με την βοήθεια του οποίου υπολογίζουμε την διασπορά των παρατηρήσεων εντός των δειγμάτων (Within Groups). Διαιρώντας, τώρα, τα μεταξύ και μέσα στις ομάδες άθροισματα τετραγώνων με τους αντίστοιχους βαθμούς ελευθερίας (Degrees of Freedom ή df) υπολογίζουμε τα μέσα τετράγωνα (Mean Squares ή MS) για κάθε μία από τις πηγές της διακύμανσης. Στην συνέχεια, η διαίρεσή τους (μέσο τετράγωνο μεταξύ των ομάδων / μέσο τετράγωνο μέσα στις ομάδες) δίνει την τιμή του F-στατιστικού που αντιστοιχεί σε ορισμένη πιθανότητα Pr(F).⁴¹ Τέλος, αφού ορίσουμε το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας, το οποίο για την έρευνα μας ορίζεται σε α=5% το συγκρίνουμε με την τιμή του F-στατιστικού, προκειμένου να αποδεχθούμε ή να απορρίψουμε, αντίστοιχα, τις υποθέσεις που ελέγχουμε.

Οι υποθέσεις⁴² που εξετάζουμε, στην παρούσα έρευνα, είναι οι εξής:

α. Ηο: Το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας δεν επιδρά στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή,

H1: Οι οικονομικά εύρωστες ελεγκτικές εταιρίες θεωρούνται ότι διατρέχουν μικρότερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών σε σχέση με τις οικονομικά ασθενείς ελεγκτικές εταιρίες.

β. Ηο: Η παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία δεν επιδρά στην ανεξαρτησία του,

⁴⁰. Μπόρα-Σέντα Ε. και Χ.Μωϋσιάδης, ό.π., σσ. 113-114.

⁴¹. Το υλικό που συγκεντρώθηκε, από τα ερωτηματολόγια, κωδικοποιήθηκε κατά τρόπο που να διευκολύνει την επεξεργασία και περαιτέρω ανάλυσή του. Για το σκοπό αυτό, χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πρόγραμμα SAS (Statistical Analysis System), το οποίο με την βοήθεια του υποπρογράμματος GLM (General Linear Models) και της εντολής Proc (Procedure) GLM υπολογίζουμε τις κύριες επιδράσεις (main effects) των παραγόντων καθώς και τις μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις (interactions) τόσο ανά ερευνητική ομάδα (within analysis) όσο και σε συνολικό επίπεδο (overall analysis).

⁴². Οι όροι ερευνητικές υποθέσεις και υποθέσεις είναι ταυτόσημοι.

- H2: Οι ελεγκτικές εταιρίες που παρέχουν διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες προς τις ελεγχόμενες εταιρίες θεωρούνται ότι διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των μελών τους, σε σχέση με τις ελεγκτικές εταιρίες που παρέχουν αποκλειστικά ελεγκτικές υπηρεσίες.
- γ. Ηο: Ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών δεν επιδρά στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή,
- H3: Οι ελεγκτικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται μέσα σ'ένα περιβάλλον που διακρίνεται για τον υψηλό ανταγωνισμό μεταξύ τους, θεωρούνται ότι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών τους, σε σχέση με εκείνες τις ελεγκτικές εταιρίες που λειτουργούν σε ένα λιγότερο ανταγωνιστικό περιβάλλον.
- δ. Ηο: Η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία δεν επιδρά στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή,
- H4: Οι ελεγκτικές εταιρίες που αναλαμβάνουν τον έλεγχο μιας εταιρίας για περισσότερα από τρία έτη, θεωρούνται ότι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών τους, σε σχέση με εκείνες που αναλαμβάνουν τον έλεγχο για λιγότερα από τρία έτη.
- ε. Ηο: Δεν υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ των παραγόντων ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ και ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη’, στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή,
- H5: Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή από την παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών, είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.
- στ. Ηο: Δεν υπάρχει αλληλεπίδραση ανάμεσα στους παράγοντες ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ και ‘ανταγωνισμός των ελεγκτικών εταιριών’, στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή,
- H6: Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω του υψηλού ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών, είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.
- ζ. Ηο: Δεν υπάρχει αλληλεπίδραση ανάμεσα στους παράγοντες ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’ και ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία’, στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή,

- H7: Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη είναι μεγαλύτερος για τις αγορές που επικρατεί υψηλός ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών.
- η. Ηο: Δεν υπάρχει αλληλεπίδραση ανάμεσα στους παράγοντες ‘ανταγωνισμός των ελεγκτικών εταιριών’ και ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη’, στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή,
- H8: Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω υψηλού ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών, αυξάνεται όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες από τον ορκωτό προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη.
- θ. Ηο: Δεν υπάρχει αλληλεπίδραση ανάμεσα στους παράγοντες ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ και ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία’, στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή,
- Η9: Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη, είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.
- ι. Ηο: Δεν υπάρχει αλληλεπίδραση ανάμεσα στους παράγοντες ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη’ και ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία’, στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή,
- H10: Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη, είναι μεγαλύτερος όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη.

Επισημαίνεται, ότι αν δύο παράγοντες εμφανίζουν σημαντική αλληλεπίδραση σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$, τότε πρέπει να στραφούμε στον υπολογισμό των απλών επιδράσεων (simple effects) καθενός παράγοντα στα αντίστοιχα επίπεδα του άλλου, δηλ. να βρεθούν οι διαφορετικοί συνδυασμοί των επιπέδων των δύο παραγόντων που επιφέρουν διαφορετικά αποτελέσματα στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Πρέπει να τονισθεί ότι ο έλεγχος των υποθέσεων των απλών επιδράσεων πραγματοποιήθηκε και σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$. Ωστόσο, τα αποτελέσματα παρουσιάζονται μόνο όταν κρίνονται στατιστικά σημαντικά.

Τέλος, τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τις δύο ανοικτού τύπου ερωτήσεις ομαδοποιήθηκαν ανά θεματική ενότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

6.1 Εισαγωγικά

Στο κεφάλαιο αυτό: πρώτο, καταγράφεται η συνολική ανταπόκριση του δείγματος. Δεύτερο, παρουσιάζονται τα προσωπικά στοιχεία των ατόμων που έλαβαν μέρος στην έρευνα. Τρίτο, εξετάζονται οι απόψεις των ερωτηθέντων πάνω στις γενικές ερωτήσεις. Τέταρτο, αξιολογούνται οι απόψεις των ομάδων, σχετικά με την επίδραση ορισμένων μεμονωμένων παραγόντων στην ανεξαρτησία του ορκωτού. Πέμπτο, ερμηνεύονται οι απόψεις των ερωτηθέντων, όσον αφορά την αλληλεπίδραση τεσσάρων παραγόντων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Τέλος, κωδικοποιούνται οι απαντήσεις των ατόμων στις δύο ανοικτού τύπου ερωτήσεις.

6.2 Ανταπόκριση των ομάδων του δείγματος

Η ανταπόκριση των ομάδων ανήλθε σε ικανοποιητικά επίπεδα, φθάνοντας, περίπου το 25% του συνόλου των ερωτηθέντων¹. Αναλυτικά, πρώτο, ο αριθμός των ορκωτών ελεγκτών που επέστρεψαν τα ερωτηματολόγια πλήρως συμπληρωμένα έφθασε τους 70 (ποσοστό 22.2%), δεύτερο, για τα τραπεζικά στελέχη ο αντίστοιχος αριθμός ανήλθε σε 44 άτομα (ποσοστό 24.4%) και τέλος, για τους χρηματιστές έφθασε τα 33 άτομα (ποσοστό 31.1%). (Πίνακας 6.1).

Πίνακας 6.1

**Συνολική ανταπόκριση
ομάδων ερευνητικού δείγματος**

a/a	Ερευνητική ομάδα	Αριθμός ερωτηματολογίων που στάλθηκαν ανά ομάδα	Αριθμός ερωτηματολογίων που παρελήφθησαν ανά ομάδα	Ποσοστό ανταπόκρισης ανά ομάδα
1	Ορκωτοί Ελεγκτές	315	70	22.2
2	Τραπεζικά Στελέχη	180	44	24.4
3	Χρηματιστές	106	33	31.1
	Σύνολο	601	147	24.5

¹. Η ανταπόκριση των ατόμων χαρακτηρίζεται ως αναμενόμενη, αφού για πρώτη φορά, απ' ότι γνωρίζουμε, στον ελληνικό χώρο διεξάγεται ανάλογου περιεχομένου έρευνα.

6.3 Παρουσίαση προσωπικών στοιχείων

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης, την προϋπηρεσία καθώς και την ηλικία των αποκρινόμενων. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα Γ, σελ. 170).

6.3.1 Επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης

Η ομάδα των ορκωτών ελεγκτών έχει αποκτήσει πανεπιστημιακή μόρφωση². Ωστόσο, σε επίπεδο μεταπτυχιακής εκπαίδευσης το αντίστοιχο ποσοστό ανέρχεται σε 25.7%, δηλ. 21.4% έχουν μεταπτυχιακή εκπαίδευση επιπέδου Master's και 4.3% είναι κάτοχοι διδακτορικού. Τέλος, εννέα άτομα δηλώνουν μέλη του Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών Αγγλίας και Ουαλίας (ICAEW).

Η ομάδα των τραπεζικών στελεχών έχει λάβει πανεπιστημιακή εκπαίδευση σε ποσοστό 93.1%. Το αντίστοιχο ποσοστό της μεταπτυχιακής τους εκπαίδευσης φθάνει το 34.1%, δηλ. το 25% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου και το 9.1% έχουν διδακτορικό δίπλωμα.

Η ομάδα των χρηματιστών έχει πανεπιστημιακή μόρφωση³. Επισημαίνεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό της μεταπτυχιακής τους εκπαίδευσης αγγίζει το 81.8%, δηλ. το 69.7% έχουν μεταπτυχιακό τίτλο και το 12.1% είναι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου.

6.3.2 Επαγγελματική προϋπηρεσία

Η ομάδα των ορκωτών ελεγκτών εμφανίζει την υψηλότερη⁴ σε έτη (άνω των 17 έτων) προϋπηρεσία, ακολουθούν τα τραπεζικά στελέχη με 5 έως και 11 έτη, ενώ, τέλος, οι χρηματιστές με 2 έως 8 έτη.

6.3.3 Ηλικία

Η ηλικία των ορκωτών ελεγκτών κυμαίνεται μεταξύ 40 και 60 ετών, ενώ των τραπεζικών και χρηματιστηριακών στελεχών⁵ βρίσκεται μεταξύ 30 και 40 ετών.

². Αρθρο 10 παρ.1 εδάφ. β, π.δ. 226/92: «1. Ασκούμενος Ορκωτός Ελεγκτής διορίζεται...εφ'όσον έχει τα ακόλουθα προσόντα....β. Είναι κάτοχος πτυχίου οικονομικών, εμπορικών ή βιομηχανικών σπουδών ανωτάτου εκπαιδευτικού ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμου της αλλοδαπής...».

³. Αρθρο 10 παρ.1,3 εδάφ. β, ν. 1806/88: «1.Χρηματιστής...3....πρέπει...β. Να είναι πτυχιούχος ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος...».

⁴. Όπως είναι γνωστό, για να φθάσει ένας ελεγκτής στην βαθμίδα του ορκωτού απαιτούνται εκτός των γραπτών εξετάσεων και τουλάχιστον οκτώ χρόνια συνεχούς και αποδεδειγμένης άσκησης ελεγκτικού έργου. (Αρθρα 10-11 παρ.2,4 π.δ. 226/92 όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1 παρ. 6-7 π.δ. 341/97).

⁵. Η ηλικιακή διαφορά που παρατηρείται μεταξύ της ομάδας των ορκωτών ελεγκτών και των άλλων δύο ομάδων επιβεβαιώνει όσα έχουν αναφερθεί στην παραπάνω υποσημείωση.

Είναι συνεπώς δυνατό να υποστηριχθεί, ότι τα άτομα του δείγματος έχουν το επιστημονικό, επαγγελματικό και εμπειρικό υπόβαθρο, προκειμένου να αξιολογήσουν την επίδραση ορισμένων παραγόντων για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

6.4 Εξέταση των απόψεων των ερωτηθέντων πάνω στις γενικές ερωτήσεις

Στην ενότητα αυτή εξετάζονται οι απόψεις των ατόμων σχετικά με: πρώτο, το βαθμό κατανόησης καθώς και τους τρόπους εξοικείωσης με την έννοια της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή. Δεύτερο, το ποσοστό ύπαρξης πιστοποιητικού ελέγχου ορκωτού στη λήψη δανειοδοτικών ή/και οικονομικών αποφάσεων από τα τραπεζικά και χρηματιστηριακά στελέχη. Τρίτο, τον αριθμό συμμετοχών των ορκωτών ελεγκτών σε ελέγχους α.ε. εισηγμένων στο χρηματιστήριο. Τέλος, το μέγεθος των ελληνικών ελεγκτικών εταιριών. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα Γ, σελ. 170).

6.4.1 Βαθμός κατανόησης και τρόποι εξοικείωσης με την έννοια της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή

Ο βαθμός κατανόησης της έννοιας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή χρησιμοποιήθηκε ως δείκτης μέτρησης της ικανότητας των ερωτηθέντων στην αξιολόγηση των παραγόντων εκείνων, που ενδεχόμενα επιδρούν στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Οι ορκωτοί ελεγκτές θεωρούνται 'πολύ' οικείοι με την έννοια της ανεξαρτησίας ενώ ακολουθεί η κατηγορία του 'μέτρια'.

Τα τραπεζικά στελέχη χαρακτηρίζονται 'μέτρια' γνώριμοι με την έννοια της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, ακολουθεί η κατηγορία 'πολύ' ενώ στο τέλος, βρίσκεται η κατηγορία 'ελάχιστα'.

Οι χρηματιστές θεωρούνται 'μέτρια' εξοικειωμένοι με την έννοια της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, ακολουθεί η κατηγορία 'πολύ' ενώ στην τελευταία θέση βρίσκεται η κατηγορία 'ελάχιστα'.

Τέλος, καμιά από τις ομάδες δεν επέλεξε την κατηγορία 'καθόλου'⁶ γνώριμοι με την έννοια της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή.

Ακολούθως, τέθηκε η ερώτηση που κάλυπτε τους τρόπους εξοικείωσης προκειμένου να διαπιστωθούν και παράλληλα να γίνουν οι κατάλληλες προτάσεις βελτίωσης των πηγών πληροφόρησης των ερωτηθέντων.

Για τους ορκωτούς ελεγκτές, η μελέτη των οδηγιών του ΣΟΕ αποτελεί το κυριότερο τρόπο κατανόησης της έννοιας της ανεξαρτησίας τους. Ακολουθεί η μελέτη επιστημονικών συγγραμμάτων, ή/και διεθνών ελεγκτικών περιοδικών. Επίσης, οι γνώσεις τους συμπληρώνονται και εμπλουτίζονται είτε από την συμμετοχή τους σε

⁶. Η επιλογή αυτή θα σήμαινε τον αποκλεισμό των ατόμων από την έρευνα.

επιστημονικά συνέδρια, είτε από την ενημέρωση μέσα από τον οικονομικό τύπο. Τέλος, οι ορκωτοί χρησιμοποιούν και την αποκτηθείσα επαγγελματική εμπειρία.

Για τα τραπεζικά στελέχη, η κυριότερη πηγή πληροφόρησης προέρχεται από τα δημοσιεύματα του οικονομικού τύπου. Ακολουθεί η μελέτη επιστημονικών βιβλίων, ή/και διεθνών ελεγκτικών περιοδικών, ενώ, τέλος, στις επόμενες δύο θέσεις βρίσκονται τα επιστημονικά συνέδρια και οι σχετικές ελεγκτικές οδηγίες που εκδίδονται από το ΣΟΕ.

Για τους χρηματιστές, η μελέτη των δημοσιευμάτων του οικονομικού τύπου αποτελεί το κυριότερο τρόπο κατανόησης του θέματος της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή. Ακολουθεί η μελέτη των σχετικών επιστημονικών βιβλίων, ή/και διεθνών ελεγκτικών περιοδικών. Τέλος, οι γνώσεις τους συμπληρώνονται από την συμμετοχή τους σε σχετικά με το αντικείμενο συνέδρια ή από τις οδηγίες που εκδίδονται από το ΣΟΕ.

6.4.2 Λήψη δανειοδοτικών ή/και οικονομικών αποφάσεων σε σχέση με την ύπαρξη πιστοποιητικού ελέγχου ορκωτού ελεγκτή

Οι τραπεζικοί συνεκτιμούν σε ποσοστό που φτάνει το 60% των δανειοδοτικών τους αποφάσεων τις παρατηρήσεις που καταγράφονται στο πιστοποιητικό ελέγχου που εκδίδεται από τους ορκωτούς ελεγκτές, ενώ, αντίθετα για τους χρηματιστές το αντίστοιχο ποσοστό ανέρχεται σε 60 έως και 100% των επενδυτικών τους αποφάσεων.

6.4.3 Ελεγχοι εταιριών εισηγμένων στο χρηματιστήριο

Η συντριπτική πλειοψηφία των ορκωτών ελεγκτών κατ'επέκταση και οι ελεγκτικές εταιρίες διενεργούν ή/και συμμετέχουν σε ελέγχους ανωνύμων εταιριών εισηγμένων στο χρηματιστήριο.

6.4.4 Μέγεθος ελληνικών ελεγκτικών εταιριών

Ο αριθμός των ορκωτών που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους μέσω μιάς ελεγκτικής εταιρίας, χρησιμοποιήθηκε αφενός ως δείκτης μέτρησης του μεγέθους αυτής, και αφετέρου της ικανότητας να αντιστέκεται σε τυχόν πιέσεις, προερχόμενες από την ελεγχόμενη εταιρία. Αναλυτικά, από την έρευνα προέκυψε ότι στον ελληνικό χώρο λειτουργούν τρείς ομάδες ελεγκτικών εταιριών: πρώτο, με προσωπικό άνω των 70 ορκωτών ελεγκτών (ποσοστό 44.3%), δεύτερο, από 11 έως 30 ορκωτούς ελεγκτές (ποσοστό 42.9%), τρίτο, μεταξύ 1 έως 10 ορκωτούς ελεγκτές (ποσοστό 12.8%). Τέλος, το διάστημα από 30 έως 70 ορκωτούς ελεγκτές δεν συμπληρώθηκε από τα άτομα του δείγματος.

6.5 Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων σχετικά με την επίδραση ορισμένων παραγόντων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή

Η ανάλυση της διασποράς μ'έναν παράγοντα χρησιμοποιήθηκε προκειμένου να ελεγχθεί, όντας τα δείγματα διαφοροποιούνται ως προς τον παράγοντα που εξετάζουμε⁷.

Στους πίνακες που ακολουθούν εμφανίζονται ανά παράγοντα τα αποτελέσματα από την ανάλυση της διασποράς. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα Δ, σελ. 184).

Πίνακας 6.2

Ανάλυση διασποράς
των παράγοντα 'Απειλή νομικών κυρώσεων κατά τον ορκωτού ελεγκτή για πράξεις ή παραλείψεις του κατά την άσκηση του ελεγκτικού του έργου'

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-Value	P
Μεταξύ των ομάδων	0.325	2	0.162	0.27	0.763
Μέσα στις ομάδες	86.342	144	0.600		
Σύνολο	86.667	146			

Εφεξής όπου η τιμή του P είναι μικρότερη από το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας που επιλέξαμε να τη συγκρίνουμε, δηλ. $\alpha=1\%$, σημαίνει ότι απορρίπτουμε την μηδενική υπόθεση H_0 . Εξετάζοντας τώρα τα αποτελέσματα του παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι η μεγάλη τιμή του $P=0.763$ (βλ. Πίνακα 6.2) σημαίνει ότι αποδεχόμαστε την υπόθεση H_0 , ότι δηλ. δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των μέσων των τριών πληθυσμών.

Τα χρηματιστηριακά και τραπεζικά στελέχη (με μέση τιμή 6.61 και 6.52, αντίστοιχα, βλ. Παράρτημα Δ, σελ. 184) καθώς και οι ορκωτοί ελεγκτές (με μέση τιμή 6.49, βλ. Παράρτημα Δ, σελ. 184) θεωρούν ότι η απειλή νομικής κυρώσεων κατά τον ορκωτού ελεγκτή για πράξεις ή παραλείψεις του κατά την άσκηση του ελεγκτικού του έργου 'ανξάνει δραστικά' την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. (Βλ. Παράρτημα Δ, σελ. 184).

⁷. Τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα που προέκυψαν, είναι παρόμοια με αυτά άλλων ερευνών που πραγματοποιήθηκαν στο εξωτερικό. (Αναλυτικά, βλ. Κεφ 4 πάρούσας εργασίας, σσ. 38-46).

Πίνακας 6.3

Ανάλυση διασποράς

του παράγοντα ‘Αρμοδιότητα του ΣΟΕ να επιβάλλει πειθαρχικές κυρώσεις στα μέλη του για παραπτώματα που διαπράττονται κατά την διάρκεια εκτέλεσης του ελεγκτικού τους έργου’

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-Value	P
Μεταξύ των ομάδων	0.403	2	0.201	0.31	0.731
Μέσα στις ομάδες	92.332	144	0.641		
Σύνολο	92.735	146			

| Στην περίπτωση που εξετάζουμε η μεγάλη τιμή του P=0.731 (βλ. Πίνακα 6.3) σε σχέση με το ε.σ. που ορίσαμε δηλ. $\alpha=1\%$ σημαίνει ότι αποδεχόμαστε την υπόθεση H_0 , ότι δηλ. δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των μέσων των τριών πληθυσμών.

Τα χρηματιστηριακά και τραπεζικά στελέχη (με μέση τιμή 6.58 και 6.50, αντίστοιχα, βλ. Παράρτημα Δ, σελ. 184) θεωρούν ότι η αρμοδιότητα του ΣΟΕ να επιβάλλει πειθαρχικές κυρώσεις στα μέλη του για παραπτώματα που διαπράττονται κατά την διάρκεια εκτέλεσης του ελεγκτικού τους έργου ‘ανξάνει δραστικά’ την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή ενώ οι ορκωτοί ελεγκτές (με μέση τιμή 6.45, βλ. Παράρτημα Δ, σελ. 184) θεωρούν ότι ‘ανξάνει μέτρια’ την ανεξαρτησία τους. (Βλ. Παράρτημα Δ, σελ. 184).

Πίνακας 6.4

Ανάλυση διασποράς

του παράγοντα ’Απώλεια της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή λόγω παράβασης νόμου ή/και των αρχών του ΣΟΕ’

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F - Value	P
Μεταξύ των ομάδων	0.386	2	0.193	0.50	0.607
Μέσα στις ομάδες	55.464	144	0.385		
Σύνολο	55.850	146			

Από τα αποτελέσματα του παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι η μεγάλη τιμή του P=0.607 σε σχέση με το ε.σ. το οποίο είναι $\alpha=1\%$ σημαίνει ότι αποδεχόμαστε την υπόθεση H_0 , ότι δηλ. δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των μέσων των τριών πληθυσμών.

Πράγματι, οι απαντήσεις των ορκωτών ελεγκτών, χρηματιστών και τραπεζικών στελεχών συγκλίνουν (με μέση τιμή 1.39, 1.40 και 1.50, αντίστοιχα, βλ. Παράρτημα Δ, σελ. 184) στην άποψη ότι το ενδεχόμενο απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος

του ορκωτού ελεγκτή λόγω παράβασης νόμου ή/και των δεοντολογικών αρχών του ΣΟΕ ‘*μειώνει δραστικά*’ την ανεξαρτησία του. (Βλ. Παράρτημα Δ, σελ. 184).

Πίνακας 6.5

Ανάλυση διασποράς
του παράγοντα ‘Απώλεια της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή λόγω διαπραγμάτευσης της αμοιβής του τακτικού ελέγχου’

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-Value	P
Μεταξύ των ομάδων	0.228	2	0.114	0.12	0.883
Μέσα στις ομάδες	131.377	144	0.912		
Σύνολο	131.605	146			

Στην περίπτωση που εξετάζουμε η μεγάλη τιμή του P=0.883 (βλ. Πίνακα 6.5) σε σχέση με το ε.σ. το οποίο ορίσαμε, δηλ. $\alpha=1\%$, σημαίνει ότι αποδεχόμαστε την υπόθεση Ή, ότι δηλ. δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των μέσων των τριών πληθυσμών.

Συγκεκριμένα, οι ορκωτοί ελεγκτές, χρηματιστές και τραπεζικά στελέχη συμφωνούν (με μέση τιμή 1.66, 1.58 και 1.68, αντίστοιχα, βλ. Παράρτημα Δ, σελ. 184) ότι το ενδεχόμενο απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή λόγω διαπραγμάτευσης της αμοιβής του τακτικού ελέγχου ‘*μειώνει μέτρια*’ την ανεξαρτησία του ορκωτού. (Βλ. Παράρτημα Δ, σελ. 184).

6.6 Ανάλυση ανά ερευνητική ομάδα (Within Group Analysis)

Στις επόμενες ενότητες παρατίθενται τα αποτελέσματα από την ανάλυση των δεδομένων, του τρίτου τμήματος του ερωτηματολογίου, για την ομάδα των ορκωτών ελεγκτών, τραπεζικών στελεχών και χρηματιστών.

6.6.1 Ορκωτοί Ελεγκτές

Τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται⁸ καθώς και τα συμπεράσματα που ακολουθούν προέρχονται από την επεξεργασία των δεδομένων της ομάδας των ορκωτών⁹. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα Ε, σελ. 189).

⁸. Ο υπολογισμός των τιμών για τους Πίνακες 6.6, 6.13, 6.16 και 6.21, αντίστοιχα, έγινε από το στατιστικό πρόγραμμα SAS με την χρησιμοποίηση της εντολής Proc GLM.

⁹. Τα αποτελέσματα του Πίνακα 6.6 και τα αντίστοιχα συμπεράσματα που προκύπτουν για την ομάδα των ορκωτών ελεγκτών συμβαδίζουν με ανάλογες έρευνες του εξωτερικού. (Αναλυτικά, βλ. Κεφ. 4 παρυόνσας εργασίας, σσ. 38-46).

Πίνακας 6.6

Ανάλυση διακύμανσης για την ομάδα των ορκωτών ελεγκτών
(Repeated Measures Analysis of Variance for Within Subjects)

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F - Value	Pr(F)
Κύριες Επιδράσεις:					
S (SIZE)	128.25	1	128.25	46.41	0.0001*
M (MAS)	35.35	1	35.35	27.62	0.0001*
C (COMP)	120.25	1	120.25	52.96	0.0001*
T (TEN)	1.22	1	1.22	1.59	0.2112
Αλληλεπιδράσεις:					
SxM	5.57	1	5.57	17.39	0.0001*
SxC	2.90	1	2.90	7.54	0.0077*
SxT	8.40	1	8.40	24.37	0.0001*
MxC	0.00089	1	0.00089	0.00	0.9576
MxT	0.0080	1	0.0080	0.02	0.8930
CxT	0.20	1	0.20	0.43	0.5125

* = στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$.

SIZE = μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας.

MANAGEMENT

ADVISORY

SERVICES

COMPETITION

TENURE

= παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών.

= ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών.

= θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία.

Αρχικά, από την μελέτη των κύριων επιδράσεων των παραγόντων σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$ οδηγούμαστε στα εξής:

- Το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας (SIZE),
- η παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία (MAS), και
- ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών (COMP),

κρίνονται στατιστικά σημαντικοί παράγοντες (με $p=0.0001$ για κάθε παράγοντα, βλ. Πίνακα 6.6) δηλ. είναι παράγοντες που επιδρούν στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

- Η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία (TEN) δεν κρίθηκε στατιστικά σημαντική (με $p=0.2112$, βλ. Πίνακα 6.6) στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Τα προαναφερθέντα, πρώτο, επιβεβαιώνουν τις ερευνητικές υποθέσεις:

- H1:** Οι οικονομικά εύρωστες ελεγκτικές εταιρίες θεωρούνται ότι διατρέχουν μικρότερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών σε σχέση με τις οικονομικά ασθενείς ελεγκτικές εταιρίες.
- H2:** Οι ελεγκτικές εταιρίες που παρέχουν διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες προς τις ελεγχόμενες εταιρίες θεωρούνται ότι διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των μελών τους, σε σχέση με τις ελεγκτικές εταιρίες που παρέχουν αποκλειστικά ελεγκτικές υπηρεσίες.
- H3:** Οι ελεγκτικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται μέσα σ'ένα περιβάλλον που διακρίνεται για τον υψηλό ανταγωνισμό μεταξύ τους, θεωρούνται ότι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών τους, σε σχέση με εκείνες τις ελεγκτικές εταιρίες που λειτουργούν σε ένα λιγότερο ανταγωνιστικό περιβάλλον.

και δεύτερο, απορρίπτουν την:

- H4:** Οι ελεγκτικές εταιρίες που αναλαμβάνουν τον έλεγχο μιάς εταιρίας για περισσότερα από τρία έτη, θεωρούνται ότι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών τους, σε σχέση με εκείνες που αναλαμβάνουν τον έλεγχο για λιγότερα από τρία έτη.

Ακολούθως, η μελέτη των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των παραγόντων δείχνει ότι το:

- μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας και η παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών (SxM), (με $p=0.0001$, βλ. Πίνακα 6.6, σελ. 69),
- μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας και ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών (SxC), (με $p=0.0077$, βλ. Πίνακα 6.6, σελ. 69),
- μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας και η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία (SxT), (με $p=0.0001$, βλ. Πίνακα 6.6, σελ. 69),

επηρεάζουν (σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$) την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Οι παραπάνω αλληλεπιδράσεις υποστηρίζουν τις ερευνητικές υποθέσεις:

- H5:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή από την παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών, είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.
- H6:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω του υψηλού ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών, είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.
- H9:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη,

είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.

και απορρίπτουν τις:

- H7:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη είναι μεγαλύτερος για τις αγορές όπου επικρατεί υψηλός ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών.
- H8:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω υψηλού ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών, αυξάνεται όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες από τον ορκωτό προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη.
- H10:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερο από τρία έτη, είναι μεγαλύτερος όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη.

Γενικά, όταν προκύπτει σημαντική αλληλεπίδραση μεταξύ δύο παραγόντων, το επόμενο βήμα είναι να υπολογίσουμε τις απλές επιδράσεις (simple effects) να ελέγξουμε δηλ. τις πιθανές μεταβολές που επιφέρει καθένας παράγοντας δεδομένου ενός επιπέδου του άλλου παράγοντα πάνω στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα Ζ, σελ. 231).

Για το λόγο αυτό, παρακάτω εξετάζονται οι απλές επιδράσεις των παραγόντων που εμφανίζουν σημαντική αλληλεπίδραση για την ανεξαρτησία του ορκωτού. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα ΣΤ, σελ. 201).

6.6.1.1 Αλληλεπίδραση μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή

Διαπιστώνουμε ότι υπάρχει (βλ. Πίνακα 6.6, σελ. 69) σημαντική αλληλεπίδραση (με $p=0.0001$) μεταξύ του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας και της παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό προς την ελεγχόμενη εταιρία (SxM) στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Για το λόγο αυτό προχωρούμε στον έλεγχο των απλών τους επιδράσεων. Αυτό που ελέγχουμε, είναι: πρώτο, αν επιδρούν στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή τα διαφορετικά επίπεδα του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’ δεδομένου ενός επιπέδου του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ και δεύτερο, αν επιδρούν στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή τα διαφορετικά επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ δεδομένου ενός επιπέδου του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’.

Οι υποθέσεις των απλών επιδράσεων που ελέγχουμε είναι:

- a.** H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’, όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μεγάλο ($S=1$),
 H_1 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- β.** H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’, όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μικρό ($S=2$),
 H_2 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- γ.** H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’, όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες ($M=1$),
 H_3 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- δ.** H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’, όταν δεν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες ($M=2$),
 H_4 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

Ο έλεγχος των προαναφερθεισών υποθέσεων γίνεται με την χρησιμοποίηση ενός F-στατιστικού¹⁰ που δίδεται από την σχέση:

$$\text{F-στατιστικό} = \frac{MS(M) \text{ for } S=i}{MSerror(M) + MSerror(MxS)}, \text{ όπου } i=1,2 \quad (1)$$

όπου:

- $MS(M) \text{ for } S=i$ = μέσα αθροίσματα τετραγώνων του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’ για τα δύο επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’.
- $MSerror(M)$ = μέσα αθροίσματα τετραγώνων σφάλματος του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’.
- $MSerror(MxS)$ = μέσα αθροίσματα τετραγώνων σφάλματος των παραγόντων ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’ και ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’,

¹⁰. Winer B.J., «Statistical Principles in Experimental Design», 2nd ed., McGraw-Hill Company, USA, (1970), σσ. 544-545.

στην περίπτωση που θέλουμε να υπολογίσουμε τις απλές επιδράσεις της παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών στα δύο επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας.

Οι βαθμοί ελευθερίας¹¹ (β.ε. ή degrees of freedom ή df) του αριθμητή ισούνται με τη μονάδα εφόσον τα επίπεδα του κάθε υπό εξέταση παράγοντα είναι δύο, ενώ του παρονομαστή¹² υπολογίζονται από την σχέση:

$$df \text{ για τον παρονομαστή} = \frac{\left[MSerror(M) + MSerror(MxS) \right]^2}{\frac{\left[MSerror(M) \right]^2}{n-1} + \frac{\left[MSerror(MxS) \right]^2}{n-1}}, \quad (2)$$

Οι ποσότητες του κλάσματος F-στατιστικού¹³ προκύπτουν από το στατιστικό πρόγραμμα SAS, από το οποίο με την βοήθεια της εντολής Proc GLM παρέχεται η ανάλυση της διακύμανσης για κάθε επίπεδο του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’. Αντικαθιστώντας τώρα τις αντίστοιχες τιμές που δίνει το στατιστικό πρόγραμμα στην σχέση (2) υπολογίζουμε τους βαθμούς ελευθερίας¹⁴ του παρονομαστή του F-στατιστικού. Οι υπολογισθείσες ποσότητες τόσο για το F-στατιστικό όσο και για τους βαθμούς ελευθερίας, τοποθετούνται σε ένα πίνακα που, στην προκειμένη περίπτωση, ονομάζεται πίνακας ανάλυσης απλών επιδράσεων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή από την παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών στα δύο επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ (βλ. Πίνακα 6.7, σελ. 74). Τέλος, βασιζόμενοι στα δεδομένα του πίνακα αυτού υλεύχομε τις ερευνητικές υποθέσεις των απλών επιδράσεων.

Η μηδενική υπόθεση H_0 απορρίπτεται, σε επίπεδο σημαντικότητας^{15,16} $\alpha=1\%$ όταν:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-\alpha), (df \text{ του παρανομαστή}), (df \text{ του αριθμητή}) \quad (3)$$

¹¹. Οι βαθμοί ελευθερίας του αριθμητή και του παρανομαστή εμφανίζονται στους Πίνακες ανάλυσης απλών επιδράσεων.

¹². Winer B.J., ό.π., σελ. 545.

¹³. Οπου σε ανάλογη περίπτωση, μέσα στην ενότητα, χρειάζεται να υπολογισθούν οι αναγκαίες ποσότητες για τον προσδιορισμό του F-στατιστικού, ακολουθείται η ίδια διαδικασία όπως έχει περιγραφεί.

¹⁴. Οπου στην συνέχεια του κειμένου χρειάζεται να υπολογισθούν οι βαθμοί ελευθερίας του αριθμητή και του παρανομαστή υπολογίζονται σύμφωνα με όσα έχουν αναφερθεί.

¹⁵. Ο έλεγχος των υποθέσεων των απλών επιδράσεων πραγματοποιήθηκε και σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$. Ωστόσο τα αποτελέσματα παρουσιάζονται μόνο όταν κρίνονται στατιστικά σημαντικά.

¹⁶. Οπου απαιτείται, μέσα στην ενότητα, να γίνει έλεγχος των απλών επιδράσεων ακολουθείται όμοια διαδικασία.

Η ίδια διαδικασία ακολουθείται, όταν θέλουμε να υπολογίσουμε τις απλές επιδράσεις του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας στα δύο επίπεδα της παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών.

Πίνακας 6.7

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’ στα δύο επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ Μ σε S1	34.50	1	34.50	43.13**
Μεταξύ Μ σε S2	6.43	1	6.43	8.03**
MSerror(M)+MSerror(MxS)		102	0.80	

** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$

Όταν το S=1, έχουμε ότι:

$$\text{F-στατιστικό} > \text{F}(1-1\%), (102), (1) = 43.13 > 6.85$$

Άρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_1 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’, όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μεγάλο (S=1).

Όταν το S=2, έχουμε ότι:

$$\text{F-στατιστικό} > \text{F}(1-1\%), (102), (1) = 8.03 > 6.85$$

Άρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_2 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’, όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μικρό (S=2).

Πίνακας 6.8

**Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής
εταιρίας’ στα δύο επίπεδα της παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών**

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ S σε M1	40.18	I	40.18	26.1**
Μεταξύ S σε M2	93.65	I	93.65	60.8**
MSerror(S)+MSerror(SxM)		85	1.54	

** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$

Οταν το M=1, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (85), (1) = 26.1 > 6.85$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_3 , δηλ. υπάρχει διαφορά ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’, όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες (M=1).

Οταν το M=2, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (85), (1) = 60.8 > 6.85$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_4 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’, όταν δεν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες (M=2).

Προκύπτει λοιπόν, ότι στα δύο επίπεδα (μεγάλο ‘S=1’ και μικρό ‘S=2’) του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ η παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό προς την ελεγχόμενη εταιρία δημιουργεί κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του.

Η γραφική παράσταση (βλ. σχήμα 6.1, Παράρτημα Η, σελ. 254) δείχνει, ότι μιολονότι οι δύο γραμμές δεν τέμνονται μεταξύ τους, ωστόσο η διαφορά ανάμεσά τους δεν παραμένει η ίδια για όλα τα επίπεδα των δύο παραγόντων. Συγκεκριμένα, το διαφορετικό άνοιγμα των δύο γραμμών στα άκρα, φανερώνει την ύπαρξη σημαντικής αλληλεπίδρασης.

6.6.1.2 Αλληλεπίδραση μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και ανταγωνισμού στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή

Παρατηρούμε (βλ. Πίνακα 6.6, σελ. 69) ότι εμφανίζεται σημαντική αλληλεπίδραση (με $p=0.0077$) μεταξύ του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας και του ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών (SxC) στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Αντό σημαίνει ότι θα πρέπει να υπολογισθούν οι απλές επιδράσεις των δύο παραγόντων.

Οι υποθέσεις των απλών επιδράσεων που ελέγχουμε είναι:

- a. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών', όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μεγάλο ($S=1$),
 H_1 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- β. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών', όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μικρό ($S=2$),
 H_2 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- γ. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών είναι υψηλός ($C=1$),
 H_3 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- δ. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών είναι χαμηλός ($C=2$),
 H_4 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

Πίνακας 6.9

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών' στα δύο επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
<i>Μέσα στα άτομα:</i>				
Μεταξύ C σε S1	42.90	1	42.90	32.38**
Μεταξύ C σε S2	80.26	1	80.26	60.57**
MSerror(C)+MSerror(CxS)		91	1.33	

** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$

Όταν το $S=1$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (91), (1) = 32.38 > 6.85$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_1 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών', όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μεγάλο ($S=1$).

Οταν το $S=2$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (91), (1) = 60.57 > 6.85$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_2 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών', όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μικρό ($S=2$).

Πίνακας 6.10

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας' στα δύο επίπεδα του ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Mέσα στα άτομα:				
Μεταξύ S σε C1	84.86	1	84.86	54.00**
Μεταξύ S σε C2	46.29	1	46.29	29.48**
MSerror(S)+MSerror(SxC)		88	1.57	

** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$

Οταν το $C=1$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (88),(1) = 54.00 > 6.85$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_3 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών είναι υψηλός ($C=1$).

Οταν το $C=2$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (88), (1) = 29.48 > 6.85$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_4 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών είναι χαμηλός ($C=2$).

| Συνεπώς, στα δύο επίπεδα (μεγάλο 'S=1' και μικρό 'S=2') του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας' ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών προκαλεί κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή.

| Η γραφική απεικόνιση (βλ. σχήμα 6.2, Παράρτημα Η, σελ. 254) δείχνει, ότι μολονότι οι δύο γραμμές δεν τέμνονται μεταξύ τους, ωστόσο η διαφορά ανάμεσά τους δεν παραμένει η ίδια για όλα τα επίπεδα των δύο παραγόντων, γεγονός που απεικονίζει την ύπαρξη αλληλεπίδρασης.

6.6.1.3 Αλληλεπίδραση μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και θητείας στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή

Υπάρχει (βλ. Πίνακα 6.6, σελ. 69) σημαντική αλληλεπίδραση (με $p=0.0001$) ανάμεσα στο μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας και της θητείας σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία (SxT) στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Για το λόγο αυτό, προχωρούμε στον υπολογισμό των απλών τους επιδράσεων, προκειμένου να διαπιστώσουμε αν τα διαφορετικά επίπεδα καθενός υπο εξέταση παράγοντα, δεδομένου ενός επιπέδου του άλλου παράγοντα, επιδρούν πάνω στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Ετσι λοιπόν, οι υποθέσεις που ελέγχουμε είναι:

- a. H_0 :** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία', όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μεγάλο ($S=1$),
 H_1 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- b. H_0 :** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία', όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μικρό ($S=2$),
 H_2 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- c. H_0 :** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία ξεπερνά τα τρία έτη ($T=1$),
 H_3 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- d. H_0 :** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία είναι λιγότερη από τρία έτη ($T=2$),
 H_4 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

Πίνακας 6.11

Ανάλυση απλών επιδράσεων

στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή’ στα δύο επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ T σε S1	8.016	1	8.016	14.5**
Μεταξύ T σε S2	1.607	1	1.607	2.9
MSerror(T)+ MSerror(TxS)		123	0.554	
** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$				

Οταν το S=1, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (123), (1) = 14.5 > 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_1 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία’, όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μεγάλο (S=1).

Οταν το S=2, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (123), (1) = 2.9 < 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ δεχόμαστε την H_0 και απορρίπτουμε την H_2 , δηλ. δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία’, όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μικρό (S=2).

Πίνακας 6.12

Ανάλυση απλών επιδράσεων

στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ στα δύο επίπεδα της θητείας σε έτη του ορκωτού ελεγκτή

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ S σε T1	35.50	1	35.50	22.9**
Μεταξύ S σε T2	101.15	1	101.15	65.3**
MSerror(S) + MSerror(SxT)		86	1.55	
** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$				

Όταν το $T=1$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (86), (1) = 22.9 > 6.85$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_3 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή ξεπερνά τα τρία έτη ($T=1$).

Όταν το $T=2$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (86), (1) = 65.3 > 6.85$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_4 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή είναι λιγότερη από τρία έτη ($T=2$).

Προκύπτει λοιπόν, ότι όταν το 'μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας' είναι μεγάλο ($S=1$) η παραμονή του ορκωτού μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη δημιουργεί **κίνδυνο** απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή.

Η γραφική απεικόνιση (βλ. σχήμα 6.3, Παράρτημα Η, σελ. 254) δείχνει τις δύο γραμμές να τέμνονται πράγμα που απεικονίζει την ύπαρξη αλληλεπίδρασης ανάμεσα στους δύο παράγοντες.

6.6.2 Τραπεζικά στελέχη

Στην ενότητα αυτή παρατίθενται τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων για την ομάδα των υπεύθυνων χορηγήσεων και τραπεζικών δανείων¹⁷. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα Ε, σελ. 189).

¹⁷: Τα αποτελέσματα της ανάλυσης της διακύμανσης και τα συμπεράσματα που προκύπτουν για την ομάδα των υπεύθυνων χορηγήσεων και τραπεζικών δανείων, σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή, συμβαδίζουν με ανάλογες έρευνες που πραγματοποιήθηκαν στο εξωτερικό. (Αναλυτικά, βλ. Κεφ. 4 παρούσας εργασίας, σσ. 38-46).

Πίνακας 6.13

Ανάλυση διακύμανσης για την ομάδα των τραπεζικών στελεγχών
(Repeated Measures Analysis of Variance for Within Subjects)

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-Value	Pr(F)
Κύριες Επιδράσεις:					
S (SIZE)	15.66	1	15.66	6.11	0.0175
M (MAS)	12.82	1	12.82	3.80	0.0578
C (COMP)	27.44	1	27.44	10.80	0.0020*
T (TEN)	0.62	1	0.62	0.44	0.5127
Αλληλεπιδράσεις:					
SxM	0.04	1	0.04	0.07	0.7964
SxC	1.36	1	1.36	2.79	0.1024
SxT	0.07	1	0.07	0.13	0.7208
MxC	2.62	1	2.62	7.63	0.0084*
CxT	0.41	1	0.41	1.01	0.3212
MxT	0.07	1	0.07	0.19	0.6638

* στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$.
 SIZE μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας.

MANAGEMENT	παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών.
ADVISORY	ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών.
SERVICES	θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία.
COMPETITION	θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία.
TENURE	θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία.

Η μελέτη των κύριων επιδράσεων των παραγόντων δείχνει ότι σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$:

- Ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών (COMP) κρίνεται στατιστικά σημαντικός (με $p=0.0020$, βλ. Πίνακα 6.13) για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή, ενώ,
- οι άλλοι τρείς παράγοντες (μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας - 'SIZE', παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών - 'MAS' και θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία - 'TEN') δεν θεωρούνται στατιστικά σημαντικοί δηλ. δεν επιδρούν στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Τα παραπάνω επιβεβαιώνουν μία μόνο ερευνητική υπόθεση την:

H3: Οι ελεγκτικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται μέσα σ'ένα περιβάλλον που διακρίνεται για τον υψηλό ανταγωνισμό μεταξύ τους, θεωρούνται ότι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών τους, σε σχέση με εκείνες τις ελεγκτικές εταιρίες

που λειτουργούν σε ένα λιγότερο ανταγωνιστικό περιβάλλον.

και απορρίπτουν τις:

- H1:** Οι οικονομικά εύρωστες ελεγκτικές εταιρίες θεωρούνται ότι διατρέχουν μικρότερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών σε σχέση με τις οικονομικά ασθενείς ελεγκτικές εταιρίες.
- H2:** Οι ελεγκτικές εταιρίες που παρέχουν διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες προς τις ελεγχόμενες εταιρίες θεωρούνται ότι διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των μελών τους, σε σχέση με τις ελεγκτικές εταιρίες που παρέχουν αποκλειστικά ελεγκτικές υπηρεσίες.
- H4:** Οι ελεγκτικές εταιρίες που αναλαμβάνουν τον έλεγχο μιάς εταιρίας για περισσότερα από τρία έτη, θεωρούνται ότι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών τους, σε σχέση με εκείνες που αναλαμβάνουν τον έλεγχο για λιγότερα από τρία έτη.

Ακολούθως, από τη μελέτη των αλληλεπιδράσεων, την οποία παραθέτουμε παρακάτω προκύπτει ότι μόνο:

- Η παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό προς την ελεγχόμενη εταιρία και ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών (MxC) κρίνονται στατιστικά σημαντικοί (με $p=0.0084$, βλ. Πίνακα 6.13, σελ. 81) για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Η παραπάνω αλληλεπίδραση επιβεβαιώνει μόνο μία ερευνητική υπόθεση την:

- H8:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω υψηλού ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών, αυξάνεται όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες από τον ορκωτό προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη.

και απορρίπτει τις υποθέσεις:

- H5:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή από την παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών, είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.
- H6:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω του υψηλού ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών, είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.
- H7:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη είναι μεγαλύτερος για τις αγορές όπου επικρατεί υψηλός ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών.

H9: Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη, είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.

H10: Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη, είναι μεγαλύτερος όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη.

Στις επόμενες γραμμές εξετάζονται οι απλές επιδράσεις των δύο παραγόντων στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα ΣΤ, σελ. 201).

6.6.2.1 Αλληλεπίδραση παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών και ανταγωνισμού στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή

Υπάρχει (βλ. Πίνακα 6.13, σελ. 81) σημαντική αλληλεπίδραση (με $p=0.0084$) ανάμεσα στην παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό προς την ελεγχόμενη εταιρία και τον ανταγωνισμό μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών (MxC) στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Η σχέση αυτή μας οδηγεί στον υπολογισμό των απλών τους επιδράσεων. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα Ζ, σελ. 231).

Οι υποθέσεις που ελέγχουμε είναι:

a. **H₀:** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών', όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως υψηλός ($C=1$),

H₁: υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

b. **H₀:** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών', όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως χαμηλός ($C=2$),

H₂: υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

γ. **H₀:** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών', όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες ($M=1$),

H₃: υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

δ. **H₀:** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών', όταν δεν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες ($M=2$),

H₄: υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

Πίνακας 6.14

Αγάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’ στα δύο επίπεδα του ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ M σε C1	1.92	1	1.92	1.04
Μεταξύ M σε C2	13.53	1	13.53	7.29**
MSerror(M)+MSerror(MxC)		52	1.86	

** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$

Οταν το C=1, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (52), (1) = 1.04 < 7.08$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ δεχόμαστε την H_0 και απορρίπτουμε την H_1 , δηλ. δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’, όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως υψηλός (C=1).

Οταν το C=2, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (52), (1) = 7.29 > 7.08$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_2 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’, όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως χαμηλός (C=2).

Πίνακας 6.15

Αγάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘ανταγωνισμός των ελεγκτικών εταιριών’ στα δύο επίπεδα της παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ C σε M1	6.55	1	6.55	4.54
Μεταξύ C σε M2	23.53	1	23.53	16.34**
MSerror(C)+MSerror(CxM)		55	1.44	

** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$

Όταν το $M=1$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (55), (1) = 4.54 < 7.08$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ δεχόμαστε την H_0 και απορρίπτουμε την H_3 , δηλ. δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών', όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες ($M=1$). Ωστόσο, η μηδενική υπόθεση H_0 για $M=1$ απορρίπτεται όταν βρισκόμαστε σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$.

Όταν το $M=2$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (55), (1) = 16.34 > 7.08$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_4 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών', όταν δεν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες ($M=2$).

Συνεπώς, όταν ο 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών' είναι χαμηλός ($C=2$) η παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό προς την ελεγχόμενη εταιρία προκαλεί κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή.

Η γραφική απεικόνιση (βλ. σχήμα 6.4, Παράρτημα Η, σελ. 254) δείχνει, ότι μολονότι οι δύο γραμμές δεν τέμνονται μεταξύ τους, ωστόσο το διαφορετικό άνοιγμα των γραμμών στα άκρα φανερώνει την ύπαρξη σημαντικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των δύο παραγόντων.

6.6.3 Χρηματιστηριακά στελέχη

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα καθώς και τα συμπεράσματα από την επεξεργασία των δεδομένων για την ομάδα των χρηματιστών¹⁸. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα Ε, σελ. 189).

¹⁸. Τα αποτελέσματα του Πίνακα 6.16, καθώς και τα συμπεράσματα που καταλήγουμε για την ομάδα των οικονομικών αναλυτών-χρηματιστών σχετικά με τους παράγοντες που επιδρούν στην επαγγελματική ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή, συμβαδίζουν με ανάλογες έρευνες που έλαβαν χώρα στην αλλοδαπή. (Βλ. Κεφ. 4 παρούσας εργασίας, σσ. 38-46).

Πίνακας 6.16

Ανάλυση διακύμανσης για την ομάδα των χρηματιστών
(Repeated Measures Analysis of Variance for Within Subjects)

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-Value	Pr(F)
Κύριες Επιδράσεις:					
S (SIZE)	22.91	1	22.91	21.05	0.0001*
M (MAS)	17.45	1	17.45	13.78	0.0008*
C (COMP)	8.25	1	8.25	4.67	0.0382
T (TEN)	9.81	1	9.81	7.40	0.0104*
Αλληλεπιδράσεις:					
SxM	8.75	1	8.75	11.68	0.0017*
SxC	0.07	1	0.07	0.14	0.7094
SxT	0.12	1	0.12	0.46	0.5012
MxC	0.12	1	0.12	0.23	0.6324
CxT	10.93	1	10.93	11.84	0.0016*
MxT	2.18	1	2.18	3.41	0.0742
* = στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$. SIZE = μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας. MANAGEMENT ADVISORY SERVICES COMPETITION TENURE = παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών. = ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών. = θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία.					

Από την μελέτη των κύριων επιδράσεων διαπιστώνουμε ότι σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$:

- Το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας (SIZE),
- η παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό προς την ελεγχόμενη εταιρία (MAS), και
- η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία (TEN),

κρίνονται στατιστικά σημαντικοί παράγοντες (με $p=0.0001$, $p=0.0008$ και $p=0.0104$, αντίστοιχα, βλ. Πίνακα 6.16) δηλ. είναι παράγοντες που επιδρούν στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

- Ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών (COMP) δεν θεωρείται στατιστικά σημαντικός (με $p=0.0382$, βλ. Πίνακα 6.16) παράγοντας στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Τα προαναφερθέντα συμπεράσματα επιβεβαιώνουν τις ερευνητικές υποθέσεις:

- H1:** Οι οικονομικά εύρωστες ελεγκτικές εταιρίες θεωρούνται ότι διατρέχουν μικρότερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών σε σχέση με τις οικονομικά ασθενείς ελεγκτικές εταιρίες.
- H2:** Οι ελεγκτικές εταιρίες που παρέχουν διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες προς τις ελεγχόμενες εταιρίες θεωρούνται ότι διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των μελών τους, σε σχέση με τις ελεγκτικές εταιρίες που παρέχουν αποκλειστικά ελεγκτικές υπηρεσίες.
- H4:** Οι ελεγκτικές εταιρίες που αναλαμβάνουν τον έλεγχο μιάς εταιρίας για περισσότερα από τρία έτη, θεωρούνται ότι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών τους, σε σχέση με εκείνες που αναλαμβάνουν τον έλεγχο για λιγότερα από τρία έτη.

και απορρίπτουν την:

- H3:** Οι ελεγκτικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται μέσα σ'ένα περιβάλλον που διακρίνεται για τον υψηλό ανταγωνισμό μεταξύ τους, θεωρούνται ότι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών τους, σε σχέση με εκείνες τις ελεγκτικές εταιρίες που λειτουργούν σε ένα λιγότερο ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Η μελέτη των αλληλεπιδράσεων (interactions) των παραγόντων δείχνει ότι:

- Το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας και η παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών (SxM), (με $p=0.0017$, βλ. Πίνακα 6.16, σελ. 86), και
- ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών και η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία (CxT), (με $p=0.0016$, βλ. Πίνακα 6.16, σελ. 86)

επιδρούν (σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$) στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Οι προαναφερθείσες αλληλεπιδράσεις έρχονται να υποστηρίζουν τις ερευνητικές υποθέσεις:

- H5:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή από την παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών, είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.
- H7:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη, είναι μεγαλύτερος για τις αγορές όπου επικρατεί υψηλός ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών.

και να απορρίψουν τις:

- H6:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω του υψηλού ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών, είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.
- H8:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω υψηλού ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών, αυξάνεται όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες από τον ορκωτό προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη.
- H9:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη, είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.
- H10:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη, είναι μεγαλύτερος όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη.

Οπως έχουμε ήδη αναφέρει, όταν υπάρχει σημαντική αλληλεπίδραση μεταξύ δύο παραγόντων, το επόμενο βήμα είναι να υπολογίσουμε τις απλές τους επιδράσεις πάνω στην ανεξαρτησία του ορκωτού. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα Ζ, σελ. 231).

Στη συνέχεια εξετάζονται οι απλές επιδράσεις των παραγόντων που εμφανίζουν αλληλεπίδραση. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα ΣΤ, σελ. 201).

6.6.3.1 Αλληλεπίδραση μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή

Διαπιστώνουμε (βλ. Πίνακα 6.16, σελ. 86) την ύπαρξη σημαντικής αλληλεπίδρασης (με $p=0.0017$) ανάμεσα στο μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας και την παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό προς την ελεγχόμενη εταιρία (SxM) στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Για την περαιτέρω ανάλυση της σχέσης αυτής απαιτείται να υπολογισθούν οι απλές επιδράσεις των δύο παραγόντων.

Οι υποθέσεις που ελέγχουμε είναι:

- a. **H₀:** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’, όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μεγάλο (S=1),
- H₁:** υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- b. **H₀:** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’, όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μικρό (S=2),

- H₂:** υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- γ. **H₀:** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες ($M=1$),
- H₃:** υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- δ. **H₀:** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν δεν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες ($M=2$),
- H₄:** υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

Πίνακας 6.17

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα 'παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών' στα δύο επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ M σε S1	25.47	1	25.47	25.2**
Μεταξύ M σε S2	0.74	1	0.74	0.7
MSerror(M)+MSerror(MxS)		60	1.01	
** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$				

Οταν το S=1, έχουμε ότι:

$$\text{F-στατιστικό} > F(1-1\%), (60), (1) = 25.2 > 7.08$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_1 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών', όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μεγάλο (S=1).

Οταν το S=2, έχουμε ότι:

$$\text{F-στατιστικό} > F(1-1\%), (60), (1) = 0.7 < 7.08$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ δεχόμαστε την H_0 και απορρίπτουμε την H_2 , δηλ. δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών', όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μικρό (S=2).

Πίνακας 6.18

Ανάλυση απλών επιδράσεων

στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ στα δύο επίπεδα της παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ S σε M1	1.67	1	1.67	1.80
Μεταξύ S σε M2	30.00	1	30.00	32.64**
MSerror(S)+MSerror(SxM)		62	0.92	
** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. α=1%				

Οταν το M=1, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (62), (1) = 1.80 < 6.85$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας α=1% δεχόμαστε την H_0 και απορρίπτουμε την H_3 , δηλ. δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’, όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες (M=1).

Οταν το M=2, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (62), (1) = 32.64 > 6.85$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας α=1% απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_4 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’, όταν δεν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες (M=2).

Προκύπτει λοιπόν, όταν το ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ είναι μεγάλο (S=1) η παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό προς την ελεγχόμενη εταιρία δημιουργεί κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού.

Η γραφική απεικόνιση (βλ. σχήμα 6.5, Παράρτημα Η, σελ. 254) δείχνει, ότι μολονότι οι δύο γραμμές δεν τέμνονται μεταξύ τους, ωστόσο το διαφορετικό τους άνοιγμα στα άκρα φανερώνει την ύπαρξη σημαντικής αλληλεπίδρασης.

6.6.3.2 Αλληλεπίδραση ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών και θητείας στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή

Υπάρχει (βλ. Πίνακα 6.16, σελ. 86) σημαντική αλληλεπίδραση (με $p=0.0016$) του ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών και της θητείας σε έτη του ορκωτού ελεγκτή (CxT) στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Η ύπαρξη αλληλεπίδρασης καθιστά αναγκαίο τον υπολογισμό των απλών επιδράσεων μεταξύ των παραγόντων.

Οι υποθέσεις που ελέγχουμε είναι:

- a. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’, όταν η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία ξεπερνά τα τρία έτη ($T=1$),
- H_1 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- β. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’, όταν η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία είναι λιγότερη από τρία έτη ($T=2$),
- H_2 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- γ. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή’, όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως υψηλός ($C=1$),
- H_3 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- δ. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή’, όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως χαμηλός ($C=2$),
- H_4 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

Πίνακας 6.19

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’ στα δύο επίπεδα της θητείας του ορκωτού ελεγκτή

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ C σε T1	0.09	1	0.09	0.07
Μεταξύ C σε T2	19.09	1	19.09	14.25**
MSerror(C)+MSerror(CxT)		60	1.34	

** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$

Οταν το $T=1$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (60), (1) = 0.07 < 7.08$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ δεχόμαστε την H_0 και απορρίπτουμε την H_1 , δηλ. δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’, όταν η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία ξεπερνά τα τρία έτη ($T=1$).

Όταν το T=2, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (60), (1) = 14.25 > 7.08$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_2 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών', όταν η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία είναι λιγότερη από τρία έτη ($T=2$).

Πίνακας 6.20

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα 'θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή' στα δύο επίπεδα του ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ T σε C1	0.015	1	0.015	0.01
Μεταξύ T σε C2	20.74	1	20.74	18.47**
MSerror(T)+MSerror(TxC)		62	1.12	

** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$

Όταν το C=1, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (62), (1) = 0.01 < 6.85$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ δεχόμαστε την H_0 και απορρίπτουμε την H_3 , δηλ. δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή', όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως υψηλός (C=1).

Όταν το C=2, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (62), (1) = 18.47 > 6.85$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_4 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή', όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως χαμηλός (C=2).

Συνεπώς, όταν η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία είναι λιγότερη από τρία έτη ($T=2$) ο υψηλός ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών δημιουργεί κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή.

Η γραφική απεικόνιση (βλ. σχήμα 6.6, Παράρτημα Η, σελ. 254) αποδίδει την ύπαρξη στατιστικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των δύο παραγόντων.

6.7 Γενική Ανάλυση (Overall analysis)

Τα συνολικά αποτελέσματα της έρευνας και για τις τρείς ομάδες του δείγματος, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα¹⁹. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα Ε, σελ. 189).

Πίνακας 6.21

Ανάλυση διακύμανσης των ομάδων του δείγματος
(Repeated Measures of Variance for Between and Within Subjects Effects)

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-Value	Pr(F)
Μεταξύ των ατόμων:					
G (GROUP)	14.51	2	7.25	1.11	0.3309
Μέσα στα άτομα:					
S (SIZE)	115.09	1	115.09	49.36	0.0001*
SxG	16.81	2	8.40	3.60	0.0297*
M (MAS)	58.10	1	58.10	30.54	0.0001*
MxG	0.96	2	0.48	0.25	0.7766
C (COMP)	100.45	1	100.45	44.87	0.0001*
CxG	16.84	2	8.42	3.76	0.0256*
T (TEN)	9.43	1	9.43	8.64	0.0038*
TxG	4.48	2	2.24	2.05	0.1322
SxM	10.12	1	10.12	21.21	0.0001*
SxC	2.68	1	2.68	6.13	0.0144*
MxC	1.34	1	1.34	3.66	0.0578
SxT	1.57	1	1.57	4.10	0.0447
MxT	1.40	1	1.40	3.05	0.0830
CxT	5.68	1	5.68	10.36	0.0016*
*	= στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$.				
SIZE	= μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας.				
MANAGEMENT					
ADVISORY					
SERVICES	= παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών.				
COMPETITION	= ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών.				
TENURE	= θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία.				
GROUP	= ομάδες δείγματος.				

¹⁹. Τα γενικά αποτελέσματα του Πίνακα 6.21, καθώς και τα αντίστοιχα συμπεράσματα που προκύπτουν για τις τρείς ομάδες του δείγματος είναι ανάλογα με αυτά άλλων ερευνών που έλαβαν χώρα στο εξωτερικό. (Βλ. Κεφ. 4 παρούσας εργασίας, σσ. 38-46).

Η μελέτη των κύριων επιδράσεων φανερώνει σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$ ότι:

- Το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας (SIZE),
- η παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό προς την ελεγχόμενη εταιρία (MAS),
- ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών (COMP) και
- η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία (TEN),

κρίνονται στατιστικά σημαντικοί παράγοντες (με $p=0.0001$, $p=0.0001$, $p=0.0001$ και $p=0.0038$, αντίστοιχα, βλ. Πίνακα 6.21, σελ. 93) δηλ. είναι παράγοντες που επιδρούν στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Αντίθετα, οι ομάδες του δείγματος (GROUP) δεν κρίθηκαν στατιστικά σημαντικές (με $p=0.3309$, βλ. Πίνακα 6.21, σελ.93) για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Τα συμπεράσματα αυτά επιβεβαιώνουν τις ερευνητικές υποθέσεις:

- H1:** Οι οικονομικά εύρωστες ελεγκτικές εταιρίες θεωρούνται ότι διατρέχουν μικρότερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών σε σχέση με τις οικονομικά ασθενείς ελεγκτικές εταιρίες.
- H2:** Οι ελεγκτικές εταιρίες που παρέχουν διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες προς τις ελεγχόμενες εταιρίες θεωρούνται ότι διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των μελών τους, σε σχέση με τις ελεγκτικές εταιρίες που παρέχουν αποκλειστικά ελεγκτικές υπηρεσίες.
- H3:** Οι ελεγκτικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται μέσα σ'ένα περιβάλλον που διακρίνεται για τον υψηλό ανταγωνισμό μεταξύ τους, θεωρούνται ότι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών τους, σε σχέση με εκείνες τις ελεγκτικές εταιρίες που λειτουργούν σε ένα λιγότερο ανταγωνιστικό περιβάλλον.
- H4:** Οι ελεγκτικές εταιρίες που αναλαμβάνουν τον έλεγχο μιάς εταιρίας για περισσότερα από τρία έτη θεωρούνται ότι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των ορκωτών ελεγκτών τους, σε σχέση με εκείνες που αναλαμβάνουν τον έλεγχο για λιγότερα από τρία έτη.

Ακολούθως, η μελέτη των αλληλεπιδράσεων υποδηλώνει ότι:

- Το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας και οι ομάδες του δείγματος (SxG), (με $p=0.0297$, βλ. Πίνακα 6.21, σελ. 93),
- ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών και οι ομάδες του δείγματος (CxG), (με $p=0.0256$, βλ. Πίνακα 6.21, σελ. 93),
- το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας και η παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών (SxM), (με $p=0.0001$, βλ. Πίνακα 6.21, σελ. 93),

- το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας και ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών (SxC), (με $p=0.0144$, βλ. Πίνακα 6.21, σελ. 93), και
- ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών και η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή (CxT), (με $p=0.0016$, βλ. Πίνακα 6.21, σελ. 93)

επηρεάζουν (σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$) την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Οι προαναφερθείσες αλληλεπιδράσεις υποστηρίζουν τις υποθέσεις:

- H5:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή από την παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών, είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.
- H6:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω του υψηλού ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών, είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.
- H7:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη είναι μεγαλύτερος για τις αγορές όπου επικρατεί υψηλός ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών.

και απορρίπτουν τις:

- H8:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω υψηλού ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών, αυξάνεται όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες από τον ορκωτό προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη.
- H9:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη, είναι μεγαλύτερος για τις μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες.
- H10:** Ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παραμονής στην ελεγχόμενη εταιρία για περισσότερα από τρία έτη, είναι μεγαλύτερος όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη.

Γενικά η ύπαρξη αλληλεπιδράσεων μεταξύ δύο παραγόντων, σημαίνει, όπως αναφέραμε, ότι πρέπει να υπολογίσουμε τις απλές τους επιδράσεις, να ελέγξουμε δηλ. τις μεταβολές που επιφέρει καθένας υπό εξέταση παράγοντας, δεδομένου ενός επιπέδου του άλλου, στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα Ζ, σελ. 231).

Στη συνέχεια παρουσιάζονται παρακάτω οι απλές επιδράσεις μεταξύ των παραγόντων που εμφάνισαν σημαντική αλληλεπίδραση. (Αναλυτικά βλ. Παράρτημα ΣΤ, σελ. 201).

6.7.1 Αλληλεπίδραση μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και ομάδων δείγματος στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή

Υπάρχει (βλ. Πίνακα 6.21, σελ. 93) σημαντική αλληλεπίδραση (με $p=0.0297$) μεταξύ του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ και των ομάδων του δείγματος (SxG) στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει ομοιομορφία απόψεων μεταξύ των τριών ομάδων (GROUPS) σχετικά με την επίδραση του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Για το λόγο αυτό προχωρούμε στον έλεγχο των απλών τους επιδράσεων.

Οι υποθέσεις των απλών επιδράσεων που ελέγχουμε είναι:

- α. H_0 :** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στις τρείς ομάδες του δείγματος, όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μεγάλο ($S=1$),
 H_1 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στις τρείς ομάδες του δείγματος.
- β. H_0 :** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στις τρείς ομάδες του δείγματος, όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μικρό ($S=2$),
 H_2 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στις τρείς ομάδες του δείγματος.
- γ. H_0 :** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’, όταν εξετάζουμε τις απόψεις των ορκωτών ελεγκτών ($G=1$),
 H_3 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- δ. H_0 :** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’, όταν εξετάζουμε τις απόψεις των τραπεζικών στελεχών ($G=2$),
 H_4 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- ε. H_0 :** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’, όταν εξετάζουμε τις απόψεις των χρηματιστών ($G=3$),
 H_5 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

Πίνακας 6.22

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή των ομάδων του δείγματος στα δύο
επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
<i>Μεταξύ των ατόμων:</i>				
Μεταξύ G σε S1	0.68	2	0.34	0.08
Μεταξύ G σε S2	30.65	2	15.33	3.46
MSerror(G)+MSerror(GxS)		236	4.42	

Όταν το S=1, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (236), (2) = 0.08 < 4.61$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ δεχόμαστε την H_0 και απορρίπτουμε την H_1 , δηλ. δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στις τρείς ομάδες του δείγματος, όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μεγάλο (S=1).

Όταν το S=2, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (236), (2) = 3.46 < 4.61$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ δεχόμαστε την H_0 και απορρίπτουμε την H_2 , δηλ. δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στις τρείς ομάδες του δείγματος, όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μικρό (S=2). Ωστόσο, η μηδενική υπόθεση H_0 για S=2 απορρίπτεται όταν βρισκόμαστε σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$.

Πίνακας 6.23

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘μέγεθος
ελεγκτικής εταιρίας’ στις τρείς ομάδες του δείγματος

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
<i>Μεταξύ των ατόμων:</i>				
Μεταξύ S σε G1	128.25	1	128.25	54.99**
Μεταξύ S σε G2	15.66	1	15.66	6.71**
Μεταξύ S σε G3	22.92	1	22.92	9.80**
MSerror(S)+MSerror(SxG)		144	2.33	

** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$

Οταν το G=1, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (144), (1) = 54.99 > 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_3 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’, όταν εξετάζουμε τις απόψεις των ορκωτών ελεγκτών (G=1).

Οταν το G=2, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (144), (1) = 6.71 > 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_4 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’, όταν εξετάζουμε τις απόψεις των τραπεζικών στελεχών (G=2).

Οταν το G=3, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (144), (1) = 9.80 > 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_5 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’, όταν εξετάζουμε τις απόψεις των χρηματιστών (G=3) .

Αποδεικνύεται λοιπόν, ότι οι ομάδες του δείγματος θεωρούν, γενικά, τον παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ σημαντικό για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Ειδικά όμως οι απόψεις των ορκωτών ελεγκτών διαφέρουν σημαντικά (τιμή 54.99, βλ. Πίνακα 6.23, σελ. 97) από τις αντίστοιχες των άλλων δύο ομάδων δηλ. των τραπεζικών στελεχών και των χρηματιστών (τιμές 6.71 και 9.8, αντίστοιχα, βλ. Πίνακα 6.23, σελ. 97) ως προς την επίδραση του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας στον κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή.

Η γραφική απεικόνιση της αλληλεπίδρασης παρουσιάζεται στο σχήμα 6.7 (Παράρτημα Η, σελ. 254). Η θετική κλίση των γραμμών αποδίδει τα προαναφερθέντα.

6.7.2 Αλληλεπίδραση ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών και ομάδων δείγματος στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή

Η ύπαρξη (βλ. Πίνακα 6.21, σελ. 93) σημαντικής αλληλεπίδρασης (με $p=0.0256$) μεταξύ του ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών και των ομάδων του δείγματος (CxG) υποδηλώνει τις διαφορετικές απόψεις μεταξύ των ομάδων του δείγματος σχετικά με την επίδραση του παράγοντα ‘ανταγωνισμός των ελεγκτικών εταιριών’ στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Για το λόγο αυτό προχωρούμε στον υπολογισμό των απλών τους επιδράσεων.

Οι υποθέσεις που ελέγχουμε είναι οι ακόλουθες:

- a. H_0 :** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στις τρεις ομάδες του δείγματος, όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών είναι υψηλός ($C=1$),
- H_1 :** υπάρχει διαφορά επίδρασης στις τρεις ομάδες του δείγματος.
- β. H_0 :** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στις τρεις ομάδες του δείγματος, όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών είναι χαμηλός ($C=2$),
- H_2 :** υπάρχει διαφορά επίδρασης στις τρεις ομάδες του δείγματος.
- γ. H_0 :** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’, όταν εξετάζουμε τις απόψεις των ορκωτών ελεγκτών ($G=1$),
- H_3 :** υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- δ. H_0 :** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’, όταν εξετάζουμε τις απόψεις των τραπεζικών στελεχών ($G=2$),
- H_4 :** υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- ε. H_0 :** Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’, όταν εξετάζουμε τις απόψεις των χρηματιστών ($G=3$),
- H_5 :** υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

Πίνακας 6.24

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή των τρειών ομάδων του δείγματος στα
δύο επίπεδα του ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μεταξύ των ατόμων:				
Μεταξύ G σε C1	30.71	2	15.35	3.51
Μεταξύ G σε C2	0.65	2	0.32	0.07
MSerror(G)+MSerror(GxC)		232	4.37	

Οταν το $C=1$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (232), (2) = 3.51 < 4.61$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ δεχόμαστε την H_0 και απορρίπτουμε την H_1 , δηλ. δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στις τρεις ομάδες του δείγματος, όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών είναι υψηλός ($C=1$). Εντούτοις, η μηδενική υπόθεση H_0 για $C=1$ απορρίπτεται, όταν βρισκόμαστε σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=5\%$.

Οταν το $C=2$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (232), (2) = 0.07 < 4.61$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ δεχόμαστε την H_0 και απορρίπτουμε την H_2 , δηλ. δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στις τρεις ομάδες του δείγματος, όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών είναι χαμηλός ($C=2$).

Πίνακας 6.25

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘ανταγωνισμός
μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’ στις τρεις ομάδες του δείγματος

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μεταξύ των ατόμων:				
Μεταξύ C σε G1	120.25	1	120.25	53.70 **
Μεταξύ C σε G2	27.44	1	27.44	12.25**
Μεταξύ C σε G3	8.25	1	8.25	3.68
MSerror(C)+MSerror(CxG)		144	2.24	

** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$

Οταν το $G=1$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (144), (1) = 53.70 > 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_3 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’, όταν εξετάζουμε τις απόψεις των ορκωτών ελεγκτών ($G=1$).

Οταν το $G=2$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (144), (1) = 12.25 > 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_4 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’, όταν εξετάζουμε τις απόψεις των τραπεζικών στελεχών ($G=2$).

Όταν το G=3, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (144), (1) = 3.68 < 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ δεχόμαστε την H_0 και απορρίπτουμε την H_5 , δηλ. δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών', όταν εξετάζουμε τις απόψεις των χρηματιστών (G=3).

Συνεπώς διαπιστώνεται η ύπαρξη σημαντικότητας μόνο για τους ορκωτούς ελεγκτές και τα τραπεζικά στελέχη (με τιμές 53.70 και 12.25, αντίστοιχα, βλ. Πίνακα 6.25, σελ. 100).

Η γραφική απεικόνιση της αλληλεπίδρασης παρουσιάζεται στο σχήμα 6.8 (Παράρτημα Η, σελ. 254). Η αρνητική κλίση των γραμμών αποδίδει τα παραπάνω συμπεράσματα.

6.7.3 Αλληλεπίδραση μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή

Υπάρχει (βλ. Πίνακα 6.21, σελ. 93) σημαντική αλληλεπίδραση (με $p=0.0001$) μεταξύ του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας και της παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών (SxM) στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Για το λόγο αυτό προχωρούμε στον έλεγχο των απλών επιδράσεων μεταξύ των δύο παραγόντων.

Οι υποθέσεις που ελέγχουμε είναι:

- a. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών', όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μεγάλο ($S=1$),
 H_1 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- β. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών', όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μικρό ($S=2$),
 H_2 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- γ. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες ($M=1$),
 H_3 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.
- δ. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν δεν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες ($M=2$),

H_4 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

Πίνακας 6.26

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’ στα δύο επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ M σε S1	58.38	1	58.38	49.4**
Μεταξύ M σε S2	9.85	1	9.85	8.3**
MSerror(M)+MSerror(MxS)		53	1.18	

** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$

Οταν το S=1, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (53), (1) = 49.4 > 7.08$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_1 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’, όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μεγάλο (S=1).

Οταν το S=2, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (53), (1) = 8.3 > 7.08$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_2 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών’, όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μικρό (S=2).

Πίνακας 6.27

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ στα δύο επίπεδα της παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ S σε M1	28.47	1	28.47	20.3**
Μεταξύ S σε M2	96.75	1	96.75	69.0**
MSerror(S)+MSerror(SxM)		49	1.40	

** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$

Όταν το $M=1$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (49), (1) = 20.3 > 7.08$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_3 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες ($M=1$).

Όταν το $M=2$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (49), (1) = 69.0 > 7.08$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_4 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν δεν παρέχονται διοικητικές και ελεγκτικές υπηρεσίες ($M=2$).

Προκύπτει λοιπόν, ότι σε κάθε επίπεδο (μεγάλο 'S=1' και μικρό 'S=2') του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας' η παροχή διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία δημιουργεί κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του.

Η γραφική απεικόνιση (βλ. σχήμα 6.9, Παράρτημα Η, σελ. 254) δείχνει, ότι μολονότι οι δύο γραμμές δεν τέμνονται μεταξύ τους, ωστόσο η διαφορά ανάμεσά τους δεν παραμένει η ίδια για όλα επίπεδα των δύο παραγόντων, γεγονός που αποδίδει την σημαντική αλληλεπίδραση.

6.7.4 Αλληλεπίδραση μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας και ανταγωνισμού στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή

Υπάρχει (βλ. Πίνακα 6.21, σελ. 93) σημαντική αλληλεπίδραση (με $p=0.0144$) ανάμεσα στο μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας και τον ανταγωνισμό των ελεγκτικών εταιριών (SxC) στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Για το λόγο αυτό προχωρούμε στον υπολογισμό των απλών επιδράσεων των δύο παραγόντων.

Οι υποθέσεις που ελέγχουμε είναι:

a. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών', όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μεγάλο ($S=1$),

H_1 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

b. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών', όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μικρό ($S=2$),

H_2 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

γ. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως υψηλός ($C=1$),

H_3 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

δ. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας', όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως χαμηλός ($C=2$),

H_4 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

Πίνακας 6.28

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα 'ανταγωνισμός των ελεγκτικών εταιριών' στα δύο επίπεδα του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ C σε S1	35.15	1	35.15	26.43**
Μεταξύ C σε S2	67.99	1	67.99	51.12**
MSerror(C)+MSerror(CxS)		198	1.33	
** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$				

Οταν το $S=1$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (198), (1) = 26.43 > 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_1 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών', όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μεγάλο ($S=1$).

Οταν το $S=2$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (198), (1) = 51.12 > 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_2 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα 'ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών', όταν το μέγεθος της ελεγκτικής εταιρίας είναι μικρό ($S=2$).

Πίνακας 6.29

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ στα δύο επίπεδα του ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ S σε C1	76.47	1	76.47	55.41**
Μεταξύ S σε C2	41.31	1	41.31	29.90**
MSerror(S)+MSerror(SxC)		195	1.38	
** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$				

Οταν το C=1, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (195), (1) = 55.41 > 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_3 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’, όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως υψηλός (C=1).

Οταν το C=2, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (195), (1) = 29.90 > 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_4 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’, όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως χαμηλός (C=2).

Συνεπώς σε κάθε επίπεδο (μεγάλο ‘S=1’ και μικρό ‘S=2’) του παράγοντα ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών δημιουργεί κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή.

Η γραφική απεικόνιση (βλ. σχήμα 6.10, Παράρτημα Η, σελ. 254) δείχνει, ότι η διαφορά που υπάρχει ανάμεσα στις δύο γραμμές δεν παραμένει η ίδια για όλα τα επίπεδα των δύο παραγόντων, γεγονός που αποδίδει την ύπαρξη σημαντικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των δύο παραγόντων.

6.7.5 Αλληλεπίδραση ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών και θητείας στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή

Υπάρχει (βλ. Πίνακα 6.21, σελ.93) σημαντική αλληλεπίδραση (με $p=0.0016$) ανάμεσα στον ανταγωνισμό των ελεγκτικών εταιριών και της θητείας σε έτη του ορκωτού ελεγκτή (CxT) στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Στην περίπτωση

αυτή, το επόμενο βήμα είναι να υπολογίσουμε τις απλές επιδράσεις μεταξύ των δύο παραγόντων.

Οι υποθέσεις που ελέγχουμε είναι:

a. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’, όταν η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία είναι περισσότερη από τρία έτη ($T=1$),

H_1 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

b. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’, όταν η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία είναι λιγότερη από τρία έτη ($T=2$),

H_2 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

c. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή’, όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως υψηλός ($C=1$),

H_3 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

d. H_0 : Δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή’, όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως χαμηλός ($C=2$),

H_4 : υπάρχει διαφορά επίδρασης στα επίπεδα του παράγοντα.

Πίνακας 6.30

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία των ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘ανταγωνισμός των ελεγκτικών εταιριών’ στα δύο επίπεδα της θητείας σε έτη του ορκωτού ελεγκτή

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
<i>Μέσα στα άτομα:</i>				
Μεταξύ C σε T1	29.17	1	29.17	20.90**
Μεταξύ C σε T2	76.97	1	76.97	55.18**
MSerror(C)+MSerror(CxT)		210	1.40	
** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$				

Όταν το $T=1$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (210), (1) = 20.90 > 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_1 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’, όταν η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία είναι περισσότερη από τρία έτη ($T=1$).

Οταν το $T=2$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (210), (1) = 55.18 > 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_2 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’, όταν η θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή μέσα στην ελεγχόμενη εταιρία είναι λιγότερη από τρία έτη ($T=2$).

Πίνακας 6.31

Ανάλυση απλών επιδράσεων
στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή του παράγοντα ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή’ στα δύο επίπεδα του ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών

Πηγή Διακύμανσης	Αθροίσματα Τετραγώνων	β.ε.	Μέσα Αθροίσματα Τετραγώνων	F-στατιστικό
Μέσα στα άτομα:				
Μεταξύ T σε C1	0.24	1	0.24	0.29
Μεταξύ T σε C2	14.89	1	14.89	18.14**
MSerror(T)+MSerror(TxC)		270	0.82	

** = στατιστικά σημαντικό σε ε.σ. $\alpha=1\%$

Οταν το $C=1$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (270), (1) = 0.29 < 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ δεχόμαστε την H_0 και απορρίπτουμε την H_3 , δηλ. δεν υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή’, όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως υψηλός ($C=1$).

Οταν το $C=2$, έχουμε ότι:

$$F\text{-στατιστικό} > F(1-1\%), (270), (1) = 18.14 > 6.63$$

Αρα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=1\%$ απορρίπτουμε την H_0 και δεχόμαστε την H_4 , δηλ. υπάρχει διαφορά επίδρασης ανάμεσα στα επίπεδα του παράγοντα ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή’, όταν ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών χαρακτηρίζεται ως χαμηλός ($C=2$).

Προκύπτει λοιπόν, ότι στα δύο επίπεδα (περισσότερα από τρία έτη ‘T=1’ και λιγότερο από τρία έτη ‘T=2’) του παράγοντα ‘θητεία σε έτη του ορκωτού ελεγκτή’ ο ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών δημιουργεί κίνδυνο στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Η γραφική απεικόνιση της αλληλεπίδρασης παρουσιάζεται στο σχήμα 6.11 (βλ. Παράρτημα Η, σελ. 254). Η αρνητική κλίση των γραμμών αποδίδει τα προαναφερθέντα συμπεράσματα.

6.8 Κωδικοποίηση των δύο ανοικτού τύπου ερωτήσεων

Η πρώτη ερώτηση ζητούσε από τις ομάδες του δείγματος να αναφέρουν παράγοντες που ενώ δεν εξετάζονται στην παρούσα έρευνα, παρόλα αυτά κατά την γνώμη των ερωτώμενων σχετίζονται με την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Η ομαδοποίηση των απαντήσεων που δόθηκαν από τα άτομα του δείγματος έδειξε ότι:

Πρώτο, η απουσία ποιοτικού ελέγχου της παρεχόμενης ελεγκτικής εργασίας από τα αρμόδια όργανα του ΣΟΕ αποτελεί παράγοντα που είναι ενδεχόμενο να επιδρά αρνητικά στην ανεξαρτησία του ορκωτού. Ωστόσο, πρέπει να τονισθεί, ότι ο Κανονισμός Επαγγελματικής Δεοντολογίας του ΣΟΕ²⁰, όπως και οι ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις προβλέπουν, αφενός, την δυνατότητα ελέγχου για κάθε εκτελούμενη από τον ορκωτό ελεγκτή εργασία²¹, αφετέρου, τα αρμόδια όργανα²² που είναι επιφορτισμένα με την διεξαγωγή του ελέγχου αυτής και τέλος, τις πειθαρχικές κυρώσεις²³ για τον ορκωτό ελεγκτή από την πλημμελή άσκηση των ελεγκτικών του καθηκόντων.

Δεύτερο, η προσωπικότητα και το ήθος του ορκωτού ελεγκτή θεωρούνται ότι είναι πιθανό να επιδρούν ανάλογα στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Ωστόσο, τα δύο αυτά χαρακτηριστικά αποτελούν στοιχεία της προσωπικότητας, η προστασία και διασφάλιση των οποίων εναπόκειται αποκλειστικά στον ορκωτό ελεγκτή. Εξάλλου, το ανεπίληπτο ήθος και η αναμφισθήτητη αρετή θεωρούνται απαραίτητες προϋποθέσεις για την άσκηση του ελεγκτικού επαγγέλματος²⁴.

Τέλος, η ανάπτυξη προσωπικών σχέσεων²⁵ μεταξύ του ορκωτού ελεγκτή και της ελεγχόμενης εταιρίας εμφανίζεται ως παράγοντας που είναι ενδεχόμενο να επιδρά αρνητικά στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Ομως, η αποφυγή δημιουργίας τέτοιων σχέσεων στο χώρο εργασίας εναπόκειται στον ίδιο τον ορκωτό ελεγκτή.

²⁰. Αρθρο 6 παρ.5 Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 632/97.

²¹. Αρθρα 6 και 16 παρ.4 και 1 π.δ. 226/92.

²². Αρθρο 9 παρ.1-2 εδάφ.ε, π.δ. 226/92.

²³. Αρθρα 20-21 παρ.2,4 εδάφ.α,γ, παρ.1 εδάφ.α, π.δ. 226/92 σε συνδυασμό με το Παράρτημα 2 παρ.10 εδάφ.στ, του ίδιου προεδρικού διατάγματος.

²⁴. Αρθρο 10 παρ. 1 εδάφ. δ, π.δ. 226/92 σε συνδυασμό με το Παράρτημα 1 παρ.3 εδάφ. α, του ίδιου προεδρικού διατάγματος.

²⁵. Τέτοιου είδους σχέσεις είναι, μεταξύ άλλων, όταν στην ελεγχόμενη εταιρία υπηρετούν καθ'οιονδήποτε τρόπο συγγενικά ή φιλικά προς τον ορκωτό ελεγκτή πρόσωπα, κ.ά.

Η δεύτερη ερώτηση ζητούσε από τους συμμετέχοντες να διατυπώσουν, εάν έχουν, κάποιο σχόλιο σχετικά με το ερωτηματολόγιο, ή γενικά με το ζήτημα της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή.

Η εξέταση (ανάγνωση) των απαντήσεων που δόθηκαν, έδειξε ότι τα άτομα του δείγματος δεν εξέφρασαν οποιοδήποτε σχόλιο, τόσο με την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, όσο και με το αντικείμενο της έρευνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την διεξαχθείσα έρευνα και οι προτάσεις τις οποίες διατυπώνουμε.

Πρώτο, η απειλή νομικών κυρώσεων κατά τον ορκωτού ελεγκτή για πράξεις ή παραλείψεις του κατά την άσκηση του ελεγκτικού του έργου ‘ανξάνει δραστικά’ την ανεξαρτησία του.

Η ισχύουσα νομοθεσία προβλέπει ότι η παράβαση από τους ορκωτούς ελεγκτές των υποχρεώσεών τους απέναντι στην ελεγχόμενη εταιρία και τους τρίτους συνεπάγεται αστική¹ και ποινική² ευθύνη³. Ταυτόχρονα, η ευθύνη του ορκωτού ελεγκτή για κάθε ζημιά λόγω θετικής ενέργειας ή παραλείψεώς του κατά τον έλεγχο, εφόσον αυτή οφείλεται σε δόλο ή βαρειά αμέλεια έχει μετατραπεί⁴ πλέον από προσωπική σε συλλογική δηλ. εκτός από τον ορκωτό ελεγκτή θεωρείται τώρα αλληλέγγυα συνυπεύθυνη και η ελεγκτική εταιρία, όπως και ο κάθε μέτοχος ή εταίρος αυτής ξεχωριστά, για την κάλυψη τυχόν ζημιάς. Επομένως, οι ορκωτοί ελεγκτές ή/και οι ελεγκτικές εταιρίες ή κοινοπραξίες υποχρεούνται να έχουν ασφαλιστική κάλυψη⁵ προς αποζημίωση οιουδήποτε ζημιαθέντος φυσικού ή νομικού προσώπου.

Δεύτερο, η αρμοδιότητα του ΣΟΕ να επιβάλλει πειθαρχικές κυρώσεις στα μέλη του για παραπτώματα που διαπράττονται κατά την άσκηση του ελεγκτικού τους έργου ‘ανξάνει δραστικά’ την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Η άσκηση πειθαρχικού έλεγχου⁶ επί των μελών του ΣΟΕ για πλημμελή άσκηση των καθηκόντων τους ή ανάρμοστη συμπεριφορά ή οιαδήποτε παράβαση νόμου ή κανονιστικής διατάξεως ή των δεοντολογικών κανόνων⁷ που αναφέρονται στην επαγγελματική τους κατάσταση και τις υποχρεώσεις που απορρέονται από αυτήν, ρυθμίζεται με ειδική διαδικασία, σύμφωνα με την οποία το Πειθαρχικό Συμβούλιο του Σώματος έχει την δυνατότητα να επιβάλλει, ανάλογα με το παράπτωμα⁸, ποινές που ξεκινούν από απλή επίπληξη και φτάνουν μέχρι και την οριστική απόλυτη από το ΣΟΕ.

¹. Αρθρο 37 παρ.3 ν. 2190/20 και άρθρα 914, 919 ΑΚ.

². Αρθρο 63 παρ.1 εδάφ. α, ν. 2190/20 και άρθρα 3, 63β, 63γ παρ.2 του ίδιου νόμου.

³. Αναλυτικά, βλ. Κεφ. 2 παρούσας εργασίας, σσ.21-22.

⁴. Αρθρο 19 παρ.1 π.δ. 226/92 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.14 π.δ. 341/97).

⁵. Αρθρο 19 παρ.2-3 π.δ. 226/92 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.14 π.δ. 341/97).

⁶. Αρθρο 20 π.δ. 226/92 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.15 π.δ. 341/97) σε συνδυασμό με το Παράρτημα 2 του ίδιου προεδρικού διατάγματος.

⁷. Αρθρο 10 Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97.

⁸. Αρθρο 20 παρ.2 εδάφ. α-γ, π.δ. 226/92.

Τρίτο, το ενδεχόμενο απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παράβασης του νόμου ή/και των δεοντολογικών αρχών του ΣΟΕ ‘μειώνει δραστικά’ την ανεξαρτησία του.

Σημειώνουμε ότι το συμπέρασμα αυτό, όπως προέκυψε από την στατιστική επεξεργασία των στοιχείων που δόθηκαν από τα μέλη των ομάδων εμφανίζεται παράδοξο, δεδομένου ότι η ισχύουσα νομοθεσία σε συνδυασμό με τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού Επαγγελματικής Δεοντολογίας του ΣΟΕ αποτελούν αποτρεπτικό παράγοντα παράβασης του νόμου ή/και των αρχών του ΣΟΕ. Ετσι, θα ανέμενε κανείς να αυξάνει την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή ο κίνδυνος απώλειας της φήμης και του καλού ονόματός του, λόγω παράβασης του νόμου ή/και των δεοντολογικών αρχών του ΣΟΕ. Είναι ενδεχόμενο, λοιπόν, οι ερωτηθέντες να μην αντιλήφθηκαν το νόημα της ερώτησης που τους υποβλήθηκε.

Τέταρτο, το ενδεχόμενο απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή, λόγω διαπραγμάτευσης της αμοιβής του τακτικού ελέγχου ‘μειώνει μέτρια’ την ανεξαρτησία του.

Το ζήτημα αυτό συνδέεται, μεταξύ άλλων και με τον καθορισμό του ελάχιστου ύψους της ελεγκτικής αμοιβής. Σήμερα, αρμόδιο για τον καθορισμό της ελεγκτικής αμοιβής είναι το ΕΣ του ΣΟΕ, χωρίς ωστόσο να είναι γνωστό το κριτήριο ή/τα κριτήρια προσδιορισμού αυτής. Κατά την γνώμη μας, λοιπόν, θα πρέπει να επανέλθει η καταργηθείσα διάταξη⁹ που όριζε ότι: “...η σταθμισμένη μέση ωριαία αμοιβή δεν δύναται να είναι κατώτερη ποσού πενταπλάσιου του...ισχύοντος ωρομισθίου ανειδίκευτου εργάτη κατά ώρα απασχολήσεως ανά απασχολούμενο ελεγκτή κάθε βαθμίδας...”. Κατ’αυτόν τον τρόπο, αφενός επιτυγχάνεται ο περιορισμός του συστήματος των προσφορών και της άτυπης διαπραγμάτευσης της αμοιβής του τακτικού διαχειριστικού ελέγχου και αφετέρου η διατήρηση του δικαιώματος ελεύθερης έκφρασης της επαγγελματικής και επιστημονικής του γνώμης, με τον επιμερισμό των πηγών προέλευσης του ελεγκτικού εισοδήματος¹⁰.

Πέμπτο, ο παράγοντας ‘μέγεθος ελεγκτικής εταιρίας’ κρίθηκε ότι επιδρά στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Ειδικότερα, βρέθηκε ότι οι προσδιοριζόμενες από την έρευνα ως ‘μικρού μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες’ διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας των μελών τους (ορκωτών ελεγκτών) σε σχέση με τις ‘μεγάλου μεγέθους ελεγκτικές εταιρίες’.

⁹. Αρθρο 32 παρ.1 εδάφ. δ, ν. 2076/92.

¹⁰. Αρθρο 18 παρ.2 εδάφ. α, π.δ. 226/92 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.13 π.δ. 341/97): «...α. Η ανάληψη οποιουδήποτε τακτικού ελέγχου γίνεται με την προϋπόθεση ότι η αμοιβή του συγκεκριμένου ελέγχου δεν υπερβαίνει το ένα δέκατο του συνόλου των εσόδων που πραγματοποίησε η εκλεγόμενη εταιρία ή κοινοπραξία κατά την διάρκεια της προηγούμενης δωδεκάμηνης διαχειριστικής χρήσης...».

Το νέο στοιχείο του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου οργάνωσης του ελεγκτικού επαγγέλματος είναι η υποχρέωση των ορκωτών ελεγκτών να ιδρύουν, κάτω από προϋποθέσεις¹¹, ελεγκτικές εταιρίες. Ωστόσο, θα ήταν ορθότερο, κατά την γνώμη μας, για την προστασία πάντοτε της ανεξαρτησίας του ορκωτού, οι ελεγκτικές εταιρίες να λειτουργούν αποκλειστικά με συγκεκριμένη νομική μορφή δηλ. αυτήν της ε.π.ε. ή της α.ε., διότι έτσι αφενός θα είναι υποχρεωμένες, μεταξύ άλλων, σε δημοσίευση των χ/κ τους και αφετέρου θα υφίστανται (εφόσον εμπίπτουν στις σχετικές διατάξεις) τον έλεγχο των οικονομικών τους στοιχείων από (εξωτερικούς) ορκωτούς ελεγκτές. Επιπρόσθετα, χρειάζεται να καθορισθεί: πρώτο, το κατώτατο όριο μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου που απαιτείται για την σύσταση-λειτουργία μιάς ελεγκτικής εταιρίας και δεύτερο, η ολοσχερής καταβολή του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου κατά την σύστασή της.

Έκτο, ο παράγοντας ‘παροχή ελεγκτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών διοίκησης από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία-πελάτη’ αυξάνει τον κίνδυνο απώλειας της ανεξαρτησίας του.

Η ισχύουσα νομοθεσία δεν καλύπτει το προαναφερθέν ζήτημα. Ωστόσο, το ΕΣ του ΣΟΕ έχει εκδόσει¹² έναν Κανονισμό Επαγγελματικής Δεοντολογίας με τον οποίο νιοθετεί ορισμένους κανόνες και αρχές άλλων αναγνωρισμένων διεθνώς επαγγελματικών οργανώσεων, όπως π.χ. της Αγγλίας-Ουαλίας, της Σκωτίας, της Ιρλανδίας ή των ΗΠΑ, που έχουν ασχοληθεί με το ζήτημα αυτό. Συγκεκριμένα ο Κανονισμός ορίζει ότι: «...κάθε μέλος του ΣΟΕ οφείλει να τηρεί τους ακόλουθους κανόνες, ώστε να εξασφαλίζει την ανεξαρτησία του...α. Να μην παρέχει σε ελεγχόμενο ‘άλλον είδους υπηρεσίες’, εκτός από εκείνες που επιτρέπει ο νόμος και για τις οποίες αρμοδίως έχει ορισθεί...Η παροχή πρόσθετων υπηρεσιών σε ασυνήθιστη έκταση μπορεί να θεωρηθεί ότι επηρεάζει την αντικειμενικότητα του ελεγκτή.’¹³. Επιπλέον, χρειάζεται να προσδιοριστούν οι περιπτώσεις κατά τις οποίες η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών διοίκησης ή/και η ύπαρξη οικονομικού συμφέροντος από τον ορκωτό ελεγκτή για την πορεία των εργασιών ενός ελεγχόμενου-πελάτη δημιουργεί κινδύνους σε βάρος της ανεξαρτησίας και της αντικειμενικότητάς του.

Εβδομό, ο παράγοντας ‘ανταγωνισμός μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών’ για έλεγχο πελατών στην περιοχή όπου αυτές εργάζονται και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, επιδρά στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Το θέμα αυτό συνδέεται, μεταξύ άλλων και με την δυνατότητα των ορκωτών να διαπραγματεύονται το ύψος της ελεγκτικής αμοιβής, που ήδη έχει αναλυθεί, καθώς και

¹¹. Αρθρο 17 παρ.1 π.δ. 226/92 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.12 π.δ. 341/97).

¹². Βλ. Κεφ.3 παρούσας εργασίας, υποσημ. 2, σελ. 24.

¹³. Αρθρο 4 παρ.3 εδάφ. α, Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97. Πρβλ. Κεφ.3 παρούσας εργασίας, σσ. 29-31.

με τον όγκο των ελεγκτικών εργασιών που επιτρέπεται να αναλάβει - παρακολουθήσει ένας ορκωτός ελεγκτής.

Οσον αφορά το δεύτερο ζήτημα (δηλ. τον όγκο των ελεγκτικών εργασιών που επιτρέπεται να αναλάβει-παρακολουθήσει ένας ορκωτός ελεγκτής), η ισχύουσα νομοθεσία προσδιορίζει τα όρια της ετήσιας απασχόλησης του ορκωτού ελεγκτή¹⁴. Ο περιορισμός του όγκου των ελεγκτικών εργασιών που μπορεί να παρακολουθήσει ένας ορκωτός ελεγκτής, βασίζεται στην αντίληψη, ότι αφενός πρόκειται για επαγγελματία¹⁵ που πρέπει να έχει άμεση επαφή με συμμετοχή στις ελεγκτικές εργασίες που αναλαμβάνει, και αφετέρου ότι ο περιορισμός οδηγεί στην διατήρηση και αναβάθμιση της ποιότητας του παρεχόμενου ελεγκτικού έργου, κατ'επέκταση, δε, ότι μειώνεται η πιθανότητα μη εκλογής ενός ορκωτού σε κανέναν τακτικό έλεγχο και εκλογής άλλου συναδέλφου του με υπερβολικό αριθμό ελεγκτικών ωρών.

Η συμβολή του ΣΟΕ στο παραπάνω ζήτημα έγκειται στην αναγνώριση ότι: «...κάθε ελεγκτικός φορέας δικαιούται για όσους Ορκωτούς Ελεγκτές μέλη του τελούν σε ουσιώδη επαγγελματική αδράνεια για λόγους που δεν οφείλονται σε δικής τους υπαιτιότητα, να ζητήσει από το Εποπτικό Συμβούλιο την έγκριση συμμετοχής του Σ.Ο.Ε. στην κάλυψη της δαπάνης μιάς αξιοπρεπούς διαβίωσής τους...»¹⁶.

Ογδοο, ο παράγοντας 'θητεία σε έτη' του ορκωτού ελεγκτή στην ελεγχόμενη εταιρία επιδρά στην ανεξαρτησία του. Ειδικότερα βρέθηκε, ότι όταν ο αριθμός των συνεχόμενων ετών κατά τα οποία ο ορκωτός διενεργεί τον έλεγχο εταιρίας-πελάτη του ξεπερνά τα τρία έτη¹⁷, τότε αυξάνεται ο κίνδυνος απώλειας της ανεξαρτησίας του.

Η ισχύουσα νομοθεσία προβλέπει ότι η ανάθεση του τακτικού ελέγχου μιάς οικονομικής μονάδας σε συγκεκριμένο ορκωτό ελεγκτή δεν μπορεί να επαναλαμβάνεται για περισσότερες από πέντε συνεχείς ή διακεκομμένες χρήσεις.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονισθεί ότι τα αποτελέσματα - συμπεράσματα τις παρούσας έρευνας συμβαδίζουν με αυτά άλλων (ανάλογων) ερευνών που πραγματοποιήθηκαν στο εξωτερικό¹⁸.

¹⁴. Αρθρο 18 παρ. 5 ν.2231/94: «...Η προσωπική συμμετοχή του ορκωτού ελεγκτή στον κάθε ανατιθέμενο σε αυτόν υποχρεωτικό έλεγχο δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το 20% του συνολικού χρόνου της απαιτούμενης απασχόλησης στον έλεγχο αυτόν.».

¹⁵. Αρθρο 1 παρ.1 π.δ. 226/92.

¹⁶. Αρθρο 13 Απόφαση Προέδρου ΕΣ του ΣΟΕ 623/97.

¹⁷. Η διαφορά που παρατηρείται μεταξύ της διεξαχθείσας έρευνας και της νομοθεσίας, όσον αφορά τα έτη παραμονής του ορκωτού ελεγκτή σε ελεγχόμενη εταιρία - πελάτη, οφείλεται στο γεγονός ότι κατά το χρονικό διάστημα κατάρτισης του ερωτηματολογίου και διεξαγωγής της έρευνας η νομοθεσία όριζε ως ελάχιστο χρόνο παραμονής τα τρία έτη.

¹⁸. Αναλυτικά, βλ. Κεφ. 4 παρούσας εργασίας, σσ. 38-46.

Γενικά, παρά τα θετικά μέτρα που έχουν θεσπισθεί, το νομοθετικό πλαισιο που διέπει σήμερα την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή, διακρίνεται για τις συχνές αναθεωρήσεις ή καταργήσεις διατάξεων που καθιερώθηκαν πριν από ελάχιστο χρονικό διάστημα, ή αντίστοιχα για τροποποιήσεις και επαναπροσδιορισμούς των όρων λειτουργίας ή, ακόμη συχνότερα, για αναβολή και μετάθεση επίλυσης προβλημάτων υπό την μορφή της μελλοντικής εκδόσεως νομοθετικών πράξεων¹⁹, με τις οποίες θα ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια περί των θεμάτων του ΣΟΕ. Η κατάσταση αυτή, όπως γίνεται φανερό, οδηγεί αφενός στην ύπαρξη αντιφατικών μεταξύ τους ρυθμίσεων και αφετέρου στην μη ενδυνάμωση και εδραίωση της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή.

Θα πρέπει, κατά την γνώμη μας, να επιδιωχθεί η δημιουργία ενός ενιαίου και ευδιάκριτου νομοθετικού πλαισίου δράσης και λειτουργίας, που να καλύπτει όλες τις πλευρές του ελεγκτικού επαγγέλματος και ειδικότερα αυτές που αναφέρονται στην ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να εκλείψει το φαινόμενο της νομοθετικής προώθησης αποσπασματικών ρυθμίσεων, πράγμα που παρατηρείται έντονα σήμερα, και μάλιστα με εμβόλιμες διατάξεις σε κείμενα άσχετων με το ελεγκτικό επάγγελμα νομοθετημάτων²⁰.

Ολοκληρώνοντας, μπορούμε να πούμε, ότι η παρούσα έρευνα και οι παράγοντες που εξετάσθηκαν, δείχνουν να υπάρχει ένας ικανός αριθμός κατευθύνσεων για παραπέρα μελλοντική έρευνα, όπως π.χ. η ύπαρξη οικονομικών, ή η ανάπτυξη προσωπικών σχέσεων μεταξύ του ορκωτού ελεγκτή και της ελεγχόμενης εταιρίας-πελάτη, κ.ά.

Πιστεύουμε ότι η παρούσα έρευνα θα έχει συντελέσει στη διερεύνηση του θέματος της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή, αν προκαλέσει το ενδιαφέρον και άλλων ερευνητών, όπως έχει συμβεί και σε άλλες χώρες, ώστε μέσα από τη γόνιμη κριτική που θα αναπτυχθεί, να καταλήξουμε σε κατά το δυνατό ασφαλή συμπεράσματα για το θέμα αυτό, που η σημασία του θα αυξάνει όσο αναπτύσσεται η κεφαλαιαγορά και η ανάγκη παροχής αξιόπιστων πληροφοριών.-

¹⁹. Αρθρο 18 παρ.1 και 7 ν.2231/94.

²⁰. Ενδεικτικά αναφέρεται ο ν. 2231/94 με τίτλο: "Σύσταση και λειτουργία Ελληνικού Ινστιτούτου Μετρολογίας, Εθνικού Συμβουλίου Διαπίστευσης και άλλες διατάξεις", στον οποίο υπάρχει μόνο το άρθρο 18 που αφορά τον τρόπο άσκησης του ελεγκτικού επαγγέλματος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(Σημ. Οι παραπομπές γίνονται με το όνομα του συγγραφέα. Σε περίπτωση περισσότερων έργων του ίδιου συγγραφέα η παραπομπή γίνεται με προσθήκη διακριτικού ‘παύλα -‘)

Α. ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- Γεωργακόπουλος Ν.Λ., «Το Δίκαιο των Εταιρειών», τ.3^{ος}, Μέρος Β, Αθήνα, 1974.
- Γρηγοράκος Θ., «Γενικές Αρχές Ελεγκτικής», ΣΟΛ, Αθήνα, 1989.
- , «Νομοθεσία ΣΟΛ: Κωδικοποιημένη μετά το π.δ. 15/5.1.89», ΣΟΛ, Αθήνα, 1989.
- Δαγτόγλου Δ.Π., «Η υποχρεωτική ανάθεση ελέγχου ανωνύμων εταιριών σε μέλη του 'Σώματος Ορκωτών Λογιστών' κατά το Συνταγματικό Δίκαιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο», Γνωμοδότηση, NoB, τόμ. 35, 1987, σσ. 1022-32.
- Διεθνής Ομοσπονδία Λογιστών (International Federation of Accountants-IFAC), Διεθνείς Ελεγκτικές Οδηγίες No 1-12, Μετάφραση ΣΟΛ, Τεχνικό Γραφείο, Αθήνα, 1989.
- Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Λογιστών (Federation of European Accounting Experts-FEE), Ελεγκτικές Οδηγίες No 13-19 και Κανόνες Επαγγελματικής Δεοντολογίας No 1-5, Μετάφραση ΣΟΛ, Τεχνικό Γραφείο, Αθήνα, 1989.
- Ευθύμογλου Π., «Επιχειρησιακή Στρατηγική», τεύχος Α, Θεσσαλονίκη, 1990.
- Ζαχαροπούλου Χ., «Στατιστική για Οικονομολόγους», τεύχος Α, Εκδόσεις Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη, 1986.
- Κάτος Β.Α., «Στατιστική», Εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη, 1986.
- Κολυβά Φ.-Μαχαίρα και Μπόρα Ε.-Σέντα, «Στατιστική», Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη, 1996.
- Κιντής Α.Σ., «Η ανάγκη ενός νέου συστήματος διοίκησης της ανώνυμης εταιρίας», NoB, τόμος 31, 1983, σσ. 458-72.
- Kotler R., «Μάρκετινγκ - Μάνατζμεντ, Ανάλυση, Σχεδιασμός-Υλοποίηση Ελεγχος», Μετάφραση: Α. Σοκοδήμος, 7^η έκδοση, τόμ. Α, Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα, 1994.
- Λεβαντής Φ.Ε. και Γρηγοράκος Γ.Θ., «Το Δίκαιο των Εμπορικών Εταιριών», τ. Α,Β,Γ,Δ,Ε, Εκδόσεις Α. Σάκκουλα, Αθήνα, 1989.
- , «Το Δίκαιο των Εμπορικών Εταιριών», τ.Β,Γ,Δ, Ανώνυμες Εταιρίες, Ενημέρωση ετών 1988-1990 επί των άνω τριών τόμων, Εκδόσεις Α. Σάκκουλα, Κομοτηνή, 1990.
- Λεονταρής Κ.Μ., «Ανώνυμες Εταιρίες-Από άποψη νομική, οικονομική, οργανωτική, λογιστική και φορολογική», Εκδόσεις Πάμμισος, Αθήνα, 1986.
- , «Ελεγκτές Ανωνύμων Εταιρειών», Λογιστής, 1996, σσ. 372-76.
- Μαλλιάρης Γ.Π., «Εισαγωγή στο Μάρκετινγκ», 2^η έκδοση, Εκδόσεις Α. Σταμούλης, Πειραιάς, 1989.
- Μασούλας Θ., «Τακτικός έλεγχος των ανωνύμων εταιριών υπό ορκωτών λογιστών (ΣΟΛ)», ΕλλΔικ, 1984, σσ. 1008-10.
- Meigs W.B, Larsen J.E. and Meigs R.F., «Ελεγκτική», Μετάφραση: Θ. Διαμαντόπουλος, Ι. Ταλαρούγκας, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 1978.
- Μηνούδης Γ.Μ., «Η εξέλιξη του ελεγκτικολογιστικού θεσμού στην Ελλάδα», Τιμ. Τομ. Δελούκα ΙΙ, Σχολή Νομικών και Οικονομικών Επιστημών, Τμήμα Νομικών Επιστημών, Α.Π.Θ., σσ. 607-614.

- Μουζούλας Α.Σ., «Ο ελεγκτής όργανο της ανώνυμης εταιρίας», Αρμ., 1992, σσ. 107-110.
- , «Οριοθετήσεις του τακτικού ελέγχου της ανώνυμης εταιρίας», Δ.Φ.Ν., τόμ. 46, 1992, σσ. 97-99.
- Μπόρα-Σέντα Ε. και Μωϋσιάδης Χ., «Εφαρμοσμένη Στατιστική», 2^η έκδοση, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη, 1992.
- Ντζανάτος Δ., «Ένα εναλλακτικό σενάριο για την οργάνωση των ορκωτών ελεγκτών», Δ.Φ.Ν., τόμ. 47, 1993, σσ. 1132-35.
- , «Νέες αλλαγές στη νομοθεσία για τους ορκωτούς ελεγκτές», Δ.Φ.Ν., τόμ. 48, 1994, σσ. 1547-54.
- , «Ορκωτοί ελεγκτές - Η κρίση συνεχίζεται», Δ.Φ.Ν., τόμ. 49, 1995, σσ. 1009-16.
- Παπάς Α.Α., «Ελεγκτική», Εκδόσεις Σμπίλια 'Το Οικονομικό', Αθήνα, 1990.
- Παστίας Ι., «Το Δίκαιο της Ανωνύμου Εταιρείας», τόμ. Β, Αθήνα, 1969.
- Περάκης Ε.Ε., «Ο τακτικός έλεγχος της ανώνυμης εταιρίας», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1984.
- , «Εκλογή ελεγκτών από μη τακτική γενική συνέλευση», Δ.Φ.Ν., τόμ. 38, 1984, σσ. 547-560.
- , «Το Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρίας», τ.1(α), ν. 2190/20, Αρθρα 1-40ε, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1992.
- Πετράκης Γ.Μ., «Ερευνα Μάρκετινγκ - Τεχνική στην Ανάπτυξη Project Θεωρία και Πράξη», Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα, 1989.
- Σκαλίδης Λ., «Εμπορικός Κώδικας», JuS, Θεσσαλονίκη, 1993.
- και Βελέντζας Γ., «Εμπορικός Κώδικας και Νομοθετήματα Εμπορικού Δικαίου ουσιαστικού, δικονομικού και φορολογικού (Νομοθεσία, νομολογία, βιβλιογραφία, σχόλια-παρατηρήσεις, υποδείγματα δικογράφων και εταιρικών)», τόμ. 3^{ος} - Εταιρίες, JuS, Θεσσαλονίκη, 1995.
- Τεγόπουλος-Φυτράκης, «Ελληνικό Λεξικό», Εκδόσεις Αρμονία, Αθήνα, 1993.
- Τσιριντάνης Α., «Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου», τόμ. Β, Αθήνα, 1960.
- Τσακλάγκανος Α.Α., «Ελεγκτική», Πανεπιστημιακές Παραδόσεις, Εκδόσεις Αφοι Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1988.
- , «Βασικές Αρχές του Μάρκετινγκ-Ανάλυση και Ερευνα της Αγοράς», Πανεπιστημιακές Παραδόσεις, Εκδόσεις Αφοι Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1988.

B. ΞΕΝΗ

- Anderson T. and Zeghal D., «The Pricing of Audit Services: Further Evidence from the Canadian Market», Accounting and Business Research, Summer, 1994, pp.195-207.
- Antle R., «Auditor Independence», Journal of Accounting Research, Spring, 1984, pp. 1-20.
- Axelson K., «Are Consulting and Auditing Compatible ?», The Journal of Accountancy, April, 1963, pp. 54-58.

- Barkess L. and Simnett R., «The Provision of Other Services by Auditors: Independence and Pricing Issues», Accounting and Business Research, Spring, 1994, pp.99-108.
- Briloff A., «Old Myths and New Realities in Accountancy», The Accounting Review, July, 1966, pp. 484-95.
- , «Unaccountable Accounting», Harper and Row, USA, 1972.
- Caramanis V.C., «The enigma of the Greek auditing profession: some preliminary results concerning the impact of liberalization on auditor behaviour», The European Accounting Review, Vol. 6, No.1, 1997, pp. 85-108.
- , «Assessing the impact of 'liberalisation' on auditor behaviour Accounting research in politically charged contexts», Accounting, Auditing and Accountability Journal, Vol. 11, No.5, 1998, pp. 562-592.
- Carmichael D. and Swieringa R., «The Compatibility of Auditing Independence and Management Services - An Identification of Issues», The Accounting Review, October, 1968, pp.697-705.
- Chisnall P.M., «Marketing Research», 3rd ed., McGraw-Hill Book Company, Ltd., England, UK, 1990.
- Clemens P.W., «Accounting's Bottom Line: Big Troubles», U.S.News and World Report, Oct., 1985, p.58.
- DeAngelo L., «Auditor Independence, 'Low Balling', and Disclosure Regulations», Journal of Accounting and Economics, August, 1981, pp.113-127.
- Dopuch N. and King R., «The Impact of MAS on Auditors' Independence: An Experimental Markets Study», Journal of Accounting Research, Supplement, 1991, pp.60-106.
- Firth M., «Perceptions of Auditor Independence and Official Ethical Guidelines», The Accounting Review, July, 1980, pp.451-66.
- , «Auditor-Client Relationships and Their Impact on Bankers' Perceived Lending Decisions», Accounting and Business Research, Summer, 1981, pp. 179-89.
- Francis J. and Simon D., «A Test of Audit Pricing in the Small-Client Segment of the U.S. Audit Market», The Accounting Review, January, 1987, pp.145-157.
- Gist W., «Explaining Variability in External Audit Fees», Accounting and Business Research, Winter, 1992, pp. 79-84.
- Goldman A. and Barlev B., «The Auditor-Firm Conflict of Interests: Its Implications for Independence», The Accounting Review, October, 1974, pp.707-718.
- Hays L.W., «Statistics», 4th ed., Harcourt Brace Jovaonvich, Inc., FL, USA, 1988.
- Hartley R. and Ross T., «MAS and Audit Independence: An Image Problem», The Journal of Accountancy, November, 1972, pp. 42-51.
- Hylton P.D., «Are Consulting and Auditing Compatible ? - A Contrary View», The Accounting Review, July, 1964, pp. 667-70.
- ICAEW & ICAS, «Guide to Professional Ethics, A Reprint of Section 1.2(E) of Members' Handbook, Explanatory Notes to Statement 1», London, UK, 1990.
- ICAI, «Handbook, Section C, Ethical Guide for Members», Revised, Effective June, Republic of Ireland, 1987.

- Knapp M.C., «Audit Conflict: An Empirical Study of the Perceived Ability of Auditors to Resist Management Pressure», *The Accounting Review*, April, 1985, pp.202-11.
- Lavin D., «Perceptions of the Independence of the Auditor», *The Accounting Review*, January, 1976, pp.41-50.
- ,«Some Effects of the Perceived Independence of the Auditor», *Accounting, Organizations and Society*, July, 1977, pp. 237-44.
- Mautz R. and Sharaf H., «The Philosophy of Auditing», 16th ed., American Accounting Association, USA, 1992.
- Mautz R., «Fundamentals of Auditing», 2nd ed., Prentice Hall Inc., USA, 1964.
- McKinley S., Pany K. and Reckers P.M.J., «An Examination of the Influence of CPA Firm Type, Size, and Mas Provision on Loan Officer Decisions and Perceptions», *Journal of Accounting Research*, Autumn, 1985, pp.887-96.
- Meigs W.B. and Larsen J.E., «Principles of Auditing», 4th ed., Richard D. Irwin, Inc., Illinois, USA, 1969.
- Nichols R.D. and Price H.K., «The Auditor- Firm Conflict: An Analysis Using Concepts of Exchange Theory», *The Accounting Review*, April, 1976, pp. 335-46.
- Pany K. and Reckers M., «Auditor Independence and Non-Audit Services-Director Views and their Policy Implications», *Journal of Accounting and Public Policy*, Vol. 3, 1983, pp. 43-62.
- ,«Within - Vs.Between - Subjects Experimental Designs: A Study of Demand Effects», *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, Fall, 1987, pp. 39-53.
- Palmrose Z., «Audit Fees and Auditor Size: Further Evidence», *Journal of Accounting Research*, Spring, 1986, pp. 97-110.
- ,«The Effect of Nonaudit Services on the Pricing of Audit Services: Further Evidence», *Journal of Accounting Research*, Autumn, 1989, pp. 405-411.
- Sandhnsen R.I., «Marketing», 2nd ed., Barron's Educational Series, Inc., Hauppauge, NY, USA, 1990.
- Sherer M. and Kent D., «Auditing and Accountability», PCP Paul Chapman Publishing Ltd., UK, 1988.
- ,«Current Issues in Auditing», 2nd ed., PCP Paul Chapman Publishing Ltd., UK, 1991.
- Shockley R., «An Experimental Investigation into the Perceived Audit Independence of Certified Public Accountants», Ph.D. Dissertation, The University of North Carolina at Chapel Hill, 1979.
- ,«Perceptions of Auditors' Independence: An Empirical Analysis», *The Accounting Review*, October, 1981, pp. 785-800.
- ,«Perceptions of Audit Independence A Conceptual Model», *Journal of Accounting, Auditing and Finance*, 1987, pp.205-238.
- Scheiner J.H. and Kiger J.E., «An Empirical Investigation of Auditor Involvement in Non-Audit Services», *Journal of Accounting Research*, Autumn, 1982, pp. 482-496.

- Schulte A., «Compatibility of Management Consulting and Auditing», *The Accounting Review*, July, 1965, pp. 587-93.
- Simunic D., «Auditing, Consulting, and Auditor Independence», *Journal of Accounting Research*, Autumn, 1984, pp. 679-702.
- Stettler H.F., «Auditing Principles: A Systems-Based Approach», 5th ed., Prentice Hall Inc., USA, 1982.
- Stevens J., «Applied Multivariate Statistics for the Social Sciences», 3rd ed., Lawrence Erlbaum Associates Publishers , USA, 1996.
- Tabachnick G.B. and Fidell S.L., «Using Multivariate Statistics», 3rd ed., Harper Collins College Publishers, NY, USA, 1996.
- Tahinakis D.P., «The Concept of Auditor Independence», M.B.Acc. Thesis, University of Aberdeen, Scotland, UK, 1991.
- Titard P., «Independence and MAS - Opinions of Financial Statement Users», *The Journal of Accountancy*, July, 1971, pp. 47-52.
- Unknown Aurthor, «Europe: Seeking a Definition of Independence», *World Accounting Report*, 1989, pp.8-9.
- Winer J.B., «Statistical Principles in Experimental Design», 2nd ed., McGraw-Hill Book Company, USA, 1971.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Συνοδευτική επιστολή &
Ερωτηματολόγια ανά ομάδα δείγματος



Θεσσαλονίκη, 12.11.1995

Αξιότιμες Κύριε/Κυρία,

Διεξάγεται μία έρευνα με αντικείμενο την εξέταση της ενδεχόμενης επίδρασης ορισμένων παραγόντων στην επαγγελματική ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή.

Η προαναφερθείσα έρευνα πραγματοποιείται στα πλαίσια διδακτορικής διατριβής στο Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, υπό την καθοδήγηση του Καθηγητή της Λογιστικής κ. Αριστοκλή Ιγνατιάδη.

Από την θέση που κατέχετε, κρίνουμε ότι ανήκετε σε μια από τις επιλεγόμενες κατηγορίες ελέγχου οικονομικών δεδομένων και η εμπειρία σας μπορεί να είναι διαφωτιστική.

Με την παρούσα θα σας παρακαλούσα να αφιερώστε 5 έως 10 λεπτά από τον πολύτιμο χρόνο σας για την συμπλήρωση του συνημμένου ερωτηματολογίου. Η άμεση ανταπόκρισή σας αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για την επιτυχή ολοκλήρωση της έρευνας.

Θεωρώ εξυπακουόμενη την διαβεβαίωσή μου ότι όλες οι πληροφορίες που θα συλλεγούν θα θεωρηθούν αυστηρά απόρρητες και θα αναλυθούν μέσα στα πλαίσια απόλυτης ανωνυμίας. Επιπλέον σας εγγυώμαι ότι τα αποτελέσματα που θα προκύψουν από την διεξαχθείσα έρευνα θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για ακαδημαϊκούς σκοπούς.

Η προσωπική σας συμμετοχή κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική για την συναγωγή συμπερασμάτων από την έρευνα.

Σας ευχαριστούμε, εκ των προτέρων, για την συνεργασία σας.

Με εκτίμηση

Παναγιώτης Ταχυνάκης M.B.Acc.
Ειδικός Μεταπτυχιακός Υπότροφος (ΕΜΥ)
Πανεπιστημίου Μακεδονίας

ΜΕΡΟΣ Ι : ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Παρακαλούμε να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα βάζοντας ένα (χ) στην απάντηση που ανταποκρίνεται στην περίπτωσή σας.

1. Ποιό είναι το επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης που έχετε αποκτήσει μέχρι σήμερα στην Ελλάδα ή/και το Εξωτερικό;

[] Μεταπυχιακή εκπαίδευση (Επιπέδου Διδακτορικού) :

[] Εσωτερικού [] Εξωτερικού

[] Μεταπυχιακή εκπαίδευση (Επιπέδου Master's) :

[] Εσωτερικού [] Εξωτερικού

[] Πανεπιστημιακή εκπαίδευση :

[] Εσωτερικού [] Εξωτερικού

[] Άλλης μορφής εκπαίδευση μετά την δευτεροβάθμια (Δημόσια ή/και Ιδιωτική) :

Παρακαλώ αναφέρατε :

2. Πόσα έτη προϋπηρεσίας έχετε ως Ορκωτός Ελεγκτής;

[] έως 2 [] πλέον των 2 έως 5 [] πλέον των 5 έως 8 [] πλέον των 8 έως 11

[] πλέον των 11 έως 14 [] πλέον των 14 έως 17 [] πλέον των 17 έως 20

[] πλέον των 20

3. Ηλικία :

[] έως 30 [] άνω των 30 έως 40 [] άνω των 40 έως 50 [] άνω των 50 έως 60

[] άνω των 60

ΜΕΡΟΣ ΙΙ : ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Παρακαλούμε να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα βάζοντας ένα (χ) στην απάντηση που προκρίνετε ως κατάλληλη.

1. Κατά την γνώμη σας, η απειλή νομικής ευθύνης του ορκωτού ελεγκτή για πράξεις ή παραλείψεις του κατά την άσκηση του ελεγκτικού έργου, επηρεάζει θετικά ή αρνητικά την επαγγελματική του ανεξαρτησία;

[] Αυξάνει την ανεξαρτησία του δραστικά [] Μειώνει την ανεξαρτησία του δραστικά

[] Αυξάνει την ανεξαρτησία του μέτρια [] Μειώνει την ανεξαρτησία του μέτρια

[] Αυξάνει την ανεξαρτησία του λίγο [] Μειώνει την ανεξαρτησία του λίγο

[] Καμιά επίδραση

2. Κατά την γνώμη σας, η αρμοδιότητα του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών να επιβάλλει κυρώσεις στα μέλη του για παραπτώματα κατά την άσκηση του ελεγκτικού έργου, επηρεάζει θετικά ή αρνητικά την επαγγελματική του ανεξαρτησία;

[] Αυξάνει την ανεξαρτησία του δραστικά [] Μειώνει την ανεξαρτησία του δραστικά

[] Αυξάνει την ανεξαρτησία του μέτρια [] Μειώνει την ανεξαρτησία του μέτρια

[] Αυξάνει την ανεξαρτησία του λίγο [] Μειώνει την ανεξαρτησία του λίγο

[] Καμιά επίδραση

3. Κατά την γνώμη σας, το ενδεχόμενο απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παράβασης νόμου, επηρεάζει δετικά ή αρνητικά την επαγγελματική του ανεξαρτησία;

- Αυξάνει την ανεξαρτησία του **δραστικά** Μειώνει την ανεξαρτησία του **δραστικά**
 Αυξάνει την ανεξαρτησία του **μέτρια** Μειώνει την ανεξαρτησία του **μέτρια**
 Αυξάνει την ανεξαρτησία του **λίγο** Μειώνει την ανεξαρτησία του **λίγο**
 Καμιά επίδραση

4. Κατά την γνώμη σας, το ενδεχόμενο απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή, λόγω διαπραγμάτευσης της αμοιβής του τακτικού ελέγχου, επηρεάζει δετικά ή αρνητικά την επαγγελματική του ανεξαρτησία;

- Αυξάνει την ανεξαρτησία του **δραστικά** Μειώνει την ανεξαρτησία του **δραστικά**
 Αυξάνει την ανεξαρτησία του **μέτρια** Μειώνει την ανεξαρτησία του **μέτρια**
 Αυξάνει την ανεξαρτησία του **λίγο** Μειώνει την ανεξαρτησία του **λίγο**
 Καμιά επίδραση

5. Η εταιρία ορκωτών ελεγκτών με την οποία συνεργάζεστε (ή με την οποία συνεργαζόσασταν μέχρι πρόσφατα) διενεργεί ελέγχους εταιριών εισηγμένων στο χρηματιστήριο;

- Ναι παρούσα - Ναι προηγούμενη εταιρία (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 6)
 Ναι παρούσα - Οχι προηγούμενη εταιρία (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 6)
 Οχι παρούσα - Ναι προηγούμενη εταιρία (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 7)
 Οχι παρούσα - Οχι προηγούμενη εταιρία (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 8)

6. Πόσοι ορκωτοί ελεγκτές δουλεύουν στο γραφείο στο οποίο εργάζεστε;

- 1 - 10 11 - 20 21 - 30 31 - 40 41 - 50 51 - 60 61 - 70
 άνω των 70

7. Στην προηγούμενη εταιρία ορκωτών ελεγκτών με την οποία συνεργαζόσασταν μέχρι πρόσφατα και η οποία διενεργούσε ελέγχους εταιριών εισηγμένων στο χρηματιστήριο πόσοι ορκωτοί ελεγκτές δουλεύαν;

- 1 - 10 11 - 20 21 - 30 31 - 40 41 - 50 51 - 60 61 - 70
 άνω των 70

8. Εσείς προσωπικά έχετε ελέγξει εταιρία εισηγμένη στο χρηματιστήριο;

- Ναι Οχι

9. Σε ποιά έκταση σας έχει απασχολήσει η έννοια της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή;

- Πολύ (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 10)
 Μέτρια (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 10)
 Ελάχιστα (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 10)
 Καθόλου (Παρακαλώ προχωρείστε στο Μέρος III)

10. Παρακαλούμε αναφέρατε κάτω από ποιές συνθήκες σας απασχόλησε η κατανόηση του θέματος της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή;

- Επιστημονικά θίβλια ή/και περιοδικά Οικονομικός τύπος-Εφημερίδες-Μ.Μ.Ε.
 Επιστημονικά Συνέδρια-Ημερίδες Οδηγίες Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών
 Άλλο:Παρακαλώ αναφέρατε :

ΜΕΡΟΣ III : ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ

Προκειμένου να εξασφαλίσουμε συνέπεια στις απαντήσεις έχουμε προσδιορίσει τους όρους που χρησιμοποιούνται στην παρούσα ενότητα (εμφανίζονται στην σελίδα 9 την οποία παρακαλούμε να συμβουλευθείτε προτού απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις).

1. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|---|--------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιεινό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Τρία ή λιγότερα, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος
- 4 Υγιεινός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

2. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|---|-------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Ναι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιεινό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος
- 4 Υγιεινός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

3. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|---------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμηλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Τρία ή λιγότερα, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

4. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|--------------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμηλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

5. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|--------------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Ναι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμηλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

6. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|-------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμηλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 **Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 **Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 **Μέτριος**
- 4 **Υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 **Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

7. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|-------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Ναι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμηλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 **Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 **Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 **Μέτριος**
- 4 **Υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 **Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

8. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|--------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Ναι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμηλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Τρία ή λιγότερα, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 **Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 **Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 **Μέτριος**
- 4 **Υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 **Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

9. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|---------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Ναι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιεινό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Τρία ή λιγότερα, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

10. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|--------------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Ναι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιεινό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

11. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|---------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιεινό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Τρία ή λιγότερα, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ αμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

12. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|-------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υψηλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

13. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|-------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμηλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

14. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|--------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Ναι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υψηλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Τρία ή λιγότερα, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

15. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|--------------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιεινό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

16. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|---------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Ναι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμπλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Τρία ή λιγότερα, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

ΜΕΡΟΣ IV : ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ-ΣΧΟΛΙΑ

1. Κατά την γνώμη σας, υπάρχουν παράγοντες που δεν αναφέρονται στο παρόν ερωτηματολόγιο, και έχουν ιδιαίτερη συνάφεια με το ερώτημα : "Ποιοί παράγοντες έχουν σημαντική επίδραση στον κίνδυνο να εξασθενίσει η ανεξαρτησία ενός ορκωτού ελεγκτή κατά την διενέργεια του ελέγχου";

- Οχι**
 Ναι

Αν ΝΑΙ, Παρακαλούμε αναφέρατε συνοπτικά αυτούς :

2. Εάν δα θέλατε να κάνετε κάποιο/α σχόλιο/α σχετικά με το παρόν ερωτηματολόγιο ή με το ζήτημα της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή αυτό/ά δα εκτιμηθούν δεόντως. Αν χρειαστείτε περισσότερο χώρο, παρακαλούμε μην διστάσετε να χρησιμοποιήσετε το υπόλοιπο αυτής της σελίδας.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΑΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΟΡΩΝ :

ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ : Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται στο παρόν ερωτηματολόγιο για τον προσδιορισμό του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας είναι : **a.** σύνολο ισολογισμού άνω των 130.000.000 δρχ., ή **b.** καθαρή αξία κύκλου εργασιών άνω των 260.000.000 δρχ., ή **γ.** μέσος όρος επιστημονικού προσωπικού που απασχολήθηκε κατά την διάρκεια της χρήσης άνω των 50 ατόμων, ή **δ.** διενέργεια ελέγχων σε περισσότερες από μία εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρίες. Αν η ελεγκτική εταιρία εμπίπτει **σ'ένα** από τα παραπάνω κριτήρια τότε το "Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας" χαρακτηρίζεται ως "**ΜΕΓΑΛΟ**", αλλιώς χαρακτηρίζεται ως "**ΜΙΚΡΟ**".

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ : Ο όρος Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Διοίκησης (Σ.Υ.Δ.) ορίζεται ως η παροχή μάς σειράς υπηρεσιών πέραν της ελεγκτικής από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία, με σκοπό η τελευταία να ανταπεξέλθει στο έργο της. Η μορφή των υπηρεσιών αυτών είναι συμβουλευτικού χαρακτήρα και καλύπτει δέματα όπως: ο σχεδιασμός, η εγκατάσταση και επίβλεψη της λειτουργίας λογιστικών και κοστολογικών συστημάτων, συστημάτων προϋπολογισμού και απογραφής, πληροφοριακών συστημάτων που σχετίζονται με την λογιστική, συμβουλές σε δέματα επενδύσεων, χρηματοδότησης, οργάνωσης και διοίκησης, επιχειρησιακού σχεδιασμού, εσωτερικού ελέγχου, φορολογίας νομικών και φυσικών προσώπων, κ.ά. Αν ένας ορκωτός ελεγκτής παρέχει αυτής της μορφής υπηρεσίες τότε τίθεται "**ΝΑΙ**" στο στοιχείο "Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης" αλλιώς τίθεται "**ΟΧΙ**".

ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ : Η φύση και ο βαθμός ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών επηρεάζονται από ορισμένους παράγοντες που καλούνται "δυνάμεις ανταγωνισμού". Οι δυνάμεις αυτές, είναι : **a.** η δυνατότητα εισόδου νέων ελεγκτικών εταιριών στην αγορά, **θ.** η διαπραγματευτική δύναμη της ελεγκτικής εταιρίας, και **γ.** η διαπραγματευτική δύναμη των ελεγχόμενων επιχειρήσεων. Αν το Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών για έλεγχο πελατών στην περιοχή όπου εργάζονται και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, επηρεάζεται από τις "δυνάμεις ανταγωνισμού" τότε το "Επίπεδο Ανταγωνισμού" περιγράφεται ως "**ΥΨΗΛΟ**" αλλιώς περιγράφεται ως "**ΧΑΜΗΛΟ**".

ΘΗΤΕΙΑ : Ο αριθμός των συνεχόμενων ετών κατά τα οποία ένας ορκωτός ελεγκτής έχει διενεργήσει τον έλεγχο πελάτη του δηλώνεται δίπλα στην υπό εξέταση μεταβλητή "Ελεγκτική Θητεία". Η Θητεία, σ'έτη, περιγράφεται ως "**ΤΡΙΑ ή ΛΙΓΟΤΕΡΑ**" και "**ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΡΙΑ**".

ΜΕΡΟΣ Ι : ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Παρακαλούμε να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα βάζοντας ένα (χ) στην απάντηση που ανταποκρίνεται στην περίπτωσή σας.

1. Ποιό είναι το επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης που έχετε αποκτήσει μέχρι σήμερα στην Ελλάδα ή/και το Εξωτερικό;

- [] Μεταπτυχιακή εκπαίδευση (Επιπέδου Διδακτορικού) :
 - [] Εσωτερικού [] Εξωτερικού
- [] Μεταπτυχιακή εκπαίδευση (Επιπέδου Master's) :
 - [] Εσωτερικού [] Εξωτερικού
- [] Πανεπιστημιακή εκπαίδευση :
 - [] Εσωτερικού [] Εξωτερικού
- [] Άλλης μορφής εκπαίδευση μετά την δευτεροβάθμια (Δημόσια ή/και Ιδιωτική) :

Παρακαλώ αναφέρατε:

2. Πόσα έτη προϋπηρεσίας έχετε ως Υπεύθυνος Χορηγήσεων και Τραπεζικών Δανείων;

- [] 0 έως 2 [] πλέον των 2 έως 5 [] πλέον των 5 έως 8 [] πλέον των 8 έως 11
- [] πλέον των 11 έως 14 [] πλέον των 14 έως 17 [] πλέον των 17 έως 20
- [] πλέον των 20

3. Ηλικία :

- [] έως 30 [] άνω των 30 έως 40 [] άνω των 40 έως 50 [] άνω των 50 έως 60
- [] άνω των 60

ΜΕΡΟΣ ΙΙ : ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Παρακαλούμε να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα βάζοντας ένα (χ) στην απάντηση που προκρίνετε ως κατάλληλη.

1. Κατά την γνώμη σας, η απειλή νομικής ευδύνης του ορκωτού ελεγκτή για πράξεις ή παραλείψεις του κατά την άσκηση του ελεγκτικού έργου, επρεάζει θετικά ή αρνητικά την επαγγελματική του ανεξαρτησία;

- [] Αυξάνει την ανεξαρτησία του **δραστικά** [] Μειώνει την ανεξαρτησία του **δραστικά**
- [] Αυξάνει την ανεξαρτησία του **μέτρια** [] Μειώνει την ανεξαρτησία του **μέτρια**
- [] Αυξάνει την ανεξαρτησία του **λίγο** [] Μειώνει την ανεξαρτησία του **λίγο**
- [] *Καμιά επίδραση*

2. Κατά την γνώμη σας, η αρμοδιότητα του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών να επιβάλλει κυρώσεις στα μέλη του για παραπτώματα κατά την άσκηση του ελεγκτικού έργου, επρεάζει θετικά ή αρνητικά την επαγγελματική του ανεξαρτησία;

- [] Αυξάνει την ανεξαρτησία του **δραστικά** [] Μειώνει την ανεξαρτησία του **δραστικά**
- [] Αυξάνει την ανεξαρτησία του **μέτρια** [] Μειώνει την ανεξαρτησία του **μέτρια**
- [] Αυξάνει την ανεξαρτησία του **λίγο** [] Μειώνει την ανεξαρτησία του **λίγο**
- [] *Καμιά επίδραση*

3. Κατά την γνώμη σας, ιο ενδεχόμενο απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παράβασης νόμου, επηρεάζει δετικά ή αρνητικά την επαγγελματική του ανεξαρτησία;

- | | |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> Αυξάνει την ανεξαρτησία του δραστικά | <input type="checkbox"/> Μειώνει την ανεξαρτησία του δραστικά |
| <input type="checkbox"/> Αυξάνει την ανεξαρτησία του μέτρια | <input type="checkbox"/> Μειώνει την ανεξαρτησία του μέτρια |
| <input type="checkbox"/> Αυξάνει την ανεξαρτησία του λίγο | <input type="checkbox"/> Μειώνει την ανεξαρτησία του λίγο |
| <input type="checkbox"/> Καμιά επίδραση | |

4. Κατά την γνώμη σας, ιο ενδεχόμενο απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή, λόγω διαπραγμάτευσης της αμοιβής του τακτικού ελέγχου, επηρεάζει δετικά ή αρνητικά την επαγγελματική του ανεξαρτησία;

- | | |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> Αυξάνει την ανεξαρτησία του δραστικά | <input type="checkbox"/> Μειώνει την ανεξαρτησία του δραστικά |
| <input type="checkbox"/> Αυξάνει την ανεξαρτησία του μέτρια | <input type="checkbox"/> Μειώνει την ανεξαρτησία του μέτρια |
| <input type="checkbox"/> Αυξάνει την ανεξαρτησία του λίγο | <input type="checkbox"/> Μειώνει την ανεξαρτησία του λίγο |
| <input type="checkbox"/> Καμιά επίδραση | |

5. Προκειμένου να προθείτε σε χορήγηση δανείου σε επιχείρηση εξετάζετε τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της;

- | |
|--|
| <input type="checkbox"/> Οχι (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 7) |
| <input type="checkbox"/> Ναι (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 6) |

6. Σε τι ποσοστό περίπου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που χρησιμοποιείτε για να λάβετε οικονομικές αποφάσεις, υπάρχει πιστοποιητικό ελέγχου ορκωτών ελεγκτών;

- | | |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> 0% <input type="checkbox"/> πλέον του 0% έως 20% | <input type="checkbox"/> πλέον του 20% έως 40% |
| <input type="checkbox"/> πλέον του 40% έως 60% | <input type="checkbox"/> πλέον του 60% έως 80% |
| | <input type="checkbox"/> πλέον του 80% έως 100% |

7. Σε ποιά έκταση σας έχει απασχολήσει η έννοια της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή;

- | |
|---|
| <input type="checkbox"/> Πολύ (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 8) |
| <input type="checkbox"/> Μέτρια (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 8) |
| <input type="checkbox"/> Ελάχιστα (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 8) |
| <input type="checkbox"/> Καδόλου (Παρακαλώ προχωρείστε στο Μέρος III) |

8. Παρακαλούμε αναφέρατε κάτω από ποιές συνδήσεις σας απασχόλησε η κατανόηση του δέματος της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή;

- | | |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> Επιστημονικά βιβλία ή/και περιοδικά | <input type="checkbox"/> Οικονομικός τύπος-Εφημερίδες-Μ.Μ.Ε. |
| <input type="checkbox"/> Επιστημονικά Συνέδρια-Ημερίδες | <input type="checkbox"/> Οδηγίες Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών |
| <input type="checkbox"/> Άλλο : Παρακαλώ αναφέρατε : | |

ΜΕΡΟΣ III : ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ

Προκειμένου να εξασφαλίσουμε συνέπεια στις απαντήσεις έχουμε προσδιορίσει τους όρους που χρησιμοποιούνται στην παρούσα ενότητα (εμφανίζονται στην σελίδα 9 την οποία παρακαλούμε να συμβουλευθείτε προτού απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις).

1. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας	: Μεγάλο
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία	: Οχι
Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών	: Υγιεινό
Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία	: Τρία ή λιγότερα, οχι

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

2. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας	: Μικρό
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία	: Ναι
Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών	: Υγιεινό
Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία	: Περισσότερα από τρία,

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

3. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας	: Μικρό
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία	: Οχι
Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών	: Χαμηλό
Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία	: Τρία ή λιγότερα,

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

4. Με βάση τον συνδιασμό των παρακάτω μεταβλητών :
- | | |
|--|--------------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμπλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

5. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :
- | | |
|--|--------------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Ναι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμπλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

6. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :
- | | |
|--|--------------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμπλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

7. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας	: Μεγάλο
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία	: Ναι
Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών	: Χαμπλό
Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία	: Περισσότερα από τρία,

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υγιλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

8. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας	: Μεγάλο
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία	: Ναι
Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών	: Χαμπλό
Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία	: Τρία ή λιγότερα,

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υγιλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

9. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας	: Μεγάλο
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία	: Ναι
Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών	: Υγιλό
Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία	: Τρία ή λιγότερα,

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υγιλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

10. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :
- | | |
|--|--------------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Ναι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιείς |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιείς** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

11. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :
- | | |
|--|---------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιείς |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Τρία ή λιγότερα, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιείς** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

12. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :
- | | |
|--|--------------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιείς |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιείς** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

13. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|--------------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμπλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υγιηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

14. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|---------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Ναι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιηλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Τρία ή λιγότερα, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υγιηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

15. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|--------------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιηλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υγιηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υγιηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

16. Με βάση τον συνδιασμό των παρακάτω μεταβλητών :

Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας	: Μικρό
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία	: Ναι
Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών	: Χαμηλό
Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία	: Τρία ή λιγότερα,

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

ΜΕΡΟΣ IV : ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ-ΣΧΟΛΙΑ

1. Κατά την γνώμη σας, υπάρχουν παράγοντες που δεν αναφέρονται στο παρόν ερωτηματολόγιο, και έχουν ιδιαίτερη συνάφεια με το ερώτημα : "Ποιοί παράγοντες έχουν σημαντική επίδραση στον κίνδυνο να εξασθενίσει η ανεξαρτησία ενός ορκωτού ελεγκτή κατά την διενέργεια του ελέγχου";

- [] Οχι
 [] Ναι

Αν ΝΑΙ, Παρακαλούμε αναφέρατε συνοπτικά αυτούς :

2. Εάν θα δέλτατε να κάνετε κάποιο/α σχόλιο/α σχετικά με το παρόν ερωτηματολόγιο ή με το ζήτημα της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή αυτό/ά θα εκτιμηθούν δεόντως. Αν χρειαστείτε περισσότερο χώρο, παρακαλούμε μην διστάσετε να χρησιμοποιήσετε το υπόλοιπο αυτής της σελίδας.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΑΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΟΡΩΝ :

ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ : Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται στο παρόν ερωτηματολόγιο για τον προσδιορισμό του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας είναι : α. σύνολο ισολογισμού άνω των 130.000.000 δρχ., ή β. καθαρή αξία κύκλου εργασιών άνω των 260.000.000 δρχ., ή γ. μέσος όρος επιστημονικού προσωπικού που απασχολήθηκε κατά την διάρκεια της χρήσης άνω των 50 ατόμων, ή δ. διενέργεια ελέγχων σε περισσότερες από μία εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρίες. Αν η ελεγκτική εταιρία εμπίπτει σ'ένα από τα παραπάνω κριτήρια τότε το "Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας" χαρακτηρίζεται ως "**ΜΕΓΑΛΟ**", αλλιώς χαρακτηρίζεται ως "**ΜΙΚΡΟ**".

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ : Ο όρος Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Διοίκησης (Σ.Υ.Δ.) ορίζεται ως η παροχή μιάς σειράς υπηρεσιών πέραν της ελεγκτικής από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία, με σκοπό η τελευταία να ανταπεξέλθει στο έργο της. Η μορφή των υπηρεσιών αυτών είναι συμβουλευτικού χαρακτήρα και καλύπτει δέματα όπως: ο σχεδιασμός, η σγκατάσταση και επίβλεψη της λειτουργίας λογιστικών και κοστολογικών συστημάτων, συστημάτων προϋπολογισμού και απογραφής, πληροφοριακών συστημάτων που σχετίζονται με την λογιστική, συμβουλές σε δέματα επενδύσεων, χρηματοδότησης, οργάνωσης και διοίκησης, επιχειρησιακού σχεδιασμού, εσωτερικού ελέγχου, φορολογίας νομικών και φυσικών προσώπων, κ.ά. Αν ένας ορκωτός ελεγκτής παρέχει αυτής της μορφής υπηρεσίες τότε τίθεται "**ΝΑΙ**" στο στοιχείο "Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης" αλλιώς τίθεται "**ΟΧΙ**".

ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ : Η φύση και ο βαθμός ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών επρεάζονται από ορισμένους παράγοντες που καλούνται "δυνάμεις ανταγωνισμού". Οι δυνάμεις αυτές, είναι : α. η δυνατότητα εισόδου νέων ελεγκτικών εταιριών στην αγορά, β. η διαπραγματευτική δύναμη της ελεγκτικής εταιρίας, και γ. η διαπραγματευτική δύναμη των ελεγχόμενων επιχειρήσεων. Αν το Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών για έλεγχο πελατών στην περιοχή όπου εργάζονται και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, επρεάζεται από τις "δυνάμεις ανταγωνισμού" τότε το "Επίπεδο Ανταγωνισμού" περιγράφεται ως "**ΥΨΗΛΟ**" αλλιώς περιγράφεται ως "**ΧΑΜΗΛΟ**".

ΘΗΤΕΙΑ : Ο αριθμός των συνεχόμενων ετών κατά τα οποία ένας ορκωτός ελεγκτής έχει διενεργήσει τον έλεγχο πελάτη του δηλώνεται δίπλα στην υπό εξέταση μεταβλητή "Ελεγκτική Θητεία". Η Θητεία, σ'έτη, περιγράφεται ως "**ΤΡΙΑ ή ΛΙΓΟΤΕΡΑ**" και "**ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΡΙΑ**".

ΜΕΡΟΣ Ι : ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Παρακαλούμε να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα βάζοντας ένα (χ) στην απάντηση που ανταποκρίνεται στην περίπτωσή σας.

1. Ποιό είναι το επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης που έχετε αποκτήσει μέχρι σήμερα στην Ελλάδα ή/και το Εξωτερικό;

[] Μεταπτυχιακή εκπαίδευση (Επιπέδου Διδακτορικού) :

[] Εσωτερικού [] Εξωτερικού

[] Μεταπτυχιακή εκπαίδευση (Επιπέδου Master's) :

[] Εσωτερικού [] Εξωτερικού

[] Πανεπιστημιακή εκπαίδευση :

[] Εσωτερικού [] Εξωτερικού

[] Άλλης μορφής εκπαίδευση μετά την δευτεροβάθμια (Δημόσια ή/και Ιδιωτική) :

Παρακαλώ αναφέρατε :

2. Πόσα έτη προϋπηρεσίας έχετε ως Οικονομικός Αναλυτής-Χρηματιστής;

[] 0 έως 2 [] πλέον των 2 έως 5 [] πλέον των 5 έως 8 [] πλέον των 8 έως 11

[] πλέον των 11 έως 14 [] πλέον των 14 έως 17 [] πλέον των 17 έως 20

[] πλέον των 20

3. Ηλικία :

[] έως 30 [] άνω των 30 έως 40 [] άνω των 40 έως 50 [] άνω των 50 έως 60

[] άνω των 60

ΜΕΡΟΣ ΙΙ : ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Παρακαλούμε να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα βάζοντας ένα (χ) στην απάντηση που προκρίνετε ως κατάλληλη.

1. Κατά την γνώμη σας, η απειλή νομικής ευθύνης του ορκωτού ελεγκτή για πράξεις ή παραλείψεις του κατά την άσκηση του ελεγκτικού έργου, επηρεάζει θετικά ή αρνητικά την επαγγελματική του ανεξαρτησία;

[] Αυξάνει την ανεξαρτησία του δραστικά [] Μειώνει την ανεξαρτησία του δραστικά

[] Αυξάνει την ανεξαρτησία του μέτρια [] Μειώνει την ανεξαρτησία του μέτρια

[] Αυξάνει την ανεξαρτησία του λίγο [] Μειώνει την ανεξαρτησία του λίγο

[] Καμιά επίδραση

2. Κατά την γνώμη σας, η αρμοδιότητα του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών να επιβάλλει κυρώσεις στα μέλη του για παραπτώματα κατά την άσκηση του ελεγκτικού έργου, επηρεάζει θετικά ή αρνητικά την επαγγελματική του ανεξαρτησία;

[] Αυξάνει την ανεξαρτησία του δραστικά [] Μειώνει την ανεξαρτησία του δραστικά

[] Αυξάνει την ανεξαρτησία του μέτρια [] Μειώνει την ανεξαρτησία του μέτρια

[] Αυξάνει την ανεξαρτησία του λίγο [] Μειώνει την ανεξαρτησία του λίγο

[] Καμιά επίδραση

3. Κατά την γνώμη σας, το ενδεχόμενο απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή, λόγω παράθασης νόμου, επηρεάζει δετικά ή αρνητικά την επαγγελματική του ανεξαρτησία;

- Αυξάνει την ανεξαρτησία του δραστικά Μειώνει την ανεξαρτησία του δραστικά
 Αυξάνει την ανεξαρτησία του μέτρια Μειώνει την ανεξαρτησία του μέτρια
 Αυξάνει την ανεξαρτησία του λίγο Μειώνει την ανεξαρτησία του λίγο
 Καμιά επίδραση

4. Κατά την γνώμη σας, το ενδεχόμενο απώλειας της φήμης και του καλού ονόματος του ορκωτού ελεγκτή, λόγω διαπραγμάτευσης της αμοιβής του τακτικού ελέγχου, επηρεάζει δετικά ή αρνητικά την επαγγελματική του ανεξαρτησία;

- Αυξάνει την ανεξαρτησία του δραστικά Μειώνει την ανεξαρτησία του δραστικά
 Αυξάνει την ανεξαρτησία του μέτρια Μειώνει την ανεξαρτησία του μέτρια
 Αυξάνει την ανεξαρτησία του λίγο Μειώνει την ανεξαρτησία του λίγο
 Καμιά επίδραση

5. Σε τι ποσοστό περίπου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που χρησιμοποιείτε για να λάβετε οικονομικές αποφάσεις, υπάρχει πιστοποιητικό ελέγχου ορκωτών ελεγκτών;

- 0% πλέον του 0% έως 20% πλέον του 20% έως 40%
 πλέον του 40% έως 60% πλέον του 60% έως 80% πλέον του 80% έως 100%

6. Σε ποιά έκταση σας έχει απασχολήσει η έννοια της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή;

- Πολύ (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 7)
 Μέτρια (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 7)
 Ελάχιστα (Παρακαλώ προχωρείστε στην ερώτηση 7)
 Καδόλου (Παρακαλώ προχωρείστε στο Μέρος III)

7. Παρακαλούμε αναφέρατε κάτω από ποιές συνδήκες σας απασχόλησε η κατανόηση του δέματος της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή;

- Επιστημονικά βιβλία ή/και περιοδικά Οικονομικός τύπος-Εφημερίδες-Μ.Μ.Ε.
 Επιστημονικά Συνέδρια-Ημερίδες Οδηγίες Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών
 Άλλο : Παρακαλώ αναφέρατε :

ΜΕΡΟΣ ΗΙ : ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ

Προκειμένου να εξασφαλίσουμε συνέπεια στις απαντήσεις έχουμε προσδιορίσει τους όρους που χρησιμοποιούνται στην παρούσα ενότητα (εμφανίζονται στην σελίδα 9 την οποία παρακαλούμε να συμβουλευθείτε προτού απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις).

1. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|---------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Τρία ή λιγότερα, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 **Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 **Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 **Μέτριος**
- 4 **Υγιλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 **Πολύ υγιλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

2. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|--------------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Ναι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 **Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 **Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 **Μέτριος**
- 4 **Υγιλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 **Πολύ υγιλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

3. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|---------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμηλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Τρία ή λιγότερα, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 **Πολύ χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 **Χαμηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 **Μέτριος**
- 4 **Υγιλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 **Πολύ υγιλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

4. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|-------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμπλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

5. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|-------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Ναι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμπλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

6. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|-------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμπλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος**
- 4 Υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

7. Με βάση τον συνδιασμό των παρακάτω μεταβλητών :

Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας	: Μεγάλο
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία	: Ναι
Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών	: Χαμπλό
Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία	: Περισσότερα από τρία,

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- | | |
|-----------------------|--|
| 1 Πολύ χαμπλός | κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή |
| 2 Χαμπλός | κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή |
| 3 Μέτριος | |
| 4 Υγιολός | κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή |
| 5 Πολύ υγιολός | κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή |

8. Με βάση τον συνδιασμό των παρακάτω μεταβλητών :

Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας	: Μεγάλο
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία	: Ναι
Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών	: Χαμπλό
Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία	: Τρία ή λιγότερα.

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- | | |
|-----------------------|--|
| 1 Πολύ χαμπλός | κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή |
| 2 Χαμπλός | κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή |
| 3 Μέτριος | |
| 4 Υγιολός | κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή |
| 5 Πολύ υγιολός | κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή |

9. Με βάση τον συνδιασμό των παρακάτω μεταβλητών :

Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας	: Μεγάλο
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία	: Ναι
Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών	: Υγιολό
Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία	: Τρία ή λιγότερα.

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- | | |
|-----------------------|--|
| 1 Πολύ χαμπλός | κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή |
| 2 Χαμπλός | κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή |
| 3 Μέτριος | |
| 4 Υγιολός | κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή |
| 5 Πολύ υγιολός | κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή |

10. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :
- Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας** : Μεγάλο
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία : Ναι
Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών : Υγιεινό
Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία : Περισσότερα από ένα,

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
 Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος
- 4 Υγιεινός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

11. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :
- Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας** : Μικρό¹
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία : Οχι
Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών : Υγιεινό²
Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία : Τρία ή λιγότερα,

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
 Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος
- 4 Υγιεινός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

12. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :
- Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας** : Μεγάλο
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία : Οχι
Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών : Υγιεινό³
Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία : Περισσότερα από τρία,

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
 Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 Πολύ χαμηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 Χαμηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 Μέτριος
- 4 Υγιεινός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 Πολύ υψηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

13. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|-------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μεγάλο |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Χαμπλό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 **Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 **Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 **Μέτριος**
- 4 **Υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 **Πολύ υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

14. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|--------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Ναι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιεινό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Τρία ή λιγότερα, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 **Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 **Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 **Μέτριος**
- 4 **Υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 **Πολύ υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

15. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

- | | |
|--|-------------------------|
| Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας | : Μικρό |
| Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία | : Οχι |
| Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών | : Υγιεινό |
| Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία | : Περισσότερα από τρία, |

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

- 1 **Πολύ χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 2 **Χαμπλός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 3 **Μέτριος**
- 4 **Υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή
- 5 **Πολύ υγιεινός** κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

16. Με βάση τον συνδυασμό των παρακάτω μεταβλητών :

Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας : **Μικρό**

Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης από την

ελεγκτική εταιρία προς την ελεγχόμενη εταιρία : **Ναι**

Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών : **Χαμηλό**

Θητεία Ελεγκτή, σ'έτη, στην ίδια ελεγχόμενη εταιρία : **Τρία ή λιγότερα,**

νομίζετε ότι δημιουργείται κίνδυνος για την ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή;
Παρακαλούμε βάλτε ένα κύκλο σε μιά από τις παρακάτω απαντήσεις που προκρίνετε :

1 Πολύ χαμηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

2 Χαμηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

3 Μέτριος

4 Υψηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

5 Πολύ υψηλός κίνδυνος απώλειας ανεξαρτησίας ορκωτού ελεγκτή

ΜΕΡΟΣ IV : ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ-ΣΧΟΛΙΑ

1. Κατά την γνώμη σας, υπάρχουν παράγοντες που δεν αναφέρονται στο παρόν ερωτηματολόγιο, και έχουν ιδιαίτερη συνάφεια με το ερώτημα : "Ποιοί παράγοντες έχουν σημαντική επίδραση στον κίνδυνο να εξασθενίσει η ανεξαρτησία ενός ορκωτού ελεγκτή κατά την διενέργεια του ελέγχου";

[] **Οχι**

[] **Ναι**

Αν ΝΑΙ, Παρακαλούμε αναφέρατε συνοπτικά αυτούς :

2. Εάν θα δέλατε να κάνετε κάποιο/α σχόλιο/α σχετικά με το παρόν ερωτηματολόγιο ή με το ζήτημα της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή αυτό/ά θα εκπιμπδούν δεόντως. Αν χρειαστείτε περισσότερο χώρο, παρακαλούμε μην διστάσετε να χρησιμοποιήσετε το υπόλοιπο αυτής της σελίδας.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΑΣ

150

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΟΡΩΝ :

ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ : Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται στο παρόν ερωτηματολόγιο για τον προσδιορισμό του μεγέθους της ελεγκτικής εταιρίας είναι : **a.** σύνολο ισολογισμού άνω των 130.000.000 δρχ., ή **b.** καθαρή αξία κύκλου εργασιών άνω των 260.000.000 δρχ., ή **γ.** μέσος όρος επιστημονικού προσωπικού που απασχολήθηκε κατά την διάρκεια της χρήσης άνω των 50 ατόμων, ή **δ.** διενέργεια ελέγχων σε περισσότερες από μία εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρίες. Αν η ελεγκτική εταιρία εμπίπτει **σ'ένα** από τα παραπάνω κριτήρια τότε το "Μέγεθος Ελεγκτικής Εταιρίας" χαρακτηρίζεται ως "**ΜΕΓΑΛΟ**", αλλιώς χαρακτηρίζεται ως "**ΜΙΚΡΟ**".

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ : Ο όρος Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Διοίκησης (Σ.Υ.Δ.) ορίζεται ως η παροχή μιάς σειράς υπηρεσιών πέραν της ελεγκτικής από τον ορκωτό ελεγκτή προς την ελεγχόμενη εταιρία, με σκοπό η τελευταία να ανταπεξέλθει στο έργο της. Η μορφή των υπηρεσιών αυτών είναι συμβουλευτικού χαρακτήρα και καλύπτει θέματα όπως: ο σχεδιασμός, η εγκατάσταση και επίβλεψη της λειτουργίας λογιστικών και κοστολογικών συστημάτων, συστημάτων προϋπολογισμού και απογραφής, πληροφοριακών συστημάτων που σχετίζονται με την λογιστική, συμβουλές σε θέματα επενδύσεων, χρηματοδότησης, οργάνωσης και διοίκησης, επιχειρησιακού σχεδιασμού, εσωτερικού ελέγχου, φορολογίας νομικών και φυσικών προσώπων, κ.ά. Αν ένας ορκωτός ελεγκτής παρέχει αυτής της μορφής υπηρεσίες τότε τίθεται "**ΝΑΙ**" στο στοιχείο "Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Διοίκησης" αλλιώς τίθεται "**ΟΧΙ**".

ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ : Η φύση και ο βαθμός ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών επηρεάζονται από ορισμένους παράγοντες που καλούνται "δυνάμεις ανταγωνισμού". Οι δυνάμεις αυτές, είναι : **a.** η δυνατότητα εισόδου νέων ελεγκτικών εταιριών στην αγορά, **b.** η διαπραγματευτική δύναμη της ελεγκτικής εταιρίας, και **γ.** η διαπραγματευτική δύναμη των ελεγχόμενων επιχειρήσεων. Αν το Επίπεδο Ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών για έλεγχο πελατών στην περιοχή όπου εργάζονται και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, επηρεάζεται από τις "δυνάμεις ανταγωνισμού" τότε το "Επίπεδο Ανταγωνισμού" περιγράφεται ως "**ΥΨΗΛΟ**" αλλιώς περιγράφεται ως "**ΧΑΜΗΛΟ**".

ΘΗΤΕΙΑ : Ο αριθμός των συνεχόμενων ετών κατά τα οποία ένας ορκωτός ελεγκτής έχει διενεργήσει τον έλεγχο πελάτη του δηλώνεται δίπλα στην υπό εξέταση μεταβλητή "Ελεγκτική Θητεία". Η Θητεία, σ'έτη, περιγράφεται ως "**ΤΡΙΑ ή ΛΙΓΟΤΕΡΑ**" και "**ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΡΙΑ**".

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Ομάδες δείγματος

152

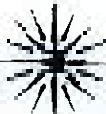


ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΣ : ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Τμήμα
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
Υπόψη: Ιερά ΤΑΧΙΝΑΚΗ
FAX : 031-844536

ΑΠΟ : Σ.Ο.Ε
Τηλέφωνο : 38.30.511
FAX : 38.25.159

Ημερομηνία : 21-9-95
Σελίδες : 14
(συμπεριλαμβανομένης της παρούσας)



ΠΙΝΑΚΑΣ 1
ΜΗΤΡΩΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

ΟΝΟΜΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΜΟΡΦΗ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΑΡΘΟΥΡ ΑΝΤΕΡΣΕΝ Σ. ΠΙΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	ΟΕ	Συγγρού 377 Αθήνα
ΒΕΝΤΟΥΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (INTEPAXION)	ΑΤΟΜΙΚΗ	Σόλωνος 10 Αθήνα
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ	ΑΕ	Βασ. Σοφίας 120 Αθήνα
ΔΡΜ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ	ΑΕ	Εθν.Αντιστάσεως 84 Αθήνα
ΕΛΛΗΝΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ	ΑΤΟΜΙΚΗ	Λουκιανού 11-13 Αθήνα
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ	ΑΕ	Δ.Ράλλη 11 Αθήνα
ΕΝΩΣΗ ΟΡΚΩΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ	ΑΕ	Λ.Αλεξάνδρας & Κόνιαρη 45 Αθήνα
ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ)	ΑΕ	Ιλισσίων 3-5 Αθήνα
ΕΥΘΥΝΟΣ	ΑΕ	Πρατίνου 99, Αθήνα
ΕΥΡΟΕΛΕΓΚΤΙΚΗ	ΑΕ	Ηπείρου 22 Αθήνα
ΚΕΙ & ΒΙ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ	ΑΕ	Γ' Σεπτεμβρίου 76 Αθήνα
ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ	ΑΤΟΜΙΚΗ	Κολοκοτρώνης 83 Πειραιάς
ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΑΤΟΜΙΚΗ	Βηλαρά 2 Αθήνα
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ	ΑΕ	I.Σούτσου 12 Αθήνα
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ-ΠΑΠΑΚΥΡΙΑΚΟΥ	ΕΠΕ	Χατζηκυριακού 27-31 Πειραιάς
ΚΟΥΠΕΡΣ & ΛΑΙΜΠΡΑΝΤ	ΑΕ	Ξενίας 24, Αθήνα
ΚΠΜΓ ΠΗΤ ΜΑΡΓΟΥΗΚ ΚΥΡΙΑΚΟΥ	ΑΕ	Μεσογείων 15 Αθήνα
ΚΥΠΡΗΣ & ΣΙΑ	ΟΕ	Κηφισίας 293 Κηφισιά
ΚΩΣΤΟΥΡΗΣ - ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ & ΣΙΑ	ΟΕ	Κηφισίας 58 Μαρούσι
ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΑΤΟΜΙΚΗ	Φιλελλήνων 5-7 Πειραιάς
ΜΑΡΑΒΕΛΕΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	ΑΤΟΜΙΚΗ	Ακαδημίας 19 Αθήνα
ΜΟΥΡ ΣΤΗΒΕΝΣ	ΑΕ	Ακτή Μιαούλη 93 Πειραιάς
ΝΤΙΛΟΙΤ & ΤΟΥΣ	ΑΕ	Κηφισίας 250-254 Χαλάνδρι
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΑΤΟΜΙΚΗ	Ελ.Βενιζέλου 59 Αθήνα
ΠΡΑΙΣ ΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΖ	ΑΕ	Θησέως 330 Αθήνα
ΣΙΓΑΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΑΤΟΜΙΚΗ	Λ.Συγγρού 76 Αθήνα
ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΑΤΟΜΙΚΗ	Σποράδων 11 Χαλάνδρι
ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ	ΑΕ	Γ' Σεπτεμβρίου 36 Αθήνα
ΣΩΜΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ	ΑΕ	Φ.Νέγρη 3 Αθήνα
ΤΖΑΒΕΛΑΣ ΚΡΙΤΩΝ	ΑΤΟΜΙΚΗ	Λ.Αλεξάνδρας 192B Αθήνα
ΧΗΤΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΑΤΟΜΙΚΗ	Κερασούντος 59 Θεσ/νίκη

ΠΗΓΗ: ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Σ.Ο.Ε.

ΑΡΙΘ.	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΜΕΡ.						
ΜΗΤΡ.	ΕΠΩΝΥΜΟ, ΟΝΟΜΑ, ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΓΓΡ.	ΑΝΑΣΤΟΣΗ	ΜΗΤΡΟΣ	Α.Τ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜ. Δ/ΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΤΗΛΕΤΥΠΟ
100111011	ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ Ευάγγελος του Στυλιανού	23-4-93		Εύα	Z494668	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629837-8620637	8818016
100211025	ΑΓΓΕΛΟΓΙΑΝΝΗΣ Χαράλαμπος του Γεωργίου	23-4-93		Βιολέττα	H989853	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
100311037	ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος του Ευθυμίου	23-4-93	ΑΠΟΛΙΩΤΗ	Ιωάννα	M020032	Διονύσου 9, 151 24 Μαρούσι	6128120-7	
100411048	ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΙΑΣ Μιχαήλ του Ιωάννη	23-4-93		Μάρθα	F549595	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
100511052	ΑΙΣΙΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντίνος του Χαράλ.	23-4-93		Μαρία	I023722	Γ. Σεπτεμβρίου 26, 104 32 Αθήνα	8629835	8818016
100611062	ΑΚΑΒΑΛΟΣ Ανδρέας-Θωμάς του Ιωάννη	23-4-93		Αγγελική	P292462	Ξενίας 24, 115 28 Αθήνα	7710112	7777390
100711077	ΑΛΑΜΑΝΟΣ Χαρλας του Παναγιώτη	23-4-93		Αγγελική	E124014	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
100811082	ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ Χρίστος του Θεόδωρου	23-4-93		Σταυρούλα	A176698	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
100911093	ΑΛΗΦΑΝΤΗΣ Γεώργιος-Λεωνίδας του Σταύρ.	23-4-93		Ασημίνα	K186177	Συγγρού 377, 175 64 Αθηνα	942561	942561
101011104	ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος του Αθανασίου	23-4-93		Ασημίνα	A808126	Γ. Σεπτεμβρίου 36, 104 32 Αθήνα	8629835-39	5225940
101111113	ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ Γεώργιος του Δημήτριου	23-4-93		Κωνσταντίνα	M051597	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
101211129	ΑΝΑΝΙΚΑΣ Παναγιώτης του Αθανασίου	23-4-93		Μάρθα	H539431	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
101311138	ΑΝΑΡΓΥΡΟΥ Δημήτριος του Γεωργίου	23-4-93		Παρασκευή	F228912	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
101411147	ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ Ιωάννης του Γεωργίου	23-4-93		Ευαγγελίστρια	N122798	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
101511156	ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ιωάννης του Αντωνίου	23-4-93		Χριστίνα	E407761	Λευκ. Αγελάνων 4 Κεντρικό 45	6437201	646946
126713675	ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ Χρήστος του Αντώνη 233 45-23141	29-4-93	ΑΝΑΤΟΛΗ	Μαρία	KA232567	Θησέως 330, 17675 Καλλιθέα	9308180-1	9308182
101611161	ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ Ανδρέας του Δημητρίου	23-4-93		Νίκη	E198721	Θησέως 330, 17675 Καλλιθέα	9308180-1	9308182
101711171	ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος του Χρίστου	23-4-93		Βασιλική	K174662	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
101811183	ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ Γεώργιος του Δημητρίου	23-4-93		Θεογνωσία	N055998	Λ. Συγγρού 377, 175 64 Π. Φάληρο	9425661	9425681
101911196	ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ Χρήστος του Κων/νου	23-4-93		Βασιλική	K240045	Πρατίνου 99, Αθήνα 11634	7253315-6	7253317
102011202	ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Σπυρίδων του Αθανάσιου	23-4-93		Αλεξάνδρα	P381029	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835-39/8628659	8818016
126813685	ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ Στέφανος του Διονυσίου	29-4-93		Μαρία	N094499	Θησέως 330, 17675 Καλλιθέα	9308180-1	9308182
102111215	ΑΣΤΡΙΤΗΣ Αλέξανδρος του Αθανάσιου	23-4-93		Γλυκερία	H216567	Πρατίνου 99, Αθήνα 11634	7253315-6	7253317
102211224	ΒΑΛΛΑΟΥΡΑΣ Χαράλαμπος του Γεωργίου	23-4-93		Κωνσταντίνα	E406874	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
102311234	ΒΑΜΒΑΣ Αθανάσιος του Δημητρίου	23-4-93		Αθηνά	Z902662	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
102411245	ΒΑΡΒΑΤΟΣΟΥΛΗΣ Χαράλαμπος του Αθανασίου	23-4-93		Ελένη	A588467	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
102511255	ΒΑΡΘΑΛΙΤΗΣ Γεώργιος του Ιωάννη	23-4-93		Μαρία	N288635	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
102611268	ΒΑΡΛΑΜΗΣ Βασιλείος του Ηρακλή	23-4-93		Αικατερίνη	E395104	Ι. Σούζου 12, 114 74 Αθήνα	6458872	6458874
102711271	ΒΑΡΥΤΙΜΙΑΔΗΣ Αλέξανδρος του Θεοδώρου	23-4-93		Ολγα	B168792	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
102811285	ΒΕΛΗΒΑΣΑΚΗΣ Ιωάννης του Νικολάου	23-4-93		Ελένη	P272019	Πρατίνου 99, Αθήνα 11634	7253315-6	7253317
102911298	ΒΕΝΤΟΥΡΑΣ Παναγιώτης του Γερασίμου	23-4-93		Ευγενία	K050009	Σάλωνος 10, 106 73 Αθήνα	3609916	3618563
103011305	ΒΕΡΝΑΔΑΚΗΣ Δημητρίος του Θεόδωρου	23-4-93		Ελένη	M011321	Γ. Σεπτεμβρίου 78, 104 33 Αιγαίνη	8252132	8252133
126913693	ΒΕΣΤΑΡΚΗΣ Δημητρίος του Αναστασίου	29-4-93		Ιωάννα	N160927	Ακτή Μιαούλη 93, 105 38 Πρασιάς	4290620-5	4290375

ΣΩΜΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

ΜΗΤΡΟ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

ΑΡΙΘ.	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΜΕΡ.				ΕΠΑΓΓΕΛΜ. Δ/ΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΟΝΟ	ΤΗΛΕΤΥΠΟ
ΜΗΤΡ.	ΕΠΩΝΥΜΟ, ΌΝΟΜΑ, ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΓΓΡ.	ΑΝΑΣΤΟΣΗ	ΜΗΤΡΟΣ	Α.Τ.			
103111317	ΒΟΥΤΥΡΑΚΗΣ Ελευθέριος του Παντελή	23-4-93		Δέσποινα	KA191389	Ακτή Μισσάλη 93, 185 38 Πειραιάς	4290620-5	4290375
103211325	ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Πρόδρομος του Σωτηρίου	23-4-93		Ελένη	H815377	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
103311338	ΓΙΑΓΚΟΣ Χρήστος του Δημητρίου	23-4-93		Μαρία	O116261	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
103411347	ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΔΑΡΑ Ελευθερία	23-4-93		Βασιλική	θ735251	Ι. Σουτζου 12, 114 74 Αθήνα	6458872	6458874
103511352	ΓΙΟΥΡΟΥΚΟΣ Επαμεινώνδας του Ηλία	23-4-93		Αιφραδίτη	M343988	Κηφισίας 250-254, 162 31 ΧΑΛΑΝΔΡΙ	687665611	
103611367	ΓΚΙΚΑΣ Γεώργιος του Ευαγγέλου	23-4-93		Ασπασία	M036753	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
103711378	ΓΚΛΑΒΑΝΗΣ Χρήστος-Στέργιος του Μιχαήλ	23-4-93		'Αννα	P1683011	Ιλιστική 3-5, 115 28 Αθήνα	7488610-20	7759790
103811385	ΓΚΟΥΒΑΣ Δημήτριος του Κωνσταντίνου	23-4-93		Ειρήνη	I134283	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
103911392	ΓΚΟΥΛΑΝΤ Δαβίδ του Ρέτζιναλντ	23-4-93		Χίλια	KΛ401103	Ιλιστική 3-5, 115 28 Αθήνα	7488610-20	7759790
104011405	ΓΟΥΖΟΥΑΣΗΣ Ανδρέας του Ιωάννη	23-4-93		Μαρία	E328823	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
104111418	ΓΟΥΤΗΣ Βασιλείας του Χρήστου	23-4-93		Γεωργία	A138426	Κηφισίας 58, 151 25 Μαρούσι	6897670-5	6897900
104211423	ΓΡΑΤΣΙΑΣ Μιχαήλ του Κωνσταντίνου	23-4-93		Αντωνία	M102057	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
104311433	ΔΑΜΗΛΑΚΟΣ Παναγιώτης του Βρασιδά	23-4-93		Μαριγάυλα	A525729	Ι. Σουτζου 12, 114 74 Αθήνα	6458872	6458874
104411447	ΔΑΝΟΥΣΗΣ Σωτήριος του Ιωάννη	23-4-93		Αναστασία	H478338	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
104511456	ΔΕΔΟΥΛΗΣ Δημήτρης του Εμμανουήλ	23-4-93		Αικαπερίνη	I178661	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
104611462	ΔΕΛΗΦΩΤΗΣ Όμηρος του Δήμου	23-4-93		Ιωμήνη	K077855	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835-9	8618016
104711476	ΔΕΜΕΤΗΣ Κωνσταντίνος του Βασιλείου	23-4-93		Πελαγία	P333276	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
104811486	ΔΗΛΑΡΗΣ Θεόδωρος του Γεωργίου	23-4-93		Μαρία	E034690	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
104911498	ΔΗΜΗΤΡΑΚΕΛΛΟΣ Παναγιώτης του Σπήλιου	23-4-93		Πηνελόπη	F857927	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
105011506	ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ Γρηγόριος του Αχιλλέα	23-4-93		Παναγιώτα	I090839	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
105111517	ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος του Ιωάννη	23-4-93		Κων/να	H025951	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
1741113753	ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ Λάμπρος του Ευθυμίου	12-5-93		Μαρία	KA395167	Θωναρος 8, 105 57 Αθήνα	3245453, 3227471	3242535
105211522	ΔΙΑΜΑΝΤΑΡΑΣ Νικόλαος του Διαμαντή	23-4-93	ΠΑΡΔΙΤΗ	Ευδοκία	Θ892453	Ακτή Μισσάλη 93, 185 38 Πειραιάς	4290620-5	4290375
105311533	ΔΟΓΑΣ Βασίλειος του Μιχαήλ	23-4-93		Αικαπερίνη	H025278	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57	8629835	8618016
105411545	ΔΟΥΔΟΥΜΗ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Αναστασία του Ευαγ.	23-4-93		Παναγιώτα	K276869	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57	8629835	8618016
105511553	ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Σπυρίδων του Δημητρίου	23-4-93		Διονυσία	N119531	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57	8629835	8618016
105611561	ΔΡΑΚΟΣ Δημήτριος του Κων/νου	23-4-93		Βασιλική	N061410	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57	8629835	8618016
105711571	ΔΡΙΤΣΑΣ Ιωάννης του Γεωργίου	23-4-93		Ελένη	N060106	Γ' Σεπτεμβρίου 36, 104 32 Αθήνα	8629835	8618016
105811587	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ Μιχαήλ του Γεωργίου	23-4-93	ΔΙΕΓΓΡΑΦΗ	Άλκη	E447966	Γ' Σεπτεμβρίου 36, 104 32 Αθήνα	8629835	8618016
105911594	ΕΛΛΗΝΑΚΗΣ Ευτύχιος του Εμμανουήλ	23-4-93		Αικαπερίνη	I708630	Τιμοθέου 95, 162 31 Αθήνα	7227090	3739 ITCO GR
106011604	ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Ιωάννης του Ευαγγέλου	23-4-93	ΑΝΑΣΤ.	Άννα	KA22816U	Κολοκοτρώνη 93, 185 35 Πειραιάς	4224880-91	4224331-3
189413904	ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ Δημήτριος του Ιωάννη	30-9-93		Ελισσάβετ	F335900	Δαβάκη Πλατείας 14, 167 73 Αθήνα	7793268	7485747
106111613	ΖΑΦΕΙΡΗΣ Ιωάννης του Μιχαήλ	23-4-93		Λαμπρινή	I314842	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016

ΑΡΙΘ.	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΜΕΡ.				ΕΠΑΓΓΕΛΜ. Δ/ΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΤΗΛΕΤΥΠΟ
ΜΗΤΡ.	ΕΠΩΝΥΜΟ, ΟΝΟΜΑ, ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΓΓΡ.	ΑΝΑΣΤΟΣΗ	ΜΗΤΡΟΣ	Α.Τ.			
106211627	ΖΕΗΣ Δημήτριος του Ευαγγέλου	23-4-93		Γεσθημανή	H66B514	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
106311639	ΖΙΑΚΑΣ Δημήτριος του Ηλία	23-4-93		Βασιλική	H538880	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
108411644	ΖΟΥΡΙΔΑΚΗΣ Ιωάννης του Κωνσταντίνου	23-4-93		Καλλιόπη	F020340	Ηπείρου 22, 104 33 Αθήνα	8832833	8810721
108511659	ΖΩΓΡΑΦΟΣ Δημήτρης του Χρήστου	23-4-93		Ιωάννα	I131637	Βαβ. Γούβας 120, 115 26 Αθήνα	7480600/7482600	7483600
106611668	ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ Διονύσιος του Διονυσίου	23-4-93		Σοφία	B451655	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
108711671	ΘΩΜΑΙΔΟΥ-ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ Κων/να του Διον.	23-4-93		Ιωάννα	H215474	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
132613798	ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ Δημήτριος του Ιωάννου	29-4-93		Χαρκλεία	A008343	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
106811685	ΙΑΣΩΝΙΔΗΣ Θεόδωρος του Θεόδωρου	23-4-93		Μαρία	249719	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
191113914	ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ Νικόδημος του Κορνήλιου 19-94-181	16 19-1-94	ΑΝΑΣΤΟΣΗ	Λικατερίνη	Θ203349	Λ. Συγγρού 122, 117 41 Αθήνα	9236651	9236654
106911692	ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ Χρυσταλλένη	23-4-93		Ειρήνη	B954649	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835/9649378	8618016
107011702	ΙΩΑΝΝΟΥ Βασιλείος του Ιωάννη	23-4-93		Ελένη	KA94908	Σερίας 24, 115 28 Αθήνα	7710112	7777390
107111711	ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ Λεωνίδας του Σπυρίδωνα	23-4-93		Ειωνίδη	M012731	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
107211723	ΚΑΒΕΛΛΑΡΗΣ Αναστάσιος του Θεοδώρου	23-4-93		Κυπαρισσώ	ΛΟ52985	Βαβ. Γούβας 120, 115 26 Αθήνα	7480600/7482600	7483600
174213768	ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ Κυριάκος του Νικολάου	12-5-93		Μαλάια	N170719	Κολοκοτρώνη 83, 185 35 Πειραιάς	4223715/6450484	4121474
174313776	ΚΑΡΑΤΖΑΣ Μιχαήλ του Σάββα	12-5-93		Μαγδαληνή	I252612	Φλέσσα 41, 185 38 Πειραιάς	4522214	4292924
107311731	ΚΑΖΑΓΛΗΣ Αθανάσιος του Δημητρίου	23-4-93		Αγλαΐα	A354206	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
107411741	ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Ιωάννης του Βασιλείου	23-4-93		Κλεοπάτρα	P137859	Γ' Σεπτεμβρίου 76, 104 33 Αθήνα	8252132	8252133
107511752	ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ Κωνσταντίνος του Χρυσόστομου	23-4-93		Φανή	P092549C	Βασ. Ηρακλείου 26, 546 24 Θεσσαλονίκη	031-284202	031-284378
107611767	ΚΑΜΠΑΝΗΣ Γεώργιος του Δημητρίου	23-4-93		Μαρίκα	E434928	Κηφισίας 250-254, 152 31 Χαλάνδρι	8876600	6876221
107711777	ΚΑΝΝΑΣ Αλέξιος του Αλεξίου	23-4-93		Αλίκη	A893567	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835/3416	8618016
107811784	ΚΑΠΑΝΤΑΗΣ Εμμανουήλ του Ιωάννη	23-4-93		Πόπη	E115057	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
107911797	ΚΑΠΑΤΣΩΡΗΣ Δημήτριος του Διονυσίου	23-4-93		Δεβρωνίδη	A849402	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
108011802	ΚΑΡΑΛΗΣ Ιωάννης του Τρίφωνα	23-4-93		Μαρία	M195120	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
108111816	ΚΑΡΑΜΙΧΑΛΗΣ Αντώνης του Νικολάου	23-4-93		Ειωνίδη	K230525	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
108211825	ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ Αντώνιος του Γεωργίου	23-4-93		Καλλιόπη	A295817	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
108311832	ΚΑΡΑΟΛΗΣ Ηλίας του Νικολάου	23-4-93		Αναστασία	KA310593	Ακτή Μιαούλη 93, 185 38 Πειραιάς	4290620-5	4290375
108411841	ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ Γεώργιος του Παναγώτη	23-4-93		Ειρήνη	Θ037677	Βηλορά 2, 104 37 Αθήνα	5249973	5244758
108511856	ΚΑΣΙΟΥΜΗΣ Ιωάννης του Κων/νου	23-4-93		Αικατερίνη	Δ089911	Πρατηίου 99 Παχιμάρα 1163 ρ/ν	7253315-6	7253317
108611888	ΚΕΡΑΜΟΝΤΕ Γεώργιος του Άνδρεα	23-4-93		Ελένη	A296299	Βαβ. Γούβας 120, 115 26 Αθήνα	7480600/7482600	7483600
108711871	ΚΕΡΑΤΣΗΣ Αναστάσιος του Επαμεινώνδα	23-4-93		Αγγελική	A280028	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
108811888	ΚΕΣΛΕΥ Ρίταρντ του Χένρυ	23-4-93		Μάργκαρετ	CO442750	Θησαύρως 330, 17675 Καλλιθέα	9308180-1	9308182
108911894	ΚΛΙΑΦΑΣ Στέφανος του Ιωάννη	23-4-93		Αθηνά	A034528	Λευκ. Αλεξανδρείας 45	6437201	6437203
109011896	ΚΟΚΚΙΝΟΣ Ιωάννης του Νικολάου	23-4-93		Αρετή	H827070	Βαβ. Γούβας 120, 115 26 Αθήνα	7480600/7482600	7483600

ΑΡΙΘ.	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΜΕΡ.			ΜΗΤΡΟΣ	Α.Τ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜ. Δ/ΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΤΗΛΕΤΥΠΟ
ΜΗΤΡ.	ΕΠΩΝΥΜΟ, ΟΝΟΜΑ, ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΓΓΡ.	ΑΝΑΣΤΟΔΗ						
127013702	ΚΟΚΚΙΝΟΣ Μιχαήλ του Ανδρέα	23-4-93			Ελένη	KA404260	Μεσογείων 15, 115 26 Αθήνα	7752001	7704182
109111916	ΚΟΚΟΤΑΚΗΣ Γεώργιος του Κων/νου	23-4-93	ΑΠΕΒΙΩΣΕ		Ευτυχία	Ξ403875	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
109211924	ΚΟΛΛΥΡΗΣ Ευθύμιος του Νικολάου	23-4-93			Δήμητρα	Ξ340580	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835/8629366	8618018
109311933	ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ Λοΐζος του Ευαγγέλου	23-4-93			Άννα	KA348930	Λ. Χατζηκυριάκου 27-31, 185 38 Πειραιάς	4523212, 4539750	4539755
109411942	ΚΟΛΟΚΥΘΑΣ Απόστολος του Ανδρέα	23-4-93			Μαγδαληνή	M290435	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835-39	8618016
109511957	ΚΟΛΟΚΥΘΑΣ Σωτήριος του Απόστολου	23-4-93			Τασσούλα	K226756	Δεσμ. Αρχείοντος κ' Κάτιαρη 45	6437201	6469463
109611962	ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ Δημήτρης του Ανδρέα	23-4-93			Παναγιώτα	Ξ005600	Διερικής 44, 264 41 Πάτρα	061-431938	061-436867
109711971	ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ Κωνσταντίνος του Σταμάτη 9.5.95	23-4-93	ΣΥΝΤΑΞΗ		Αναστασία	K220213	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
109811989	ΚΟΝΤΟΠΟΡΓΑΣ Ευάγγελος του Ικαναγώτη	23-4-93			Ξανθή	I094940	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
109911998	ΚΟΡΩΝΑΚΗΣ Σπύρος του Δημήτρου	23-4-93			Βασιλική	Λ143278	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
110012003	ΚΟΤΖΑΜΑΝΗΣ Νικόλαος του Μιχαήλ 3.5.95	23-4-93	ΣΥΝΤΑΞΗ		Μαργαρίτα	B075971	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835-39	8618016
127113715	ΚΟΤΣΙΑΙΝΗΣ Κωνσταντίνος του Ελευθερίου	23-4-93			Σαφία	A293007	Σενίας 24, 115 28 Αθήνα	7710112	7777390
110112019	ΚΟΥΒΑΡΑ Δέσποινα του Χαράλαμπου	23-4-93			Μαρία	N016544	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
110212026	ΚΟΥΒΕΛΑΣ Κωνσταντίνος του Ιωάννη	23-4-93			Αναστασία	M269265	Σενίας 24, 115 28 Αθήνα	7710112	7777390
110312032	ΚΟΥΡΤΕΛΛΑΣ Στυλιανός του Χριστόδουλου	23-4-93			Ελένη	KA238586	Ακτή Μισούλη 93, 185 38 Πειραιάς	4290620-5	4290375
110412042	ΚΟΥΣΤΑΣ Νικόλαος του Γεωργίου	23-4-93			Δήμητρα	A307845	Γ. Σούγχειν 12, 114 34 Αθήνα	6458877	6458877
110512053	ΚΟΥΤΕΑΣ Δημήτριος του Βασιλείου	23-4-93			Γλυκερία	Θ151803	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
110612068	ΚΟΥΤΟΥΛΑΣ Γεώργιος του Ηλία	23-4-93			Καλή	M056898	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
110712075	ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΗΣ Ευθύμιος του Γεωργίου	23-4-93			Μαρία	Ξ061367	Ακτή Μισούλη 93, 185 38 Πειραιάς	4290620-2	4290375
110812088	ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΝΤΗΣ Θεόδωρος του Βασιλείου	23-4-93			Φωτεινή	Θ061365	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
110912091	ΚΡΙΤΣΩΤΑΚΗΣ Δημήτρης του Ελευθερίου	23-4-93			Χρυσούλα	41208	Παπαρούν 377, 175 64 Αθήνα	9425667	9425667
111012108	ΚΥΠΡΗΣ Κωνσταντίνος του Φειδία	23-4-93			Καλομοίρα	KA73028	Κληφισάς 293, 145 61 Κηφισιά	8016310	8086465
111112112	ΚΥΠΡΗΣ Φειδίας του Κωνσταντίνου	23-4-93			Χρυστάλλα	KA82657	Κληφισάς 293, 145 61 Κηφισιά	8016310	8086465
111212125	ΚΥΡΙΑΚΟΥ Μάριος του Τηλέμαχου	23-4-93			Ασπάσια	KA97585	Μεσογείων 15, 115 26 Αθήνα	7752001	7704182
111312139	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Δημήτριος του Θεόδωρου	23-4-93			Αλεξάνδρα	Λ165286	Γ' Σεπτεμβρίου 36, 104 32 Αθήνα	8620835	5225940
127213724	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Μαλτιάδης του Κων/νου	23-4-93			Ίολγια	K097216	Μεσογείων 2-4, 115 27 Αθήνα	7759780	7759790
111412147	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Δαμιανός του Κωνσταντίνου	23-4-93			Παρασκευή	KA47636	Ακτή Μισούλη 93, 185 38 Πειραιάς	4290620-5	4290375
136713858	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σωτήρης του Ανδρέα	23-4-93			Κων/να	KA364700	Πρατίνου 99, Αθήνα 11634	7253315-8	7253317
111512159	ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Κων/νος του Γεωργίου	23-4-93			Παναγούλα	Θ729703	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
111612189	ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Θεμιστακλής του Χρήστου	23-4-93			Αταλάντη	P695726	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
111712171	ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ Αικατερίνη του Θωμά	23-4-93			Βασιλική	H925001	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8628659	8618016
111812181	ΛΑΛΟΣ Νικόλαος του Αριστείδη	23-4-93			Μαρία	B259805	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
111912197	ΛΑΜΠΡΟΥ Ιωάννης του Νίκια	23-4-93			Αγγελική	K227220	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835-5202405	8618016

ΣΠΟΜΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

ΜΗΤΡΟ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

ΑΡΙΘ.	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΜΕΡ.						
ΜΗΤΡ.	ΕΠΩΝΥΜΟ, ΟΝΟΜΑ, ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΓΓΡ.	ΑΝΑΓΝΩΣΗ	ΜΗΤΡΟΣ	Α.Τ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜ. ΔΙΝΗΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΤΗΛΕΤΥΠΟ
112012202	ΛΕΠΙΔΑΣ Παναγιώτης του Ιωάννη	23-4-93		Μαρία	A076807	Γ' Σεπτεμβρίου 36, 104 32 Αθήνα	5232503	5225940
112112211	ΛΙΑΝΟΣ Πέτρος του Κων/νου	23-4-93		Ελένη	E059510	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
112212224	ΛΙΟΝΤΑΚΗΣ Γεώργιος του Θεόδοσιου	23-4-93	ΣΥΝΤΑΞΗ	Αιμαλία	P632844	Γ' Σεπτεμβρίου 76, 104 33 Αθήνα	8252132	8252133
180813863	ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ Σπυρίδων του Γεωργίου	28-5-93		Ειρήνη	C979401C	Φιλελλήνων 6-7, 185 38 Πειραιάς	4294791, 4294377	4294380
127313733	ΛΟΡΕΝΤΖΙΑΔΗΣ Σπυρίδων του Λουδοβίκου	29-4-93		Ιωνία	P329488	Λ. Συγγρού 377, 175 64 Π. Φάληρο	9425661, 9411414	9425681
112312238	ΛΟΥΜΙΩΤΗΣ Βασιλείος του Ιωάννη	23-4-93		Παννούλα	244425	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
138013801	ΛΥΚΟΥΔΗΣ Σπυρίδων του Θεόφραστου	29-4-93		Στιγλιάνη	A287708	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
112412249	ΛΥΜΠΕΡΗΣ Ανάγνως του Θεόδωρου	23-4-93		Μαρία	E113140	Τ: Ιωάννης 12, 114 74 Αθήνα	6458872	6458874
112512259	ΛΥΤΣΙΟΥΛΗΣ Θεόδωρος του Γεωργίου	23-4-93		Θεοδώρα	P397568	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
112612289	ΜΑΚΡΙΔΗΣ Κωνσταντίνος του Αναστασίου	23-4-93		Θεοδώρα	I134004	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8628659	8016/5225940
112712271	ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ Παναγιώτης του Γεωργίου	23-4-93		Λουκρητία	H657771	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
112812284	ΜΑΛΙΣΟΒΑΣ Κώστας του Ιωάννη	23-4-93		Ευφροσύνη	A754368	Λεωφ. Αχελώας 4, Κονιστρι ΉΣ	6437201	6464763
112912294	ΜΑΝΟΡΙΔΗΣ Ιωάννης του Παντελή	23-4-93		Αναστασία	M191222	Βαρ. Σύδνεα 120, 115 26 Αθήνα	7480607/7482600	7483600
113012309	ΜΑΝΙΑΤΗΣ Χρήστος του Αντωνίου	23-4-93		Παναγιώτα	M002626	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
138613814	ΜΑΝΟΛΑΡΟΣ Γεώργιος του Σταύρου	29-4-93		Φανή	P1329211	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
180913878	ΜΑΡΑΒΕΛΕΑ Παναγιώτα του Κωνσταντίνου	28-5-93		Καλλιώπη	N150709	Ακαδημίας 19, 106 71 Αθήνα	3636913, 3623374	3611017
113112314	ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ Παναγιώτης του Ευαγγέλου	23-4-93		Δέσποινα	M112856	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
113212325	ΜΑΡΟΥΛΗΣ Ιωάννης του Δημητρίου	23-4-93		Γαρυφαλία	A192531	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
113312336	ΜΑΧΛΙΡΑΣ Μιχαήλ του Ιωάννου	23-4-93		Βασιλική	A352976	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835-39	8618016
113412347	ΜΕΝΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Διονύσιος του Κων/νου	23-4-93		Παρασκευή	M070891	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
113512355	ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ Παναγιώτης του Κων/νου	23-4-93		Χρυσούλα	A345970	Αντ. Σοδίας 120, 115 26 Αθήνα	7480607/7482600	7483600
113612368	ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΖΟΥΒΙΑ Ευάγγελα του Χρήσ.	23-4-93		Στιγλιάνη	F282257	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
113712371	ΜΙΧΟΣ Θεόδωρος του Δημητρίου	23-4-93		Ευαγγελία	P638782	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
113812383	ΜΟΣΚΟΦΙΔΗΣ Γεώργιος του Ιωάννη	23-4-93		Άννα	Z480684	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
113912398	ΜΠΑΚΑΣ Κωνσταντίνος του Παναγιώτη	23-4-93	ΣΥΝΤΑΞΗ	Αλεξάνδρα	A086684	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
114012403	ΜΠΑΜΠΑΝΕΛΟΣ Αγαμέμνων του Αθανασίου	23-4-93		Δέσποινα	P003711	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
114112411	ΜΠΑΡΚΑΣ Χρήστος του Πέτρου	23-4-93		Κωστούλα	A275815	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
114212421	ΜΠΕΛΕΣΗΣ Παναγιώτης του Νικολάου	23-4-93		Ελένη	Θ265990	Φωκ. Νέγρη 12, 175 63 Π. Φαληρού	8629835	8618016
114312437	ΜΠΙΖΙΩΤΗΣ Σταύρος του Γεωργίου	23-4-93		Αδαμαντία	K361376	Χριστανδέμεων 19-21, Ψυχικό	6721660	646274
114412443	ΜΠΟΛΟΛΙΑΣ Κων/νος του Παναγιώτη	23-4-93		Μαρία	N102133	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
114512456	ΜΠΟΥΝΤΑΣ Σπυρίδων της Ηλία	23-4-93		Μάρθα	F668249	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
114612464	ΜΠΟΥΝΤΟΥΝΗΣ Κων/νος της Ηλία	23-4-93		Δραστούλα	M070193	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
140413825	ΜΠΟΥΡΙΚΟΥ Στουρούλα του Πέτρου 15.9.94-149%	29-4-93	ΑΝΑΓΝΩΣΗ	Καλλιώπη	A754828	Θησέως 330, 17675 Καλλιθέα	6128000 9308180-1	9308102

ΑΡΙΘ.	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΜΕΡ.				ΕΠΑΓΓΕΛΜ. Δ/ΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΤΗΛΕΤΥΠΟ
ΜΗΤΡ.	ΕΠΩΝΥΜΟ, ΟΝΟΜΑ, ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΓΓΡ.	ΑΝΑΣΤΟΛΗ	ΜΗΤΡΟΣ	Α.Τ.			
114712473	ΜΠΡΑΜΗ-ΣΤΑΡΙΔΑ Δήμητρα του Νικολόδου	23-4-93		Βασία	A304531	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8628659	8618016
114812486	ΜΠΡΙΛΛΗΣ Παναγιώτης του Ιωάννη	23-4-93		Παναγούλα	A207851	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835-39	8618016
114912497	ΝΕΣΣΕΡΗ-ΜΑΦΡΕΔΑ Ευγενία του Ιωάννη	23-4-93		Αιρρούτη	A166718	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
115012501	ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ Σταύρος του Γεωργίου	23-4-93		Αικατερίνη	N104790	Ακτή Μιαούλη 93, 185 38 Πειραιάς	4290620-5	4290375
115112511	ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κυριάκος του Δημητρίου	23-4-93		Κυριακή	P397010	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
115212522	ΝΤΖΑΝΑΤΟΣ Δημήτρης του Σπυρίδωνος	23-4-93		Αλεξάνδρα	O589878	Πραπίνου 99, Αθήνα 11634	7253315-6	7253317
115312532	ΞΕΝΑΚΗΣ Γεώργιος του Κωνσταντίνου	23-4-93		Αναστασία	E321942	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
115412547	ΞΕΝΑΚΗΣ Στυλιανός του Μιχαήλ	23-4-93		Άννα	O519285	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
115512556	ΞΕΝΟΣ Χαράλαμπος του Κωνσταντίνου	23-4-93		Μαρία	O972941	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
115612566	ΞΥΔΙΑΣ Γεώργιος του Δημητρίου 15.6.94-1C.6.96	23-4-93	ΑΝΑΣΤΟΛΗ	Χαρίτα	M084659	ΝΙΚ. Ζυλούρη 1, Έζι 21 κ. λιοσία 9889280		
115712577	ΞΥΔΙΑΣ Στυλιανός του Δημητρίου	23-4-93		Χαρίτα	M083821	Ακτή Μιαούλη 93, 185 38 Πειραιάς	4290620-5	4290375
115812582	ΞΥΛΑΣ Ευάγγελος του Ιωάννου	23-4-93		Μαρία	O814533	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835-39	8618016
115912597	ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Μιχαήλ του Χρυσοστάμου	23-4-93		Ελένη	KA43094	Αριστείδου 9, 152 34 Χαλάνδρι	6821473	4190375
116012604	ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Χρύσανθος του Γεωργίου	23-4-93		Βασία	P048287	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
116112611	ΠΑΛΟΥΜΠΗΣ Ευάγγελος του Αναστασίου	23-4-93		Αγγελική	M257080	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
116212621	ΠΑΝΑΓΗΣ Άγγελος του Παναγιώτη	23-4-93		Βασιλική	N044922	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
116312635	ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ Χρήστος του Πολύκαρπου	23-4-93		Ευτυχία	P033322	Δ. Ράλλη 11, 15124 Μαρούσι	6122366	6122369
116412649	ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Αργύριος του Ευαγγέλου	23-4-93		Μαργαρίτα	E365471	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835-39	8618016
116512658	ΠΑΝΤΑΡΗΣ Παναγιώτης του Στυλιανού	23-4-93		Ελένη	A276237	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
116612667	ΠΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Στέφανος του Γιαννούλη	23-4-93		Άννα	M098477	Λ. Συγγρού 377, 175 64 Π. Φάληρο	9425661, 9411414	9425681
116712674	ΠΑΝΤΖΟΣ Αθανάσιος του Αριστείδη	23-4-93		Λαθανασία	A145367	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
116812681	ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Βασιλείος του Διον.	23-4-93		Μαρία	K051971	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
116912699	ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Αντώνης του Παντελή	23-4-93		Δικαία	KA365148	Κηφισίας 58, 151 25 Αθήνα	6897670	6897900
117012706	ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Γεώργιος του Παναγιώτη	23-4-93		Αναστασία	A005002	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
117112714	ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Κυριάκος του Γεωργίου	23-4-93		Θεοχαρίστη	P088823	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
117212723	ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Κωνίας του Ιωάννη	23-4-93		Παρασκευή	A181140	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
117312736	ΠΑΠΑΠΑΚΟΥΜΟΣ Ανδρέας του Ανδρέα	23-4-93		Νικολέππα	E140422	Φωκ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
117412748	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Αντώνης του Δημητρίου	23-4-93		Ιωάννα	KA187283	Ελ. Βενιζέλου 59, 176 71 Αθήνα	9575304-5	9575306
117512757	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντίνος του Μαργαρ.	23-4-93		Ελευθερία	H439312	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
117612761	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Χρήστος του Γεωργίου	23-4-93		Δημητρά	K037356	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
117712776	ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ Ιωάννης του Δημητρίου	23-4-93		Φωτεινή	E428444	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
117812784	ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Παναγιώτης του Γεωργίου	23-4-93		Γαλανή	M060616	Φωκ. Νέγρη 12, 176 63 Γ. Φάληρο	8629835	8618016
117912791	ΠΑΠΑΚΥΡΙΑΚΟΥ Γεώργιος του Δημητρίου	23-4-93		Ειρήνη	KA125212	Λ. Χατζηκυριάκου 27-31, 185 38 Πειραιάς	4523212, 4539750	4539755

ΣΩΜΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

ΜΗΤΡΟ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΡΙΘ.	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΜΕΡ.				ΕΠΑΓΓΕΛΜ. Δ/ΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΤΗΛΕΤΥΠΟ
ΜΗΤΡ.	ΕΠΩΝΥΜΟ, ΌΝΟΜΑ, ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΓΓΡ.	ΑΝΑΣΤΟΣΗ	ΜΗΤΡΟΣ	Α.Τ.			
118012801	ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σπύρος του Κων/νου	23-4-93		Μαριγώ	K180964	Γ. Σεπτεμβρίου 36, 104 32 Αθήνα	8628659/8629835	5225940
118112813	ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Στυλιανός του Γρηγορίου	23-4-93		Αθηνά	A350419	Λεωφ. Αχελώος 4, Κολυμβαρι 45	6437201	6464463
118212827	ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Κωνσταντίνος του Νικολάου	23-4-93		Ανδρονίκη	P311635	Γ. Σεπτεμβρίου 36, 104 32 Αθήνα	8628659/8629835	5225940
118312834	ΠΑΠΑΣΥΜΕΩΝ Ιωάννης του Εμμανουήλ	23-4-93		Ελισσάβετ	B260215	Β. Ηρακλείου 26, 466 24 Θεσσαλονίκη	031-284202	031-284378
118412843	ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Σδώλιος του Δημήτριου	23-4-93		Σπυριδούλα	I134777	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
118512851	ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος του Αθανασίου	23-4-93		Θεοδώρα	N103851	Πρατίνοι 99, Λεήνα 11634	7253315-6	7253317
118612887	ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ Δημήτριος του Νικόλαου	23-4-93		Ανθή	P116736	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
144013838	ΠΑΡΙΣΗΣ Θανάσης του Γεωργίου	29-4-93		Στέλλα	E315552	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8818016
118712873	ΠΑΣΙΩΤΗΣ Δημήτριος του Κωνσταντίνου	23-4-93		Ανδριανή	A048886	Ι. Σούτσου 12, 114 74 Αθήνα	6458872	6458874
118812888	ΠΑΤΑΤΟΥΚΑΣ Κυριάκος του Παναγιώτη	23-4-93		Σταυρίτινα	A066179	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
118912895	ΠΑΤΑΤΟΥΚΑΣ Νεκτάριος-Εμμανουήλ	23-4-93		Σταυρίτινα	N156063	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
119012901	ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ Δημήτριος του Νικόλαου	23-4-93		Μαρία	K052737	Ακρή Μισούλη 93, 185 38 Πειραιάς	4500620-5	4290375
119112913	ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΑΣ Παναγιώτης του Γεωργίου	23-4-93		Σταυρούλα	H761439	Γ. Σεπτεμβρίου 36, 104 32 Αθήνα	5232503/8629835	
119212928	ΠΑΤΣΗΣ Παναγιώτης του Βασιλείου	23-4-93		Βικτωρία	A524570	Βασ. Γραία, 120, 115 26 Αθήνα	7480600/7482600	7483600
119312935	ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Παναγιώτης του Ιωάννη	23-4-93		Ευθυμία	G611479	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
119412941	ΠΑΧΟΠΟΥΛΟΣ Θεμιστοκλής του Κων/νου	23-4-93		Αλκη	B102137	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
119512958	ΠΕΡΡΟΙΣ Ιωάννης του Λεωνίδα	23-4-93		Ελένη	A470782	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	5225940
119612966	ΠΕΤΑΛΑΣ Κωνσταντίνος του Θεοδοσίου	23-4-93		Αικατερίνη	P1645202	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
119712975	ΠΕΤΡΙΔΗΣ Χαράλαμπος του Λαοικά	23-4-93		Μαργαρίτα	E298945	Βασ. Γραία, 120, 115 26 Αθήνα	7480600/7482600	7483600
119812987	ΠΕΤΡΙΔΗΣ Βασίλης του Ιωάννη	23-4-93		Ολγα	E114370	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
119912997	ΠΕΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ Κων/νος του Πέτρου	23-4-93		Αιρροδίτη	M064507	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
120013002	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ Χαράλαμπος του Αριστείδη	23-4-93		Κωνσταντίνα	K072747	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618018
120113014	ΠΕΤΡΟΥ Αθανάσιος του Χρυσοστόμου	23-4-93		Ελένη	H484086	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
120213024	ΠΗΛΕΙΔΗΣ Εμμανουήλ του Αχιλλέα	23-4-93		Άννα	T741367	Αγρινιοντοπεριφ. 1-43-33 Καποδιστρίου 031-41622-0341-031-416447		
120313038	ΠΙΝΟΣ Σαφοκλής του Ανδρέα	23-4-93		Ειανθία	KA264303	Λ. Χατζηκυράκου 27-31, 185 40 Πειραιάς	4523212	4539755
120413045	ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ Δημήτρης του Ιωάννη	23-4-93		Γεωργία	KA47238	Σενίδης 24, 115 28 Αθήνα	7710112, 4515841	7777390
120513051	ΠΟΥΛΗΣ Ευάγγελος-Σταύρος του Γεωργίου	23-4-93		Αντιγόνη	Z615253	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
120613061	ΠΡΑΣΣΑΣ Ευστάθιος του Σταμάτη	23-4-93		Μαργαρίτα	A167159	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835-39	8618016
120713072	ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗΣ Νικόλαος του Γεωργίου	23-4-93		Κυριακή	P344688	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835-9	8618018
120813082	ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος του Θεμιστοκλή	23-4-93		Χρυσάνθη	A357278	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
120913094	ΡΗΓΑΣ Αναστάσιος του Ιωάννη	23-4-93		Παναγιώτα	P1648435	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
121013102	ΡΗΓΑΣ Νικόλαος του Γεωργίου	23-4-93		Βασιλική	KO14316	Φ. Νέαρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835-39/8615280	8618016
121113118	ΡΙΡΗΣ Κυριάκος του Γεωργίου	23-4-93		Μαρία	KA178141	Κηφισίας 58, 151 25 Αθήνα	6897670	6897900

ΑΡΙΘ.	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΜΕΡ.				ΕΠΑΓΓΕΛΜ. Δ/ΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΟΝΟ	ΤΗΛΕΤΥΠΟ
ΜΗΤΡ.	ΕΠΩΝΥΜΟ, ΟΝΟΜΑ, ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΓΓΡ.	ΑΝΑΣΤΟΣΗ	ΜΗΤΡΟΣ	Α.Τ.			
121213126	ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ Αναστάσιος του Γεωργίου	23-4-93	/	Ελένη	M021282	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
121313132	ΡΟΥΣΙΟΣ Ανδρέας του Μιχαήλ 17 ηγ-30 6.96	23-4-93	ΑΝΑΣΤΟΣΗ	Πολυξένη	P108215	Κυπρίων Αγκυρού 5-14342 Ν. Ρώμη 2524912		
181013883	ΣΑΚΕΛΛΗΣ Εμμανουήλ του Ιωάννη 13 ηγ-31.12.95	28-6-93	ΑΝΑΣΤΟΣΗ	Καλλιόπη	A6515542	Ουνινού Βίβερ 148, 185 39 Πετρούπ. 4518669	4514361	
121413142	ΣΑΚΚΗΣ Παναγιώτης του Δημητρίου	23-4-93		Αικατερίνη	M253710	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835-9	8618016
121613156	ΣΑΜΑΝΤΑ Χριστίνα του Χρήστου	23-4-93		Σοφία	P026461	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
121613168	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ Γεώργιος του Παναγιώτη	23-4-93		Αλεξάνδρα	E256782	Σεντας 24, 115 28 Αθήνα	7710112	7777390
121713175	ΣΗΦΑΚΗΣ Αντώνιος του Γεωργίου	23-4-93		Αγγελική	P567886	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	869835	8618016
121813187	ΣΙΑΣΤΑΘΗΣ Μελέτιος του Δημητρίου	23-4-93		Βεργενία	P1583127	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
121913198	ΣΙΑΤΗΣ Χρήστος του Παναγιώτη	23-4-93		Μαρία	K316300	Κηφισίας 58, 151 25 Αθήνα	6897670	6897900
127413745	ΣΙΓΑΛΑΣ Κωνσταντίνος του Νικολάου	29-4-93		Μαριασώ	H122446	Λ. Συγγρού 78, 117 42 Αθήνα	8226864, 9242888-7	9226866
122013202	ΣΙΚΑΡΑΜΑΓΚΑ Λορέν του Άλαν	23-4-93		Χέλεν	KA480025	Σεντας 24, 115 28 Αθήνα	7710112	7777390
122113219	ΣΙΚΙΚΟΣ Εμμανουήλ του Γεωργίου	23-4-93		Ειαγγελία	K176810	Κοριτσάκη 6, Αθήνα 111-41	2288246	
122213228	ΣΜΑΙΛΗΣ Δημήτριος του Χρήστου	23-4-93		Φωτεινή	N007770	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
181113891	ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Παναγιώτης του Σταύρου	11-6-93		Ζωή	Q970739	Σπαράδων 11, 152 31 Χαλάνδρι	6712575	
122313239	ΣΟΦΙΑΝΟΣ Νικόλαος του Κωνσταντίνου	23-4-93		Ειμπραΐα	KA460563	Κηφισίας 250-254, 152 31 Χαλάνδρι	6876600	6876221
122413247	ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος του Κωνσταντίνου	23-4-93		Θεοδοσία	A430400	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
122513253	ΣΤΑΘΑΚΗΣ Χαράλαμπος του Σπύρου	23-4-93		Βαύλα	N182030	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
122613286	ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντίνος του Γεωργίου	23-4-93		Βασιλική	K037355	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835-9	8618016
122713277	ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ Κωνίνας του Σωτηρίου	23-4-93		Μαρία	H912850	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
122813281	ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ Αθανάσιος του Ιωάννη	23-4-93		Δήμητρο	P573632	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
122913298	ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ Εμμανουήλ του Γεωργίου	23-4-93		Ειρήνη	E241126	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
123013301	ΣΤΕΦΑΝΟΥ Αντώνιος του Ιωάννη	23-4-93		Ευφροσύνη	H634482	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
123113316	ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ Αθως του Στέλιου	23-4-93		Μαρία	KA120727	Εθν. Αντιπρόσωπος 84, 162 31 Χαλάνδρι	6717733	6726099
123213324	ΣΧΙΜΦΛΕ Αλκιβιάδης του Αλεξάνδρου	23-4-93		Παρασκευή	380527	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
123313337	ΤΑΛΙΑΚΟΣ Δημήτριος του Ιωάννη	23-4-93		Δέσποινα	H203743	Ακτή Μιαούλη 93, 185 38 Πειραιά	4292555/4290620-5	4290375
123813389	ΤΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ Ιωάννης του Γεωργίου	23-4-93		Γεωργία	P582740	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
123913393	ΤΡΙΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ Βενετία	23-4-93		Σταυρούλα	E407762	Λευκά Ημερών κ. Κύπρου 45	643720	6469463
124013403	ΤΡΙΣΜΙΠΟΤΗΣ Γεώργιας του Ιωάννη	23-4-93		Ασημίώ	Δ844782	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
123413345	ΤΖΑΒΕΛΛΑΣ Κρίτων του Δημητρίου	23-4-93		Ελλη	KA224803	Λ. Αλεξάνδρας 192B, 115 21 Αθήνα	6465652, 6462477	6462477
123513352	ΤΖΑΝΑΚΗΣ Στέφανος του Γεωργίου	23-4-93		Μαρία	Λ039102	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
123613382	ΤΖΕΡΜΙΑΔΙΑΝΟΣ Κωνίνας του Νικολάου	23-4-93		Ασπασία	Θ944941	Πρατίνου 99, Αθήνα 11634	7253315-6	7253317
123713374	ΤΖΙΩΡΤΖΙΣ Αλέξανδρος του Ευθυμίου	23-4-93		Μαρία	N232873	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
124113411	ΤΣΑΚΑΛΙΔΗΣ Παρασκευάς του Βασιλείου	23-4-93		Ευγενία	1163370	Ιλισσίων 3-5, 11578 Αθήνα	7488610-20	745970

ΑΡΙΘ.	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΜΕΡ.						
ΜΗΤΡ.	ΕΠΩΝΥΜΟ, ΟΝΟΜΑ, ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΓΓΡ.	ΑΝΑΣΤΟΣΗ	ΜΗΤΡΟΣ	Α.Τ.	ΕΠΑΓΓΕΛΜ. Δ/ΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΤΗΛΕΤΥΠΟ
124213427	ΤΣΑΚΩΝΙΑΤΗΣ Δημήτριος του Νικολάου	23-4-93		Αικατερίνη	B557859	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
124313432	ΤΣΑΠΡΑΖΗΣ Ζήσης του Λιόστολου	23-4-93		Γεωργία	M124789	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
124413446	ΤΣΟΥΛΟΣ Κανέλλος του Πέτρου	23-4-93		Διανυσαίας	Γ720862	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8628859	8618016
124513451	ΦΑΤΟΥΡΔΟΣ Θασίλειος του Αντωνίου	23-4-93		Σεβαστή	A388941	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835/8628059	8618016
124613467	ΦΙΛΗΣ Δημήτριος του Ανδρέα	23-4-93		Παγώνα	H476457	Ακτή Μιαούλη 93, 185 38 Πειραιάς	4290620-5	4290376
124713478	ΦΙΛΟΣ Σωτήριος του Νικολάου	23-4-93		Σαφία	A079489	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
124813481	ΦΙΛΟΥ-ΣΤΑΪΚΟΥΡΑ Αιμαλία του Αθανασίου	23-4-93		Κυριοκή	N038688	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8628835-9	8618016
124913497	ΧΑΙΡΕΤΗΣ Βασιλείος του Γεωργίου	23-4-93		Αγγελική	Θ275436	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
125013508	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ Γάγκος του Χαράλαμπου	23-4-93		Ειρήνη	256154/61	Μεσογείων 15, 115 26 Αθήνα	7762001	7704182
125113518	ΧΑΤΖΗΠΑΥΛΟΥ Μιχάλης του Κλεόβουλου	23-4-93		Μάρω	KA219512	Κηφισίας 250-254, 152 31 Χαλάνδρι	6878600-10	6876100
125213524	ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Στυλιανός του Κώνσταντινου	23-4-93		Θασούλεια	E199029	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
125313538	ΧΗΤΑΣ Χρήστος του Γεωργίου	23-4-93		Ευανθία	Δ0523+1	Κεραδούντος 59, Καλάμπαρι αρ. 031/253 582	031/253 582	031/253 582
174413783	ΧΡΗΣΤΟΥ Σωτήρης του Σταύρου	12-5-93		Ελένη	KA98949	Α. Κηφισίας 32, 151 25 Μαρκόπολος	6828601	6841524
125413544	ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ Ιωάννης-Φίλιππος του Μιχ.	23-4-93		Ελένη	KA231058	Αλιστίνη 3-5, 115 28 Αθήνα	7484610-20	7759790
125513552	ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Γεώργιος του Σωκράτη	23-4-93		Μαρούλλα	KA195594	Ακτή Μιαούλη 93, 185 38 Πειραιάς	4290620-5	4290376
125613585	ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Ευστάθιος του Γεωργίου	23-4-93		Χαρικλεία	Γ508342	Βαθ. Εσφία, 120, 115 26 Αθήνα	7480600/7482600	7483600
125713573	ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Ιωάννης του Γεωργίου	23-4-93		Σοφία	A349857	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
125813589	ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος του Χρήστου	23-4-93		Καλλιόπη	N044846	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
125913593	ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ Κων/νος του Δημητρίου	23-4-93		Καλλιόπη	A128677	Αμερικής 44, 284 41 Πάτρα	439138	436867
126013601	ΧΡΥΣΑΝΘΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Αριστοτέλης του Ανδρ.	23-4-93		Βασιλική	K188452	Γ. Σεπτεμβρίου 38, 104 32 Αθήνα	5225278/8629835	5225940
126113615	ΧΡΥΣΑΦΙΔΗΣ Λεωνίδας του Ειαγγέλου	23-4-93		Αγγελική	I348116	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
152913847	ΧΡΥΣΑΦΙΝΗΣ Λουκάς του Σόββα	29-4-93		Αναστασία	KA352722	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
126213624	ΧΡΥΣΟΜΑΛΗΣ Μιχαήλ του Ιωάννου	23-4-93		Βασιλική	F466712	Ι. Ιούζεων 12, 114 74 Αθήνα	6458872	6458872
126313633	ΧΡΥΣΟΣ Ιωάννης του Νικολάου	23-4-93		Μαρία	B211760	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
126413645	ΨΑΛΤΑΚΗΣ Χαράλαμπος του Εμμανουήλ	23-4-93		Ελένη	E079977	Φ. Νέγρη 3, 112 57 Αθήνα	8629835	8618016
126513651	ΨΑΡΟΣ Θεόδωρος του Αλεξανδρου	23-4-93		Αικατερίνη	N277313	Ξενιάς 24, 115 28 Αθήνα	7710112	77111390
126613669	ΨΥΧΑΣ Μάριος του Δημητρίου-Αλεξανδρου	23-4-93		Ηβή	A541973	Ακτή Μιαούλη 93, 185 38 Πειραιάς	4290620-5	4290376

**ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ ΤΗΝ 22.6.1995
ΜΕ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΜΗΤΡΩΟΥ ΣΟΕ**

ΕΛΕΓΚΤΕΣ		Α.Λ.Σ.
1	ΒΑΒΟΥΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ	128413922
2	ΒΑΡΔΑΡΑΜΑΤΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ του ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ	128513935
3	ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΗ ΣΩΤΗΡΙΟΥ	128513935
4	ΒΡΟΥΣΤΟΥΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του ΚΩΝ/ΝΟΥ	129213951
5	ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	129413961
6	ΓΚΑΝΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΣΤΕΦΑΝΟΥ	130213977
7	ΓΚΟΓΚΟΥ ΙΩΑΝΝΑ του ΚΩΝ/ΝΟΥ	130413986
8	ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ του ΣΤΕΦΑΝΟΥ	130913991
9	ΔΑΝΙΑΛ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΥ	131014000
10	ΔΑΝΙΑΛ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΥ	131014000
11	ΖΑΚΥΝΘΙΝΑΚΗ ΑΛΙΚΗ του ΙΩΑΝΝΗ ΣΩΛ ΑΕ	131714026
12	ΖΑΚΥΝΘΙΝΑΚΗ ΑΛΙΚΗ του ΙΩΑΝΝΗ ΣΩΛ ΑΕ	131714026
13	ΚΑΡΑΘΑΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ	133814046
14	ΚΑΡΑΠΠΕΡΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ του ΑΝΤΩΝΙΟΥ	134214059
15	ΚΟΚΟΤΑΣ ΗΛΙΑΣ του ΘΕΟΔΟΡΟΥ	134914061
16	ΚΟΚΟΤΙΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ του ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	135014076
17	ΚΟΛΛΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ συζ. ΓΕΩΡ. ΔΙΑΜΑΝΤΕΑ	135114084
18	ΚΟΝΤΟΓΟΥΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ	135314099
19	ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	135814107
20	ΚΡΟΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΑΝΤΩΝΙΟΥ	136414117
21	ΛΙΟΥΛΙΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ του ΣΤΑΥΡΟΥ	137814128
22	ΛΩΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του ΜΑΡΚΟΥ	138214134
23	ΜΑΛΑΒΑΖΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ	138314145
24	ΜΑΡΚΑΚΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ	138914157
25	ΜΗΤΣΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ	139414167
26	ΜΠΑΡΑΚΑΛΗ ΣΩΤΗΡΙΑΣ του ΣΤΑΥΡΟΥ	140214170
27	ΜΠΟΛΟΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ	140214187
28	ΜΠΡΕΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ του ΙΩΑΝΝΗ	140514193
29	ΜΥΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΣΤΑΥΡΟΥ	140514193
30	ΝΑΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΣΩΤΗΡΙΟΥ	140714210
31	ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΚΩΝ/ΝΟΥ	141314226

33.	ΠΑΛΑΒΙΔΟΥ ΓΙΝΕΛΟΓΗ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΣΩ ΑΞ	142214240
34.	ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	ΣΩ ΑΞ	142614260
35.	ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΑΡΙΑ συζ. ΘΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ		143114268
36.	ΠΑΠΑΡΙΔΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ		143514273
37.	ΠΑΣΤΟΥΡΜΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ του ΚΩΝ/ΝΟΥ		144114283
38.	ΠΑΤΕΡΟΜΙΧΕΛΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ		144214293
39.	ΠΕΠΠΙΑΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ του ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ		144514305
40.	ΠΕΤΕΙΝΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ του ΙΩΑΝΝΗ		144614314
41.	ΠΠΕΛΗΣ ΔΗΜΟΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ		144814320
42.	ΠΟΛΥΖΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ του ΘΩΜΑ		144914330
43.	ΠΡΕΒΕΝΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ		145014349
44.	ΣΓΟΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ		146314367
45.	ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ του ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ		146414375
46.	ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ		147214385
47.	ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΑΝΔΡΕΑ		147414397
48.	ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ		147514409
49.	ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ του ΚΩΝ/ΝΟΥ		147614415
50.	ΣΤΡΑΒΟΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ		148114421
51.	ΤΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του ΛΑΜΠΡΟΥ		148814439
52.	ΤΟΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ		149214443
53.	ΤΡΙΜΠΟΝΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ		149414455
54.	ΦΑΚΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ		150214470
55.	ΧΑΙΡΕΤΗΣ ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ		151214485
56.	ΧΑΡΟΥ ΜΑΡΙΑ του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ		151714497
57.	ΧΑΤΖΗΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ του ΣΤΑΥΡΟΥ		152114509
58.	ΧΗΡΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ		152414510



I65

20 / 7 / 1995

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Εγγραφή στο Λινεράριο Ο.Ε.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ.

(ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΡΧΙΑ)
ΔΙΕΘΝΗΣ

Α/ΕΟΕ.

ΑΗ Ο.Ε.

Χαροκόπειος Αιμηρος στον Κυρίωντα	1339/1639	133914561
Αχειρος Ιωδίνη στο Καθησαρίουντη	1283/161048	1283145484
Καυνιδιον Εγέμ στο Νικαδουκιν	1321/160039	133114555
Ροζδάνιν Εγέμ στο Ιωδίνη Εγγύτων	1459/161799	145514575
Ροζανέας Κεντυος.	Κ.Φ.Υ.	1457/162815
		145714582

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

<i>α/α</i>	Τραπεζικά Ιδρύματα	Διεύθυνση Εδρας	Εδρα
1	Abn Amro Bank	Λεωφ.Θησέως 330	Αθήνα
2	Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	Πανεπιστημίου 23	Αθήνα
3	Αθηνών Τράπεζα Α.Ε.	Σανταρόζα 3	Αθήνα
4	Αλφα Τράπεζα Πίστεως Α.Ε.	Σταδίου 40	Αθήνα
5	American Express Bank Ltd	Πανεπιστημίου 31	Αθήνα
6	Anz Grindlays Bank Ltd	Μέρλιν 7	Αθήνα
7	Arab Bank Plc	Σταδίου 10	Αθήνα
8	Ασπίς Στεγαστική Τράπεζα Α.Ε.	Οθωνος 4	Αθήνα
9	Αττικής Τράπεζα Α.Ε.	Ομήρου 23	Αθήνα
10	Bank of America NT & SA	Πανεπιστημίου 39	Αθήνα
11	Bank of Nova Scotia, The	Πανεπιστημίου 37γ	Αθήνα
12	Banco Saderat Iran	Πανεπιστημίου 25	Αθήνα
13	Banco Della Svizzera Italiana	Ηροδότου 8	Αθήνα
14	Banco Commerciale Italiana	Μητροπόλεως 3	Αθήνα
15	Bank Ambrosiano Veneto	Φίλωνος 107-109	Αθήνα
16	Banque Indosuez	Ακτή Μιαούλη 41	Αθήνα
17	Banque Nationale de Paris	Κουμπάρη 5	Αθήνα
18	Basnque Paribas	Πανεπιστημίου 39	Αθήνα
19	Barclays Bank Plc	Πλ.Κολοκοτρώνη 1	Αθήνα
20	Bayerische Vereinsbank AG	Ηρακλείτου 7	Αθήνα
21	Γενική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	Πανεπιστημίου 9	Αθήνα
22	Dresdner Bank AG	Πανεπιστημίου 43	Αθήνα
23	Δωρική Τράπεζα Α.Ε.	Βασ. Σοφίας 11	Αθήνα
24	Εγνατία Τράπεζα Α.Ε.	Κομνηνών 1	Θεσσαλονίκη
25	Εθνική Κτηματική Τράπεζα Α.Ε.	Πανεπιστημίου 40	Αθήνα
26	Εθνική Στεγαστική Τράπεζα Α.Ε.	Σταδίου 29	Αθήνα
27	ΕΤΕΒΑ Α.Ε.	Λεωφ. Αμαλίας 12	Αθήνα
28	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	Αιόλου 86	Αθήνα
29	Ελλάδος Τράπεζα Α.Ε.	Πανεπιστημίου 21	Αθήνα
30	ETBA Α.Ε.	Λεωφ.Συνγρού 87	Αθήνα
31	Εμπορική Τράπεζα Α.Ε.	Σοφοκλέους 11	Αθήνα
32	Επενδύσεων Τράπεζα Α.Ε.	Κοραή 1	Αθήνα
33	Εργασίας Τράπεζα Α.Ε.	Κολοκοτρώνη 3-5	Αθήνα
34	Ευροεπενδυτική Τράπεζα Α.Ε.	Οθωνος 8	Αθήνα
35	Ευρωπαϊκή Λαϊκή Τράπεζα Α.Ε.	Πανεπιστημίου 13	Αθήνα
36	Interbank Ελλάδος Α.Ε.	Οθωνος 2	Αθήνα
37	Ιονική Τράπεζα Α.Ε.	Ελ. Βενιζέλου 45	Αθήνα
38	Istituto Bancario San Paolo di Torino Spa	Βασ. Σοφίας 11	Αθήνα
39	Cariplio Cassa di Risparmio Delle Provincie Lombarde	Πανεπιστημίου 13	Αθήνα

α/α	Τραπεζικά Ιδρύματα	Διεύθυνση Εδρας	Εδρα
40	Κεντρικής Ελλάδος Τράπεζα Α.Ε.	Σταδίου 53	Αθήνα
41	Cic Banques	Πλουτάρχου 4	Αθήνα
42	City Bank NA	Οθωνος 8	Αθήνα
43	City Bank Ναυτιλιακή Τράπεζα Α.Ε.	Ακτή Μιαούλη 47	Αθήνα
44	Credit Commercial de France SA	Λεωφ. Αμαλίας 20	Αθήνα
45	Credit Lyonnais Grece AE	Πανεπιστημίου 25	Αθήνα
46	Credito Italiano	Βουκουρεστίου 15	Αθήνα
47	Cretabank AE	Βουκουρεστίου 22	Αθήνα
48	Κύπρου Τράπεζα ΛΤΔ	Βασ. Σοφίας 11	Αθήνα
49	Chase Manhattan Bank NA	Κοραή 3	Αθήνα
50	Μακεδονίας Θράκης Τράπεζα Α.Ε.	Ιων. Δραγούμη 5	Θεσσαλονίκη
51	Midland Bank Plc	Σέκερη 1α	Αθήνα
52	National Westminster Plc	Κοραή 5	Αθήνα
53	Πλειραιώς Τράπεζα Α.Ε.	Λεωφ. Αμαλίας 20	Αθήνα
54	Royal Bank of Scotland Plc	Ακτή Μιαούλη 4	Αθήνα
55	Societe Generale	Ιπποκράτους 23	Αθήνα
56	Συνεταιριστική Τράπεζα Ιωαννίνων Σ.Υ.Π.Ε.	Φ.Τζαβέλλα 11β	Ιωάννινα
57	Συνεταιριστική Τράπεζα Λαμίας Σ.Υ.Π.Ε.	Αθ. Διάκου 1	Λαμία
58	Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο	Πεσματζόγλου 2	Αθήνα
59	Χιος Τράπεζα Α.Ε.	Βασ. Σοφίας 11	Αθήνα

Πηγή: Οδηγός ICAP Ετους 1995 (Τμήμα Υπηρεσίες)

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

a/a	Επωνυμία Χρηματιστηριακής Εταιρίας	Νομική Μορφή	Εδρα	Αριθμός Χρηματιστηρικών Εκπροσώπων
1	Αβαξ	AE	Αθήνα	2
2	Αθηναϊκή	AE	Αθήνα	2
3	Αλκη	AE	Αθήνα	2
4	Αλφα	AE	Αθήνα	2
5	Αξιας	AE	Αθήνα	2
6	Αχον	AE	Αθήνα	2
7	Ασπίς	AE	Αθήνα	3
8	Ατλας	AE	Αθήνα	1
9	Βούλης Π. & Α.	AE	Αθήνα	2
10	Βορείου Ελλάδος	AE	Αθήνα	1
11	Δεβλέτογλου Ν.Δ.	AE	Αθήνα	3
12	Δέλτα	AE	Αθήνα	2
13	Δεπόλας Λ.	AE	Αθήνα	1
14	Εγνατία	AE	Αθήνα	2
15	Εθνική	AE	Αθήνα	3
16	Econ	AE	Αθήνα	2
17	Ελληνική	AE	Αθήνα	2
18	Ελληνοαμερικανική	AE	Αθήνα	2
19	Εμπορική	AE	Αθήνα	1
20	Εργασίας	AE	Αθήνα	2
21	Επένδυση	AE	Αθήνα	2
22	Eurosec	AE	Αθήνα	2
23	Eurotrust	AE	Αθήνα	1
24	Idex	AE	Αθήνα	2
25	Ιονική	AE	Αθήνα	2
26	Interact	AE	Αθήνα	1
27	Intersec Διεθνής	AE	Αθήνα	2
28	Κανάρης	AE	Αθήνα	1
29	Capital	AE	Αθήνα	2
30	Κάππα	AE	Αθήνα	2
31	Καραμανώφ	AE	Αθήνα	1
32	Κατσούλης	AE	Αθήνα	1
33	Κερδώος Ερμής	AE	Αθήνα	1
34	Κομνηνός Ν.	AE	Αθήνα	1
35	Κονταλέξης Παν.	AE	Αθήνα	1
36	Κύκλος	AE	Αθήνα	1
37	Κεράνης Μ.	AE	Αθήνα	2
38	Λαυρεντάκης Στ. Εμμ.	AE	Αθήνα	1

a/a	Επωνυμία Χρηματιστηριακής Εταιρίας	Νομική Μορφή	Εδρα	Αριθμός Χρηματιστηρικών Εκπροσώπων
39	Μακεδονίας Θράκης	AE	Αθήνα	2
40	Merrill Lyn.Hellas	AE	Αθήνα	2
41	Μετοχική	AE	Αθήνα	2
42	Metrolife	AE	Αθήνα	2
43	Μίδας	AE	Αθήνα	1
44	Midland - Pantelakis	AE	Αθήνα	2
45	Νικηφόρος	AE	Αθήνα	1
46	Nuntius Eλ.	AE	Αθήνα	2
47	Ολυμπιακή	AE	Αθήνα	2
48	Παντελίδης Πέτρος	AE	Αθήνα	1
49	Περβανάς Γ.Α.	AE	Αθήνα	1
50	Πήγασος	AE	Αθήνα	2
51	Πορταλάκης Ζ. Γ.	AE	Αθήνα	1
52	Σάρρος	AE	Αθήνα	2
53	Σαρρής	AE	Αθήνα	2
54	Σίγμα	AE	Αθήνα	2
55	Σωτηριάδης Θεμ. Σωτ.	AE	Αθήνα	1
56	Τέλεσις	AE	Αθήνα	3
57	Τσεκούρας Δ.Α.	AE	Αθήνα	2
58	Χρυσοχοϊδής Ν.	AE	Αθήνα	1
59	Ωμέγα	AE	Αθήνα	1

Πηγή: Οδηγός ICAP Ετους 1995 (Τμήμα Υπηρεσίες)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Δημογραφικά & Γενικά χαρακτηριστικά

GROUP=1

PHD	Frequency	Percent	Cumulative	
			Frequency	Percent
0	67	95.7	67	95.7
1	1	1.4	68	97.1
2	2	2.9	70	100.0

SAS 2:46 Thursday, August 31, 1995

GROUP=1

MA	Frequency	Percent	Cumulative	
			Frequency	Percent
0	55	78.6	55	78.6
1	4	5.7	59	84.3
2	11	15.7	70	100.0

SAS 2:46 Thursday, August 31, 1995

GROUP=1

BA	Frequency	Percent	Cumulative	
			Frequency	Percent
1	59	84.3	59	84.3
2	11	15.7	70	100.0

SAS 2:46 Thursday, August 31, 1995

GROUP=1

OTHER	Frequency	Percent	Cumulative	
			Frequency	Percent
0	57	81.4	57	81.4
1	8	11.4	65	92.9
2	5	7.1	70	100.0

Σημείωση:**GROUP=1 (Ορκωτοί ελεγκτές).****GROUP=2 (Τραπεζικά στελέχη).****GROUP=3 (Χρηματιστές).**

SAS 2:46 Thursday, August 31, 1995 10

GROUP=1

EXPER	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
1	2	2.9	2	2.9
2	4	5.7	6	8.6
3	2	2.9	8	11.4
4	7	10.0	15	21.4
5	10	14.3	25	35.7
6	10	14.3	35	50.0
7	7	10.0	42	60.0
8	28	40.0	70	100.0

SAS 2:46 Thursday, August 31, 1995 11

GROUP=1

AGE	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
2	9	12.9	9	12.9
3	31	44.3	40	57.1
4	28	40.0	68	97.1
5	2	2.9	70	100.0

Σημείωση:

GROUP=1 (Ορκωτοί ελεγκτές).

GROUP=2 (Τραπεζικά στελέχη).

GROUP=3 (Χρηματιστές).

GROUP=1

AUDITS	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
1	1	1.4	1	1.4
3	5	7.1	6	8.6
4	64	91.4	70	100.0

SAS 3:45 Thursday, August 31, 1995 11

GROUP=1

PRESENT	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
0	1	1.4	1	1.4
1	30	42.9	31	44.3
2	7	10.0	38	54.3
3	1	1.4	39	55.7
4	31	44.3	70	100.0

SAS 3:45 Thursday, August 31, 1995 12

GROUP=1

PAST	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
0	6	8.6	6	8.6
1	18	25.7	24	34.3
2	2	2.9	26	37.1
3	44	62.9	70	100.0

SAS 3:45 Thursday, August 31, 1995 13

GROUP=1

YOU	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
0	5	7.1	5	7.1
1	65	92.9	70	100.0

SAS 3:45 Thursday, August 31, 1995 14

GROUP=1

INDEP	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
0	9	12.9	9	12.9
1	61	87.1	70	100.0

I74
SAS 3:45 Thursday, August 21, 1997

----- GROUP=1 -----

METH1	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	25	35.7	25	35.7
1	45	64.3	70	100.0

METH2	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	44	62.9	44	62.9
1	26	37.1	70	100.0

SAS 3:45 Thursday, August 21, 1997

----- GROUP=1 -----

METH3	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	45	64.3	45	64.3
1	25	35.7	70	100.0

METH4	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	12	17.1	12	17.1
1	58	82.9	70	100.0

Σημείωση:

GROUP=1 (Ορκωτοί ελεγκτές).

GROUP=2 (Τραπεζικά στελέχη).

GROUP=3 (Χρηματιστές).

GROUP=1

METHOD	Frequency	Percent	Cumulative	
			Frequency	Percent
0	57	81.4	57	81.4
1	13	18.6	70	100.0

Σημείωση:*GROUP=1 (Ορκωτοί ελεγκτές).**GROUP=2 (Τραπεζικά στελέχη).**GROUP=3 (Χρηματιστές).*

GROUP=2 -----

PHD	Frequency	Cumulative		Cumulative	
		Percent	Frequency	Percent	Frequency
0	40	90.9	40	90.9	
1	4	9.1	44	100.0	

SAS 2:46 Thursday, August 31, 1995 16

GROUP=2 -----

MA	Frequency	Cumulative		Cumulative	
		Percent	Frequency	Percent	Frequency
0	33	75.0	33	75.0	
1	2	4.5	35	79.5	
2	9	20.5	44	100.0	

SAS 2:46 Thursday, August 31, 1995 17

GROUP=2 -----

BA	Frequency	Cumulative		Cumulative	
		Percent	Frequency	Percent	Frequency
0	3	6.8	3	6.8	
1	35	79.5	38	86.4	
2	6	13.6	44	100.0	

SAS 2:46 Thursday, August 31, 1995 18

GROUP=2 -----

OTHER	Frequency	Cumulative		Cumulative	
		Percent	Frequency	Percent	Frequency
0	37	84.1	37	84.1	
1	6	9.1	41	93.2	
2	3	6.8	44	100.0	

Σημείωση:

GROUP=1 (Ορκωτοί ελεγκτές).

GROUP=2 (Τραπεζικά στελέχη).

GROUP=3 (Χρηματιστές).

SAS 2:46 Thursday, August 31, 1995 19

GROUP=2

EXPER	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
1	4	9.1	4	9.1
2	3	6.8	7	15.9
3	9	20.5	16	36.4
4	13	29.5	29	65.9
5	3	6.8	32	72.7
6	1	2.3	33	75.0
7	6	13.6	39	88.6
8	5	11.4	44	100.0

SAS 2:46 Thursday, August 31, 1995 19

GROUP=2

AGE	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
1	4	9.1	4	9.1
2	21	47.7	25	56.8
3	16	36.4	41	93.2
4	3	6.8	44	100.0

Σημείωση:*GROUP=1 (Ορκωτοί ελεγκτές).**GROUP=2 (Τραπεζικά στελέχη).**GROUP=3 (Χρηματιστές).*

----- GROUP=2 -----

TINDEP	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
2	5	11.4	5	11.4
3	23	52.3	28	63.7
4	16	36.3	44	100.0

SAS 3:45 Thursday, August 31, 1995 20

----- GROUP=2 -----

METH1	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	21	47.7	21	47.7
1	23	52.3	44	100.0

METH2	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	8	18.2	8	18.2
1	36	81.8	44	100.0

SAS 3:45 Thursday, August 31, 1995 20

----- GROUP=2 -----

METH3	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	35	79.5	35	79.5
1	9	20.5	44	100.0

METH4	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	39	88.6	39	88.6
1	5	11.4	44	100.0

Σημείωση:*GROUP=1 (Ορκωτοί ελεγκτές).**GROUP=2 (Τραπεζικά στελέχη).**GROUP=3 (Χρηματιστές).*

METHOD	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
0	40	90.9	40	90.9
1	4	9.1	44	100.0

EXAMINE	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
1	44	100.0	44	100.0

SAS 3:45 Thursday, August 31, 1995 33

GROUP=2

RS	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
2	11	25.0	11	25.0
3	9	20.5	20	45.5
4	7	15.9	27	61.4
5	9	20.5	36	81.8
6	8	18.2	44	100.0

Σημείωση:

GROUP=1 (Ορκωτοί ελεγκτές).

GROUP=2 (Τραπεζικά στελέχη).

GROUP=3 (Χρηματιστές).

--- GROUP=3 ---

PHD	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
0	29	87.9	29	87.9
1	4	3.0	30	90.9
2	3	9.1	33	100.0

SAS 2:46 Thursday, August 31, 1995

--- GROUP=3 ---

MA	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
0	10	30.3	10	30.3
1	3	9.1	13	39.4
2	20	60.6	33	100.0

SAS 2:46 Thursday, August 31, 1995 26

--- GROUP=3 ---

BA	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
1	21	63.6	21	63.6
2	12	36.4	33	100.0

OTHER	Frequency	Percent	Cumulative	Cumulative
			Frequency	Percent
0	32	97.0	32	97.0
2	1	3.0	33	100.0

Σημείωση:

GROUP=1 (Ορκωτοί ελεγκτές).

GROUP=2 (Τραπεζικά στελέχη).

GROUP=3 (Χρηματιστές).

SAS 2:46 Thursday, August 31, 1995

GROUP=3

EXPER	Frequency	Cumulative		Cumulative	
		Percent	Frequency	Percent	Frequency
1	4	12.1	4	12.1	4
2	8	24.2	12	36.4	12
3	16	36.4	24	72.7	24
4	2	6.1	26	78.8	26
5	1	3.0	27	81.8	27
6	1	3.0	28	84.8	28
7	3	9.1	31	93.9	31
8	1	3.1	32	100.0	32

SAS 2:46 Thursday, August 31, 1995

GROUP=3

AGE	Frequency	Cumulative		Cumulative	
		Percent	Frequency	Percent	Frequency
1	3	9.1	3	9.1	3
2	20	60.6	23	69.7	23
3	7	21.2	30	90.9	30
4	3	9.1	33	100.0	33

Σημείωση:*GROUP =1 (Ορκωτοί ελεγκτές).**GROUP=2 (Τραπεζικά στελέχη).**GROUP=3 (Χρηματιστές).*

SAS 3:45 Thursday, August 31, 1995 34

---GROUP=3---

INDEP	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
2	4	12.1	4	12.1
3	17	51.5	21	63.6
4	12	36.4	33	100.0

SAS 3:45 Thursday, August 31, 1995 44

---GROUP=3---

METH1	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	17	51.5	17	51.5
1	16	48.5	33	100.0

METH2	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	7	21.2	7	21.2
1	26	78.8	33	100.0

SAS 3:45 Thursday, August 31, 1995 45

---GROUP=3---

METH3	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	26	78.8	26	78.8
1	7	21.2	33	100.0

METH4	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	29	87.9	29	87.9
1	4	12.1	33	100.0

Σημείωση:

GROUP=1 (Ορκωτοί ελεγκτές).

GROUP=2 (Τραπεζικά στελέχη).

GROUP=3 (Χρηματιστές).

----- GROUP=3 -----

METHOD	Frequency	Percent	Cumulative	
			Frequency	Percent
0	30	90.9	30	90.9
1	3	9.1	33	100.0

SAS 3:45 Thursday, August 31, 1995 47

----- GROUP=3 -----

FG	Frequency	Percent	Cumulative	
			Frequency	Percent
0	1	3.0	1	3.0
1	4	12.1	5	15.2
2	1	3.0	6	18.2
3	5	15.2	11	33.3
4	22	66.7	33	100.0

Σημείωση:*GROUP=1 (Ορκωτοί ελεγκτές).**GROUP=2 (Τραπεζικά στελέχη).**GROUP=3 (Χρηματιστές).*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

Αποτελέσματα ανάλυσης διακύμανσης ανά παράγοντα

Worksheet size: 100000 cells

Retrieving worksheet from file: A:\q1.MTW
 Worksheet was saved on 12/21/1996

One-Way Analysis of Variance

Analysis of Variance

Source	DF	SS	MS	F	P
Factor	2	0.325	0.162	0.27	0.763
Error	144	86.342	0.600		
Total	146	86.667			

Individual 95% CIs For Mean
 Based on Pooled StDev

Level	N	Mean	StDev	-----+-----+-----+-----
C1	33	6.6061	0.5556	-----+-----+-----+-----
C2	70	6.4857	0.8638	(-----*-----+-----+-----)
C3	44	6.5227	0.7621	(-----*-----+-----+-----)

Pooled StDev = 0.7743 6.40 6.56 6.72

Παρατηρήσεις:

C1= Χρηματιστές.

C2= Ορκωτοί Ελεγκτές.

C3= Υπεύθυνοι Χορηγήσεων και Τραπεζικών Δανείων.

Worksheet size: 100000 cells

Retrieving worksheet from file: A:\q2.MTW
 Worksheet was saved on 12/12/1997

One-Way Analysis of Variance

Analysis of Variance					
Source	DF	SS	MS	F	P
Factor	2	0.403	0.201	0.31	0.731
Error	144	92.332	0.641		
Total	146	92.735			

Level	N	Mean	StDev	Individual 95% CIs For Mean		
				Based on Pooled StDev		
C1	33	6.5758	0.5607	(-----*	-----*)
C2	70	6.4429	0.9268	(-----*	-----*)
C3	44	6.5000	0.7314	(-----*	-----*)

Pooled StDev =	0.8007	6.40	6.60	6.80
----------------	--------	------	------	------

Παρατηρήσεις:

C1= Χρηματιστές.

C2= Ορκωτοί Ελεγκτές.

C3= Υπεύθυνοι Χορηγήσεων και Τραπεζικών Δανείων.

Worksheet size: 100000 cells

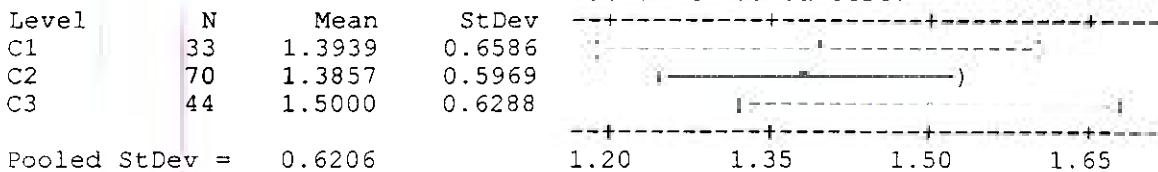
Retrieving worksheet from file: A:\q3.MTW
 Worksheet was saved on 12/12/1997

One-Way Analysis of Variance

Analysis of Variance

Source	DF	SS	MS	F	P
Factor	2	0.386	0.193	0.50	0.607
Error	144	55.465	0.385		
Total	146	55.850			

Individual 95% CIs For Mean
 Based on Pooled StDev



Pooled StDev = 0.6206

Παρατηρήσεις:

C1= Χρηματιστές.

C2= Ορκωτοί Ελεγκτές.

C3= Υπεύθυνοι Χορηγήσεων και Τραπεζικών Δανείων.

Worksheet size: 100000 cells

Retrieving worksheet from file: A:\q4.MTW
 Worksheet was saved on 12/12/1997

One-Way Analysis of Variance

Analysis of Variance

Source	DF	SS	MS	F	P
Factor	2	0.228	0.114	0.12	0.883
Error	144	131.377	0.912		
Total	146	131.605			

Individual 95% CIs For Mean
 Based on Pooled StDev

Level	N	Mean	StDev	-----+-----+-----+-----
C1	33	1.5758	0.8303	(-----*-----)
C2	70	1.6571	1.0617	(-----*-----)
C3	44	1.6818	0.8565	(-----*-----)

Pooled StDev = 0.9552

1.40 1.60 1.80

Παρατηρήσεις:

C1= Χρηματιστές.

C2= Ορκωτοί Ελεγκτές.

C3= Υπεύθυνοι Χορηγήσεων και Τραπεζικών Δανείων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε

Αποτελέσματα ανάλυσης διακύμανσης

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 66

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Tests of Hypotheses for Between Subjects Effects

Source	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F
GROUP	2	14.517264	7.258632	1.11	0.3309
Error	144	937.958076	6.513598		

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 67

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: SIZE

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
1	115.09665098	115.09665098	49.36	0.0001	.	.

Source: SIZE*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
2	16.81276476	8.40638238	3.60	0.0297	.	.

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 68

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: Error(SIZE)

DF	Type III SS	Mean Square
144	335.79692911	2.33192312

Source: MAS

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
1	58.10702632	58.10702632	30.54	0.0001	.	.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 69

 General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: MAS*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	0.96381609	0.48190805	0.25	0.7766	.	.

Source: Error(MAS)

DF	Type III SS	Mean Square
144	273.99281656	1.90272789

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 70

 General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	100.45948905	100.45948905	44.87	0.0001	.	.

Source: COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	16.84379445	8.42189722	3.76	0.0256	.	.

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 71

 General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: Error(COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	322.42236201	2.23904418

Source: TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	9.43422493	9.43422493	8.64	0.0038	.	.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 72

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	4.48154955	2.24077478	2.05	0.1322	.	.

Source: Error(TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	157.20807630	1.09172275

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 73

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: SIZE*MAS

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	10.12814240	10.12814240	21.21	0.0001	.	.

Source: SIZE*MAS*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	4.54227930	2.27113965	4.76	0.0100	.	.

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 74

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: Error(SIZE*MAS)

DF	Type III SS	Mean Square
144	68.75959145	0.47749716

Source: SIZE*COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	2.68528978	2.68528978	6.13	0.0144	.	.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: SIZE*COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
2	0.57732877	0.28866439	0.66	0.5187	.	.

Source: Error(SIZE*COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	63.04086851	0.43778381

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: MAS*COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
1	1.34906256	1.34906256	3.66	0.0578	.	.

Source: MAS*COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
2	1.68560026	0.84280013	2.28	0.1055	.	.

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: Error(MAS*COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	53.12647457	0.36893385

Source: SIZE*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
1	1.57484449	1.57484449	4.10	0.0447	.	.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 78

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: SIZE*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	4.67333990	2.33666995	6.09	0.0029	.	.

Source: Error(SIZE*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	55.28329275	0.38391176

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 79

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: MAS*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	1.40980816	1.40980816	3.05	0.0830	.	.

Source: MAS*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	1.44390267	0.72195134	1.56	0.2135	.	.

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 80

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: Error(MAS*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	66.60796807	0.46255533

Source: COMP*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	5.68787431	5.68787431	10.36	0.0016	.	.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 81

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: COMP*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	8.96406347	4.48203173	8.16	0.0004	.	.

Source: Error(COMP*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	79.07420184	0.54912640

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 82

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: SIZE*MAS*COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	4.16484950	4.16484950	9.86	0.0020	.	.

Source: SIZE*MAS*COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	0.61758851	0.30879426	0.73	0.4830	.	.

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 83

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: Error(SIZE*MAS*COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	60.79822781	0.42220992

Source: SIZE*MAS*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	1.27831083	1.27831083	3.54	0.0619	.	.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 84

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: SIZE*MAS*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	2.76336773	1.38168387	3.83	0.0240	.	.

Source: Error(SIZE*MAS*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	51.99768669	0.36109505

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 85

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: SIZE*COMP*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	14.21131496	14.21131496	31.53	0.0001	.	.

Source: SIZE*COMP*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	0.94141350	0.47070675	1.04	0.3546	.	.

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 86

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: Error(SIZE*COMP*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	64.90807630	0.45075053

Source: MAS*COMP*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	4.52295734	4.52295734	14.76	0.0002	.	.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 87

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Sc rce: MAS*COMP*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	0.26564046	0.13282023	0.43	0.6492	.	.

Source: Error(MAS*COMP*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	44.13827110	0.30651577

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 88

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Sc rce: SIZE*MAS*COMP*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	10.08570702	10.08570702	19.19	0.0001	.	.

Source: SIZE*MAS*COMP*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	0.80205048	0.40102524	0.76	0.4680	.	.

SAS 4:40 Thursday, August 31, 1995 89

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Sc rce: Error(SIZE*MAS*COMP*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	75.66478626	0.52544990

SAS 3:18 Wednesday, November 8, 1995

ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subjects Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	128.25089286	128.25089286	46.41	0.0001
ERROR	69	190.68660714	2.76357402		
MAS	1	35.35803571	35.35803571	27.62	0.0001
ERROR	69	88.32946429	1.28013716		
COMP	1	120.25803571	120.25803571	52.96	0.0001
ERROR	69	156.67946429	2.27071687		
TEN	1	1.22232143	1.22232143	1.59	0.2112
ERROR	69	52.96517857	0.76761128		
SIZExMAS	1	5.57232143	5.57232143	17.39	0.0001
ERROR	69	22.11517857	0.32050983		
SIZExCOMP	1	2.90089286	2.90089286	7.54	0.0077
ERROR	69	26.53660714	0.38458851		
MASxCOMP	1	0.00089286	0.00089286	0.00	0.9576
ERROR	69	21.68660714	0.31429865		
SIZExTEN	1	8.40089286	8.40089286	24.37	0.0001
ERROR	69	23.78660714	0.34473344		
MASxTEN	1	0.00803571	0.00803571	0.02	0.8930
ERROR	69	30.42946429	0.44100673		
COMPxTEN	1	0.20089286	0.20089286	0.43	0.5125
ERROR	69	31.98660714	0.46357402		
SIZExMASxCOMP	1	3.77232143	3.77232143	8.29	0.0053
ERROR	69	31.41517857	0.45529244		
SIZExMASxTEN	1	0.00089286	0.00089286	0.00	0.9584
ERROR	69	22.43660714	0.32516822		
SIZExCOMPxTEN	1	5.02232143	5.02232143	13.00	0.0006
ERROR	69	26.66517857	0.38645186		
MASxCOMPxTEN	1	4.00803571	4.00803571	15.01	0.0002
ERROR	69	18.42946429	0.26709369		
SIZExMASxCOMPxTEN	1	6.75803571	6.75803571	12.21	0.0008
ERROR	69	38.17946429	0.55332557		

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subjects Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	15.66051136	15.66051136	6.11	0.0175
ERROR	43	110.27698864	2.56458113		
MAS	1	12.81960227	12.81960227	3.80	0.0578
ERROR	43	145.11789773	3.37483483		
COMP	1	27.44460227	27.44460227	10.80	0.0020
ERROR	43	109.24289773	2.54053251		
TEN	1	0.62642045	0.62642045	0.44	0.5127
ERROR	43	61.81107955	1.43746697		
SIZExMAS	1	0.03551136	0.03551136	0.07	0.7964
ERROR	43	22.65198864	0.52679043		
SIZExCOMP	1	1.36505682	1.36505682	2.79	0.1024
ERROR	43	21.07244318	0.49005682		
MASxCOMP	1	2.62642045	2.62642045	7.63	0.0084
ERROR	43	14.81107955	0.34444371		
SIZExTEN	1	0.06960227	0.06960227	0.13	0.7208
ERROR	43	23.11789773	0.53762553		
MASxTEN	1	0.06960227	0.06960227	0.19	0.6638
ERROR	43	15.61789773	0.36320692		
COMPxTEN	1	0.41051136	0.41051136	1.01	0.3212
ERROR	43	17.52698864	0.40760439		
SIZExMASxCOMP	1	0.31960227	0.31960227	0.75	0.3918
ERROR	43	18.36789773	0.42716041		
SIZExMASxTEN	1	0.03551136	0.03551136	0.08	0.7776
ERROR	43	18.90198864	0.43958113		
SIZExCOMPxTEN	1	2.87642045	2.87642045	6.09	0.0177
ERROR	43	20.31107955	0.47235069		
MASxCOMPxTEN	1	1.36505682	1.36505682	6.30	0.0159
ERROR	43	9.32244318	0.21680100		
SIZExMASxCOMPxTEN	1	1.19460227	1.19460227	2.12	0.1528
ERROR	43	24.24289773	0.56378832		

SAS 3:18 Wednesday, November 8, 1995

XPHMΑΤΙΣΤΕΣ

*General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Testes of Hypotheses for Within Subjects Effects*

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	22.91666667	22.91666667	21.05	0.0001
ERROR	32	34.83333333	1.08854167		
MAS	1	17.45454545	17.45454545	13.78	0.0008
ERROR	32	40.54545455	1.26704545		
COMP	1	8.25000000	8.25000000	4.67	0.0382
ERROR	32	56.50000000	1.76562500		
TEN	1	9.81818182	9.81818182	7.40	0.0104
ERROR	32	42.43181818	1.32599432		
SIZExMAS	1	8.75757576	8.75757576	11.68	0.0017
ERROR	32	23.99242424	0.74976326		
SIZExCOMP	1	0.06818182	0.06818182	0.14	0.7094
ERROR	32	15.43181818	0.48224432		
MASxCOMP	1	0.12121212	0.12121212	0.23	0.6324
ERROR	32	16.62878788	0.51964962		
SIZExTEN	1	0.12121212	0.12121212	0.46	0.5012
ERROR	32	8.37878788	0.26183712		
MASxTEN	1	2.18939394	2.18939394	3.41	0.0742
ERROR	32	20.56060606	0.64251894		
COMPxTEN	1	10.93939394	10.93939394	11.84	0.0016
ERROR	32	29.56060606	0.92376894		
SIZExMASxCOMP	1	1.48484848	1.48484848	4.31	0.0459
ERROR	32	11.01515152	0.34422348		
SIZExMASxTEN	1	3.34090909	3.34090909	10.03	0.0034
ERROR	32	10.65909091	0.33309659		
SIZExCOMPxTEN	1	6.81818182	6.81818182	12.17	0.0014
ERROR	32	17.93181818	0.56036932		
MASxCOMPxTEN	1	0.61363636	0.61363636	1.20	0.2818
ERROR	32	16.38636364	0.51207386		
SIZExMASxCOMPxTEN	1	4.00757576	4.00757576	9.68	0.0039
ERROR	32	13.24242424	0.41382576		

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ

Αποτελέσματα απλών επιδράσεων

SAS 1:42 Wednesday, September 13, 1995

3

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Tests of Hypotheses for Between Subjects Effects

Source	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F
GF UP	2	0.6758735	0.3379368	0.07	0.9360
Error	144	735.2492965	5.1058979		

SAS 1:42 Wednesday, September 13, 1995

4

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: MAS

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	58.37693796	58.37693796	39.88	0.0001	-	-

Source: MAS*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - I
2	4.62392548	2.31196274	1.58	0.2097	-	-

Source: Error(MAS)

DF	Type III SS	Mean Square
144	210.80124459	1.46389753

Source: COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	35.14793085	35.14793085	29.90	0.0001	-	-

Source: COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	6.02268862	3.01134431	2.56	0.0807	-	-

Source: Errbr(COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	169.28003247	1.17555578

Source: TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	9.35906933	9.35906933	14.58	0.0002	-	-

Source: TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - I
2	1.59368429	0.79684215	1.24	0.2920	-	-

Source: Error(TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	92.42332251	0.64168863

Συνολικά Αποτελέσματα για SIZE=1

Source: MAS*COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Ave Pr > F	G = E	H = F
1	0.38658844	0.38658844	1.20	0.2757	.	.	.

Source: MAS*COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Ave Pr > F	G = E	H = F
2	2.16511286	1.08255643	3.30	0.0377	.	.	.

Source: Error(MAS*COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	46.49475108	0.32288022

Source: MAS*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Ave Pr > F	G = E	H = F
1	0.00160911	0.00160911	0.00	0.9475	.	.	.

Source: MAS*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Ave Pr > F	G = E	H = F
2	0.15701144	0.07850572	0.21	0.8088	.	.	.

Source: Error(MAS*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	53.21033550	0.36951622

Source: COMP*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Ave Pr > F	G = E	H = F
1	0.95892318	0.95892318	2.16	0.1439	.	.	.

Source: COMP*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Ave Pr > F	G = E	H = F
2	2.20357916	1.10178958	2.48	0.0873	.	.	.

Source: Error(COMP*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	63.95968615	0.44416449

Source: MAS*COMP*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Ave Pr > F	G = E	H = F
1	14.05838449	14.05838449	32.73	0.0001	.	.	.

Source: MAS*COMP*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Ave Pr > F	G = E	H = F
2	0.59368429	0.29684215	0.69	0.5027	.	.	.

Source: Error(MAS*COMP*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	61.85189394	0.42952704

SAS 1:54 Wednesday, September 13, 1995

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Tests of Hypotheses for Between Subjects Effects

Source	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F
GP UP	2	30.654155	15.327078	4.10	0.0186
Error	144	538.505709	3.739623		

SAS 1:54 Wednesday, September 13, 1995

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: MAS	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	1	9.85823076	9.85823076	10.76	0.0013	.	.

Source: MAS*GROUP	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	2	0.88216991	0.44108496	0.48	0.6189	.	.

Source: Error(MAS)	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	144	131.95116342	0.91632752			.	.

Source: COMP	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	1	67.99684799	67.99684799	45.29	0.0001	.	.

Source: COMP*GROUP	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	2	11.39843460	5.69921730	3.80	0.0247	.	.

Source: Error(COMP)	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	144	216.18319805	1.50127221			.	.

Source: TEN	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	1	1.65000009	1.65000009	1.98	0.1617	.	.

Source: TEN*GROUP	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	2	7.56120516	3.78060258	4.53	0.0123	.	.

Source: Error(TEN)	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	144	120.06804654	0.83390588			.	.

Συνολικά Αποτελέσματα για SIZE=2

Source: MAS*COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj	Pi	H	F
1	5.12732362	5.12732362	10.95	0.0012	G = E	-	-	-

Source: MAS*COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj	Pi	H	F
	0.13807591	0.06903798	0.15	0.8630	-	-	-	-

Source: Error(MAS*COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	67.42995130	0.46826355

Source: MAS*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj	Pi	H	F
1	2.68650988	2.68650988	5.92	0.0162	G = E	-	-	-

Source: MAS*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj	Pi	H	F
2	4.05025897	2.02512948	4.46	0.0132	G = E	-	-	-

Source: Error(MAS*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	65.39531926	0.45413416

Source: COMP*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj	Pi	H	F
1	18.94026609	18.94026609	34.08	0.0001	G = E	-	-	-

Source: COMP*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj	Pi	H	F
2	7.70189780	3.85094890	6.93	0.0013	G = E	-	-	-

Source: Error(COMP*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	80.02259199	0.55571244

Source: MAS*COMP*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj	Pi	H	F
1	0.55027987	0.55027987	1.37	0.2442	G = E	-	-	-

Source: MAS*COMP*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj	Pi	H	F
2	0.47400665	0.23700332	0.59	0.5563	G = E	-	-	-

Source: Error(MAS*COMP*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	57.95116342	0.40243863

Συνολικά Αποτελέσματα για MAS=1

SAS 2:28 Wednesday, September 13, 1995

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Tests of Hypotheses for Between Subjects Effects

Source	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F
GROUP	2	9.728927	4.864464	0.94	0.3948
Error	144	748.864610	5.200449		

SAS 2:28 Wednesday, September 13, 1995

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: SIZE

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	28.46982399	28.46982399	17.97	0.0001		

Source: SIZE*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	7.41983612	3.70991806	2.34	0.0999		

Source: Error(SIZE)

DF	Type III SS	Mean Square
144	228.17370130	1.58453959

Source: COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	39.26270653	39.26270653	32.23	0.0001		

Source: COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	12.26218306	6.13109153	5.03	0.0077		

Source: Error(COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	175.43679654	1.21831109

Source: TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	9.06899438	9.06899438	9.66	0.0023		

Source: TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	5.47503092	2.73751546	2.92	0.0574		

Source: Error(TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	135.21374459	0.93898434

Συνολικά Αποτελέσματα για MAS=1

Source: SIZE*COMP

DF 1	Type III SS 0.08084659	Mean Square 0.08084659	F Value 0.24	Pr > F 0.6230	Adj Pr > F G - G H - F . .
---------	---------------------------	---------------------------	-----------------	------------------	----------------------------------

Source: SIZE*COMP*GROUP

DF 2	Type III SS 0.62705628	Mean Square 0.31352814	F Value 0.94	Pr > F 0.3925	Adj Pr > F G - G E - F . .
---------	---------------------------	---------------------------	-----------------	------------------	----------------------------------

Source: Error(SIZE*COMP)

DF 144	Type III SS 47.95627706	Mean Square 0.33302970			
-----------	----------------------------	---------------------------	--	--	--

Source: SIZE*TEN

DF 1	Type III SS 0.00772574	Mean Square 0.00772574	F Value 0.02	Pr > F 0.8746	Adj Pr > F G - G H - F . .
---------	---------------------------	---------------------------	-----------------	------------------	----------------------------------

Source: SIZE*TEN*GROUP

DF 2	Type III SS 5.86884663	Mean Square 2.93442331	F Value 9.49	Pr > F 0.0001	Adj Pr > F G - G E - F . .
---------	---------------------------	---------------------------	-----------------	------------------	----------------------------------

Source: Error(SIZE*TEN)

DF 144	Type III SS 44.54101732	Mean Square 0.30931262			
-----------	----------------------------	---------------------------	--	--	--

Source: COMP*TEN

DF 1	Type III SS 10.17749753	Mean Square 10.17749753	F Value 36.26	Pr > F 0.0001	Adj Pr > F G - G H - F . .
---------	----------------------------	----------------------------	------------------	------------------	----------------------------------

Source: COMP*TEN*GROUP

DF 2	Type III SS 3.21008040	Mean Square 1.60504020	F Value 5.72	Pr > F 0.0041	Adj Pr > F G - G E - F . .
---------	---------------------------	---------------------------	-----------------	------------------	----------------------------------

Source: Error(COMP*TEN)

DF 144	Type III SS 40.41406926	Mean Square 0.28065326			
-----------	----------------------------	---------------------------	--	--	--

Source: SIZE*COMP*TEN

DF 1	Type III SS 0.17641180	Mean Square 0.17641180	F Value 0.59	Pr > F 0.4444	Adj Pr > F G - G H - F . .
---------	---------------------------	---------------------------	-----------------	------------------	----------------------------------

Source: SIZE*COMP*TEN*GROUP

DF 2	Type III SS 0.36283241	Mean Square 0.18141620	F Value 0.60	Pr > F 0.5476	Adj Pr > F G - G H - F . .
---------	---------------------------	---------------------------	-----------------	------------------	----------------------------------

Source: Error(SIZE*COMP*TEN)

DF 144	Type III SS 43.19329004	Mean Square 0.29995340			
-----------	----------------------------	---------------------------	--	--	--

Συνολικά Αποτελέσματα για MAS=2

SAS 2:47 Wednesday, September 16, 1998

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Tests of Hypotheses for Between Subjects Effects

Source	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Adj H - H	Adj F - F
SIZE	2	5.7521529	2.8760765	0.89	0.411			
SIZE*GROUP	144	463.0862825	3.2158770					

SAS 2:47 Wednesday, September 16, 1998

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: SIZE

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Adj H - H	Adj F - F
1	96.75496939	96.75496939	78.99	0.0001	-	-	-

Source: SIZE*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Adj H - H	Adj F - F
1	13.93520795	6.96760397	5.69	0.0042	-	-	-

Source: Error(SIZE)

DF	Type III SS	Mean Square
144	176.38281926	1.22488069

Source: COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Adj H - H	Adj F - F
1	62.54584508	62.54584508	48.01	0.0001	-	-	-

Source: COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Adj H - H	Adj F - F
2	6.26721166	3.13360583	2.25	0.1086	-	-	-

Source: Error(COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	200.11204004	1.38955694

Source: TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Adj H - H	Adj F - F
1	1.77503871	1.77503871	2.88	0.0916	-	-	-

209
Συνολικά Αποτελέσματα για MAS=2

Source: TEN*GROUP					
DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
2	0.45042130	0.22521065	0.37	0.6941	G = G H = F
Source: Error(TEN)					
DF	Type III SS	Mean Square			
144	88.60229978	0.61529375			
Source: SIZE*COMP					
DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
1	6.76929267	6.76929267	12.85	0.0005	G = G H = F
Source: SIZE*COMP*GROUP					
DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
2	0.56786101	0.28393050	0.54	0.5846	G = G H = F
Source: Error(SIZE*COMP)					
DF	Type III SS	Mean Square			
144	75.88281926	0.52696402			
Source: SIZE*TEN					
DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
1	2.84542958	2.84542958	6.53	0.0116	G = G H = F
Source: SIZE*TEN*GROUP					
DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
2	1.56786101	0.78393050	1.80	0.1691	G = G H = F
Source: Error(SIZE*TEN)					
DF	Type III SS	Mean Square			
144	62.73996212	0.43569418			
Source: COMP*TEN					
DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
2	0.03333412	0.03333412	0.06	0.8101	G = G H = F
Source: COMP*TEN*GROUP					
DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
2	6.01962353	3.00981177	5.23	0.0064	G = G H = F
Source: Error(COMP*TEN)					
DF	Type III SS	Mean Square			
144	82.79840368	0.57498891			
Source: SIZE*COMP*TEN					
DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
1	24.12061018	24.12061018	25.67	0.0001	G = G H = F
Source: SIZE*COMP*GROUP					
DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
2	1.38063157	0.69031579	1.02	0.3629	G = G H = F

Συνολικά Αποτελέσματα για MAS=2

(Total Experiments)

DF	Type III SS	Mean Square
177	97.37957251	0.67624703

21
Συνολικά Αποτελέσματα για COMP=1

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Tests of Hypotheses for Between Subjects Effects

Source	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F
GR UP	2	30.712152	15.356076	3.20	0.0959
Error	144	690.512338	4.795225		

SAS 2:07 Wednesday, September 1, 1998

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: SIZE

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - E	Pr > F
1	76.47129633	76.47129633	56.11	0.0001	-	-

Source: SIZE*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - E	Pr > F
2	10.11722325	5.05861163	3.71	0.0268	-	-

Source: Error(SIZE)

DF	Type III SS	Mean Square
144	196.25692641	1.36289532

Source: MAS

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
1	20.87423094	20.87423094	18.57	0.0001	-	-

Source: MAS*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
2	2.53610080	1.26805040	1.13	0.3265	-	-

Source: Error(MAS)

DF	Type III SS	Mean Square
144	161.88906926	1.12422965

Source: TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
1	0.23570419	0.23570419	0.31	0.5773	-	-

Source: TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - H	Pr > F
2	0.65882808	0.32941404	0.44	0.6474	-	-

Source: Error(TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	169.72634192	0.25532182

Συνολικά Αποτελέσματα για COMP=1

Sc rce: SIZE*MAS

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F	G - H	H - I
1	13.64127761	13.64127761	29.44	0.0001		G - H	H - I

Source: SIZE*MAS*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F	G - D	H - E
2	3.89775819	1.94887910	4.21	0.0168		G - D	H - E

Sc rce: Error(SIZE*MAS)

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F	G - H	H - I
144	66.73149351	0.46341315				G - H	H - I

Source: SIZE*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F	G - H	H - I
1	12.62389478	12.62389478	28.71	0.0001		G - H	H - I

Sc rce: SIZE*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F	G - D	H - E
2	1.49432591	0.74716296	1.70	0.1864		G - D	H - E

Source: Error(SIZE*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F	G - H	H - I
144	63.31179654	0.43966525				G - H	H - I

Sc rce: MAS*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F	G - H	H - I
1	0.44120906	0.44120906	1.10	0.2950		G - H	H - I

Source: MAS*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F	G - D	H - E
2	1.37804576	0.68902288	1.72	0.1818		G - D	H - E

Sc rce: Error(MAS*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F	G - H	H - I
144	57.51991342	0.39944384				G - H	H - I

Source: SIZE*MAS*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F	G - E	H - F
1	9.27264515	9.27264515	19.99	0.0001		G - E	H - F

Sc rce: SIZE*MAS*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F	G - D	H - E
2	2.69616574	1.34808287	2.91	0.0579		G - D	H - E

Source: Error(SIZE*MAS*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F	G - H	H - I
144	66.80043290	0.46389190				G - H	H - I

Συνολικά Αποτελέσματα για COMP=2

SAS 2:18 Wednesday, September 13, 1995

3

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Tests of Hypotheses for Between Subjects Effects

Source	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F
GR UP	1	0.6489062	0.3244531	0.08	0.9213
Error	144	569.8681006	3.9574174		

SAS 2:18 Wednesday, September 13, 1995

4

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: SIZE

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
1	41.31064443	41.31064443	29.36	0.0001	.

Source: SIZE*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
2	7.27287028	3.63643514	2.58	0.0789	.

Source: Error(SIZE)

DF	Type III SS	Mean Square
144	202.58087121	1.40681161

Source: MAS

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
1	38.58185794	38.58185794	38.62	0.0001	.

Source: MAS*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
2	0.11331555	0.05665778	0.05	0.9518	.

Source: Error(MAS)

DF	Type III SS	Mean Square
144	165.23022186	1.14743210

Source: TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
1	14.88639504	14.88639504	16.81	0.0001	.

Source: TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
2	12.78678494	6.39339247	7.22	0.0010	.

Source: Error(TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	127.812722	0.8912722

Συνολικά Αποτελέσματα για COMP=2

Source: SIZE*MAS

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Aj. Pr > F	G - H	H - F
1	0.65171429	0.65171429	1.49	0.2236			

Source: SIZE*MAS*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Aj. Pr > F	G - H	H - F
2	1.26210962	0.63105481	1.45	0.2388			

Source: Error(SIZE*MAS)

DF	Type III SS	Mean Square
144	62.82632576	0.43629393

Source: SIZE*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Aj. Pr > F	G - H	H - F
1	3.16226467	3.16226467	8.01	0.0059			

Source: SIZE*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Aj. Pr > F	G - H	H - F
2	4.12042749	2.06021374	5.22	0.0065			

Source: Error(SIZE*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	56.87957251	0.39499703

Source: MAS*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Aj. Pr > F	G - H	H - F
1	5.49155644	5.49155644	14.86	0.0002			

Source: MAS*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Aj. Pr > F	G - H	H - F
2	0.33149737	0.16574869	0.45	0.6395			

Source: Error(MAS*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	53.22632576	0.36962726

Source: SIZE*MAS*TEN

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Aj. Pr > F	G - H	H - F
1	2.09137270	2.09137270	4.95	0.0277			

Source: SIZE*MAS*TEN*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Aj. Pr > F	G - H	H - F
2	0.86925247	0.43462624	1.03	0.3602			

Source: Error(SIZE*MAS*TEN)

DF	Type III SS	Mean Square
144	60.86204004	0.42265306

Συνολικά Αποτελέσματα για TEN=1

SAS 3:31 Wednesday, September 13, 1995

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Tests of Hypotheses for Between Subjects Effects

Source	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F
GROUP	2	5.355492	2.677746	0.56	0.5736
Error	144	690.977841	4.798457		

SAS 3:31 Wednesday, September 13, 1995
4

General Linear Models Procedure
 Repeated Measures Analysis of Variance
 Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: SIZE

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	44.87248933	44.87248933	30.43	0.0001	.	.

Source: SIZE*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	2.78647573	1.39323786	0.94	0.3912	.	.

Source: Error(SIZE)

DF	Type III SS	Mean Square
144	212.36658550	1.47476795

Source: MAS

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	38.80937078	38.80937078	33.02	0.0001	.	.

Source: MAS*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	1.56739719	0.78369859	0.67	0.5150	.	.

Source: Error(MAS)

DF	Type III SS	Mean Square
144	169.26593615	1.17545789

Source: COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
1	29.16968731	29.16968731	19.44	0.0001	.	.

Source: COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F H - F
2	23.93196119	11.96598060	7.97	0.0005	.	.

Συνολικά Αποτελέσματα για TEN=1

Source: Error(COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	216.06463745	1.50044887

Source: SIZE*MAS

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
1	2.10504456	2.10504456	5.62	0.0191	G - G H - F

Source: SIZE*MAS*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
2	0.66449057	0.33224528	0.89	0.4142	G - G H - F

Source: Error(SIZE*MAS)

DF	Type III SS	Mean Square
144	53.94775433	0.37463718

Source: SIZE*COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
1	2.27080297	2.27080297	6.02	0.0153	G - G H - F

Source: SIZE*COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
2	1.47293213	0.73646606	1.95	0.1457	G - G H - F

Source: Error(SIZE*COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	54.32978896	0.37729020

Source: MAS*COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
1	5.40618249	5.40618249	14.18	0.0002	G - G H - F

Source: MAS*COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
2	0.61600572	0.30800286	0.81	0.4478	G - G H - F

Source: Error(MAS*COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	54.90100108	0.38125695

Source: SIZE*MAS*COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj Pr > F
1	0.64411696	0.64411696	1.92	0.1676	G - G H - F

Συνολικά Αποτελέσματα για TEN=1

Source: SIZE*MAS*COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F	H - F
2	0.04219620	0.02109810	0.06	0.9390			

Source: Error(SIZE*MAS*COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	48.21290584	0.33481185

Συνολικά Αποτελέσματα για TEN=2

SAS 3:17 Wednesday, September 13, 1995

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Tests of Hypotheses for Between Subjects Effects

Source	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F
GROUP	2	13.6433210	6.8216605	2.43	0.0916
Error	144	404.1883117	2.8068633		

SAS 3:17 Wednesday, September 13, 1995

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source: SIZE

	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	1	71.79900614	71.79900614	57.85	0.0001		

Source: SIZE*GROUP

	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	2	18.69962894	9.34981447	7.53	0.0008		

Source: Error(SIZE)

	DF	Type III SS	Mean Square
	144	178.71363636	1.24106692

Source: MAS

	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	1	20.70746370	20.70746370	17.40	0.0001		

Source: MAS*GROUP

	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	2	0.84032158	0.42016079	0.35	0.7031		

Source: Error(MAS)

	DF	Type III SS	Mean Square
	144	171.33484848	1.18982534

Source: COMP

	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	1	76.97767605	76.97767605	59.78	0.0001		

Source: COMP*GROUP

	DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F
	2	1.87589672	0.93794836	0.73	0.4845		

Συνολικά Αποτελέσματα για TEN=2

Source: Error(COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	185.43192641	1.28772171

Source: SIZE*MAS

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G Pr > F H - F
1	9.30140867	9.30140867	20.05	0.0001	.

Source: SIZE*MAS*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G Pr > F H - F
2	6.64115646	3.32057823	7.16	0.0011	.

Source: Error(SIZE*MAS)

DF	Type III SS	Mean Square
144	66.80952381	0.46395503

Source: SIZE*COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G Pr > F H - F
1	14.62580177	14.62580177	28.61	0.0001	.

Source: SIZE*COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G Pr > F H - F
2	0.04581014	0.02290507	0.04	0.9562	.

Source: Error(SIZE*COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	73.61915584	0.51124414

Source: MAS*COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G Pr > F H - F
1	0.46583740	0.46583740	1.58	0.2103	.

Source: MAS*COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G Pr > F H - F
2	1.33523500	0.66761750	2.27	0.1071	.

Source: Error(MAS*COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	42.36374459	0.29419267

Source: SIZE*MAS*COMP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G Pr > F H - F
1	13.60643957	13.60643957	22.20	0.0001	.

Συνολικά Αποτελέσματα για TEN=2

Source: SIZE*MAS*COMP*GROUP

DF	Type III SS	Mean Square	F Value	Pr > F	Adj G - G	Pr > F	H - F
2	1.37744280	0.68872140	1.12	0.3279			

Source: Error(SIZE*MAS*COMP)

DF	Type III SS	Mean Square
144	88.25010823	0.61284797

SAS 3:18 Wednesday, November 8, 1995

ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ**ΑΠΛΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για SIZE=1**

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
MAS	1	34.50178571	34.50178571	38.32	0.0001
ERROR	69	62.12321429	0.90033644		
COMP	1	42.90178571	42.90178571	37.37	0.0001
ERROR	69	79.22321429	1.14816253		
TEN	1	8.01607143	8.01607143	14.51	0.0003
ERROR	69	38.10892857	0.55230331		
MASxCOMP	1	1.94464286	1.94464286	7.59	0.0075
ERROR	69	17.68035714	0.25623706		
MASxTEN	1	0.00178571	0.00178571	0.01	0.9400
ERROR	69	21.62321429	0.31337992		
COMPxTEN	1	3.61607143	3.61607143	9.78	0.0026
ERROR	69	25.50892857	0.36969462		
MASxCOMPxTEN	1	10.58750000	10.58750000	19.21	0.0001
ERROR	69	38.03750000	0.55126812		

ΑΠΛΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για SIZE=2

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
MAS	1	6.42857143	6.42857143	9.18	0.0034
ERROR	69	48.32142857	0.70031056		
COMP	1	80.25714286	80.25714286	53.25	0.0001
ERROR	69	103.99285714	1.50714286		
TEN	1	1.60714286	1.60714286	2.87	0.0948
ERROR	69	38.64285714	0.56004141		
MASxCOMP	1	1.82857143	1.82857143	3.56	0.0633
ERROR	69	35.42142857	0.51335404		
MASxTEN	1	0.00714286	0.00714286	0.02	0.9004
ERROR	69	31.24285714	0.45279503		
COMPxTEN	1	1.60714286	1.60714286	3.35	0.0717
ERROR	69	33.14285714	0.48033126		
MASxCOMPxTEN	1	0.17857143	0.17857143	0.66	0.4181
ERROR	69	18.57142857	0.26915114		

SAS 3:18 Wednesday, November 8, 1995

ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ**ΑΙΓΑΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για MAS=1**

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	40.17857143	40.17857143	25.13	0.0001
ERROR	69	110.32142857	1.59886128		
COMP	1	60.45714286	60.45714286	53.11	0.0001
ERROR	69	78.54285714	1.13830228		
TEN	1	0.71428571	0.71428571	0.96	0.3304
ERROR	69	51.28571429	0.74327122		
SIZExCOMP	1	0.02857143	0.02857143	0.11	0.7449
ERROR	69	18.47142857	0.26770186		
SIZExTEN	1	4.11428571	4.11428571	14.64	0.0003
ERROR	69	19.38571429	0.28095238		
COMPxTEN	1	1.20714286	1.20714286	4.68	0.0340
ERROR	69	17.79285714	0.25786749		
SIZExCOMPxTEN	1	0.06428571	0.06428571	0.25	0.6156
ERROR	69	17.43571429	0.25269151		

ΑΙΓΑΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για MAS=2

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	93.64464286	93.64464286	63.05	0.0001
ERROR	69	102.48035714	1.48522257		
COMP	1	59.80178571	59.80178571	41.34	0.0001
ERROR	69	99.82321429	1.44671325		
TEN	1	0.51607143	0.51607143	1.11	0.2960
ERROR	69	32.10892857	0.46534679		
SIZExCOMP	1	6.64464286	6.64464286	11.61	0.0011
ERROR	69	39.48035714	0.57217909		
SIZExTEN	1	4.28750000	4.28750000	11.02	0.0014
ERROR	69	26.83750000	0.38894928		
COMPxTEN	1	3.00178571	3.00178571	6.35	0.0141
ERROR	69	32.62321429	0.47280021		
SIZExCOMPxTEN	1	11.71607143	11.71607143	17.05	0.0001
ERROR	69	47.40892857	0.68708592		

SAS 3:18 Wednesday, November 8, 1995

ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ**ΑΠΛΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για COMP=1**

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	84.86428571	84.86428571	63.55	0.0001
ERROR	69	92.13571429	1.33530021		
MAS	1	17.85714286	17.85714286	22.76	0.0001
ERROR	69	54.14285714	0.78467909		
TEN	1	1.20714286	1.20714286	2.46	0.1210
ERROR	69	33.79285714	0.48975155		
SIZExMAS	1	9.25714286	9.25714286	20.44	0.0001
ERROR	69	31.24285714	0.45279503		
SIZExTEN	1	13.20714286	13.20714286	31.11	0.0001
ERROR	69	29.29285714	0.42453416		
MASxTEN	1	1.82857143	1.82857143	5.11	0.0269
ERROR	69	24.67142857	0.35755694		
SIZExMASxTEN	1	3.45714286	3.45714286	6.71	0.0117
ERROR	69	35.54285714	0.51511387		

ΑΠΛΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για COMP=2

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	46.28750000	46.28750000	25.53	0.0001
ERROR	69	125.08750000	1.81286232		
MAS	1	17.50178571	17.50178571	21.61	0.0001
ERROR	69	55.87321429	0.80975673		
TEN	1	0.21607143	0.21607143	0.29	0.5910
ERROR	69	51.15892857	0.74143375		
SIZExMAS	1	0.08750000	0.08750000	0.27	0.6044
ERROR	69	22.28750000	0.32300725		
SIZExTEN	1	0.21607143	0.21607143	0.70	0.4041
ERROR	69	21.15892857	0.30665114		
MASxTEN	1	2.18750000	2.18750000	6.24	0.0149
ERROR	69	24.18750000	0.35054348		
SIZExMASxTEN	1	3.30178571	3.30178571	9.09	0.0036
ERROR	69	25.07321429	0.36337992		

SAS 3:18 Wednesday, November 8, 1995

ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ**ΑΠΛΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για TEN=1**

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	35.50178571	35.50178571	19.35	0.0001
ERROR	69	126.62321429	1.83511905		
MAS	1	18.21607143	18.21607143	20.98	0.0001
ERROR	69	59.90892857	0.86824534		
COMP	1	65.14464286	65.14464286	39.79	0.0001
ERROR	69	112.98035714	1.63739648		
SIZExMAS	1	2.71607143	2.71607143	11.78	0.0010
ERROR	69	15.90892857	0.23056418		
SIZExCOMP	1	0.14464286	0.14464286	0.41	0.5253
ERROR	69	24.48035714	0.35478778		
MASxCOMP	1	1.94464286	1.94464286	5.03	0.0281
ERROR	69	26.68035714	0.38667184		
SIZExMASxCOMP	1	0.21607143	0.21607143	0.83	0.3647
ERROR	69	17.90892857	0.25954969		

ΑΠΛΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για TEN=2

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	101.15000000	101.15000000	79.45	0.0001
ERROR	69	87.85000000	1.27318841		
MAS	1	17.15000000	17.15000000	20.11	0.0001
ERROR	69	58.85000000	0.85289855		
COMP	1	55.31428571	55.31428571	50.43	0.0001
ERROR	69	75.68571429	1.09689441		
SIZExMAS	1	2.85714286	2.85714286	6.88	0.0107
ERROR	69	28.64285714	0.41511387		
SIZExCOMP	1	7.77857143	7.77857143	18.69	0.0001
ERROR	69	28.72142857	0.41625259		
MASxCOMP	1	2.06428571	2.06428571	10.60	0.0018
ERROR	69	13.43571429	0.19472050		
SIZExMASxCOMP	1	10.31428571	10.31428571	13.77	0.0004
ERROR	69	51.68571429	0.74906832		

SAS 3:18 Wednesday, November 8, 1995

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ**ΑΠΛΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για MAS=1**

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	7.10227273	7.10227273	3.72	0.0605
ERROR	43	82.14772727	1.91041226		
COMP	1	6.54545455	6.54545455	4.64	0.0370
ERROR	43	60.70454545	1.41173362		
TEN	1	0.55681818	0.55681818	0.55	0.4632
ERROR	43	43.69318182	1.01612051		
SIZExCOMP	1	0.18181818	0.18181818	0.46	0.5022
ERROR	43	17.06818182	0.39693446		
SIZExTEN	1	0.10227273	0.10227273	0.29	0.5928
ERROR	43	15.14772727	0.35227273		
COMPxTEN	1	1.63636364	1.63636364	5.58	0.0228
ERROR	43	12.61363636	0.29334038		
SIZExCOMPxTEN	1	0.18181818	0.18181818	0.43	0.5142
ERROR	43	18.06818182	0.42019027		

ΑΠΛΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για MAS=2

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	8.59375000	8.59375000	7.28	0.0099
ERROR	43	50.78125000	1.18095930		
COMP	1	23.52556818	23.52556818	15.97	0.0002
ERROR	43	63.34943182	1.47324260		
TEN	1	0.13920455	0.13920455	0.18	0.6757
ERROR	43	33.73579545	0.78455338		
SIZExCOMP	1	1.50284091	1.50284091	2.89	0.0964
ERROR	43	22.37215909	0.52028277		
SIZExTEN	1	0.00284091	0.00284091	0.00	0.9466
ERROR	43	26.87215909	0.62493393		
COMPxTEN	1	0.13920455	0.13920455	0.42	0.5201
ERROR	43	14.23579545	0.33106501		
SIZExCOMPxTEN	1	3.88920455	3.88920455	6.31	0.0158
ERROR	43	26.48579545	0.61594873		

SAS 3:18 Wednesday, November 8, 1995

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ**ΑΙΓΑΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για COMP=1**

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	13.13636364	13.13636364	7.52	0.0089
ERROR	43	75.11363636	1.74682875		
MAS	1	1.92045455	1.92045455	1.09	0.3025
ERROR	43	75.82954545	1.76347780		
TEN	1	0.01136364	0.01136364	0.01	0.9148
ERROR	43	42.23863636	0.98229387		
SIZExMAS	1	0.28409091	0.28409091	0.66	0.4205
ERROR	43	18.46590909	0.42943975		
SIZExTEN	1	1.92045455	1.92045455	3.26	0.0780
ERROR	43	25.32954545	0.58905920		
MASxTEN	1	0.40909091	0.40909091	1.43	0.2391
ERROR	43	12.34090909	0.28699789		
SIZExMASxTEN	1	0.40909091	0.40909091	0.82	0.3690
ERROR	43	21.34090909	0.49630021		

ΑΙΓΑΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για COMP=2

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	3.88920455	3.88920455	2.97	0.0918
ERROR	43	56.23579545	1.30780920		
MAS	1	13.52556818	13.52556818	6.92	0.0118
ERROR	43	84.09943182	1.95580074		
TEN	1	1.02556818	1.02556818	1.19	0.2817
ERROR	43	37.09943182	0.86277748		
SIZExMAS	1	0.07102273	0.07102273	0.14	0.7147
ERROR	43	22.55397727	0.52451110		
SIZExTEN	1	1.02556818	1.02556818	2.44	0.1259
ERROR	43	18.09943182	0.42091702		
MASxTEN	1	1.02556818	1.02556818	3.50	0.0682
ERROR	43	12.59943182	0.29301004		
SIZExMASxTEN	1	0.82102273	0.82102273	1.62	0.2100
ERROR	43	21.80397727	0.50706924		

SAS 3:18 Wednesday, November 8, 1995

XΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ**ΑΙΓΑΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για SIZE=1**

*General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects*

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
MAS	1	25.46969697	25.46969697	15.82	0.0004
ERROR	32	51.53030303	1.61032197		
COMP	1	3.40909091	3.40909091	4.18	0.0492
ERROR	32	26.09090909	0.81534091		
TEN	1	3.87878788	3.87878788	6.49	0.0158
ERROR	32	19.12121212	0.59753788		
MASxCOMP	1	0.37878788	0.37878788	0.83	0.3694
ERROR	32	14.62121212	0.45691288		
MASxTEN	1	0.06060606	0.06060606	0.11	0.7409
ERROR	32	17.43939394	0.54498106		
COMPxTEN	1	0.24242424	0.24242424	0.37	0.5453
ERROR	32	20.75757576	0.64867424		
MASxCOMPxTEN	1	3.87878788	3.87878788	11.69	0.0017
ERROR	32	10.62121212	0.33191288		

ΑΙΓΑΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για SIZE=2

*General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects*

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
MAS	1	0.74242424	0.74242424	1.83	0.1860
ERROR	32	13.00757576	0.40648674		
COMP	1	4.90909091	4.90909091	3.43	0.0734
ERROR	32	45.84090909	1.43252841		
TEN	1	6.06060606	6.06060606	6.12	0.0189
ERROR	32	31.68939394	0.99029356		
MASxCOMP	1	1.22727273	1.22727273	3.02	0.0921
ERROR	32	13.02272727	0.40696023		
MASxTEN	1	5.46969697	5.46969697	12.70	0.0012
ERROR	32	13.78030303	0.43063447		
COMPxTEN	1	17.51515152	17.51515152	20.96	0.0001
ERROR	32	26.73484848	0.83546402		
MASxCOMPxTEN	1	0.74242424	0.74242424	1.25	0.2719
ERROR	32	19.00757576	0.59398674		

SAS 3:18 Wednesday, November 8, 1995

XΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ***ΑΠΛΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για MAS=1***

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	1.67045455	1.67045455	1.50	0.2300
ERROR	32	35.70454545	1.11576705		
COMP	1	3.18560606	3.18560606	2.82	0.1030
ERROR	32	36.18939394	1.13091856		
TEN	1	10.64015152	10.64015152	8.46	0.0065
ERROR	32	40.23484848	1.25733902		
SIZExCOMP	1	0.45833333	0.45833333	1.18	0.2852
ERROR	32	12.41666667	0.38802083		
SIZExTEN	1	2.36742424	2.36742424	7.57	0.0097
ERROR	32	10.00757576	0.31273674		
COMPxTEN	1	8.36742424	8.36742424	26.76	0.0001
ERROR	32	10.00757576	0.31273674		
SIZExCOMPxTEN	1	0.18560606	0.18560606	0.77	0.3860
ERROR	32	7.68939394	0.24029356		

ΑΠΛΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για MAS=2

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	30.00378788	30.00378788	41.53	0.0001
ERROR	32	23.12121212	0.72253788		
COMP	1	5.18560606	5.18560606	4.49	0.0419
ERROR	32	36.93939394	1.15435606		
TEN	1	1.36742424	1.36742424	1.92	0.1751
ERROR	32	22.75757576	0.71117424		
SIZExCOMP	1	1.09469697	1.09469697	2.50	0.1239
ERROR	32	14.03030303	0.43844697		
SIZExTEN	1	1.09469697	1.09469697	3.88	0.0576
ERROR	32	9.03030303	0.28219697		
COMPxTEN	1	3.18560606	3.18560606	2.84	0.1019
ERROR	32	35.93939394	1.12310606		
SIZExCOMPxTEN	1	10.64015152	10.64015152	14.50	0.0006
ERROR	32	23.48484848	0.73390152		

SAS 3:18 Wednesday, November 8, 1995

XΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ**ΑΠΛΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για COMP=1**

*General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects*

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	12.74242424	12.74242424	14.06	0.0007
ERROR	32	29.00757576	0.90648674		
MAS	1	7.33333333	7.33333333	7.35	0.0107
ERROR	32	31.91666667	0.99739583		
TEN	1	0.01515152	0.01515152	0.01	0.9039
ERROR	32	32.73484848	1.02296402		
SIZExMAS	1	8.72727273	8.72727273	16.41	0.0003
ERROR	32	17.02272727	0.53196023		
SIZExTEN	1	2.56060606	2.56060606	9.43	0.0043
ERROR	32	8.68939394	0.27154356		
MASxTEN	1	0.24242424	0.24242424	0.38	0.5429
ERROR	32	20.50757576	0.64086174		
SIZExMASxTEN	1	7.33333333	7.33333333	23.66	0.0001
ERROR	32	9.91666667	0.30989583		

ΑΠΛΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για COMP=2

*General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects*

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	10.24242424	10.24242424	15.42	0.0004
ERROR	32	21.25757576	0.66429924		
MAS	1	10.24242424	10.24242424	12.98	0.0011
ERROR	32	25.25757576	0.78929924		
TEN	1	20.74242424	20.74242424	16.91	0.0003
ERROR	32	39.25757576	1.22679924		
SIZExMAS	1	1.51515152	1.51515152	2.70	0.1104
ERROR	32	17.98484848	0.56202652		
SIZExTEN	1	4.37878788	4.37878788	7.95	0.0082
ERROR	32	17.62121212	0.55066288		
MASxTEN	1	2.56060606	2.56060606	4.98	0.0327
ERROR	32	16.43939394	0.51373106		
SIZExMASxTEN	1	0.01515152	0.01515152	0.03	0.8535
ERROR	32	13.98484848	0.43702652		

SAS 3:18 Wednesday, November 8, 1995

XΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ**ΑΠΛΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για TEN=1**

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	13.18560606	13.18560606	22.58	0.0001
ERROR	32	18.68939394	0.58404356		
MAS	1	16.00378788	16.00378788	17.44	0.0002
ERROR	32	29.37121212	0.91785038		
COMP	1	0.09469697	0.09469697	0.08	0.7830
ERROR	32	39.28030303	1.22750947		
SIZExMAS	1	0.64015152	0.64015152	1.49	0.2309
ERROR	32	13.73484848	0.42921402		
SIZExCOMP	1	2.76136364	2.76136364	7.61	0.0095
ERROR	32	11.61363636	0.36292614		
MASxCOMP	1	0.64015152	0.64015152	1.12	0.2971
ERROR	32	18.23484848	0.56983902		
SIZExMASxCOMP	1	0.30681818	0.30681818	0.85	0.3638
ERROR	32	11.56818182	0.36150568		

ΑΠΛΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ για TEN=2

General Linear Models Procedure
Repeated Measures Analysis of Variance
Univariate Tests of Hypotheses for Within Subject Effects

Source	df	Type III-SS	Mean Square	F-value	Pr > F
SIZE	1	9.85227273	9.85227273	12.86	0.0011
ERROR	32	24.52272727	0.76633523		
MAS	1	3.64015152	3.64015152	3.67	0.0644
ERROR	32	31.73484848	0.99171402		
COMP	1	19.09469697	19.09469697	13.06	0.0010
ERROR	32	46.78030303	1.46188447		
SIZExMAS	1	11.45833333	11.45833333	17.53	0.0002
ERROR	32	20.91666667	0.65364583		
SIZExCOMP	1	4.12500000	4.12500000	6.07	0.0193
ERROR	32	21.75000000	0.67968750		
MASxCOMP	1	0.09469697	0.09469697	0.21	0.6538
ERROR	32	14.78030303	0.46188447		
SIZExMASxCOMP	1	5.18560606	5.18560606	13.08	0.0010
ERROR	32	12.68939394	0.39654356		

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ

Υπολογισμοί απλών επιδράσεων

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών για SIZE=1
(Βλ. Πίνακα 6.7, σελ. 74)

$$F = \frac{\text{MS}(M) \text{ for } \text{SIZE}=1}{\text{MSerror}(M) + \text{MSerror}(MxS)} = \frac{34.50}{0.8} = 43.125$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[\text{MSerror}(M) + \text{MSerror}(MxS)]^2}{\frac{[\text{MSerror}(m)]^2}{n-1} + \frac{[\text{MSerror}(MxS)]^2}{n-1}} = \frac{(1.28 + 0.32)^2}{\frac{(1.28)^2}{69} + \frac{(0.32)^2}{69}} = \frac{2.56}{0.025} = 102.4$$

$$F_{(1),(102),(0.01)} = 6.85 \quad F_{(1),(102),(0.05)} = 3.92$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών για SIZE=2
(Βλ. Πίνακα 6.7, σελ. 74)

$$F = \frac{\text{MS}(M) \text{ for } \text{SIZE}=2}{\text{MSerror}(M) + \text{MSerror}(MxS)} = \frac{6.43}{0.8} = 8.03$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[\text{MSerror}(M) + \text{MSerror}(MxS)]^2}{\frac{[\text{MSerror}(M)]^2}{n-1} + \frac{[\text{MSerror}(MxS)]^2}{n-1}} = \frac{(1.28 + 0.32)^2}{\frac{(1.28)^2}{69} + \frac{(0.32)^2}{69}} = \frac{2.56}{0.025} = 102.4$$

$$F_{(1),(102),(0.01)} = 6.85 \quad F_{(1),(102),(0.05)} = 3.92$$

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για MAS=1
 (Βλ. Πίνακα 6.8, σελ. 75)

$$F = \frac{MS(S) \text{ for } MAS=1}{MSerror(S) + MSerror(SxM)} = \frac{40.18}{1.54} = 26.1$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{\frac{[MSerror(S) + MSerror(SxM)]^2}{n-1}}{\frac{[MSerror(S)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(SxM)]^2}{n-1}} = \frac{(2.76 + 0.32)^2}{(2.76)^2 + (0.32)^2} = \frac{9.4864}{0.1119} = 85$$

$$F_{(1),(85),(0.01)} = 6.85 \quad F_{(1),(85),(0.05)} = 3.92$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για MAS=2
 (Βλ. Πίνακα 6.8, σελ. 75)

$$F = \frac{MS(S) \text{ for } MAS=2}{MSerror(S) + MSerror(SxM)} = \frac{93.65}{1.54} = 60.81$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{\frac{[MSerror(S) + MSerror(SxM)]^2}{n-1}}{\frac{[MSerror(S)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(SxM)]^2}{n-1}} = \frac{(2.76 + 0.32)^2}{(2.76)^2 + (0.32)^2} = \frac{9.4864}{0.1119} = 85$$

$$F_{(1),(85),(0.01)} = 6.85 \quad F_{(1),(85),(0.05)} = 3.92$$

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ**ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ****ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

Απλών επιδράσεων ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών για SIZE=1
(Βλ. Πίνακα 6.9, σελ. 76)

$$F = \frac{MS(C) \text{ for } SIZE=1}{MSerror(C) + MSerror(CxS)} = \frac{42.90}{1.325} = 32.38$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{\frac{[MSerror(C) + MSerror(CxS)]^2}{n-1}}{\frac{[MSerror(C)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(CxS)]^2}{n-1}} = \frac{\frac{(2.27 + 0.38)^2}{69}}{\frac{(2.27)^2}{69} + \frac{(0.38)^2}{69}} = \frac{7.0225}{0.077} = 91.2$$

$$F_{(1),(91),(0.01)} = 6.85 \quad F_{(1),(91),(0.05)} = 3.92$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών για SIZE=2
(Βλ. Πίνακα 6.9, σελ. 76)

$$F = \frac{MS(C) \text{ for } SIZE=2}{MSerror(C) + MSerror(CxS)} = \frac{80.26}{1.325} = 60.57$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{\frac{[MSerror(C) + MSerror(CxS)]^2}{n-1}}{\frac{[MSerror(C)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(CxS)]^2}{n-1}} = \frac{\frac{(2.27 + 0.38)^2}{69}}{\frac{(2.27)^2}{69} + \frac{(0.38)^2}{69}} = \frac{7.0225}{0.077} = 91.2$$

$$F_{(1),(91),(0.01)} = 6.85 \quad F_{(1),(91),(0.05)} = 3.92$$

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑ ΕΠΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ**ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ****ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για COMP=1
(Βλ. Πίνακα 6.10, σελ. 77)

$$F = \frac{MS(S) \text{ for } COMP=1}{MSerror(S) + MSerror(SxC)} = \frac{84.86}{1.57} = 54$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[MSerror(S) + MSerror(SxC)]^2}{\frac{[MSerror(S)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(SxC)]^2}{n-1}} = \frac{(2.76 + 0.38)^2}{\frac{(2.76)^2}{69} + \frac{(0.38)^2}{69}} = \frac{9.8596}{0.1125} = 88$$

$$F_{(1),(88),(0.01)} = 6.85 \quad F_{(1),(88),(0.05)} = 3.92$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για COMP=2
(Βλ. Πίνακα 6.10, σελ. 77)

$$F = \frac{MS(S) \text{ for } COMP=2}{MSerror(S) + MSerror(SxC)} = \frac{46.29}{1.57} = 29.48$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[MSerror(S) + MSerror(SxC)]^2}{\frac{[MSerror(S)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(SxC)]^2}{n-1}} = \frac{(2.76 + 0.38)^2}{\frac{(2.76)^2}{69} + \frac{(0.38)^2}{69}} = \frac{9.8596}{0.1125} = 88$$

$$F_{(1),(88),(0.01)} = 6.85 \quad F_{(1),(88),(0.05)} = 3.92$$

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑ ΕΠΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ**ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ****ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

Απλών επιδράσεων θητείας ορκωτού ελεγκτή για SIZE=1
(Βλ. Πίνακα 6.11, σελ. 79)

$$F = \frac{\text{MS}(T) \text{ for SIZE}=1}{\text{MSerror}(T) + \text{MSerror}(TxS)} = \frac{8.016}{0.5538} = 14.5$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[\text{MSerror}(T) + \text{MSerror}(TxS)]^2}{\frac{[\text{MSerror}(T)]^2}{n-1} + \frac{[\text{MSerror}(TxS)]^2}{n-1}} = \frac{(0.77 + 0.34)^2}{\frac{(0.77)^2}{69} + \frac{(0.34)^2}{69}} = \frac{1.227}{0.010} = 123$$

$$F_{(1),(123),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(123),(0.05)} = 3.84$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων θητείας ορκωτού ελεγκτή για SIZE=2
(Βλ. Πίνακα 6.11, σελ. 79)

$$F = \frac{\text{MS}(T) \text{ for SIZE}=2}{\text{MSerror}(T) + \text{MSerror}(TxS)} = \frac{1.6071}{0.5538} = 2.90$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[\text{MSerror}(T) + \text{MSerror}(TxS)]^2}{\frac{[\text{MSerror}(T)]^2}{n-1} + \frac{[\text{MSerror}(TxS)]^2}{n-1}} = \frac{(0.77 + 0.34)^2}{\frac{(0.077)^2}{69} + \frac{(0.34)^2}{69}} = \frac{1.227}{0.010} = 123$$

$$F_{(1),(123),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(123),(0.05)} = 3.84$$

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ**ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ****ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για $TEN=1$
(Βλ. Πίνακα 6.12, σελ. 79)

$$F = \frac{MS(S) \text{ for } TEN=1}{MSerror(S) + MSerror(SxT)} = \frac{35.50}{1.55} = 22.9$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{\frac{[MSerror(S) + MSerror(SxT)]^2}{n-1}}{\frac{[MSerror(S)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(SxT)]^2}{n-1}} = \frac{(2.76 + 0.34)^2}{(2.76)^2 + (0.34)^2} = \frac{9.61}{0.1121} = 86$$

$$F_{(1),(86),(0.01)} = 6.85 \quad F_{(1),(86),(0.05)} = 3.92$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για $TEN=2$
(Βλ. Πίνακα 6.12, σελ. 79)

$$F = \frac{MS(S) \text{ for } TEN=2}{MSerror(S) + MSerror(SxT)} = \frac{101.150}{1.55} = 65.26$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{\frac{[MSerror(S) + MSerror(SxT)]^2}{n-1}}{\frac{[MSerror(S)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(SxT)]^2}{n-1}} = \frac{(2.76 + 0.34)^2}{(2.76)^2 + (0.34)^2} = \frac{9.61}{0.1121} = 86$$

$$F_{(1),(86),(0.01)} = 6.85 \quad F_{(1),(86),(0.05)} = 3.92$$

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ**ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ****ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

Απλών επιδράσεων παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών για COMP=1
(Βλ. Πίνακα 6.14 σελ. 84)

$$F = \frac{MS(M) \text{ for } COMP=1}{MSerror(M) + MSerror(MxC)} = \frac{1.92}{1.855} = 1.035$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{\frac{[MSerror(M) + MSerror(MxC)]^2}{n-1}}{\frac{[MSerror(M)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(MxC)]^2}{n-1}} = \frac{(3.37 + 0.34)^2}{(3.37)^2 + (0.34)^2} = \frac{13.76}{0.267} = 52$$

$$F_{(1),(52),(0.01)} = 7.08 \quad F_{(1),(52),(0.05)} = 4.00$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών για COMP=2
(Βλ. Πίνακα 6.14, σελ. 84)

$$F = \frac{MS(M) \text{ for } COMP=2}{MSerror(M) + MSerror(MxC)} = \frac{13.53}{1.855} = 7.29$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{\frac{[MSerror(M) + MSerror(MxC)]^2}{n-1}}{\frac{[MSerror(M)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(MxC)]^2}{n-1}} = \frac{(3.37 + 0.34)^2}{(3.37)^2 + (0.34)^2} = \frac{13.76}{0.267} = 52$$

$$F_{(1),(52),(0.01)} = 7.08 \quad F_{(1),(52),(0.05)} = 4.00$$

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών για MAS=1
(Βλ. Πίνακα 6.15, σελ.84)

$$F = \frac{\text{MS}(C) \text{ for MAS}=1}{\text{MSerror}(C) + \text{MSerror}(CxM)} = \frac{6.5454}{1.44} = 4.54$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[\text{MSerror}(C) + \text{MSerror}(CxM)]^2}{\frac{[\text{MSerror}(C)]^2}{n-1} + \frac{[\text{MSerror}(CxM)]^2}{n-1}} = \frac{(2.54 + 0.34)^2}{\frac{(2.54)^2}{43} + \frac{(0.34)^2}{43}} = \frac{8.29}{0.15} = 55$$

$$F_{(1),(55),(0.01)} = 7.08 \quad F_{(1),(55),(0.05)} = 4.00$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών για MAS=2
(Βλ. Πίνακα 6.15, σελ.84)

$$F = \frac{\text{MS}(C) \text{ for MAS}=2}{\text{MSerror}(C) + \text{MSerror}(CxM)} = \frac{23.53}{1.44} = 16.34$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[\text{MSerror}(C) + \text{MSerror}(CxM)]^2}{\frac{[\text{MSerror}(C)]^2}{n-1} + \frac{[\text{MSerror}(CxM)]^2}{n-1}} = \frac{(2.54 + 0.34)^2}{\frac{(2.54)^2}{43} + \frac{(0.34)^2}{43}} = \frac{8.29}{0.15} = 55$$

$$F_{(1),(55),(0.01)} = 7.08 \quad F_{(1),(55),(0.05)} = 4.00$$

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑ ΕΠΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών για SIZE=1
(Βλ. Πίνακα 6.17, σελ.89)

$$F = \frac{MS(M) \text{ for } SIZE=1}{MSerror(M) + MSerror(MxS)} = \frac{25.47}{1.01} = 25.2$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[MSerror(M) + MSerror(MxS)]^2}{\frac{[MSerror(M)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(MxS)]^2}{n-1}} = \frac{(1.27 + 0.75)^2}{\frac{(1.27)^2}{32} + \frac{(0.75)^2}{32}} = \frac{4.08}{0.068} = 60$$

$$F_{(1),(60),(0.01)} = 7.08 \quad F_{(1),(60),(0.05)} = 4.00$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων παροχής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών για SIZE=2
(Βλ. Πίνακα 6.17, σελ.89)

$$F = \frac{MS(M) \text{ for } SIZE=2}{MSerror(M) + MSerror(MxS)} = \frac{0.74}{1.01} = 0.7326$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[MSerror(M) + MSerror(MxS)]^2}{\frac{[MSerror(M)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(MxS)]^2}{n-1}} = \frac{(1.27 + 0.75)^2}{\frac{(1.27)^2}{32} + \frac{(0.75)^2}{32}} = \frac{4.08}{0.068} = 60$$

$$F_{(1),(60),(0.01)} = 7.08 \quad F_{(1),(60),(0.05)} = 4.00$$

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑ ΕΠΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για MAS=1
(Βλ. Πίνακα 6.18, σελ. 90)

$$F = \frac{MS(S) \text{ for } MAS=1}{MSerror(S) + MSerror(SxM)} = \frac{1.67}{0.919} = 1.8$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{\frac{[MSerror(S) + MSerror(SxM)]^2}{n-1}}{\frac{[MSerror(S)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(SxM)]^2}{32}} = \frac{\frac{(1.088 + 0.75)^2}{(1.088)^2 + (0.75)^2}}{\frac{3.38}{0.055}} = \frac{3.38}{0.055} = 62$$

$$F_{(1),(62),(0.01)} = 6.85 \quad F_{(1),(62),(0.05)} = 3.92$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για MAS=2
(Βλ. Πίνακα 6.18, σελ. 90)

$$F = \frac{MS(S) \text{ for } MAS=2}{MSerror(S) + MSerror(SxM)} = \frac{30}{0.919} = 32.64$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{\frac{[MSerror(S) + MSerror(SxM)]^2}{n-1}}{\frac{[MSerror(S)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(SxM)]^2}{32}} = \frac{\frac{(1.088 + 0.75)^2}{(1.088)^2 + (0.75)^2}}{\frac{3.38}{0.055}} = \frac{3.38}{0.055} = 62$$

$$F_{(1),(62),(0.01)} = 6.85 \quad F_{(1),(62),(0.05)} = 3.92$$

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών για TEN=1
(Βλ. Πίνακα 6.19, σελ. 91)

$$F = \frac{MS(C) \text{ for } TEN=1}{MSerror(C) + MSerror(CxT)} = \frac{0.095}{1.34} = 0.071$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{\frac{[MSerror(C) + MSerror(CxT)]^2}{n-1}}{\frac{[MSerror(C)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(CxT)]^2}{32}} = \frac{(1.76 + 0.92)^2}{(1.76)^2 + (0.92)^2} = \frac{7.18}{0.12} = 60$$

$$F_{(1),(60),(0.01)} = 7.08 \quad F_{(1),(60),(0.05)} = 4.00$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών για TEN=2
(Βλ. Πίνακα 6.19, σελ. 91)

$$F = \frac{MS(C) \text{ for } TEN=2}{MSerror(C) + MSerror(CxT)} = \frac{19.09}{1.34} = 14.25$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{\frac{[MSerror(C) + MSerror(CxT)]^2}{n-1}}{\frac{[MSerror(C)]^2}{n-1} + \frac{[MSerror(CxT)]^2}{32}} = \frac{(1.76 + 0.92)^2}{(1.76)^2 + (0.92)^2} = \frac{7.18}{0.12} = 60$$

$$F_{(1),(60),(0.01)} = 7.08 \quad F_{(1),(60),(0.05)} = 4.00$$

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑ ΕΠΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων θητείας ορκωτού ελεγκτή για COMP=1
(Βλ. Πίνακα 6.20, σελ.92)

$$F = \frac{\text{MS}(T) \text{ for } \text{COMP}=1}{\text{MSerror}(T) + \text{MSerror}(TxC)} = \frac{0.01515}{1.123} = 0.013$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[\text{MSerror}(T) + \text{MSerror}(TxC)]^2}{\frac{[\text{MSerror}(T)]^2}{n-1} + \frac{[\text{MSerror}(TxC)]^2}{n-1}} = \frac{(1.326 + 0.92)^2}{\frac{(1.326)^2}{32} + \frac{(0.92)^2}{32}} = \frac{5.044}{0.082} = 62$$

$$F_{(1),(62),(0.01)} = 6.85 \quad F_{(1),(62),(0.05)} = 3.92$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων θητείας ορκωτού ελεγκτή για COMP=2
(Βλ. Πίνακα 6.20, σελ.92)

$$F = \frac{\text{MS}(T) \text{ for } \text{COMP}=2}{\text{MSerror}(T) + \text{MSerror}(TxC)} = \frac{20.74}{1.123} = 18.47$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[\text{MSerror}(T) + \text{MSerror}(TxC)]^2}{\frac{[\text{MSerror}(T)]^2}{n-1} + \frac{[\text{MSerror}(TxC)]^2}{n-1}} = \frac{(1.326 + 0.92)^2}{\frac{(1.326)^2}{32} + \frac{(0.92)^2}{32}} = \frac{5.044}{0.082} = 62$$

$$F_{(1),(62),(0.01)} = 6.85 \quad F_{(1),(62),(0.05)} = 3.92$$

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ**ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

Απλών επιδράσεων ομάδων του δείγματος για SIZE=1
 (Βλ. Πίνακα 6.22, σελ.97)

$$F = \frac{MS(G) \text{ for SIZE} = 1}{MSerror(G) + MSerror(GxS)} = \frac{0.338}{4.42} = 0.076$$

df for numerator = 2

$$\text{df for denominator} = \frac{[MSerror(G) + MSerror(GxS)]^2}{\frac{[MSerror(G)]^2}{n-3} + \frac{[MSerror(GxS)]^2}{n-3}} = \frac{(6.55+2.33)^2}{\frac{(6.5)^2}{144} + \frac{(2.33)^2}{144}} = \frac{77.9}{0.33} = 236$$

$$F_{(2),(236),(0.01)} = 4.61 \quad F_{(2),(236),(0.05)} = 3.00$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων ομάδων του δείγματος για SIZE=2
 (Βλ. Πίνακα 6.22, σελ.97)

$$F = \frac{MS(G) \text{ for SIZE} = 2}{MSerror(G) + MSerror(GxS)} = \frac{15.32}{4.42} = 3.46$$

df for numerator = 2

$$\text{df for denominator} = \frac{[MSerror(G) + MSerror(GxS)]^2}{\frac{[MSerror(G)]^2}{n-3} + \frac{[MSerror(GxS)]^2}{n-3}} = \frac{(6.55+2.33)^2}{\frac{(6.5)^2}{144} + \frac{(2.33)^2}{144}} = \frac{236}{0.33} = 236$$

$$F_{(2),(236),(0.01)} = 4.61 \quad F_{(2),(236),(0.05)} = 3.00$$

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ**ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για G=1 (Ορκωτοί Ελεγκτές)
(Βλ. Πίνακα 6.23, σελ.97)

$$F = \frac{MS(S) \text{ for } G=1}{MSerror(S) + MSerror(SxG)} = \frac{128.25}{2.332} = 54.99$$

df for numerator = 1

df for denominator = 144

$$F_{(1),(144),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(144),(0.05)} = 3.84$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για G=2 (Τραπεζικά στελέχη)
(Βλ. Πίνακα 6.23, σελ.97)

$$F = \frac{MS(S) \text{ for } G=2}{MSerror(S) + MSerror(SxG)} = \frac{15.66}{2.332} = 6.71$$

df for numerator = 1

df for denominator = 144

$$F_{(1),(144),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(144),(0.05)} = 3.84$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για G=3 (Χρηματιστές)
(Βλ. Πίνακα 6.23, σελ. 97)

$$F = \frac{MS(S) \text{ for } G=3}{MSerror(S) + MSerror(SxG)} = \frac{22.92}{2.332} = 9.8$$

df for numerator = 1

df for denominator = 144

$$F_{(1),(144),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(144),(0.05)} = 3.84$$

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ**ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

Απλών επιδράσεων ομάδων του δείγματος για COMP=1
 (Βλ. Πίνακα 6.24, σελ.99)

$$F = \frac{MS(G) \text{ for } COMP=1}{MSerror(G) + MSerror(GxC)} = \frac{15.36}{4.375} = 3.51$$

df for numerator = 2

$$\text{df for denominator} = \frac{[MSerror(G) + MSerror(GxC)]^2}{\frac{[MSerror(G)]^2}{n-3} + \frac{[MSerror(GxC)]^2}{n-3}} = \frac{(6.55+2.24)^2}{\frac{(6.5)^2}{144} + \frac{(2.24)^2}{144}} = \frac{76.6}{0.33} = 232$$

$$F_{(2),(232),(0.01)} = 4.61 \quad F_{(2),(232),(0.05)} = 3.00$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων ομάδων του δείγματος για COMP=2
 (Βλ. Πίνακα 6.24, σελ. 99)

$$F = \frac{MS(G) \text{ for } COMP=2}{MSerror(G) + MSerror(GxC)} = \frac{0.324}{4.375} = 0.074$$

df for numerator = 2

$$\text{df for denominator} = \frac{[MSerror(G) + MSerror(GxC)]^2}{\frac{[MSerror(G)]^2}{n-3} + \frac{[MSerror(GxC)]^2}{n-3}} = \frac{(6.55+2.24)^2}{\frac{(6.5)^2}{144} + \frac{(2.24)^2}{144}} = \frac{76.6}{0.33} = 232$$

$$F_{(2),(232),(0.01)} = 4.61 \quad F_{(2),(232),(0.05)} = 3.00$$

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ**ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

Απλών επιδράσεων ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών για G=1 (Ορκωτοί Ελεγκτές)
(Βλ. Πίνακα 6.25, σελ. 100)

$$F = \frac{MS(C) \text{ for } G=1}{MSerror(C) + MSerror(CxG)} = \frac{120.25}{2.24} = 53.7$$

df for numerator = 1

df for denominator = 144

$$F_{(1),(144),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(144),(0.05)} = 3.84$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών για G=2 (Τραπεζικά στελέχη)
(Βλ. Πίνακα 6.25, σελ. 100)

$$F = \frac{MS(C) \text{ for } G=2}{MSerror(C) + MSerror(CxG)} = \frac{27.44}{2.24} = 12.25$$

df for numerator = 1

df for denominator = 144

$$F_{(1),(144),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(144),(0.05)} = 3.84$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων ανταγωνισμού των ελεγκτικών εταιριών για G=3 (Χρηματιστές)
(Βλ. Πίνακα 6.25, σελ. 100)

$$F = \frac{MS(C) \text{ for } G=3}{MSerror(C) + MSerror(CxG)} = \frac{8.25}{2.24} = 3.68$$

df for numerator = 1

df for denominator = 144

$$F_{(1),(144),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(144),(0.05)} = 3.84$$

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων παρογής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών για SIZE=1
(Βλ. Πίνακα 6.26, σελ. 102)

$$F = \frac{MS(M) \text{ for } SIZE=1}{MSerror(M) + MSerror(MxS)} = \frac{58.37}{1.18} = 49.4$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{\frac{[MSerror(M) + MSerror(MxS)]^2}{n-3}}{\frac{[MSerror(M)]^2}{144} + \frac{[MSerror(MxS)]^2}{144}} = \frac{(1.9 + 0.47)^2}{(1.9)^2 + (0.47)^2} = \frac{1.4}{3.82} = 53$$

$$F_{(1),(53),(0.01)} = 7.08 \quad F_{(1),(53),(0.05)} = 4.00$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων παρογής διοικητικών και ελεγκτικών υπηρεσιών για SIZE=2
(Βλ. Πίνακα 6.26, σελ. 102)

$$F = \frac{MS(M) \text{ for } SIZE=2}{MSerror(M) + MSerror(MxS)} = \frac{9.85}{1.18} = 8.3$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{\frac{[MSerror(M) + MSerror(MxS)]^2}{n-3}}{\frac{[MSerror(M)]^2}{144} + \frac{[MSerror(MxS)]^2}{144}} = \frac{(1.9 + 0.47)^2}{(1.9)^2 + (0.47)^2} = \frac{1.4}{3.82} = 53$$

$$F_{(1),(53),(0.01)} = 7.08 \quad F_{(1),(53),(0.05)} = 4.00$$

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ**ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για MAS=1
 (Βλ. Πίνακα 6.27, σελ. 102)

$$F = \frac{MS(S) \text{ for } MAS=1}{MSerror(S) + MSerror(SxM)} = \frac{28.46}{1.4} = 20.3$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[MSerror(S) + MSerror(SxM)]^2}{\frac{[MSerror(S)]^2}{n-3} + \frac{[MSerror(SxM)]^2}{n-3}} = \frac{(2.33 + 0.47)^2}{\frac{(2.33)^2}{144} + \frac{(0.47)^2}{144}} = \frac{1.96}{0.04} = 49$$

$$F_{(1),(49),(0.01)} = 7.08 \quad F_{(1),(49),(0.05)} = 4.00$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για MAS=2
 (Βλ. Πίνακα 6.27, σελ. 102)

$$F = \frac{MS(S) \text{ for } MAS=2}{MSerror(S) + MSerror(SxM)} = \frac{96.76}{1.4} = 69$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[MSerror(S) + MSerror(SxM)]^2}{\frac{[MSerror(S)]^2}{n-3} + \frac{[MSerror(SxM)]^2}{n-3}} = \frac{(2.33 + 0.47)^2}{\frac{(2.33)^2}{144} + \frac{(0.47)^2}{144}} = \frac{1.96}{0.04} = 49$$

$$F_{(1),(49),(0.01)} = 7.08 \quad F_{(1),(49),(0.05)} = 4.00$$

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ**ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

Απλών επιδράσεων ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών για SIZE=1
 (Βλ. Πίνακα 6.28, σελ. 104)

$$F = \frac{\text{MS}(C) \text{ for SIZE}=1}{\text{MSerror}(C) + \text{MSerror}(CxS)} = \frac{35.15}{1.33} = 26.43$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[\text{MSerror}(C) + \text{MSerror}(CxS)]^2}{\frac{[\text{MSerror}(C)]^2}{n-3} + \frac{[\text{MSerror}(CxS)]^2}{n-3}} = \frac{(2.23 + 0.43)^2}{\frac{(2.23)^2}{144} + \frac{(0.43)^2}{144}} = \frac{7.0756}{0.0358} = 198$$

$$F_{(1),(198),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(198),(0.05)} = 3.84$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών για SIZE=2
 (Βλ. Πίνακα 6.28, σελ. 104)

$$F = \frac{\text{MS}(C) \text{ for SIZE}=2}{\text{MSerror}(C) + \text{MSerror}(CxS)} = \frac{67.99}{1.33} = 51.12$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[\text{MSerror}(C) + \text{MSerror}(CxS)]^2}{\frac{[\text{MSerror}(C)]^2}{n-3} + \frac{[\text{MSerror}(CxS)]^2}{n-3}} = \frac{(2.23 + 0.43)^2}{\frac{(2.23)^2}{144} + \frac{(0.43)^2}{144}} = \frac{7.0756}{0.0358} = 198$$

$$F_{(1),(198),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(198),(0.05)} = 3.84$$

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για COMP=1
 (Βλ. Πίνακα 6.29, σελ. 105)

$$F = \frac{\text{MS}(S) \text{ for } \text{COMP}=1}{\text{MSerror}(S) + \text{MSerror}(SxC)} = \frac{76.47}{1.38} = 55.41$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[\text{MSerror}(S) + \text{MSerror}(SxC)]^2}{\frac{[\text{MSerror}(S)]^2}{n-3} + \frac{[\text{MSerror}(SxC)]^2}{n-3}} = \frac{(2.33 + 0.43)^2}{\frac{(2.33)^2}{144} + \frac{(0.43)^2}{144}} = \frac{7.62}{0.039} = 195$$

$$F_{(1),(195),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(195),(0.05)} = 3.84$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων μεγέθους ελεγκτικής εταιρίας για COMP=2
 (Βλ. Πίνακα 6.29, σελ. 105)

$$F = \frac{\text{MS}(S) \text{ for } \text{COMP}=2}{\text{MSerror}(S) + \text{MSerror}(SxC)} = \frac{41.31}{1.38} = 29.90$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[\text{MSerror}(S) + \text{MSerror}(SxC)]^2}{\frac{[\text{MSerror}(S)]^2}{n-3} + \frac{[\text{MSerror}(SxC)]^2}{n-3}} = \frac{(2.33 + 0.43)^2}{\frac{(2.33)^2}{144} + \frac{(0.43)^2}{144}} = \frac{7.62}{0.039} = 195$$

$$F_{(1),(195),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(195),(0.05)} = 3.84$$

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ**ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

Απλών επιδράσεων ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών για TEN=1
 (Βλ. Πίνακα 6.30, σελ. 106)

$$F = \frac{MS(C) \text{ for } TEN=1}{MSerror(C) + MSerror(CxT)} = \frac{29.17}{1.395} = 20.9$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[MSerror(C) + MSerror(CxT)]^2}{\frac{[MSerror(C)]^2}{n-3} + \frac{[MSerror(CxT)]^2}{n-3}} = \frac{(2.24 + 0.55)^2}{(2.24)^2 + (0.55)^2} = \frac{7.7841}{0.037} = 210$$

$$F_{(1),(210),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(210),(0.05)} = 3.84$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων ανταγωνισμού μεταξύ των ελεγκτικών εταιριών για TEN=2
 (Βλ. Πίνακα 6.30, σελ. 106)

$$F = \frac{MS(C) \text{ for } TEN=2}{MSerror(C) + MSerror(CxT)} = \frac{76.97}{1.395} = 55.18$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[MSerror(C) + MSerror(CxT)]^2}{\frac{[MSerror(C)]^2}{n-3} + \frac{[MSerror(CxT)]^2}{n-3}} = \frac{(2.24 + 0.55)^2}{(2.24)^2 + (0.55)^2} = \frac{7.7841}{0.037} = 210$$

$$F_{(1),(210),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(210),(0.05)} = 3.84$$

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων θητείας ορκωτού ελεγκτή για COMP=1
(Βλ. Πίνακα 6.31, σελ. 107)

$$F = \frac{\text{MS}(T) \text{ for } \text{COMP}=1}{\text{MSerror}(T) + \text{MSerror}(TxT)} = \frac{0.24}{0.821} = 0.29$$

df for numerator = 1

$$\text{df for denominator} = \frac{[\text{MSerror}(T) + \text{MSerror}(TxT)]^2}{\frac{[\text{MSerror}(T)]^2}{n-3} + \frac{[\text{MSerror}(TxT)]^2}{n-3}} = \frac{(1.092 + 0.55)^2}{\frac{(1.092)^2}{144} + \frac{(0.55)^2}{144}} = \frac{2.70}{0.010} = 270$$

$$F_{(1),(270),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(270),(0.05)} = 3.84$$

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Απλών επιδράσεων θητείας ορκωτού ελεγκτή για COMP=2
(Βλ. Πίνακα 6.31, σελ. 107)

$$F = \frac{\text{MS}(T) \text{ for } \text{COMP}=2}{\text{MSerror}(T) + \text{MSerror}(TxT)} = \frac{14.89}{0.821} = 18.14$$

df for numerator = 1

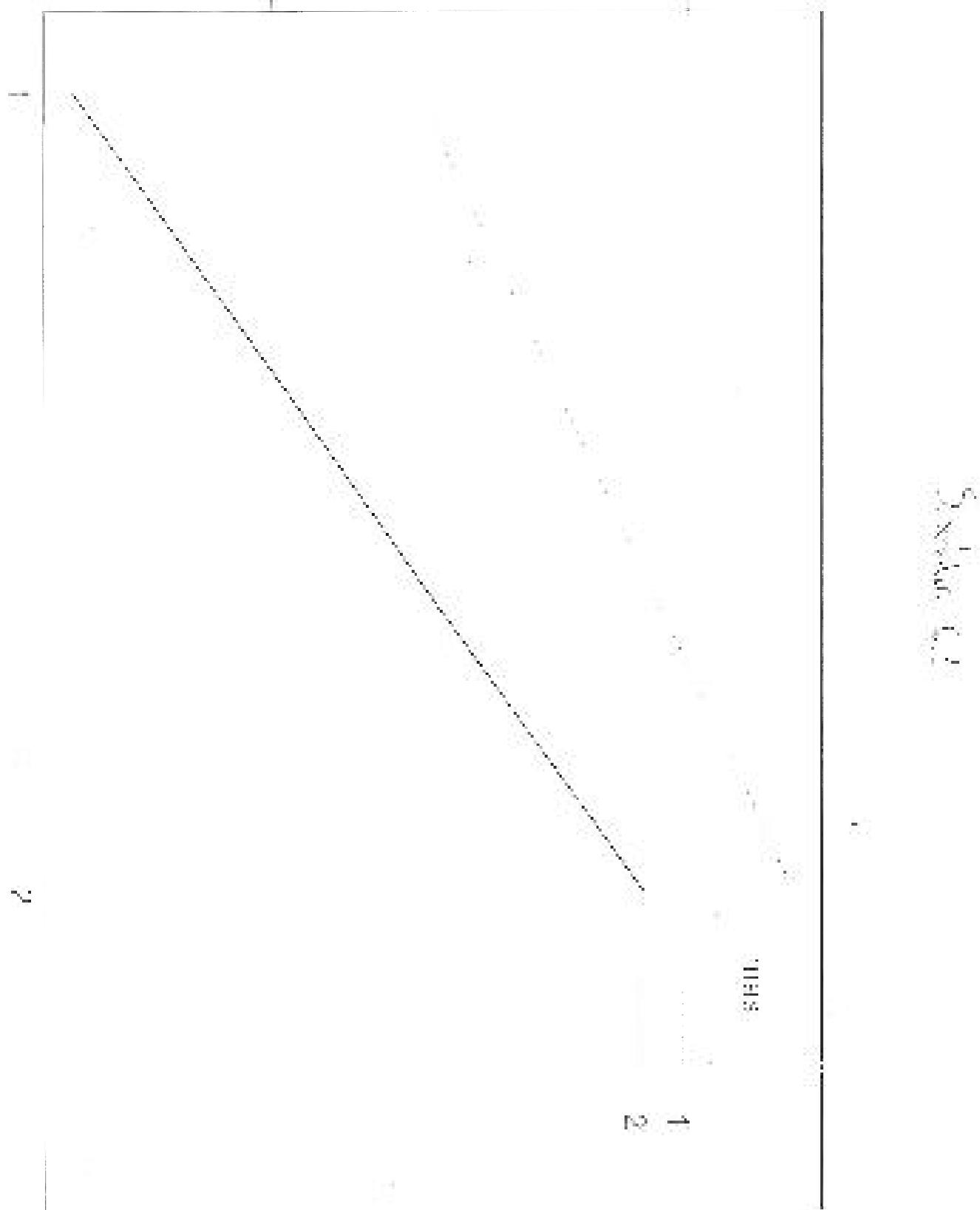
$$\text{df for denominator} = \frac{[\text{MSerror}(T) + \text{MSerror}(TxT)]^2}{\frac{[\text{MSerror}(T)]^2}{n-3} + \frac{[\text{MSerror}(TxT)]^2}{n-3}} = \frac{(1.092 + 0.55)^2}{\frac{(1.092)^2}{144} + \frac{(0.55)^2}{144}} = \frac{2.70}{0.010} = 270$$

$$F_{(1),(270),(0.01)} = 6.63 \quad F_{(1),(270),(0.05)} = 3.84$$

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η

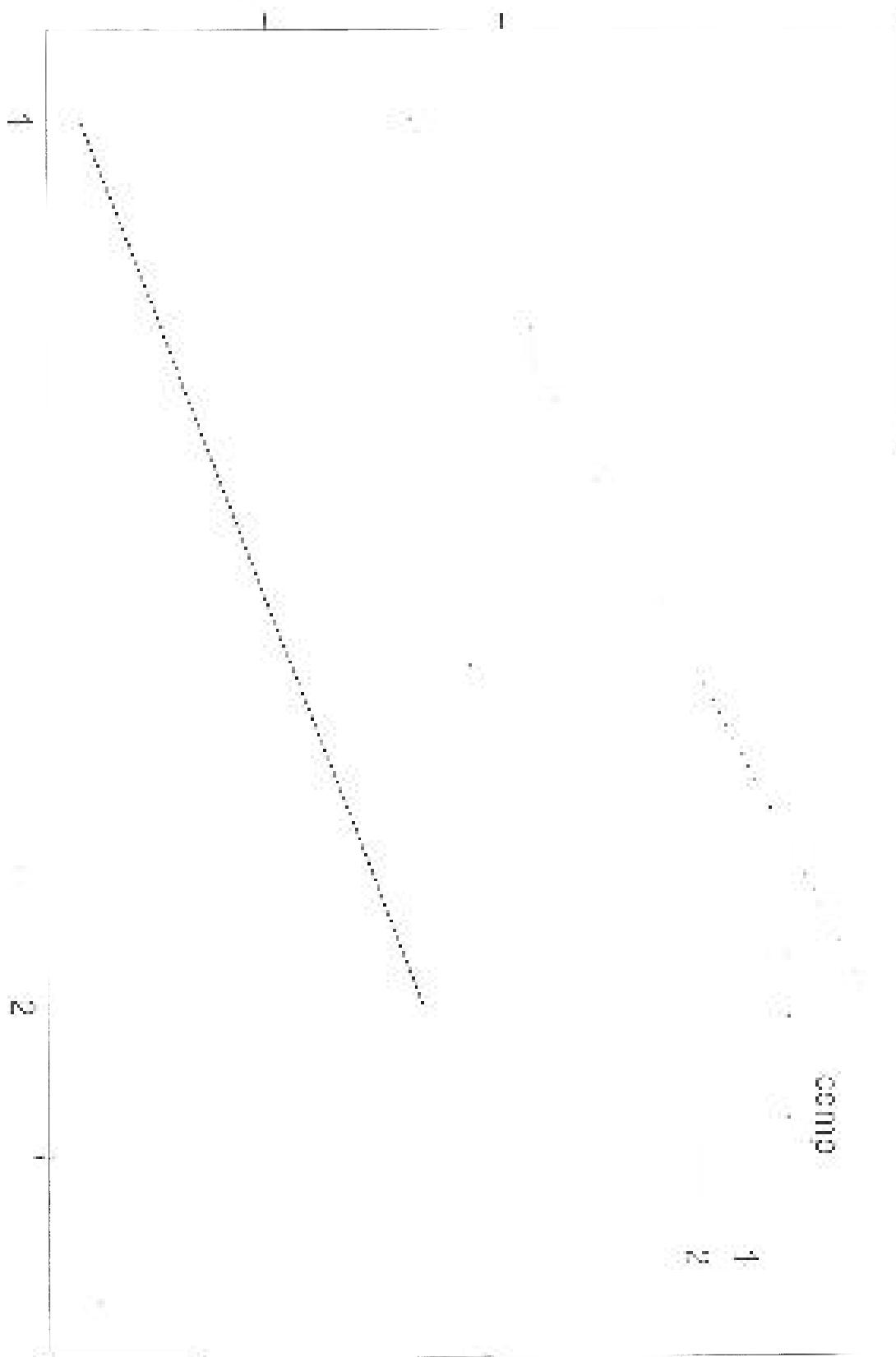
Γραφικά

2.6 2.8 3.0 3.2 3.4

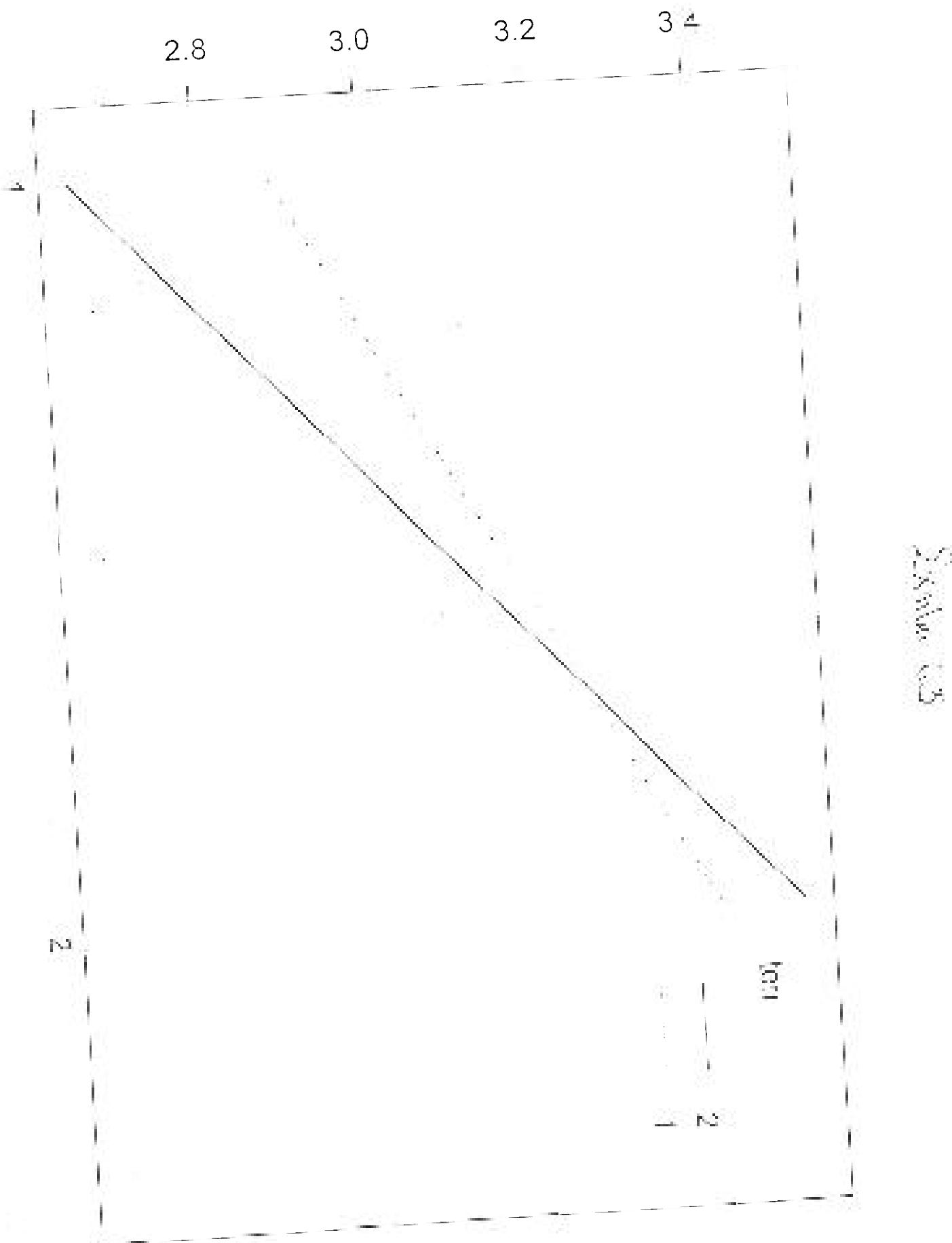


Κίνδυνος Απώλειας της Επαγγελματικής Ανεξάρτησίας
του Ορκωτού Ελεγκτή

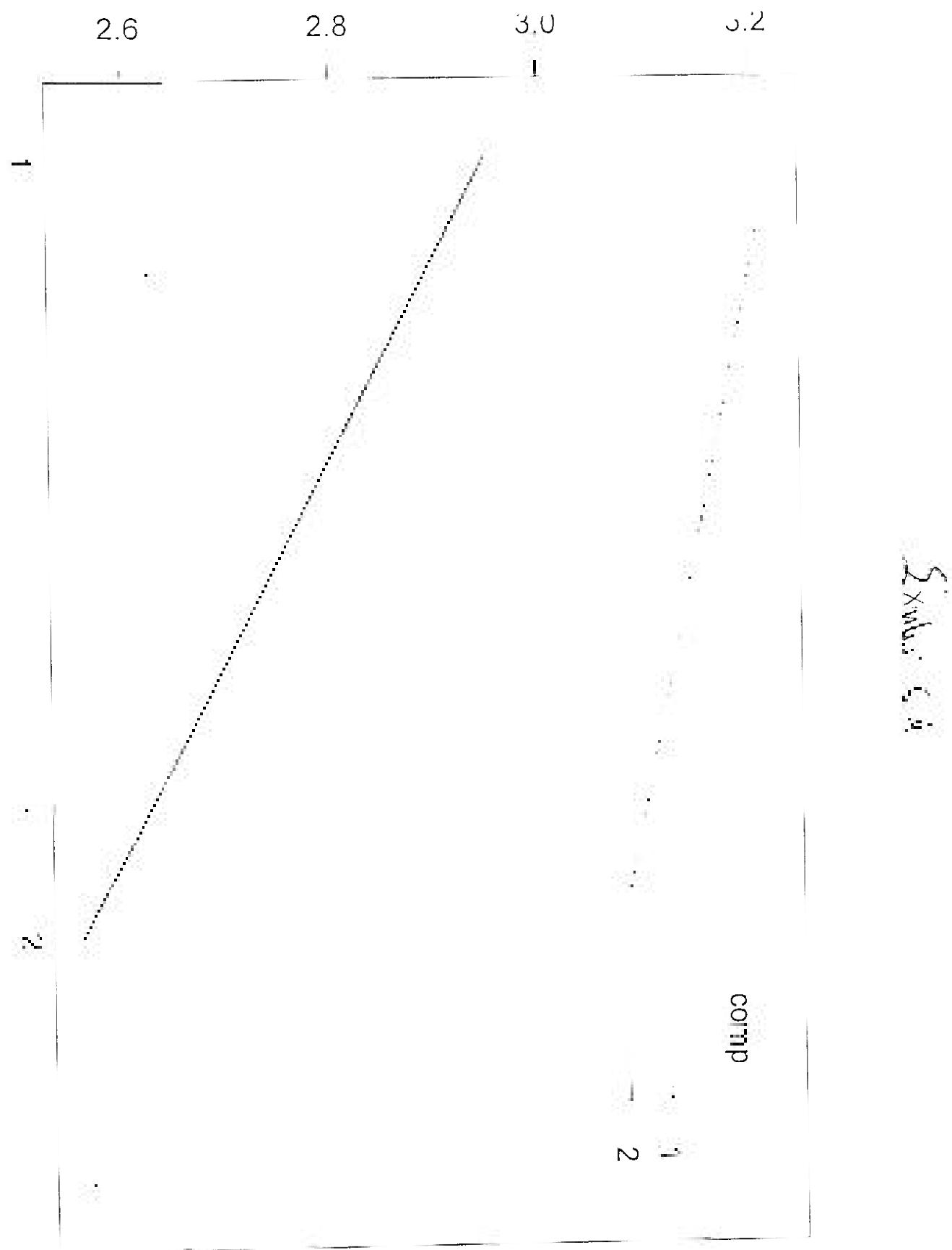
2.6 2.8 3.0 3.2 3.4 3.6 3.8



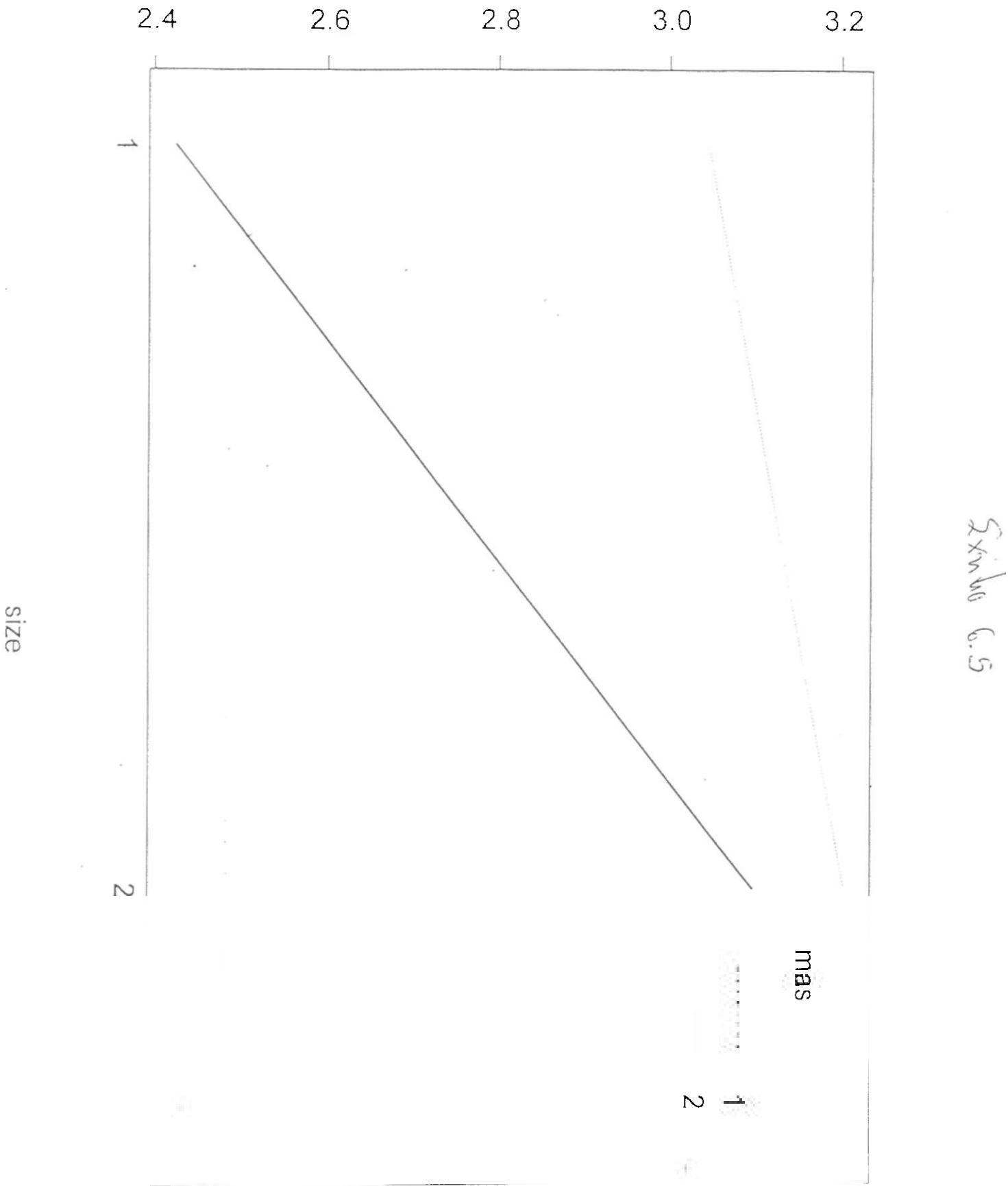
Κίνδυνος Απώλειας της Επαγγελματικής Ανεξάρτησίας
του Ορκωτού Ελεγκτή



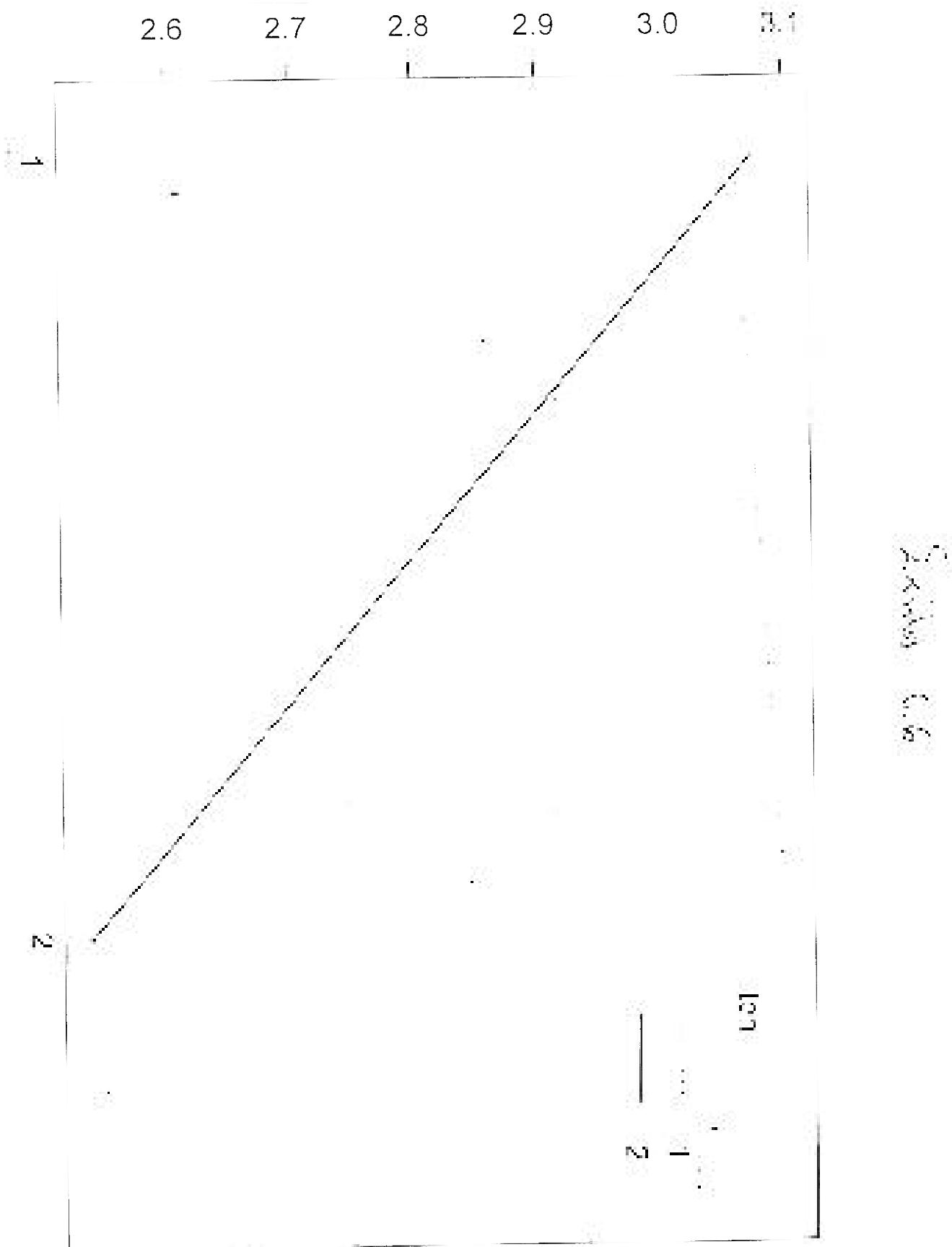
Κίνδυνος Απώλειας της Επαγγελματικής Ανεξάρτησίας
του Ορκωτού Ελεγκτή



Κίνδυνος Απώλειας της Επαγγελματικής Ανεξάρτησίας
του Ορκωτού Ελεγκτή



Κίνδυνος Απώλειας της Επαγγελματικής Ανεξάρτησίας
του Ορκωτού Ελεγκτή



Κίνδυνος Απώλειας της Επαγγελματικής Ανεξάρτησίας
του Ορκωτού Ελεγκτή

2.8

3.0

3.2

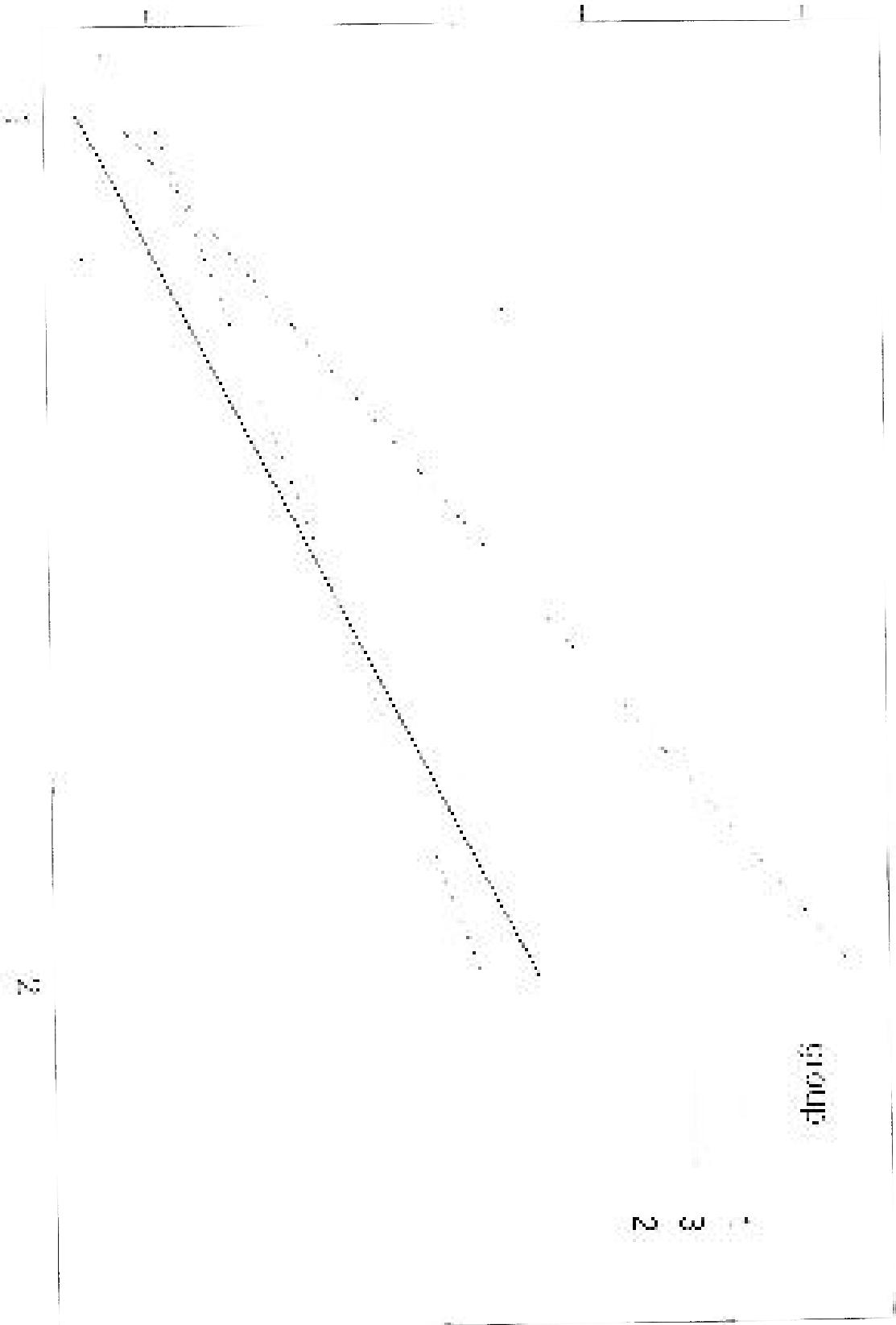
3.4

ΣΙΕ

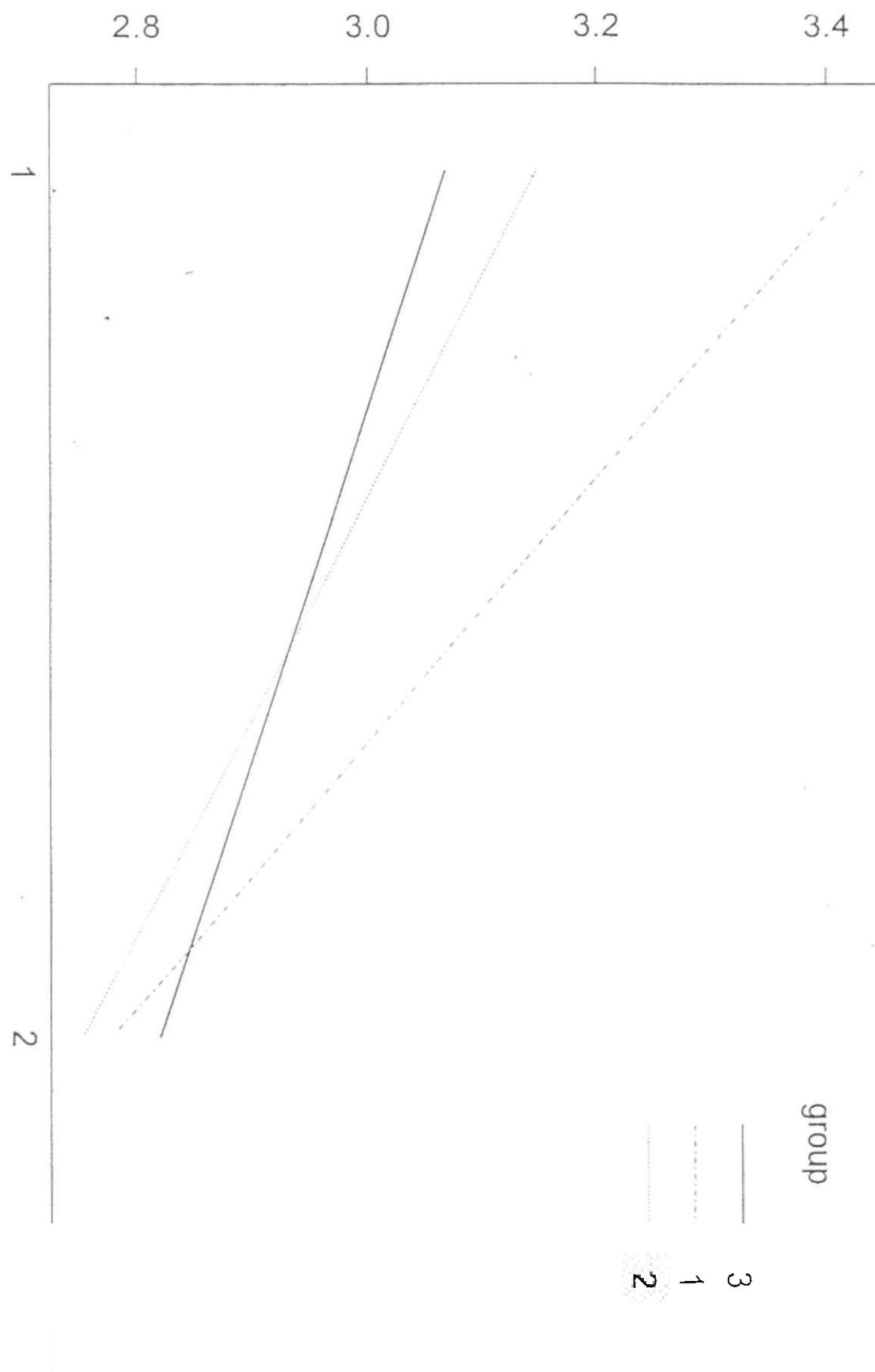
%

εποιό

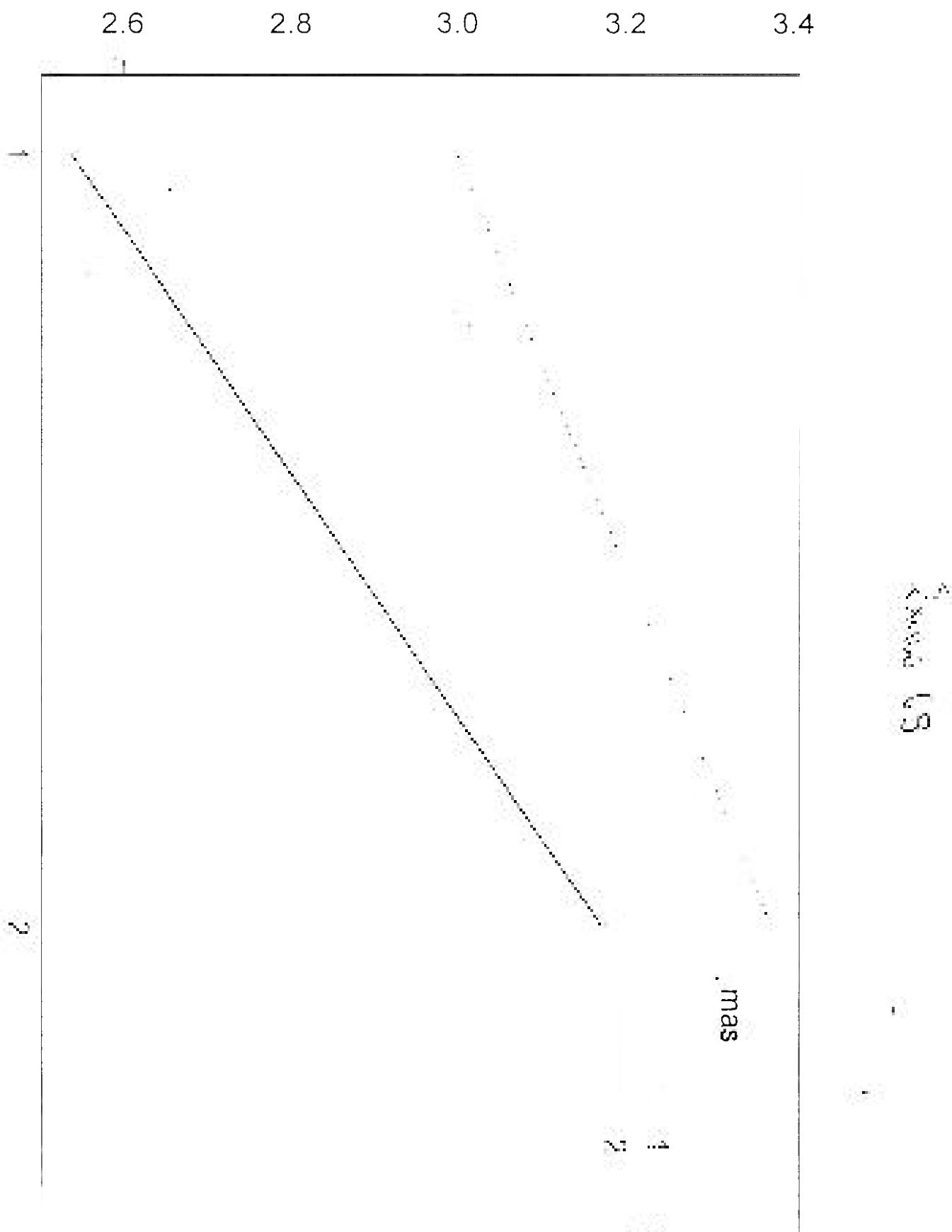
ΝΔ - ΟΔ - ΚΔ



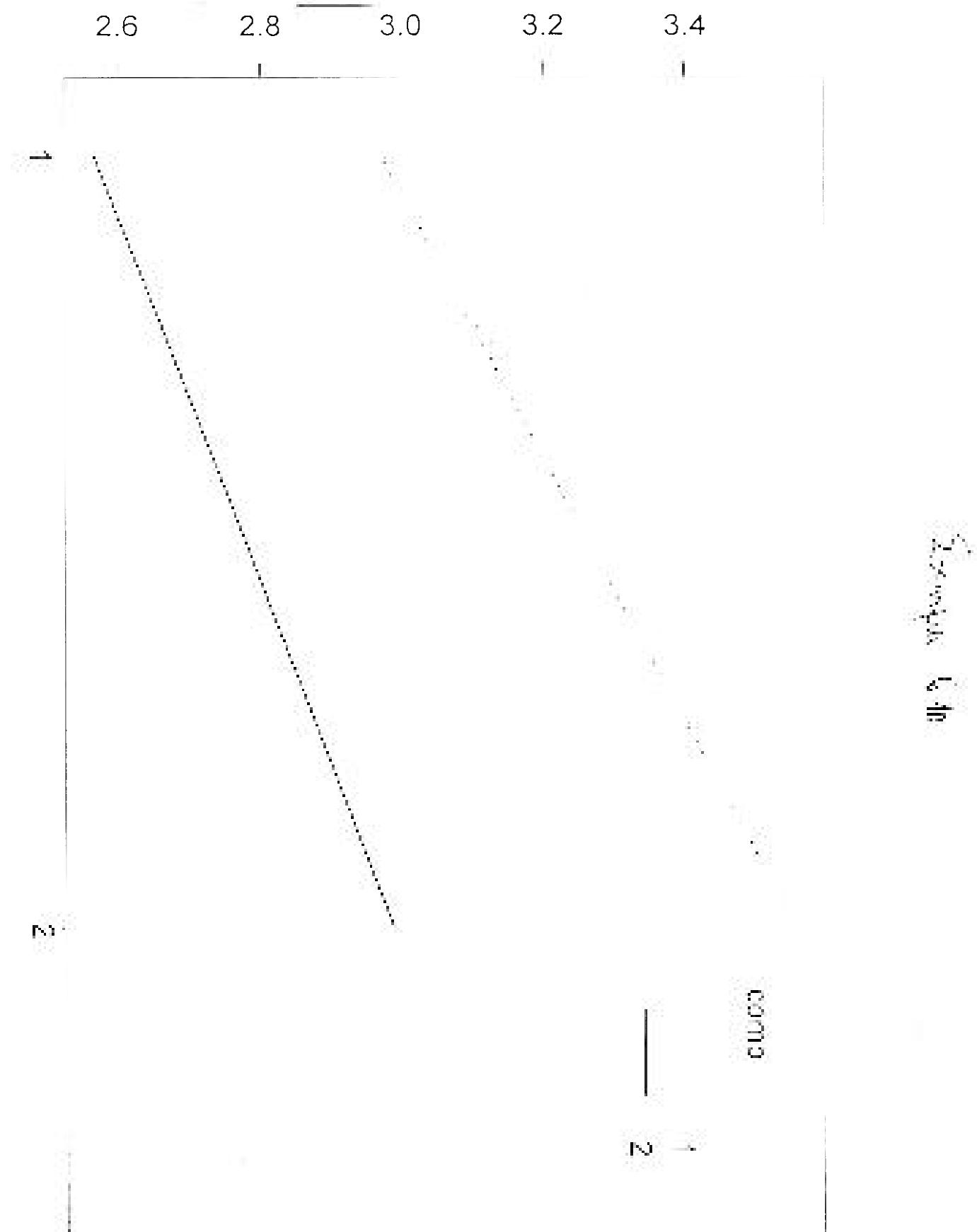
Κίνδυνος Απώλειας της Επαγγελματικής Ανεξάρτησίας
του Ορκωτού Ελεγκτή



Κίνδυνος Απώλειας της Επαγγελματικής Ανεξάρτησίας
του Ορκωτού Ελεγκτή



Κίνδυνος Απώλειας της Επαγγελματικής Ανεξάρτησίας
του Ορκωτού Ελεγκτή



Κίνδυνος Απώλειας της Επαγγελματικής Ανεξάρτησίας
του Ορκωτού Ελεγκτή

